La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

buzz
BOOKS

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune contemporană – romane aflate în topurile
internaționale, premiate, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

VIRGINIA FEITO

La limită

Traducere din limba engleză și note
IOLANDA PRODAN

LITERA
București

Mrs. March
Virginia Feito
Copyright © 2021 Virginia Feito
Toate drepturile rezervate

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

La limită

Virginia Feito

Copyright © 2022 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Mihaela Serea
Corector: Cătălina Călinescu
Copertă: Flori Zahiu-Popescu
Tehnoredactare şi prepress: Ofelia Coşman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidraşcu Sturza.

ISBN 978-606-33-8243-7

ISBN EPUB 978-606-33-8441-7

Părinților mei,
domnul și doamna Feito

„Bârfitorii și-au coborât vocile,
Lăsând cuvintele să facă zvonurile adevărate“

Dylan Thomas, „Bârfitorii“

1

George March scrisese un nou roman.

Era un volum mare, cu o copertă decorată cu o veche pictură olandeză înfățișând o tânără servitoare atingându-și sfioasă gâtul.

Doamna March trecu pe lângă o piramidă destul de impresionantă din cărți cu coperte groase, ridicată în vitrina uneia dintre librăriile din cartierul lor. Romanul, care avea să fie în scurt timp celebrat drept capodopera lui George March, deja își făcuse loc – fără ca doamna să știe – în toate topurile de bestselleruri și listele de lectură ale cluburilor literare, epuizându-se chiar și în librăriile cel mai puțin frecventate și generând recomandări pline de entuziasm printre prieteni. „Ai citit noua carte a lui George March?“ era întrebarea care deschidea conversația la cocktailurile din ultima vreme.

Doamna era în drum spre patiseria ei preferată – un loc mic, drăguț, cu o copertină roșie și o bancă vopsită în alb, așezată la stradă. Era o zi răcoroasă, dar nu chiar insuportabil de rece, așa că doamna March nu se grăbi și admiră copacii golași înșiruiți de-a lungul străzilor, crăciunițele de catifea puse de o parte și de alta a fațadelor magazinelor, viețile dezvăluite de ferestrele caselor aliniate.

Ajunsă în fața patiseriei, aruncă o privire reflexiei sale din ușa de sticlă, înainte să o deschidă și să intre, după ce trecu pe sub clopoțelul de deasupra capului care îi anunță sosirea. Înăuntru, obrajii îi luară foc instantaneu de la respirațiile urât mirositoare și corpurile transpirate și lipicioase amestecându-se cu aerul fierbinte venind dinspre cuptoarele din bucătărie. Un rând generos de clienți se întindea în fața casei de marcat, șerpuind pe lângă câteva mese puse ici-colo, ocupate de cupluri sau oameni de afaceri joviali, cu toții luându-și cafeaua sau micul dejun, indiferenți la zgomotul pe care îl făceau.

Pulsul doamnei March creștea odată cu entuziasmul și prudența nedisimulate care începeau să o copleșească întotdeauna înainte să interacționeze cu alți oameni. Se așeză la rând, zâmbind necunoscuților din jurul ei, scoțându-și de pe mâini mănușile din piele de ied. Primite în dar de la George, de Crăciun, în urmă cu doi ani, aveau o culoare neobișnuită pentru niște mănuși: verde-mentă. Niciodată n-ar fi ales culoarea aceea, nu crezuse nici măcar o dată că va scoate de pe mâini un astfel de accesoriu, dar era încântată imaginându-și că, văzând-o purtându-le, necunoscuții ar presupune că e genul de femeie fără griji, sigură pe ea, care și-ar alege singură o culoare atât de îndrăzneață.

George cumpărase mănușile de la Bloomingdale's[1], gest care niciodată nu încetase să o impresioneze. Și-l imagină la raionul de mănuși, glumind cu vânzătoarele lingușitoare, căutși de puțin jenat să cumpere dintr-un magazin pentru femei. Odată încercase și ea să-și ia niște lenjerie intimă de la Bloomingdale's. Era o zi de vară caniculară, cămașa i se lipise de spate și sandalele îi intrau în asfalt. Până și trotuarele păreau că împroașcă transpirație.

În amiaza unei zile de lucru, Bloomingdale's atrăgea de obicei soțiile casnice bine situate, femei care se apropiau cu mișcări lenețe de rafturile cu haine, afișând zâmbete rujate în roz palid, întins neglijent peste buzele încrețite, arătând ca și cum nu ar fi voit să fie acolo – dar, vai, nu au avut de ales, ce puteau să facă, serios –, probând niște haine și cumpărând, poate, doar câteva. Genul acesta de energie era pentru doamna March mult mai intimidantă decât cea care invada magazinul seara, când femeile cu un loc de muncă se năpusteau asupra rafturilor fără grație sau demnitate, răscolind cu viteza fulgerului printre umerașe, fără să se deranjeze să ridice hainele care alunecau pe jos.

În acea dimineață, doamna March fu condusă într-o cabină de probă imensă, tapetată toată în roz. Într-un colț era o canapea tapițată cu catifea grea, lângă un telefon de la care putea suna consilierele de vânzări, pe care și le imagină chicotind și șușotind dincolo de ușa cabinei. Totul din cabina de probă, chiar și carpeta, era de un roz siropos și lipicios, de prost gust, aidoma unui balon de gumă de mestecat făcut de gura unei puștoaice de cincisprezece ani. Atârnând provocator de un umeraș căptușit cu pernuțe de mătase pus în ușa cabinei, sutienul pe care consilierele de vânzări îl aleseseră pentru ea era ca frișca: moale, ușor și mirosind dulceag. Lipi de un obraz o bretea din dantelă, o adulmecă, își atinse bluza cu reținere, dar nu avu curaj să o dea jos, așa că probă delicatul produs direct peste bluză.

În cele din urmă, își cumpără sutienul dintr-un mic butic din centrul orașului, ținut de o femeie șchioapă și plină de alunițe, care îi ghicise mărimea sutienului după o privire aruncată rapid peste silueta ei acoperită complet de haine. Doamna March fu încântată de felul în care o flata femeia, cum îi lăuda formele și, chiar mai bine, cum critica necruțătoare formele altor cliente printre dezamăgitoarele *oy vey*[2]. Femeile din butic se uitau la hainele ei scumpe cu un jind ostentativ, neîndoielnic. Nu s-a mai întors niciodată la Bloomingdale's.

Acum, stând la rând în patiserie, coborî privirea la mănușile din mâinile ei, la unghiile ei, constatând decepționată că erau uscate și crăpate. Își puse din nou mănușile din piele de ied și, ridicând ochii, descoperi că cineva se băgase în fața ei. Gândindu-se că trebuie să fie, fără îndoială, o greșeală, încercă să-și dea seama dacă femeia pur și simplu saluta pe cineva deja așezat la rând, dar nu, femeia stătea în fața ei, fără să scoată nici un cuvânt. Neliniștită, doamna March se întreba în sinea ei dacă s-o înfrunte sau nu. E destul de nepoliticos să sari peste rând, dacă aceasta o fi fost intenția femeii, dar dacă se înșela? Așa că nu spuse nimic, în schimb, începu să-și muște gura pe dinăuntru – un obicei compulsiv moștenit de la maică-sa – până când femeia plăti și ieși din patiserie, și îi veni și ei rândul.

Îi zâmbi Patriciei aflată pe partea cealaltă a tejghelei, proprietara patiseriei, o femeie cu păr bogat și obrajii rumeni. Îi plăcea Patricia, o asemuia cu stăpâna unui han, durdulie, slobodă la gură, dar bună la suflet, genul de personaj care ar proteja un cârd de orfani năpăstuiți de soartă într-un roman de Dickens.

– A! Iat-o pe cea mai elegantă femeie din încăpere! spuse Patricia, în timp ce doamna March se apropia surâzătoare, privind brusc înapoi ca să vadă dacă cineva auzise complimentele. Ca de obicei, scumpo?

– Da, pâine cu măsline negre, răspunse. Și… hm, da. De data asta aș lua și două cutii cu macarons, te rog. Dintr-alea mari.

Patricia se agita în spatele tejghelei, aruncându-și claia masivă de păr încrețit de pe un umăr pe celălalt în timp ce pregătea comanda. Doamna March își scoase portofelul, continuând să zâmbească visătoare cu gândul la complimentul Patriciei, mângâind cu buricele degetelor porii ieșiți în relief ai pielii de struț.

– Citesc cartea soțului tău, spuse Patricia, stând ghemuită după tejghea, dispărând pentru o clipă din câmpul vizual al doamnei. Am cumpărat-o acum două zile și aproape am terminat-o. Nu pot să o las din mână. E grozavă! Cu adevărat grozavă!

Încercând să o audă în larma din patiserie, doamna March se apropie mai mult, lipindu-se de vitrina de sticlă, cu brioșe asortate și prăjituri cu cremă de brânză.

– Oh! răspunse, nepregătită pentru o astfel de conversație. Mă bucur să aflu asta. Sunt sigură că și George se va bucura.

– Tocmai îi spuneam surorii mele noaptea trecută: o cunosc pe soția scriitorului, o, Doamne, cât trebuie să fie de mândră!

– A, mă rog, până acum a mai scris multe alte cărți…

– Dar nu-i prima dată când face un personaj după tine?

Doamna March simți cum degetele cu care își pipăia portofelul îi amorțiseră dintr-odată. Fața îi împietri, intestinele și stomacul i se lichefiaseră, iar ea era îngrozită că o să i se scurgă din corp. Indiferentă, Patricia pusese comanda deasupra vitrinei și pregătea bonul.

– Eu…, zise doamna March, lovită de o durere ascuțită în piept. Despre cine vorbești?

– Vorbesc de… personajul principal, răspunse Patricia zâmbind.

Rămasă cu gura căscată, doamna March clipea des, nedumerită: era incapabilă să răspundă și, deși se chinuia să tragă de ele, gândurile i se lipiseră de craniu, ca și cum ar fi fost prinse într-o smoală vâscoasă.

Deranjată de tăcerea clientei, Patricia se încruntă.

– Sigur, poate mă înșel, dar… voi două vă asemănați atât de bine, mi-am zis și, mă rog, m-am gândit la tine când am citit-o, nu știu…

– Dar… personajul principal e… nu e… – doamna March se aplecă în față și spuse aproape în șoaptă – o *târfă*?

Patricia scoase un râs zgomotos și nevinovat.

– O târfă cu care nimeni nu vrea să culce? adăugă doamna March.

– Mă rog, așa e, dar asta face parte din farmecul ei.

Văzând expresia de pe chipul doamnei March, Patriciei îi dispăru zâmbetul.

– În orice caz, continuă ea, nu e asta, e mai mult… cum vorbește, chiar și ticurile ei sau felul în care se îmbracă.

Doamna March privi în jos, la haina ei lungă din blană naturală, la gleznele ei în dresuri, la mocasinii lucioși decorați cu ciucuri, și ridică înapoi privirea spre Patricia.

– Dar e o femeie oribilă. Este urâtă și proastă și tot ce niciodată nu mi-aș dori să fiu.

Refuzul asemănării îi ieși pe gură mult mai visceral decât intenționase, iar fața Patriciei, moale și lipicioasă ca un aluat, se frământă singură până ajunse la o expresie surprinsă.

– A, păi… mă gândeam și eu așa…

Se încruntă și dădu din cap nedumerită, iar doamna March o detestă pe loc pentru expresia aia imbecilă de uimire.

– Sunt sigură că m-am înșelat. Nu băga de seamă ce-ți spun, oricum eu nu citesc cărți mai deloc, ce dracu' să știu eu…

Zâmbi veselă ca și cum asta rezolvase neînțelegerea.

– Asta-i tot ce dorești să cumperi, scumpo?

Îngrețoșată, doamna March înghiți în sec și se uită în jos la pungile din hârtie maronie de pe tejghea, în care erau pâinea ei cu măsline, brioșele pentru micul dejun și cutiile cu macarons pe care le comandase pentru petrecerea pe care avea s-o găzduiască în seara următoare – un eveniment intim, de bun-gust, pentru a sărbători noua carte a lui George, în compania celor mai apropiați prieteni ai lor (sau, cel puțin, cei mai importanți). Se îndepărtă de tejghea pe furiș, privind în jos spre mănușile pe care le ținea strâns cu degetele ei urâte, descoperind surprinsă că iar le scosese din mâini.

– Sunt, știi… cred că am uitat ceva, spuse pășind înapoi.

La început intens și protector, zgomotul de fond din patiserie se disipase în șușoteli conspiraționiste. Se întoarse să identifice infractorii. Ochii îi căzură pe o femeie zâmbind, stând la una dintre mese.

– Scuze, trebuie să văd dacă am…

Abandonându-și pungile de hârtie pe tejghea, doamna March își făcu drum spre ușă prin rândul șerpuitor de clienți, cu șușotelile lor răsunându-i în urechi, cu halena lor

mirosind a unt lipindu-i-se pe piele, cu trupurile lor aproape împingându-se în ea. Cu un efort disperat trecu pragul patiseriei, ieși afară, pe trotuar, unde aerul șfichiuitor îi strangulă plămânii și ea nu putea să respire. Se prinse de trunchiul unui copac din apropiere. Când auzi clinchetul clopoțelului de la ușa patiseriei, doamna March se grăbi spre partea opusă a străzii. Dacă era Patricia, nu voia să se întoarcă și să o vadă în spatele ei. Nu voia să privească înapoi chiar dacă nu ar fi fost ea.

2

Doamna March mergea cu pași repezi pe stradă, fără un scop precis, fără să urmeze itinerarul ei obișnuit, și oricum nimic nu era obișnuit fără pâinea ei cu măsline și brioșele pentru micul dejun. Macarons-urile pot fi înlocuite, presupunea în sinea ei; mai era timp suficient până la petrecere. Sau ar putea să o trimită mai târziu pe Martha să le aducă de la patiserie. La urma urmei, Patricia și Martha nu se întâlniseră niciodată, deși Patricia ar putea intra la bănuieli dacă Martha ar veni să ridice exact aceleași prăjituri pe care ea le comandase.

– Nu pot să o trimit pe Martha acolo, e prea riscant, spuse cu voce tare, iar un bărbat care trecea pe lângă ea tresări și făcu un pas în lături.

I se părea ciudat să nu o mai vadă niciodată pe Patricia, cea care ani de zile fusese o prezență obișnuită în viața ei. Firește, în dimineața aceea, când și-a tras pe ea dresurile subțiri cu talie înaltă, când și-a ales fusta maronie pe care a asortat-o cu o bluză cu volane de culoarea fildeșului, nu și-a imaginat că avea să fie ultima zi în care o vede pe Patricia. Dacă cineva i-ar fi spus asta, ar fi râs. Până la urmă și Patricia va înțelege că fusese ultima zi în care se văzuseră și poate că și ea va diseca minut cu minut ultima lor întâlnire – cu ce fusese îmbrăcată, ce făcuse și ce spuse, rămânând uluită de imposibilitatea evidentă a asemănării cu personajul.

Dar poate că nu era atât de dramatic că Patricia acționase atât de imprudent, fără să gândească. Era regretabil, da, dar Patricia fusese singura care riscase să facă paralela între ea și femeia aceea. *Personajul* acela, se corectă doamna March. Nici măcar nu e reală. Era destul de plauzibil să fie un personaj făcut *după* un model în viață… dar George niciodată nu ar… nu-i așa?

Intră precipitată pe o stradă și mai aglomerată, plină de trecători și răsunând de claxoane. Dintr-o reclamă, o femeie îi zâmbi complice, cu sprâncenele ridicate la fel ca femeia din patiserie. Ea nu știa nimic scria pe afiș, iar doamna March se opri atât de brusc, încât un bărbat se izbi de ea. După un șir de multe scuze, hotărî că trebuie să se așeze și intră în cea mai apropiată clădire, într-o cafenea mică și înghesuită.

Era un loc deprimant și deloc primitor. Varul de pe tavan era scorojit din loc în loc, mesele erau pictate cu rotocoale lăsate de cârpele cu care fuseseră șterse în grabă, mânerul ușii de la toaletă era zgâriat ca și cum cineva încercase să intre cu forța. În total erau doi clienți – îi numără – și, pe deasupra, nu tocmai foarte atrăgători și sofisticați. Stingheră, cu umerii lăsați în jos, doamna March se oprise la intrare, așteptând să fie invitată să se așeze, deși știa foarte bine că nu e cazul în astfel de cafenele. Își scoase mănușile verde-mentă și, în timp ce le admira, recentele evenimente neplăcute îi făceau semn, aprinzându-se în mintea ei ca farurile unei mașini. Cuvintele Patriciei. Cartea lui George. A *ei*.

Adevărul rușinos al situației era că nu citise cartea. Nu tocmai. Cu un an în urmă, abia reușise să răsfoiască în grabă o tentativă de manuscris. Zilele în care citea primele manuscrise ale lui George, în vechiul lui apartament, șezând desculță într-un scaun împletit și sugând felii de portocală erau de mult apuse, de nerecunoscut în prezentul ei cenușiu, poluat. Desigur, știa în mare despre carte – știa despre subiect, știa despre prostituata grasă și jalnică –, dar nu se oprise să aprofundeze detaliile. Fusese – chiar acum, pe loc, hotărâse – prea îngrețoșată de personajul principal, de narațiunea explicită, de o acuratețe dezgustătoare, ca să-și permită să continue să o citească. „Ticuri…“, își zise mormăind. Își inspectă din nou unghiile, întrebându-se dacă acesta era unul dintre ele.

– ’Neața, doamnă, sunteți singură?

Se uită la chelnerul purtând un șort negru, pe care-l găsi puțin cam lugubru pentru o cafenea.

– Eu, nu, nu sunt singură…

– Atunci să fie o masă pentru două persoane?

– Păi, nu sunt sigură, persoana pe care o aștept s-ar putea să nu ajungă. Da, să zicem o masă pentru două persoane, pentru moment. Cea de acolo? întrebă, arătând cu degetul spre o masă de lângă perete, cea mai apropiată de toaletă.

– Nici o problemă. Doriți să o așteptați pe cealaltă persoană sau vă pot lua comanda?

Doamna March aproape că detectă pe fața chelnerului urma unui rânjet prefăcut, mimând empatia.

– Este în regulă, răspunse. Voi comanda pentru amândouă.

– Da, doamnă.

Doamna March își aminti când i se spusese pentru prima oară „doamnă“ sau, mai precis, „madame“. Nepregătită sufletește să-l audă, cuvântul o șocă și o duru ca o palmă plesnită peste obraz. Cu puțin timp înainte să împlinească treizeci de ani, călătorise la Paris pentru turneul de promovare a uneia dintre cărțile lui George. În acea dimineață, rămasă singură în apartamentul lor după ce George plecase la o sesiune de autografe, își comandă un mic dejun decadent: croasanți, ciocolată caldă, clătite cu unt și zahăr.

Când chelnerul intră în apartament împingând căruciorul, îl întâmpină într-un halat de baie mai mare cu vreo câteva numere, cu părul încă ud de la duș, cu machiajul curgându-i pe față. Își făcea griji că arată prea provocatoare, prea senzuală, cu buzele ei ușor umflate după ce le frecase cu un prosop din frotir ca să scoată petele rămase de la vinul din noaptea trecută. Însă când îi mulțumi chelnerului (un tânăr slab, deșirat, abia trecut de douăzeci de ani, ars de soare în jurul gâtului) și îi dădu bacșiș, el spuse „Mulțumesc, madame“ și ieși din cameră. Pur și simplu. Nu o găsise atrăgătoare câtuși de puțin. Poate că pentru el, însăși imaginea trupului ei gol era un act repulsiv, deși nu era atât de bătrână încât să-i fie mamă, dar probabil că așa o văzuse el.

Acum, chelnerul cu șort negru aștepta la câțiva pași de ea, scărpinându-și absent o zgaibă de la încheietura mâinii.

– Ce să vă aduc, doamnă?

Comandă două cafele – un espresso pentru ea și un latte pentru posibila ei parteneră imaginară –, trase adânc aer în piept și se întoarse la subiectul zilei. *Johanna* – acesta era numele protagonistei, își aminti. Johanna. Îl spuse pentru sine, în șoaptă. Până acum nu dăduse prea multă atenție numelui, nu se întrebase niciodată de ce George alesese special acel nume pentru un anumit personaj. Nu cunoștea nici o Johanna, nici nu cunoscuse vreodată. Se întreba dacă George cunoscuse vreuna. Spera că da, căci asta ar fi dovedit cu o certitudine aproape perfectă că acea caricatură monstruoasă fusese făcută după cu totul altcineva.

*

Sorbind încet și îndelung din espresso își aminti – compătimindu-se cu tristețe – cum îl sprijinise pe George la începutul carierei, ascultându-l, încuviințând din cap la orice spunea el, fără să se plângă, chiar dacă știa că nu se câștigă bani din scris. Chiar George îi spusese asta de multe ori, cu părere de rău, așa cum îi spusese și tatăl ei (cu mai puține păreri de rău). Pe atunci, George o scotea la localul lui preferat, o bodegă italienească mică și ieftină, unde chelnerii recitau din memorie meniul – mereu altul, întotdeauna nou – în fiecare noapte. Așezați la o masă fără față de masă, cu o lumânare între ei pâlpâind într-o sticlă de vin, îi spunea despre ultima lui povestire, despre cea mai nouă

idee, de parcă și el ar fi avut în fiecare noapte un alt meniu. Ea se minuna de interesul sincer pe care respectabilul profesor universitar părea să-l aibă pentru părerile ei. Nedorind să-i tulbure entuziasmul cu personalitatea ei, îi zâmbea, încuviința din cap și-l lăuda. Totul pentru el, pentru George al ei.

Ce făcuse să merite așa o umilință? Acum, toată lumea o va privi cu alți ochi. Cunoscând-o foarte bine, probabil că George presupusese că ea nu va citi niciodată cartea. O manevră riscantă. Dar nu, concluzionă cu sarcasm, nu o cunoștea nici pe departe atât de bine pe cât credea el. Johanna – și-o imagină în carne și oase, stând lângă ea în cafeneaua înghesuită, transpirată toată și cu dinții înnegriți, o ea cu sâni pătați și existență trivială – nu avea nimic din ea. Luă în calcul să intre valvârtej în fiecare librărie, să cumpere toate exemplarele și să le distrugă – un foc mare de tabără, aprins într-o noapte rece de decembrie –, dar era o nebunie, desigur.

Bătu ritmic cu degetele în masă, își verifică absentă ceasul de la încheietura mâinii și, incapabilă să-și mai suporte agitația, se hotărî să se întoarcă acasă și să se apuce de citit cartea. George avea câteva exemplare în biroul lui și până seara nu se întorcea acasă.

Plăti pentru cafele, cerându-și scuze pentru prietena ei absentă, Johanna, al cărei latte rămăsese pe masă, neatins, rece și fără spumă. Chelnerul cu șorț negru nici nu băgă de seamă când ea ieși din cafenea, cu ciorapii încrețindu-i-se în jurul gleznelor ca niște sprâncene încruntate, ca și cum ar fi reacționat la frigul de afară.

În drum spre casă, doamna March trecu pe lângă un magazin cu haine, în a cărui vitrină două angajate dezbrăcau un manechin. Trăgeau cu răutate de hainele proastei, una îi scotea pălăria și șalul, cealaltă trăgea de rochie, dezvelindu-i un sân lucios, fără sfârc. Manechinul contempla scena cu ochi atât de albaștri, vii și umbriți de gene negre, cu o expresie atât de dureroasă și sfâșietoare, încât o forță pe doamna March să întoarcă privirea în altă parte.

3

Domnul și doamna March locuiau într-un apartament destul de agreabil din Upper East Side, într-o clădire afișând adresa la intrare – *O Mie Patruzeci Și Nouă* – scrisă cursiv, fiecare cuvânt cu litere mari, ca titlul unei cărți sau al unui film, pe o copertină în formă de arcadă, de culoare verde-închis.

Cu ferestre mici în formă de cutie, dotate cu niște aparate mici de aer condiționat, și ele tot în formă de cutie, clădirea era păzită de portarul din tura de zi, rigid în uniforma lui, care o salută galant pe doamna March când aceasta intră în hol. Galant, dar disprețuitor, se gândi doamna March. Dintotdeauna bănuise că o disprețuiește – cel mai probabil, la fel ca toți locatarii. Cum ar fi putut să nu o disprețuiască, de vreme ce ea nu se deranja să afle ceva despre *el*, cel a cărui sarcină era să fie la dispoziția lor și să se adapteze stilului lor de viață trăită în lux? Chiar dacă acum i se părea lamentabil, poate că alții *făcuseră* un efort să-l cunoască. Niciodată nu-l întrebase nimic despre el, niciodată în toți acești ani nu-l văzuse purtând verighetă sau punându-și desenele copiilor pe birou, și poate că toate astea explicau atitudinea formală și rece cu care o trata. Cât de nepotrivită și nedemnă o fi găsit-o pentru această reședință, mai ales când o compara cu alte femei din imobil – balerine ieșite la pensie, foste top modele și moștenitoare ale unor averi fabuloase, câteva dintre ele.

Traversă holul decorat pentru sărbătorile de iarnă, așa cum era în fiecare an. În colțul cel mai apropiat de intrare era un brad de Crăciun, cu stele laice, acadele în formă de bastonașe (fără cor de îngeri sau scena rustică a nativității), iar coroane de brad artificial atârnau agățate deasupra oglinzii din hol. Aruncă o privire în trecere reflexiei sale în oglindă și, ca de obicei, o găsi mult sub standardul ei, așa că încercă să-și înfoaie coafura.

Înainte să intre în lift – o mașinărie ciudată, imensă, și ea decorată –, fu atentă și se uită în urma ei, verificând dacă nu cumva cineva are de gând să intre împreună cu ea. Interacțiunea cu vecinii, așteptările care urmau din aceasta – să comenteze despre starea națiunii sau cea a clădirii în care locuiau, sau, groaza groazelor, despre *vreme* – de multe ori erau extenuante, și tocmai azi ea nu era în stare să dea ochii cu ei.

Oglinzile din lift îi arătară mai multe doamne March, toate privind-o îngrijorate. Le întoarse spatele și se concentră pe butoanele numerotate aprinzându-se unele după altele până când liftul ajunse la etajul șase. Închise ochii și oftă, încercând să se adune.

Nervii i se destinseră când ajunse la ușa cu numărul 606. Dintotdeauna crezuse că e un număr frumos, rotund. După așa o zi, s-ar fi simțit și mai rău dacă ar fi trebuit să se întoarcă la un apartament cu numărul 123 sau alte numere la fel de descurajante.

Deschise ușa și fu întâmpinată de un val de aer proaspăt – probabil că Martha aerisea livingul – și traversă repede holul, dorind să-și evite cu orice preț menajera. Se furișă rapid în dormitor, unde auzi prin pereți ritmuri năvalnice de jazz de la vecini. Pereții erau jenant de subțiri pentru un apartament atât de luxos, iar doamna March se întreba, nu pentru prima oară, de ce nu rezolvaseră problema la prima renovare. Poate că atunci nici nu băgase de seamă.

Își scoase haina și mănușile ca și cum și-ar fi dat jos o armură, apoi ieși din pantofi și păși în hol, călcând ușor pe parchetul scârțâitor, căruia îi plăcea atât de mult să-i trădeze prezența. Pentru câteva minute nu se mișcă, lăsându-se luminată doar de razele lenețe de soare strecurându-se încet în hol prin ușa deschisă a dormitorului ei. Celelalte uși de-a lungul coridorului erau închise, și cea a biroului lui George. Se îndreptă spre el în vârful picioarelor. O voce, probabil a Marthei, strigă din living, în timp ce ea se furișă înăuntru,

închizând încet ușa după ea.

Sperând, dar nefiind pe deplin convinsă, că va fi întâmpinată de un public aplaudându-i stupiditatea jalnică, fu în schimb primită de un tapet textil, roșu-închis, cu peisaje chinezești, rafturi pline ochi cu cărți și picturi abstracte impunătoare. Doamna March era convinsă în secret că George era la fel de perplex în fața artei moderne așa cum era și ea, chiar dacă amândoi se autoproclamaseră entuziasmați de aceasta. Lângă perete era o imensă canapea Chesterfield din piele, acoperită cu o cuvertură imprimată cu model *paisley*, pestrițată cu firimituri și găuri lăsate de țigările lui. Uneori, când era prins într-una din transele scrisului, George dormea acolo.

Ferestrele dădeau spre un perete din cărămidă destul de dezolant. Când scria, George nu știa cum să gestioneze ceva care-i distrăgea atenția; probabil că o fi găsit și acest perete prea deranjant pentru inspirația lui, așa că biroul era întors cu spatele la perete și cu fața spre ușă.

Doamna March se apropie de birou aproape copleșită de remușcări. Niciodată nu avusese încredere să-și facă curaj să intre în birou neînsoțită, cu atât mai puțin să facă ce avea de gând să facă acum. În vocabularul maică-sii era un cuvânt potrivit pentru asta: *a cotrobăi*.

Aidoma unei femei oarbe bâjbâi cu degetele peste masă, zdrăngăni pixurile cu monograme, deschise capacul unui recipient din porțelan ca să pipăie cu buricele degetelor conținutul (țigări și cutii de chibrituri). Ochii îi căzură pe colțul unei tăieturi din ziar, ieșind dintr-un carnet.

O scoase, trăgând-o afară cu o mișcare delicată. O femeie tânără îi zâmbea doamnei March dintr-o fotografie alb-negru lipită într-un album de absolvire. Avea păr lung și negru, gropițe în obraji, zâmbetul relaxat al cuiva care nu pozează forțat. Sylvia Gibbler, în continuare dispărută, se presupune că e moartă, scria în titlul articolului. E ciudat, își spuse doamna March, că George păstrează un extras despre o întâmplare abominabilă. Își simți intestinele zvâcnind. Sylvia Gibbler, își amintea vag, apăruse în toate știrile după ce dispăruse din orașul ei natal, din Maine. Era de negăsit de câteva săptămâni. Documentare pentru carte, își spuse, strecurând înapoi articolul în carnet.

În sfârșit, își văzu prada – ochii ei înregistrară culorile extravagante, baroce ale copertei înainte ca mintea să le proceseze – pe marginea mesei. Pe podea, pe partea stângă a biroului, era o cutie plină cu alte prăzi.

Ridică romanul. Atârna greu în mâinile ei, iar degetele lăsau urme grase pe supracoperta lucioasă. Textura acesteia o neliniști. Era bizar de fină, ca pielea unui șarpe pe care cândva fusese forțată să-l mângâie la ora de științe. Deschise cartea încordată, încet la început, căutând mai întâi dedicația. O răsfoi de la pagina de titlu până la primul capitol, apoi se întoarse iar la pagina de titlu. Nu găsi nici una. Era ciudat, de vreme ce în toate romanele sale George scrisese câte o dedicație. Cu ani în urmă, chiar ea fusese destinatara unei dedicații. Odată ce romanul fusese publicat, îi ceruse lui George să se semneze special pe acea pagină, așa încât dedicația să nu treacă neobservată atunci când dăruia vreun exemplar prietenilor săi.

Mai întoarse câteva pagini și acceptă, cu frustrare, că nu era nici o dedicație. Deschise cartea la întâmplare și cotorul scrâșni. Citi repede, superficial, dar reuși să absoarbă cuvintele, topindu-se atât de frumos și ușor peste pagini, ca untul.

Târfa din Nantes. O nenorocită fără tărie de caracter, nesofisticată, detestabilă, jalnică, neiubită, imposibil de iubit. Descrierea fizică a Johannei s-ar fi potrivit de minune cu a ei, dar apariția personajului era atât de neremarcabilă, încât nu putea fi sigură dacă era intenționat astfel. Întotdeauna învești mântată în blănuri, cu mâinile protejate de mănuși (doamna March răsfoi paginile ca să găsească vreo trimitere la

culoare – dacă era verde-mentă putea chiar să și moară), cu jupele mereu călcate la aburi și parfumate – chiar dacă rareori erau văzute, de vreme ce clienții ei, care o plăteau din milă, nu se atingeau de ea. Și, în cele din urmă, o soartă inevitabilă, una dusă în sărăcie și mizerie, o moarte demnă de o operă italiană, răni deschise, cu sângele scurgându-se în blana de nurcă…

Ceva atât de urât, descris atât de frumos. Ca să te prindă în capcană, desigur, să te absoarbă în lectură, să te seducă ușor ca să încuviințezi portretul deplorabil. Și toată lumea știe sau, mai rău, *presupune*. O s-o vadă pe dinăuntru, cea mai groaznică dintre toate ofensele.

Mânată de o premoniție înfricoșătoare, frunzări prin cartea deschisă ca un evantai până ajunse la pagina cu mulțumiri, scană numele – redactor, agentă, profesori de istorie a Franței, mama, tata (*întotdeauna în gândurile și rugăciunile noastre*) – și se opri la ultimul rând: „în cele din urmă și cel mai important, soției mele, o sursă constantă de inspirație“.

Doamna March își încleștă o mână pe piept, respirând greu, abia simțind lacrimile care îi curgeau în timp ce gâfâia convulsiv. Apoi scutură cartea, o izbi de birou, o deschise la fotografia autorului de pe clapetă, zgârie cu unghiile ochii lui George, sfâșie cotorul textil, rupse dintr-o smucitură mai multe pagini, câte îi încăpeau într-o mână, și paginile începură să plutească prin cameră aidoma unor pene.

Abia când ultima pagină se îndrepta fluturând spre podea, mintea doamnei March înregistră ce făcuse. Oftă.

– O, nu! spuse cu voce tare. O, nu, o, nu, o, nu…

Își încleștă degetele, frământându-le așa cum făcea deseori când era panicată. Era un gest – acum aflase, ireversibil – pe care-l făcuse și Johanna.

Înlocui cartea cu una pe care o scoase din cutia de pe podea, o puse pe birou cu un gest grijuliu ca să compenseze pentru cartea pe care o mutilase, apoi își ridică fusta, își trase în jos ciorapii apucându-i de betelie. Aplecată – cu părul acoperindu-i fața și nasul curgându-i –, își scoase dresurile, schimbându-și nesigură greutatea de pe un picior pe celălalt. Îngenunche pe podea și îngrămădi totul în ciorapi – pagini întregi, bucăți de hârtie și ce mai rămăsese din coperta groasă –, împachetând și strângând materialul lucios peste resturi până când îi ieși o bocceluță bine strânsă, dar cam durdulie. Era singura soluție, își spuse, să transporte în siguranță probele spre coșul de gunoi din bucătărie (în care George nu s-ar uita niciodată).

Înainte să se strecoare afară, la fel de încet precum se furișase înăuntru, mai aruncă o ultimă privire prin cameră.

Se sprijini de peretele din hol tremurând ușor, trecu prin fața livingului – tresărind la zgomotul făcut de un scaun hârșâit pe podea – și intră în bucătărie. Un rai rece, faianțat.

Coșul de gunoi era ascuns în spatele perdeluței de sub chiuvetă. Cu ceva efort, doamna March îl trase de sub chiuvetă și înghesui bocceluța acoperită cu dresuri sub o cutie unsuroasă de la prăjituri. Ieși din gunoi triumfătoare exact când Martha apăru în pragul ușii bucătăriei.

– O! exclamă Martha, surprinsă să o vadă acolo.

Mai demult încheiaseră un acord tacit prin care doamna March îi cedase bucătăria și, de fiecare dată când amândouă ocupau apartamentul, se lansau într-un dans complicat al evitării reciproce. Mergeau una în jurul celeilalte în vârful picioarelor, învârtindu-se prin camere ca și cum ar fi jucat o versiune elaborată a scaunelor muzicale, neîntâlnindu-se niciodată în același loc. Sau, cel puțin doamnei March îi reușea.

– Totul e în regulă, doamnă March?

– O, da, răspunse doamna March cu respirația întretăiată. Mă gândeam să facem niște

paste pentru cina din seara aceasta. Felul preferat al lui George, cu cârnați.

– Păi, nu prea avem multe ingrediente. Și-apoi paste la cină – nu v-aș sfătui, doamnă March. Mai ales după plăcinta cu carne de pui la cuptor, de ieri-seară.

Martha avea în jur de cincizeci de ani, umerii lați, părul veșnic prins într-un coc mic, strâns dureros de tare, tenul ușor pistruiat, nemachiat, ochi albaștri cu cearcăne trandafirii, părând să sufere de răbdare eternă. Drept e că doamnei March îi era mai degrabă frică de ea. Concret, îi era teamă că Martha își dorea – mai degrabă *știa* – să fie ea *șefa* și doamna March să fie cea care face curățenie în apartament.

– V-aș recomanda niște pește-spadă pentru diseară, spuse Martha.

– Bine, poate, zise doamna March, dar lui George îi plac pastele…

Martha făcu un pas spre ea. O enormitate de femeie, înfricoșătoare!

– Aș lăsa pastele pentru săptămâna viitoare, doamnă March.

Doamna March înghiți în sec, apoi încuviință. Martha zâmbi sobru, aproape consolator, iar doamna ieși din bucătărie sperând că Martha nu-i văzuse pulpele dezgolite.

4

Când s-au întâlnit la cină în acea seară, doamna March îl ținu sub observație pe George. Bărbatul intră în cameră, cu privirea coborâtă pe pantofi, scărpinându-și bărbia cu un aer indiferent. Încordată, ea schiță un zâmbet în schimbul unei prime priviri din partea lui. Când văzu că el nu-și ridică ochii, în timp ce-și trase scaunul de spătar și se așeză, zâmbetul ei se ofili.

Au luat masa în mica sufragerie legată de living prin uși glisante franțuzești. În fundal se auzeau nocturnele lui Chopin. Masa era aranjată somptuos, un obicei deprins de doamna March de la mama ei, care îi spusese fiicei sale de nenumărate ori că o căsnicie sănătoasă se construiește din afară spre înăuntru, nu viceversa. Când se întoarce acasă de la muncă, un soț trebuie să fie întotdeauna întâmpinat de o soție arătând ireproșabil și de o casă îngrijită până în cel mai mic ungher, așa încât el să rămână mândru de căminul lui. De aici începe restul, orice altceva. Maică-sa a insistat, spunându-i că dacă ea nu poate fi o bună casnică, atunci trebuie să angajeze pe cineva care e o bună gospodină. Martha fusese instruită cum să pună masa în fiecare zi și în fiecare seară, cu suporturi din argint pentru lumânări, cu șervete cu monogramă, cu pâine cu măsline negre pusă în coș de argint, cu o carafă generoasă pentru vin. Totul era aranjat peste o față de masă din pânză de in brodată care aparținuse bunicii doamnei March (fiind parte din trusoul de nuntă pe care maică-sa nu a avut nici un gând să i-l dea ei, văzând-o măritându-se cu un bărbat divorțat, într-o ceremonie civilă, nimic mai mult).

Acesta era aranjamentul de la sine înțeles, chiar și atunci când doamna March lua cina singură, lucru care se întâmpla deseori. Când era absorbit complet de scris, George abia mânca, cu excepția câtorva sendvișuri pe care Martha i le servea în biroul lui. Dacă nu scria, era fie în turnee de promovare a cărții, fie la conferințe sau cine rafinate pentru gurmanzii *connoisseurs*, ori la prânzuri lungi cu agenta sau redactorul său. Și în acele zile, doamna March continua să asculte Chopin, să folosească platouri de argint și porțelan fin, să soarbă din paharul de vin cu model imitând coaja de nucă, sub ochii vigilenți ai portretelor victoriene pictate în ulei cu care erau acoperiți pereții sufrageriei.

Domnul și doamna March stăteau așezați într-o liniște aproape perfectă. Se părea că pentru George liniștea avea un efect calmant. Se uita cu coada ochiului la el, la burta proeminentă care îi țâșnea prin cardiganul cenușiu comod, la barba care îi crescuse în smocuri mai mari sau mai mici pe linia maxilarului. Își mesteca mâncarea zgomotos, chiar și cu gura închisă. Doamna March auzi scrâșnetul sparanghelului prins între dinții lui, cum își clătea gura cu vin înainte să-l înghită, plescăitul umed al salivei strânse în colțurile gurii când își depărata buzele. Auzindu-le pe toate, dezgustată, ea făcea o grimasă, ca să nu mai spunem că tresărea de-a binelea când, ocazional, el fornăia zgomotos. O prinse uitându-se la el și îi zâmbi. Răspunse și ea tot printr-un zâmbet.

– E totul pregătit pentru petrecerea de mâine? întrebă George.

– Hm, cred că da.

Adăugă o nuanță de incertitudine în răspunsul ei, ca și cum nu era complet sigură că pregătirile erau sub control. Ca și cum nu ar fi făcut o criză profundă și ireparabilă dacă pregătirile n-ar fi fost sub control. Apoi, servindu-se cu încă o porție din peștele-spadă pregătit de Martha, întrebă pe un ton degajat:

– Cum merge romanul? Ceva noutăți?

În timp ce-și înghițea îmbucătura, George își șterse buzele cu șervetul, gest pe care doamna March îl interpretă ca pe un semn care-l dădea de gol.

– Bine, bine, spuse el. Știi, cred că e cel mai bun roman pe care l-am scris până acum.

Sau e, cel puțin, cel mai de succes dintre romanele mele. În fine, așa îmi spune Zelda.

Zelda era agenta lui George. Fumătoare înrăită, cu voce gâjâită, admiratoare a tunsorilor drepte, conservatoare, și a rujurilor în nuanțe maronii. O femeie pentru care zâmbetul însemna să-și dezvelească dinții. Doamna March avea îndoieli că Zelda, întotdeauna flancată de două cârduri de asistenți harnici și conștiincioși, citise vreodată vreunul dintre romanele lui George. Cu siguranță, nu din scoarță în scoarță.

– E minunat, dragul meu, îi spuse lui George. Vrei – zise doamna cu prudență – vrei să îl citesc?

O auzi pe Martha luându-și cina în bucătărie, ecoul clinchetului tacâmurilor lovindu-se de farfuria ei răsunând din hol până în sufragerie.

George ridică din umeri.

– Știi că totdeauna țin la părerea ta. Totuși, în acest caz, nu mai pot schimba mare lucru, de vreme ce deja e publicat.

– Ai dreptate, firește. N-am să-l citesc. Ce sens ar avea, la urma urmei?

– Stai, nu asta am vrut să spun.

– Nu, știu asta, spuse doamna March îmblânzind tonul. Vreau să spun că am să-l citesc la un moment dat. Când am să-l termin pe cel pe care îl citesc acum. Știi că urăsc să citesc două cărți în același timp. Nu mă pot concentra pe nici una dintre ele și totul începe să fie confuz…

Simți ceva pe mâna ei și coborî privirea. George pusese o mână peste mâinile ei, ca să o liniștească.

– Îl vei citi atunci când vei putea, zise cu blândețe.

Doamna March se detensionă puțin, dar nu voia să renunțe și, conștientă că mai târziu va fi măcinată de presupuneri, zise:

– Știi, am citit puțin din el.

– Știu.

– A fost foarte… explicit.

– Da. Așa era în timpurile acelea. M-am documentat foarte bine. După cum știi.

Și ea știa: călătoriile la Nantes, întâlnirile cu istoricii la Biblioteca Națională, cărțile trimise pe adresa lor de experți binevoitori din întreaga lume – fusese martora unui an plin de cercetări. Dar chiar și așa, nu dăduse atenție, nu bănuise niciodată posibilitatea unei trădări de asemenea proporții. Își strânse încordată buzele, pregătindu-se să-i dea un ultim indiciu.

– Ai cercetat… și târfele?

– Firește, încuviință el. Totul.

Imperturbabil, continuă să mănânce, iar doamna March inspiră adânc. Poate că Patricia făcuse o greșeală. Poate că târfa din Nantes, nenorocita de Johanna, nu era un personaj căutși de puțin inspirat de ea. Poate că, se gândi cuprinsă de un sentiment de încântare neașteptată, personajul fusese inspirat de *mama* lui George! Doamna March își înăbuși un chicot de bucurie.

După cină își luară noapte bună de la Martha, care aștepta în pragul ușii, schimbată de uniformă, cu o poșetă pătrățoasă oliv, atârnându-i de încheietura mâinii. Au închis ușa de la intrare după ea și, în timp ce George se strecură în biroul său, doamna March se retrase în dormitor, în cearșafurile proaspăt așternute, la cămașa ei de noapte din finet alb și la *Rebecca*, volumul cartonat de pe noptieră.

Se afundă în pernă, răsuflând ușurată, o ușurare pe care o confundă cu senzația de satisfacție. Precaută, ținea romanul cu vârful degetelor, ferindu-se să-l păteze cu cremă de mâini, dar când încercă să întoarcă pagina, degetul cel mare alunecă peste hârtie, începțoșând cuvântul *lașitate*, făcându-l ilizibil. Extrem de îmbufnată, privi spre cărțile lui

George, adunate într-un teanc înalt pe noptiera lui. Dintotdeauna fusese geloasă pe legătura intimă pe care George o avea cu cărțile: cum le atingea, cum mângâlea pe ele, cum le rula și îndoia, de ajungeau cu paginile insuportabil de boțite. Era geloasă că pe ele le cunoștea atât de bine, găsind în ele ceea ce ea nu ar fi putut găsi, oricât de mult ar fi încercat.

Se întoarse la cartea ei, cu încăpățânare, hotărâtă. După câteva clipe, își dădu seama că nu se putea concentra – grijile pe care și le făcea gândindu-se la oaspeții intimidanți care vor veni la petrecere sau la posibilul fiasco al celor de la firma de catering întrerupeau fiecare frază de pe pagină, revărsându-se la fiecare capăt de rând –, așa că luă niște pastile pe care le cumpărase cu două săptămâni în urmă fără rețetă medicală. Medicamentele sunt ușoare, o asigurase farmacista; din plante sută la sută, dar își făcură efectul de minune și, în scurt timp, se cufundă într-un somn adânc, fără să bage de seamă când George venise, în sfârșit, să se culce – sau dacă măcar intrase în dormitor.

5

Nereușind să aducă un *chef* de la restaurantul fusion din West Village, foarte popular și care se mândrea cu o listă de rezervări întinsă pe două luni (doamna March nu fusese acolo), soții March au închiriat niște ospătari. Doamna March a sunat o dată, de două ori, de trei ori ca să confirme că vor veni. Aveau să fie supervizați de Martha, care știa bucătăria cel mai bine.

În dimineața petrecerii, doamna March era ocupată cu aranjarea livingului, verificarea combinei audio stereo și a temperaturii din cameră. Puse un rând de scaune de-a lungul unui perete, pentru eventualitatea în care George sau agenta lui doreau să țină un discurs pentru invitați. Scoase din living televizorul pus pe o măsuță cu rotile și-l duse în dormitorul ei. Înlocui becul din aplica prinsă deasupra unui tablou original de Hopper, împinse ușor bradul într-un colț, atentă la funde și la globurile tremurând ușor. Îl cumpăraseră imediat după Ziua Recunoștinței, urmând exemplul celor de la Rockefeller Center. Sau, mai degrabă, George fusese cel care se luase după ei, târându-l acasă ajutat de redactorul său. „După atâția ani, încă îl mai încântă chestiile astea băiețești, să care un brad de Crăciun“, își spuse doamna March în șoaptă. Obișnuia să exerseze posibile frânturi de conversație; îi plăcea să se simtă pregătită.

Puse bradul în fața unei ferestre, unde sigur nu avea să stea în calea nimănui, și o fotografie mare, înrămată, de pe unul din rafturile bibliotecii, îi atrase atenția. Așteptă să se retragă chelnerii în bucătărie ca să o inspecteze. Era o fotografie veche cu fiica lui George din prima căsătorie. Paula. Sau, așa cum o strigau părinții ei, spre dezgustul profund al doamnei March: Paulette.

Doamna Match începuse să se întâlnească cu George în secret, în ultimul ei an de facultate, când avea douăzeci și unu de ani. În vârstă de treizeci și doi de ani, George era pe atunci un scriitor promițător care preda literatură engleză și scriere creativă la universitate. Ea nu fusese niciodată la nici unul dintre cursurile lui. S-au întâlnit pentru prima oară la cantina universității, când s-a întâmplat să fie amândoi la același rând. George pusese o cutie cu iaurt pe tava lui și, întorcându-se spre ea, comentase brusc: „Înfrânați-vă pofta, dragii mei…“. Doamna March nu știa că el citase din Dickens, dar răspunse râzând amuzată, repetând citatul, zâmbind și scuturând din cap, ca și cum l-ar fi mustrat pe George pentru impertinență.

Cuvintele pe care colega ei de cameră i le-a spus în anul întâi de facultate – *George March e cel mai atrăgător bărbat din campus* – i-au reținut atenția doamnei March cu mult înainte să-l fi cunoscut în persoană, găsind în ele motivație încă de la prima lor întâlnire. Sunt cuvinte pe care și azi le invocă, cu triumf, prețuindu-le ca pe niște moșteniri de familie inestimabile.

George i-a făcut curte încet, subtil – atât de subtil că de multe ori s-a întrebat dacă o curtează câtuși de puțin. Apărea ca din întâmplare oriunde era și ea, dar mereu părea o coincidență, ceva spontan. Au fost iubiți șase ani, timp în care el ajunsese să se bucure de aprecierea cercurilor rafinate și de faima care a urmat acesteia, și apoi a cerut-o de soție, într-un stil adorabil, la un iaurt.

Ea tânjea după o ceremonie tradițională, în biserică, dar George se însurase cu prima soție într-o biserică, așa că doamna March se mulțumi cu o ceremonie civilă, pe care maică-sa și în ziua de azi o ridiculizează în momentele ei de luciditate dintre două puseuri de demență.

Să se căsătorească cu George în fața tuturor invitaților care participaseră și la prima lui nuntă a fost, așa cum era de așteptat, un episod grotesc. Îl văzuseră jurând celeilalte

femei că o va iubi și la bine și la rău, până în ultima zi a vieții lui. Și, doar câțiva ani mai târziu, după jurăminte încălcate, fotografii de la nuntă scoase din rame și de pe șemineuri… era inevitabil ca a doua căsătorie să nu fie la fel de importantă pentru ei. Când George și doamna March și-au spus jurămintele, a fost sigură că îl auzise pe unul dintre invitații lui murmurând „Să sperăm că mâncarea e mai bună la nunta asta".

La pachet cu un apartament nou, la comun, și cu un cont bancar pe două nume, veni și fiica lui de opt ani, Paula. În lunile dinaintea căsătoriei, doamna March era îngrozită de perspectiva întâlnirii cu fosta nevastă a lui George, fiind gata pentru o confruntare plină de gelozie sau, cel puțin, o ostilitate cu greu mascată, dar fu încântată să descopere că interacționează foarte decent. Fosta doamnă March a invitat-o la o cafea pe cea care avea să fie în curând noua doamnă March, cele două discutând aproape două ore, superficial, beneficiile educației peste hotare, timp în care amândouă au tras cu ochiul la ceas, pe rând și cu politețe, până când întâlnirea a luat sfârșit.

Doamna March realiză cu dezamăgire că fata era problema. Se aștepta să fie o versiune mai mică a ei, docilă; una pe care să o îmbrace într-un sarafan cu broderie spartă și să o modeleze după vrerea ei. Dimpotrivă, Paula era obraznică. Încăpățânată. Prea drăgălașă. Punea întrebări impertinente („De ce ai mâinile atât de aspre?", „De ce tati muncește și tu nu?"). Își făcuse un obicei să se întreacă cu ea pentru atenția lui George; „Tati, of, *tati*!" striga alintându-se – penibil, gândea doamna March – ori de câte ori afară era furtună sau își julea un genunchi (vocea ei era suspect de puternică pentru cineva care, ipotetic, suferea atât de mult). Doamna March nu putea digera felul în care George se lăuda cu Paula în fața prietenilor săi. Invariabil, întrerupea conversația – repetând ca un papagal că da, într-adevăr, copila e specială și talentată –, dar în interiorul ei țipa dezlănțuită.

Era îngrozită de sfârșiturile de săptămână în care Paula venea în vizită la ei. După ce copila pleca, urmele ei se încăpățânau să rămână. O bluză roz, cu volane, împăturită de Martha printre lucrurile doamnei March din șifonier. Urme lipicioase de ciocolată lăsate de degetele ei pe pătura din păr de cămilă, preferata doamnei March. Pahare murdare, lăsate cu apă pe fiecare masă.

Chiar și în absența ei, aerul emana parfumul Paulei: lăptos, floral, arogant, rezistând parfumului de bergamotă pe care doamna March îl pulveriza prin tot apartamentul, disperată.

Dorind să dovedească tuturor că ea e în stare să crească un copil infinit mai grațios și mai sensibil, dar și ca un fel pedeapsă pentru Paula, însăși doamna March a adus pe lume un copil. S-a bucurat că e băiat, a fost fericită că nu era condamnată să vadă cum tinerețea ei se reflectă, pură și neofilită, într-o fată.

Jonathan, acum de opt ani, ocupa dormitorul în care obișnuia să doarmă Paula când venea în vizită. O cameră pe care doamna March a jupuit-o și a redecorat-o, încât era imposibil de recunoscut. A tapetat pereții cu un material textil în carouri de la Ralph Lauren, care emana confort iarna, dar care era sufocant în lunile caniculare, când camera își făcea propriul ei microclimat. A aruncat toate jucăriile de firmă ale Paulei, șoriceii Mickey și prințesele Disney, în favoarea unor jucării simple, conservatoare, cum ar fi un balansoar din lemn în formă de căluț și o sanie cu patină antică. Rafturile le-a decorat cu primele ediții ale unor cărți vechi pentru copii, absurd de scumpe (*Huckleberry Finn*, *Micul lord Fauntleroy*). Pe un perete a atârnat un șir de coperte ale revistei *National Geographic*, înrămate. Jonathan nu citise niciodată nici un număr – dar nici doamna March nu i-ar fi permis vreodată să dea peste fotografiile femeilor din triburi, goale de la brâu în sus, cu gâturile decorate cu șiraguri de mărgele grosolane, cu sânii lăsați, atârnând spre buric. Însă atunci când aveau musafiri, doamna March pretindea cu

mândrie că numerele înrămate erau preferatele băiatului. Camera era pregătită pentru o sesiune foto pentru o revistă, dacă era nevoie, la orice oră.

Jonathan era un copil dezordonat și, ocazional, îmbufnat, dar era liniștit, gânditor și mirosind discret a rufe proaspăt spălate și a gazon de pe terenul de fotbal. Era într-o excursie cu școala la Fitzwilliam Chess și Fencing Retreat, în partea de nord a statului New York, și avea să se întoarcă acasă peste câteva zile. Doamna March era mândră de ea fiindcă se întreba din când în când ce face băiatul, concluzionând astfel că era un simptom al dorului pe care i-l purta.

În vârstă de douăzeci și trei de ani, Paula se delecta cu un stil de viață fabulos, pe care, probabil, îl considera un drept dobândit la naștere; locuia chiar în Londra, unde și doamna March visase mult timp să trăiască – savurând o friptură la Wolseley, băuturi la Savoy și o piesă de teatru în West End, sâmbetele. Paula suna deseori să afle ce mai face George. Niciodată nu omitea să întrebe despre doamna March, ceea ce pentru doamna era un act de indiscreție.

Doamna March examina fotografia înrămată în care Paula, la zece ani, poza cu ochii ca niște caramele topite sub sprâncenele arcuite și țuguindu-și buzele cărnoase – gândi doamna March dezgustată – extrem de seducător. Paula cea de la zece ani insistase ca George să pună fotografia acolo, evident pentru că era la nivelul ochilor, asigurându-se că oricine ar intra în living ar vedea-o. Doamna March o mută pe un raft de mai sus, o întoarse cu fața în jos, și își reluă pregătirile pentru petrecere.

Aranjă pernele de pe canapea, aducând-o în față pe cea imprimată cu un model cu sturzi ciugulind fructe. Aruncă șalul de cașmir pe spătarul canapelei și repetă mișcarea de mai multe ori până când acesta căpătă un aspect neglijent, studiat cu inteligență, sugerând că, absorbită de lectură, doamna March pierduse noțiunea timpului și, la fel de ușor, uitase de petrecerea pe care o găzduia, și că doar după ce Martha i-a amintit politicos (o versiune mai blândă și mai docilă a Marthei), a aruncat șalul la o parte și a continuat pregătirile.

În acea dimineață, doamna March merse la florărie – cea scumpă, de pe Madison Avenue, care se mândrea cu propria seră –, de unde cumpără câteva buchete mari: trandafiri roșii înconjurați de crenguțe de eucalipt și ilex; ramuri bogate și arcuite de pin care semănau cu pensulele pentru tobe pe care le văzuse la instrumentiștii de jazz la Carlyle. Puse două în living, una în toaleta oaspeților, unde aranjă și o lumânare cu parfum de magnolie, un impresionat set de săpunuri străine și un recipient din sticlă cu margine aurită, cu loțiune pentru mâini, pe care de obicei îl ascundea în noptiera ei. Asta, din teamă că Martha ar fi putut s-o confunde cu un săpun lichid. Loțiunea era franțuzească, iar doamna March bănuia că era imposibil ca Martha să fi știut că *lait pour mains* înseamnă „cremă pentru mâini“.

Îndreptă tabloul atârnat deasupra vasului de toaletă – un tablou jucăuș, cu aer de flirt, înfățișând câteva tinere îmbăindu-se într-un râu. Razele soarelui străluceau printre ramurile copacilor de pe mal, luminând părul lucios și trupurile femeilor. Zâmbeau discret, cu ochii lăsați în jos, toate cu fața spre privitor. Era un tablou inestimabil, achiziționat la un preț de nimic, după ce fusese scos la lumină dintr-o veche galerie de artă în pragul falimentului. Înainte să iasă din sala de baie care mirosea copleșitor a pin, doamna March rămase ceva timp în picioare admirând tabloul, satisfăcută că era o femeie care știe cum să aprecieze arta sugestivă, chiar dacă nu cunoaște numele artistului și nu se simte câtuși de puțin confortabil în prezența nudității.

Intră în bucătărie, pe care o găsi încântător de întunecată și liniștită, în compania sforăitului blând al frigiderului, pentru care aproape că îi părea rău din cauza iminentei invazii a ospătarilor. În cele din urmă, votă în sinea ei împotriva macarons-urilor la

desert, dar dădu un vot pentru minitartele cu cremă de brânză și zmeură făcute la o patiserie micuță de pe partea cealaltă a parcului (la un cod distanță de patiseria Patriciei) și pentru căpșunele cu frișcă, de modă veche și bun-gust. Aranjate în lăzi de lemn puse pe podeaua bucătăriei, căpșunele meritau toată atenția privitorului – strălucitoare și sângerii ca niște maci. Frișca, bătută cu vanilie bourbon de Madagascar și zahăr pudră, ar fi putut să se înalțe din bolul de cristal plutind aidoma unui norișor. Își imagină fețele invitaților, îmbujorate de încântare și admirație – și cu ușoare nuanțe de invidie – și aproape că se sătura închipuindu-și scena.

Se minună de rezultatele propriilor mâini, răspândite în toată bucătăria. Cu siguranță avea să fie cea mai invidiată petrecere, concluzionă, categoric, cea mai impresionantă la care *ea* fusese vreodată, de care lumea literară avea să-și amintească pentru mult, mult timp.

6

Nu că nu ar fi fost niciodată la petreceri sofisticate. De fapt, fusese la destul de multe.

În copilărie, părinții ei organizau deseori cine extravagante, ostentative în apartamentul lor. Erau chestiuni semiformale, cu *chef*-i privați și cvartete de jazz. În acele seri, doamna March și sora ei, Lisa, aveau parte de o cină mai devreme, în bucătărie, de obicei, o selecție de resturi de mâncare pe care le mestecau îmbufnate, în timp ce minitartinele roz, strălucitoare care erau servite la petrecere le ridiculizau de pe blatul din bucătărie, îndreptățind un scuipat (sau chiar două), aruncat pe furiș.

Părinții le încuiau în camerele lor, legate între ele de baie. Își petreceau cea mai mare parte a serii în camera Lisei, fiindcă ea era cea mai mare și avea un televizor la care urmăreau filme de groază și, uneori, filme europene de artă, chicotind când vedeau scene cu nuduri, atât de multe, încât abia apucau să tragă aer în piept.

Uneori tresăreau din cauza exploziei de râsete stridente erupând din living sau a pufniturilor animalice de pe hol. Într-o seară, clanța rotundă a ușii de la dormitor s-a răsucit încet, apoi tot mai violent, sub privirea fascinată a fetelor, care au stat una lângă cealaltă, nemișcate, până când clanța a încetat să se mai zgâlțâie.

Pisica era și ea încuiată în dormitor împreună cu ele, cu litieră, mâncare și apă, așa încât oaspeții să nu fie deranjați de mieunat sau fire din blană căzute pe hainelor lor sau – Doamne ferește! – de un salt pe masă. Felina zgâria ușa, miorlăind neîncetat după libertate. Întristată de suferința ei, doamna March bătea și ea în ușă, prefăcându-se că o deschide, apoi mima indignarea, așa încât pisica să înțeleagă că și ea era prizonieră în dormitor.

În diminețile de după petreceri, casa mirosea altfel, a parfum de santal și tutun, și – derutant, fiindcă părinții ei nu aveau nici una – a lumânări parfumate.

Când doamna March împlini șaptesprezece ani, în sfârșit i s-a cerut să fie prezentă la o petrecere. Tatăl ei a fost cel care a anunțat-o brusc și în treacăt despre eveniment, într-o sâmbătă dimineață, din spatele ziarului pe care-l citea.

Simțindu-se foarte matură sau foarte emoționată, ori o combinație din cele două, a furat o sticlă cu *sherry* din barul cu băuturi alcoolice și a băut din ea în dormitorul ei, cu timiditate și ezitare la început, apoi cu înghițituri lacome, una după alta.

În noaptea petrecerii discută mult prea euforică cu prietenii părinților ei despre teatru și artă. Râdea aiurea la glume pe care nu era sigură că le înțelegea. A întrerupt o conversație profundă, intelectuală privind chestiunea natură versus educație, citând-o pe Mary Shelley, ale cărei articole le studiase la cursuri. A mâncat toate felurile preparate de *chef* – un festin greu, decadent din epoca Tudor, inclusiv o friptură de vânat și plăcintă cu carne – și a băut până când a realizat că toți invitații plecaseră și că ea rămăsese în picioare, singură, ținând în mână un pahar cu vin de Porto, pe care nu-și amintea când și-l umpluse.

O noapte întreagă a îmbrățișat vasul de toaletă, stând în genunchi pe gresia rece din baia pe care obișnuia să o împartă cu sora ei; a doua zi dimineață avu grețuri îngrozitoare și vomită mâncarea grea, cu carne, ieșind din ea în fâșii.

S-a ascuns în dormitorul ei până a doua zi, după prânz. Când în cele din urmă a ieșit din cameră, mobila i se păru deplasată subtil, cu vreo câțiva centimetri, cărțile tatălui ei într-un haos total, iar vaza de porțelan albastru de pe pian etala un dragon, când ea era sigură că dintotdeauna fusese o pasăre.

Părinții ei ședeau la capetele opuse la canapelei, fiecare citind câte un exemplar din aceeași carte, indiferenți se pare la mirosul puternic emanat de catifeaua udă de lichior.

Când ea intră, nici unul nu a ridicat capul. Nici unul nu a adus vorba despre petrecere, ceea ce doamna March luă drept o acceptare tacită deprimantă a defectelor sale, însă maică-sa a insistat să-i spele părul. Era ceva ce făcuse întotdeauna pentru fiica sa și a continuat să o spele până când doamna March a plecat la facultate.

A doua zi după petrecerea părinților ei, doamna March a îngenuncheat pe gresia din baie în timp ce maică-sa o săpunea, așezată pe marginea căzii. Nu au schimbat nici o vorbă, dar maică-sa a tras-o rău de tot de păr, iar ea se chinuia să nu vomite, lucru destul de dificil așa cum își ținea capul în jos. O luă ca pe o pedeapsă pentru felul în care se purtase cu o noapte în urmă. În timp ce maică-sa îi freca scalpul cu îndârjire, și-a jurat să nu mai bea nici o picătură de alcool până la absolvirea facultății.

S-a ținut de cuvânt, ducându-se la chefuri mai mult ca o spectatoare decât ca o petrecăreață. Aidoma unei fantome, făcea zigzag între căminele și cluburile studențești, privind lung cuplurile ametite de băutură jucând ping-pong sau sărutându-se pătimaș prin cotloane întunecate.

L-a întâlnit pe primul ei iubit serios, Darren Turp, la una dintre primele petrecerile date în campus. Doamna March își impusese o regulă de neclintit: să-și piardă virginitatea cu primul băiat din viața ei care avea să-i spună că o iubește. Și așa a făcut, un an și jumătate mai târziu, într-o zi de primăvară neobișnuit de caldă, transpirând la greu pe salteaua din camera lui Darren de la cămin (tatăl lui, bun prieten cu decanul, îi pusese la dispoziție o garsonieră). După, au adormit, iar când doamna March s-a trezit în acea seară, s-a chinuit să-și aducă aminte și altceva în afară de pleoapele închise în fața soarelui orbitor și cearșafurile încâlcite în jurul gleznelor sale ca niște mâini posesive. S-a dat jos din pat cât de încet a putut și a examinat cearșafurile cu lanterna lui Darren de la Cercetașii Vultur, dar nu era nimic – nici măcar o pată ruginie de sânge. Himenul ei, acea așa-numită parte sacră din trupul ei, trebuie să se fi rupt cu mult timp înainte.

A continuat să se întâlnească cu Darren cel dulce și modest până când a început ultimul an de facultate, când l-a întâlnit și s-a îndrăgostit nebunește de George („George March este cel mai atrăgător bărbat din campus“). I-a spus lui Darren că îl părăsește fără să-i dea măcar o explicație. A implorat-o să rămână cu el, sau cel puțin să se mai gândească, și când ea l-a refuzat tăioasă, s-a ținut de capul ei să o sune pe mama lui ca să-i dea personal vestea.

– Cel puțin maică-mea merită o explicație, a spus mânios, după toate câte le-a făcut pentru tine.

Doamna March petrecuse câteva Zile ale Recunoștinței acasă la familia Turp, în Boston, unde ea și Darren dormiseră în camere alăturate ca să-i facă pe plac doamnei Turp, mândră că era o tradiționalistă înrăită. În fiecare dimineață, când se crăpa de ziuă, mama lui Darren se strecura ușor în camera ei – la început doamna March bănui că o făcea ca să se asigure că ea și Darren nu petrecuseră noaptea împreună, dar, de fapt, doamna intra ca să ia prosoapele musafirei ca să le încălzească în uscător înainte ca aceasta să facă duș.

Așa că doamna March formă numărul de telefon al doamnei Turp de la un telefon public din fața cantinei studențești, la doar câteva minute după ce se despărțise de fiul ei. Ploua destul de tare, iar cerul era brăzdat de tunete și fulgere la fiecare trei secunde. Cele două femei abia s-au putut auzi printre bubuiturile tunetelor.

– Mi se pare momentul potrivit să propun ca eu și Darren să o luăm pe drumuri diferite…

– Ce?

– Eu și Darren am căzut de acord că cel mai bine ar fi să…

– Nu te aud!

– Îl părăsesc pe Darren! țipă doamna March în receptorul lipit de urechea ei stângă și ținând un deget în cea dreaptă.

Răbufnirea fu întâmpinată de tăcere, urmată de vocea doamnei Turp, rece și sacadată.

– Prea bine. Mulțumesc. Noroc în toate!

Cu asta, legătura telefonică se întrerupse, iar doamna March ieși din cabina telefonică fără să-i spună un cuvânt lui Darren, care în tot acest timp se plimbase nervos prin fața cabinei, ud leoarcă. Și-a acordat ei înseși șaisprezece minute ca să jelească după relația lor terminată, fix timpul de care a avut nevoie ca să se întoarcă în camera ei de la cămin.

Măritată cu George, ridică autoimpusul embargou asupra băuturii și începu să se răsfețe cu vin și șampanie infuzată cu cremă de coacăze negre la un număr din ce în ce mai mare de evenimente la care era invitat soțul ei, un star în devenire. Una dintre recepții, un eveniment exclusivist care avu loc la Muzeul Metropolitan de Artă după orele de vizită, a inclus și un tur privat al unei viitoare expoziții, urmată de un cocktail în salonul rezervat doar membrilor. Petrecăreții rătăceau de la o masă la alta, ținându-se de ele ca de niște bărci de salvare.

Tocmai la acea petrecere doamna March îl reîntâlni pe Darren. Trecuseră opt sau nouă ani de când se despărțiseră, dar Darren avea aceiași obraji plini de pete roșietice, același păr cârlionțat, aceeași cămașă de in în dungi (chiar dacă ei i s-a pus o piatră pe inimă când și-a dat seama că nu știa de existența acelei cămăși – ca și cum ar fi păstrat pentru totdeauna dreptul de a cunoaște întreaga lui garderobă).

George era absorbit în conversații animate, ceea ce îi dădu oportunitatea să-l abordeze pe Darren, care, retras într-un colț, sorbea ceva de culoare roz. L-a bătut ușor pe umăr și, când s-a întors, i-a căzut fața.

– O, tu erai!

Exclusiv din motivul că unii invitați se uitau la ei, doamna March răbufni într-un râs strident și afectat, prefăcându-se că el făcuse o glumă.

– Te-am văzut mai devreme, continuă Darren, cu profesorul March. Chiar sunteți într-o relație?

Ochii îi fugiră rapid spre George, în continuare captiv într-o conversație.

– Da, mă rog, suntem căsătoriți, spuse doamna March cu mândrie nedisimulată, ridicându-și mâna ca să-și afișeze inelul generos de pe deget. Nu mai e profesorul meu, completă, sperând că Darren va pune întrebări despre recentul succes al lui George.

– Ar fi trebuit să-mi dau seama, zise pufnind nervos.

– Să-ți dai seama că ce?

– Că m-ai înșelat cu profesorul.

Doamna March înghiți în sec.

– Nu am făcut așa ceva.

– Ba da, ai făcut-o! Cineva mi-a spus că v-a văzut pe amândoi a doua zi după ce m-ai părăsit. N-ai putut să aștepți nici măcar patruzeci și opt de ore, așa e?

Doamna March rămăsese fără cuvinte. Părea o prostie, dar, totuși, cumva flatant, că cineva ar merge atât de departe încât să o considere îndeajuns de importantă ca s-o spioneze.

– Bineînțeles că te-ai dus după profesor, spuse Darren. Faci totul doar pentru aparențe.

– Nu fi ridicol…

– Măcar ai ținut la mine? Sau am fost o pradă pentru tine fiindcă ai mei aveau bani?

Doamna March era cât pe ce să-i atragă atenția că familia ei are mult mai mulți bani decât a lui, dar în schimb îl țistui, spunându-i:

– Se uită oamenii la noi.

– Îți aduc la cunoștință că-mi merge destul de bine acum. M-au angajat la *The New Yorker*. Plătesc destul de bine, după cum s-ar putea să știi.

Vestea o înțepă puțin, căci George trimisese de curând un articol la *The New Yorker*, dar i-l respinseseră categoric.

– Felicitări, spuse doamna March smerită.

Tânjea să-și arunce băutura pe el, să-l scuipe în față – ba nu, ce-și dorea cu adevărat era să afle cine îi spusese despre ea și George, dacă mai știa și altcineva despre mica pată de pe reputația ei. Amețită de băutură și de muzică, se îndepărtă de Darren, chinuită de scurtele și stupidele „felicitări“. Reuși, cu efort, ca restul serii să pară veselă și degajată, evitând tot timpul silueta cu păr cârlionțat apărând amenințătoare din mulțimea de invitați.

Mai târziu, descosându-i cu blândețe pe niște amici comuni, a descoperit că o mințise. Era un amărât de băiat bun la toate în redacție, pe deasupra și prost plătit. În timp ce George era pe val, Darren, din ce își putu da seama doamna March, nu reușise să-și facă intrarea în lumea literară (sau orice alt fel de lume). Victoria era de partea ei. Ce își dorea cu disperare acum era ca Darren să nu-și arunce niciodată ochii pe noua carte a lui George. I-ar fi dat atât de multă satisfacție.

7

Ziua petrecerii pentru noua carte a lui George se apropia într-un ritm frustrant. Însuși subiectul petrecerii părea că plutește în aer ca o ceață sâcâitoare, deranjantă. Se strecura în fiecare conversație a doamnei March, așteptând-o în fiecare pauză pe care și-o lua. Apartamentul părea să-i dea și el dreptate – fiecare cameră era aranjată până la cel mai mic detaliu, decorată straniu cu noi combinații de mobilier –, înfruntând nerăbdarea cu ceva asemănător reproșului.

Era prea agitată ca să mănânce ceva, dar o rugă pe Martha să-i prepare ceva ușor, „ca să evite balonarea". Nu voia ca Martha să afle cât de tensionată era din cauza petrecerii care îi invadase toate gândurile, împingând toate celelalte priorități undeva pe fundal.

Își duse la gură legumele de pe farfurie cu mișcări lente, mestecând bucăți mici cu înghițituri mari de apă, trăgând aer pe gură, așa cum făcea când, mică fiind, era forțată să mănânce ceva ce nu-i plăcea. Bătrânul orologiu ticăia dezaprobator în vestibul, aidoma unui judecător cu perucă din epoca victoriană, plescăind din limbă și – atunci când bătea ora exactă – agitându-și clopoțelul pe scările curții, declarând-o vinovată.

După ce puseseră totul la punct, *chef*-ului și ospătarilor nu le mai rămăsese decât să se schimbe în uniforme. Doamna March presupuse brusc, îngrozită, că deja se întorseseră sau că nu plecaseră niciodată, că se ascundeau pe hol, așteptând să o sperie. Împinse farfuria cu legume mai departe și își aranjă șervetul peste ea, încercând să ascundă cât de puțin mâncase.

Fugi în dormitorul ei în timp ce Martha strângea masa. La ora aceea din zi, fâșii de lumină le perforau apartamentul ca niște înjunghieturi. De teama unei dureri de cap, doamna March trase draperiile. Își scoase pantofii și se întinse pe pat, îndreptându-și fusta și privind spre tavan, cu mâinile odihnindu-se pe pântece. Încercă să ațipească, dar pulsul îi bătea prea tare în urechi ca să-l ignore, la fel de puternic precum certitudinea care o bântuia neîncetat că făcuse o greșeală iremediabilă chemând firma de catering. Să fi fost oare și invitații ei în aceeași stare de expectativă? Le-o fi paralizat petrecerea fiecare gând, controlându-le orice ar fi făcut? Probabil că nu. Înghiți și își simți gâtul aspru și uscat. Se uită la ceasul de la mână, la limbile lui ticăind tremurânde până când arătară patru fără un sfert, ora cea mai devreme la care își permise să se îmbrace pentru petrecere.

Sări din pat și deschise ușile șifonierului încastrat în perete. Mult timp fu urmărită de suspiciunea că, deși garderoba ei e elegantă și de bună calitate, felul în care își aranja și asorta hainele o făcea să arate ieftină și de prost gust. Suspecta asta despre mobila ei, despre toate lucrurile care-i aparțineau, dar în special despre haine. Acestea păreau să nu stea bine pe ea așa cum stăteau pe alte femei; totul era ori prea strâmt, ori prea scurt, ori atârna pe ea fără nici o formă, în falduri – întotdeauna părea că e îmbrăcată cu hainele altcuiva.

Încremenise în fața șifonierului, în timp ce ochii ei scanau texturile și modelele rochiilor, fustelor și costumelor cu pantaloni. Ce ciudat, gândi, că într-o zi avea să-și aleagă un ultim costum pe care îl va purta, o ultimă bluză care se va undui odată cu respirația ei, o ultimă fustă care ar strânge-o peste burtă când mănâncă. Nu-i necesar să moară în ele (îi veniră în minte halatele de la spital) sau să fie îngropată în ele (sora ei, o sclavă a protocolului, i-ar alege probabil cele mai terne haine care să o dezavantajeze cel mai mult), dar chiar și așa tot ar fi ultimele haine pe care și le alesese să le poarte. Avea să moară în seara aceea, înainte să aibă șansa să găzduiască o petrecere? Atât timp cât își imagina cu acuratețe scenariul, nu avea să se întâmple. Acesta era micul joc pe care îl

juca deseori cu ea însăși. Când se întreba dacă o rochie avea să fie ultima pe care o va purta, atunci nu avea să fie. Dacă se imagina murind azi, nu avea să moară. Era o superstiție prostească, dar, pe bune, care e probabilitatea ca ceva îngrozitor să se întâmple când te aștepți să se întâmple? Într-adevăr, foarte scăzută. Nimeni nu a spus niciodată „Soția mea a murit azi, așa cum era de așteptat“ sau „Am avut un accident teribil, așa cum am prevăzut“.

Își făcu loc printre umerașe, căutând rochia pe care se gândise să o poarte la petrecere încă de când luase hotărârea să dea o petrecere. Era o rochie strâmtă, verde, cu mâneci lungi. Odată cu vârsta, carnea de pe brațe devenise flască, așa că avea grijă să le ascundă.

Găsi rochia între două costume cu pantaloni, cu model *pied-de-poule*, și o scoase din șifonier. Își aminti că o purtase o singură dată, cu luni în urmă, la o cină pe care o luase cu George și cu vărul lui, Jared. Deși se uitase cu atenție peste lista invitaților din acea seară, o frică sâcâitoare începu să-și facă simțită prezența gândindu-se dacă și Jared avea să fie printre ei. Doamna March îl întâlnise pe Jared doar de două ori și era peste putință să fie văzută purtând aceeași rochie de două sau de trei ori. O va saluta destul de amabil, așteptând cu siguranță ca soția ilustrului său văr să îl impresioneze, dar când avea să-și dea seama că purta aceeași rochie, aceleași bijuterii și că avea aceeași coafură, cu siguranță atenția lui ar fi zburat rapid spre alte femei din încăpere, mult mai stilate.

Ochii îi căzură pe rochia de un albastru intens, fără umeri, ascunsă la capătul șifonierului. Nu o purtase niciodată. De fapt, încă avea eticheta prinsă. Ce culoare puternică, și totuși elegantă, își spuse în gând, și încă una care puțin probabil avea să fi purtată de alte invitate. Ce păcat însă că e fără mâneci. O scoase din șifonier și examină cele două rochii, câte una în fiecare mână. Fără îndoială, cea albastră era drăguță, dar pur și simplu nu-și putea asuma riscul ca vreun invitat cu aparat de fotografiat să-i prindă în obiectiv brațele dezgolite. O aruncă imediat înapoi în șifonier.

Dădu jos de pe umeraș rochia strâmtă de culoare verde, o duse cu grijă spre pat, ca și cum ar fi fost un copil dormind în brațele ei, și o întinse peste cuvertură. Lângă rochie puse o broșă aurită și cercei rotunzi din aur.

Apoi se ocupă de păr, înfășurând strâns șuvițele pe bigudiuri, una câte una.

Își pili unghiile, le dădu cu ojă – întotdeauna se îngrijea singură de ele ca să evite manichiuristele profesioniste, temându-se că-i vor critica unghiile (așa cum făcuseră cândva, întrebând-o de față cu alte cliente: „De ce aveți unghiile atât de îngălbenite? Lăsați prea mult timp oja pe ele?“).

Așteptând să i se usuce unghiile, se uita întruna la ceasul ticăind secundele. Apoi își scoase bigudiurile fierbinți din păr. În timp ce desfăcea un cârlionț, bigudiul, încă fierbinte, îi atinse pielea, arzând-o în spatele lobului urechii. Suspină ascuțit și își frecă urechea care o ustura cu o bucată de hârtie igienică udă.

Se dezbrăcă, atentă să nu-și vadă trupul gol în oglindă. Pielea de pe pântece era lăsată, căci nu revenise complet la fermitatea de altădată după ce-l născuse pe Jonathan. Abdomenul era însemnat cu vergeturi care se întindeau până spre triunghiul de păr gros și negru dintre picioare. Înainte să-și potrivească formele în rochia verde mulată legănându-și șoldurile, reuși cu dificultate să-și cuprindă burta lăsată în corsetul strâmt, de culoarea pielii.

Când în sfârșit își îngădui să se privească atentă în oglinda din baie, schiță un zâmbet lipsit de naturalețe, ca și cum ar fi pozat. Prefăcându-se că ar fi ținut un pahar în mână, se aplecă în față și se lăsă pe spate, mimând un hohot de râs. „Vă mulțumesc că ați venit“, spuse, privindu-se în oglindă. „*Vă* mulțumesc că ați venit.“

Încercă diferite rujuri – toate nefolosite, tari și lucind precum lumânările de ceară –

doar ca să le frece nervoasă de pe buze, murdărindu-și tot maxilarul, iritându-și apoi bărbia cu prosoape de hârtie, pentru ca, la un moment dat, să-și deseneze furioasă și intenționat o rană de culoarea sângelui de-a lungul gâtului – înainte să se întoarcă, înfrântă, la rujul practic și comod, bej-deschis, pe care-l folosea întotdeauna.

Într-o clipă de nehotărâre se eliberă de rochia verde de pe ea, balansându-și iar șoldurile, se întoarse la șifonier și încercă rochia albastră. Făcu o grimasă când văzu în oglindă rotunjimea proeminentă a taliei, brațele ei ferme și flasce în același timp. Îi ieși pe gură un țipăt scurt și înăbușit și o scoase de pe ea cu o smucitură. Își aruncă pe ea o bluză de mătase – cea pe care de obicei o purta cu vechii butoni din strasuri ai maicăsii – și o fustă neagră, dar sfârși din nou în rochia verde mulată.

*

George ajunse acasă pe înserat, tocmai când doamna March făcea experimente cu spoturile din tavan și cele de pe podea ca să decidă care combinație ar face o atmosferă primitoare, dar totuși una în nuanțe expresive. Fredona încet un cântec, într-un fel în care doar o femeie calmă și sigură pe ea ar fi putut face, dar spectacolul dat de ea nu stârni interesul chelnerilor, care o ignorară cu politețe în timp ce se juca nervoasă cu luminile.

Privi îngândurată la ceasul de la mână. Probabil că unii dintre invitați erau pe drum: cuplurile căsătorite ciondănindu-se în lifturi sau pe bancheta din spate a taxiurilor, femei atât de rigid coafate, încât arătau ca și cum tocmai ar fi făcut operație estetică, bărbați pretinzând că încă îi mai cuprind costumele Armani vechi de zece ani.

În timp ce ea încerca indecisă să-și schimbe pentru ultima oară rochia și George își lega nodul de la cravată în baie, îl auzi spunând dintr-odată:

– Știi, Paulette a sunat ca să mă felicite.

– Oo?

– Gata, nu începe iar…

– Ce să încep? Am spus doar „oo“…

– Foarte drăguț din partea ei să mă sune, mai ales că e foarte ocupată acum cu ședințele foto…

– Într-adevăr, e foarte *talentată*, spuse ea.

– Da, se descurcă foarte bine.

Doamna March simți un gol în stomac imaginându-și-l pe George mândru că Paula dăduse iama în petrecerea ei. Muncise prea din greu ca să pună totul la punct, își făcuse speranțe care acum erau prea mari (fantezii legate de George dedicându-i un discurs plin de dragoste, oaspeți felicitând-o pentru gustul ei impecabil, printre altele) ca să împartă admirația lui George în acea seară.

– Atât de bine, de fapt, continuă George încheindu-și un buton, încât a făcut o ofertă pentru o vilă din Kensington.

– Ce drăguț!

– Exact. Se pare că e frumoasă și în plus e o reședință faimoasă. Mi-a zis că suntem bine-veniți să stăm acolo ori de câte ori ne ducem în vizită.

Să fii oaspetele Paulei, să-i fii *recunoscător* pentru tot erau chestiuni atât de străine, o anatemă, încât una din pleoapele doamnei March se zbătea violent. Se controla concentrându-se pe degetele lui George închizând un alt buton. Mai văzuse butonii aceia înainte?

– Chiar se descurcă foarte bine de una singură, repetă el distras, mormăind.

Era sigură că nu mai văzuse acei butoni și lucrul acesta o îngrijora. Știa toți butonii lui George, pe fiecare în parte, toate cravatele, toate batistele de buzunar, de vreme ce majoritatea dintre ele erau cadouri pe care i le făcuse ea de-a lungul anilor. De unde

avea acei butoni? Înaintă un pas, dar când deschise gura pregătită să vorbească, se auzi soneria de la intrare.

Sosi primul grup de cinci invitați, ca și cum ar fi conspirat să se întâlnească undeva înainte să vină. „O, Doamne, cine ar vrea să fie singur în apartamentul ăla și să *vorbească* cu ea?“ și-l imagină pe unul dintre ei spunându-le celorlalți. În orice caz, ideea unei scurte conversații cu unul sau doi dintre invitații sosiți mai devreme era de ajuns să o facă să transpire în spatele genunchilor. Ușurată, îi lăsă în living pretextând, teatral, că trebuie să se ocupe de ceva, când, de fapt, ea nu făcu decât să se ascundă în baia camerei sale, așezându-se cu grijă pe capacul închis al vasului de toaletă ca să nu-și șifoneze rochia.

În scurt timp, apartamentul vibra de vorbăria invitaților și de ritmurile muzicale – o versiune jazz, mai vioaie a *Spărgătorului de nuci* pe care ea o vedea ca alegerea perfectă pentru un cocktail de iarnă – în armonie cu basul vibrant al vocilor și percuția râsetelor stridente ocazionale.

Câțiva invitați – prieteni vechi ai lui George – i-au făcut cadou o fotografie înrămată alb-negru a bunicului său, în care bărbatul poza cu o mină gravă alături de câinele lui, un setter englez cu pete, ținând într-o mână pușca, în timp ce în cealaltă ținea de picioare o rață atârnând cu capul în jos. Doamna March urî poza pe loc. Solemnitatea fotografiei, expresia impozantă de pe chipul bărbatului – și al câinelui – erau absurde. Cineva se gândise că fotografia merită să fie înrămată și asta făcea cadoul și mai dezgustător. Își făcu o notiță mentală să o ascundă în spatele cutiilor ei cu pălării din șifonier de îndată ce invitații vor fi plecat.

Petrecerea era în toi, iar livingul căpăta proporții cu fiecare nou invitat. Doamna March o însărcină pe Martha să se ocupe îndeaproape de baia oaspeților la intervale regulate de timp, să împăturească prosoapele, să împrospăteze vasul de toaletă și podeaua cu o soluție ușoară de amoniac. Vaporii antiseptici înțepători se contopiră cu aroma lipicioasă și dulceagă de pin într-un miros atât de ciudat, încât la următoarele lor vizite la spitale sau trecând prin fața unui magazin al cărui proprietar își golește pe caldarâm găleata în care și-a spălat mopul, invitații își vor aminti pe loc de ultima petrecere din casa soților March.

8

Doamna March le examină pe invitate. Atenția îi fu în mod special atrasă de una între douăzeci și cinci și treizeci de ani, vârstă care o făcea cu ușurință cea mai tânără dintre invitatele la petrecere. Doamna March îi scană pletele lungi, aurii și strălucitoare, rochia de culoarea vinului roșu – de o simplitate răvășitoare, căzându-i impecabil peste silueta slabă. Descurajată, doamna se simți lipsită de grație și expusă; arăta ca și cum se chinuise prea mult, încercând să pară „o oaie îmbrăcată ca un miel“, cum ar spune maică-sa. Părul ei era atât de moale și banal, încât habar nu avea nici ce culoare are. Transpirase și cârlionții începuseră să se lase, căzând de-a curmezișul peste fruntea ei ca niște cârcei subțiri de vie.

Ducând tăvi cu tartine cu somon afumat și minitarte cu ceapă și brânză brie, chelnerii se unduiau printre invitați, în timp ce de la combina muzicală se auzea o piesă relaxantă în interpretarea Annei Maria Alberghetti. Doamna March își fixă privirea încă o dată pe invitată, prinsă într-o conversație cu doi bărbați care o ascultau cu o expresie ce le trăda șocul și uimirea, și, văzând-o cum își trece cu un gest degajat o șuviță rebelă de păr auriu după ureche, doamna March o imită instinctiv. Degetele îi atinseră lobul urechii ars, agresând pielea înroșită și descuamată. Murmurându-și durerea ușor printre dinții încleștați, se apropie de grup pe furiș, ca și cum comisese o crimă.

– Este totul în regulă aici? întrebă, frământându-și nervoasă mâinile.

Invitații își întoarseră capul și o priviră. Femeia fuma o țigară de fițe, subțire, lungă și de culoarea fildeșului, întocmai ca gâtul ei. Brățările de pe încheietura ei osoasă zdrăngăniră când își apropie țigara de buze.

– Doamnă March, mă bucur să vă văd, spuse unul dintre bărbați, pe care ea și-l amintea vag ca fiind consilierul bancar al lui George.

Nu-și putu aminti numele lui, dar știa că el și George jucau câteodată tenis împreună.

– Sper că vă simțiți bine, spuse doamna March, mai mult spre tânăra femeie.

– A venit multă lume, zise consilierul bancar.

– O, da, răspunse doamna March. E destul de multă lume, iar eu abia dacă cunosc vreo câțiva invitați.

Tânăra privea în altă parte, dându-și capul pe spate în timp ce fuma, ca și cum ar fi băut dintr-un pahar de șampanie ridicol de lung.

– Bine, atunci aș putea începe să vă prezint lui Tom, spuse consilierul, și doamnei Gabriella Lynne, pe care sunt sigur că o recunoașteți din numărul de luna trecută al revistei *Artforum*.

Doamna March zâmbi larg, puțin cam agresiv, spre doamna Lynne cea cu trupul de gazelă, care – expirând un fuior de fum – nu spuse nimic.

– Doamna Lynne este acum cea mai căutată graficiană de coperte de cărți, spuse Tom din senin, entuziasmat.

Gabriella scutură din cap, scoțând o altă coroană de fum și expirația ei se transformă într-un râs reținut.

– Cred că cei doi se lasă impresionați de orice, îi spuse doamnei March, făcând-o pe aceasta să chicotească, fericită că e martora unei remarci confidențiale. Apropo, e o petrecere absolut minunată, vă mulțumesc foarte mult că m-ați invitat, adăugă Gabriella pe un ton monoton, apatic.

Accentul ei, seducător și de proveniență imposibil de identificat, fusese obținut, avea să afle mai târziu doamna March, într-o copilărie itinerantă prin Europa.

– O, firește, este plăcere mea, răspunse doamna March. Orice prieten al lui George e

și prietenul meu. Ați făcut designul pentru una dintre cărțile lui?

– O, aș vrea eu.

Gabriella își strivi țigara într-un rest de blinie cu caviar și smântână proaspătă, pe care un chelner îl luă imediat. Doamna March nu se putea hotărî dacă să se simtă ofensată sau nu de gestul Gabriellei. Blinia, neterminată, era oricum destinată coșului de gunoi, dar să o profaneze într-un așa hal putea fi văzut ca o insultă la adresa ospitalității sale. O copleși o dorință intempestivă să izbucnească în lacrimi și simpla posibilitate ca aceasta să se întâmple o îngrozea.

– De fapt, am fost rugată să propun o copertă pentru noul său roman, continuă Gabriella, dar, din păcate, atunci aveam un alt angajament. Până la urmă totul a fost bine, graficianul pe care l-au ales în locul meu a preferat o pictură faimoasă. Este pur și simplu perfectă și se potrivește cu spiritul romanului mai mult decât orice altceva aș fi propus eu.

Doamna March încuviință absentă, întrebându-se cum arată trupul Gabriellei sub rochia subțire de satin: ce culoare au sfârcurile ei, dacă are pistrui sau alunițe – poate una pe care Gabriella o crede invizibilă, dar asupra căreia toți bărbații căzuseră de acord că era extrem de sexy.

– Presupun că ați citit cartea? întrebă Gabriella, privind-o direct în ochi, lăsându-și capul într-o parte, deschizând ușor buzele și afișând o curiozitate jucăușă.

– O, eu, firește, am citit *toate* cărțile lui George, spuse doamna March cu vocea tremurândă.

Înainte ca dialogul să devieze spre direcția înspăimântătoare ce ducea la personajul principal al cărții, un alt bărbat – sosit cu puțin timp în urmă, de vreme ce încă avea pe el pardesiul și picăturile de ploaie îi străluceau pe umeri – făcu o mișcare bruscă și se apropie ca să o salute pe Gabriella cu câte un sărut pe fiecare obraz. Doamna March simți că atenția Gabriellei se smulse de ea aproape fizic, rupându-se de lângă corpul ei ca un organ încă pulsând de viață. Trase cu ochiul la măsuța de cafea. În scrumieră erau trei chiștoace albe de țigară, pătate cu ruj. Lângă scrumieră era tabachera de argint a Gabriellei, gravată cu inițialele ei. Împinsă de un impuls care până în acel moment îi fusese străin, doamna March luă iute tabachera și o strecură în sutien, găsindu-i un adăpost inconfortabil peste sânul ei stâng.

Se îndepărtă neobservată, ușor ametită de graba gestului ei necugetat, dar se forță să zâmbească – parțial ca să evite suspiciunea, dar mai mult ca să-și mascheze vina pentru ceea ce tocmai făcuse. Din nefericire, sau, poate, providențial, exact în acea clipă fu oprită de agenta lui George.

– Bună, drăguțo, petrecerea e pur și simplu spectaculoasă, spuse Zelda dintr-o suflare și apoi inspiră adânc.

Fumătoare înrăită, Zelda făcea eforturi să scoată fraze lungi; plămânii ei păreau în colaps ori de câte ori încerca să facă asta. Cu fiecare secundă, vocea ei era din ce în ce mai răgușită, iar doamna March își imagină că până la sfârșitul serii frazele ei aveau să se reducă la niște șuierături.

– Mulțumesc, Zelda.

Ochii îi căzură pe dinții Zeldei, pătați cu ruj maroniu-roșcat și îngălbeniți de zeci de ani de nicotină.

– Încearcă *foie gras*-ul, adăugă doamna March în timp ce un chelner se apropia ducând o bucată pe un platou, înconjurată de ceapă caramelizată și compot de căpșune. E de la o mică fermă de la periferia Parisului. L-am primit de la sora mea. Soțul ei l-a pregătit. Chiar la fermă, în timp ce erau în concediu.

– Spectaculos de *rustic*! exclamă Zelda, întinzându-și brațele și privind spre tavan cu

un aer dramatic.

– Nu e făcut din ficatul gâștelor îndopate brutal, cu forța?

Doamna March își întoarse capul spre noua voce al cărei posesor era Edgar, redactorul lui George, un individ înalt și emaciat. Ținându-și mâinile la spate și capul plecat, era mereu încovoiat ca un semn de întrebare.

– Bineînțeles că nu! protestă Zelda, deși fața ei nu exprima îndoiala, în timp ce se întoarse spre doamna March, cu trupul zguduindu-se de un hohot de râs pe care plămânii ei nu erau îndeajuns de puternici să-l producă.

– Procesul se numește *gavage*, explică Edgar într-o pronunție franțuzească afectată și iritantă, cu gura lui minusculă plină de salivă, care este termenul pentru a exprima hrănirea unui animal printr-un tub ce duce spre stomac.

– Ooo! se minună Zelda, făcând o grimasă, dar încă râzând în chicote dezagreabile și intermitente aidoma schelălăiturilor de câine.

– Tocmai de aceea ficatul are un gust atât de special, continuă Edgar.

Exact în acel moment, chelnerul își făcu din nou apariția cu un *foie gras* din care țâșneau râuri lipicioase de grăsime galbenă.

Edgar își suflecă manșetele, luă micul cuțit bont de lângă bucata de *foie gras* și, în timp ce chelnerul ținea tava cu mâinile tremurânde, își tăie o porție groasă, pe care o întinse pe o felie de pâine prăjită. Cu ochii fixați dinadins pe doamna March, aruncă bucata de pâine prăjită printre buzele cu care schiță un rânjet delicat. Doamna îi răspunse tot cu o privire, fixată pe ochelarii lui cu rame groase și transparente, pe părul subțire, moale și pleoștit ca al unui bebeluș. Culoarea pielii lui era un alb grețos cu ușoare nuanțe de roz – pe încheieturile degetelor, pe alunițele cărnoase și vinișoarele care-i brăzdau nasul.

Clinchetul unei linguri bătând ritmic într-un pahar îi întrerupse oroarea episodică. Ea și Edgar se întoarseră unul cu spatele la celălalt spre direcția de unde venea clinchetul. Era George, Dumnezeu să-l binecuvânteze, stând într-o poziție ciudată în fața șemineului, mulțumind fiecărui invitat pentru prezență. La un moment dat, Zelda se furișă lângă el, fără ca doamna March și Edgar să observe că nu mai era lângă ei.

– Doresc să mulțumesc tuturor celor prezenți aici, începu George, fiindcă dacă sunteți aici înseamnă că ați avut o legătură – mare sau mică – cu această carte. Fie că este vorba de redactare, promovare sau gestionarea capriciilor mele scriitoricești din ultimele luni, sau, pur și simplu, fiindcă ați fost o sursă de inspirație pentru această nouă poveste.

Ochii îi căzură pe doamna March, ale cărei fese se încordară instantaneu.

Zelda îl întrerupse ca să spună ceva despre cât de ofertantă fusese lista cărților de ficțiune publicate în acea iarnă, că era o performanță că încă nu apăruse un rival pentru noul roman al lui George.

– Cred că fanii îmi sunt loiali, spuse George privind în jos și strângând piciorul paharului de șampanie.

– Prostii, prostii, nu fi modest, îl întrerupse Zelda din nou, înainte să se întoarcă spre invitați și să spună: E modest!

Scoase un râs răgușit, care-i ieși din gât ca un șuierat, un scrâșnet abia perceptibil.

Doamna March își duse degetele pe lobul urechii ars, mângâind crusta crăpată a cicatricei cu buricul degetului mare. Atingerea îi aminti, în treacăt, de șoriciul de porc și, fără să-și dea seama ce face, își linse buricul degetului.

– Este o carte care schimbă scena literară, acesta este adevărul, continuă Zelda, una care îi intrigă nu doar pe fanii lui George, ci pe *oricine*, nu, așteaptă o clipă – dădu din deget către George, care începuse să protesteze – și mă văd nevoită să spun că este cartea *mea* preferată din ultimii *zece ani*! Iar eu *urăsc* să citesc!

Invitații izbucniră în hohote de râs stridente. Cu ochii încremeniți pe vaza discret crăpată de pe polița de deasupra șemineului din spatele Zeldei, doamna March uită să râdă odată cu invitații.

– Așa că, fără prea multe vorbe, propun să ridicăm paharul pentru șarmantul și talentatul George! Edgar?

Privirea doamnei March se întoarse spre Edgar, în timp ce Zelda îl scoase din mulțime. Bărbatul ridică o mână în semn de modestie când invitații îl aplaudară, îndemnându-l să ia cuvântul.

– Știți ce? spuse aranjându-și fularul de mătase cu picățele. Propun să nu ridicăm paharul pentru această carte, fiindcă – să fim onești – nu are nevoie de așa ceva. Să închinăm mai degrabă pentru următoarea carte a lui George, pentru că *aceea* e compromisă!

– Așa e! Așa e!

În timp ce unii invitați căutau un partener cu care să ciocnească paharele, alții se întoarseră spre doamna March. Înainte să repeadă paharul cu șampanie spre gură și lichidul acidulat, care se încălzise între timp, să-i alunece pe gât, fața i se întinsese într-un zâmbet exagerat, aproape maniac, iar ochii ei larg deschiși începură să strălucească.

9

Doamna March profită de toast și de explozia de veselie ce urmă acestuia ca să se furișeze din living spre bucătărie, unde Martha, aplecată peste insulă, împacheta strâns resturile de gustări în folie de plastic. *Chef*-ul deja plecase, chelnerii serviseră niște licori digestive și acum era timpul pentru desert.

Spălate și gata să fie servite, căpșunele erau într-o strecurătoare, în chiuvetă. Doamna March le puse, una câte una, pe un platou de porțelan, minunându-se de prospețimea lor, de porozitatea înrourată. Îi spuse Marthei să pregătească frișca și luă căpșunele ca să le ducă în living, sperând că vor fi admirate înainte de a sosi frișca.

Tocmai când era pe punctul să treacă pragul spre hol, auzi vocea clară și inexpresivă a unei femei din living.

– Crezi că a aflat? Despre Johanna?

Doamna March încremeni: un toc îi rămăsese în bucătărie, celălalt pe hol. Printre hohotele de râs, fu sigură că-l recunoscu pe cel sănătos al lui George, urmat de o țistuială și chicote împrăștiate.

Pe doamna March o trecură fiorii. Urechile îi țiuiau, apoi i se înfundară. Platoul îi alunecă în jos odată cu brațele care i se pleoștiră brusc. Împroșcate într-un șuvoi sângeriu pe podea, căpșunele se rostogoleau spre toate cotloanele și sub mobilă (unele dintre ele aveau să fie găsite câteva săptămâni mai târziu).

Rămase pe loc, clipind rar, șocată, până când Martha făcu un mic zgomot în spatele ei, întinzându-și mâinile groase și pătate ca să-i smulgă platoul din mâini.

– O, vai, dragă, eu… ce mizerie. O să fac curat, spuse doamna March cu un glas straniu de apatic, în timp ce Martha se lăsă în genunchi ca să culeagă căpșunele de pe podea.

Abia ținându-se pe picioare, doamna trecu pe lângă living, intră în dormitorul ei și se învârti pe loc de vreo câteva ori înainte să intre în baie și să închidă ușa cu cheia. Se așeză pe marginea căzii, scoase nervoasă tabachera de argint din sutien și mângâie inițialele gravate înainte să o deschidă cu un clinchet. Luă o țigară și, cu mâinile tremurânde, o aprinse cu un chibrit dintr-o cutie pusă într-unul din sertarele dulapului din baie. Fumă una, apoi două, apoi trei țigări, inhalând lacomă fumul. Scuturâ scrumul în cadă, lăsând mucurile de țigară în scurgere. Când termină țigara care își jură să fie ultima, o pată neagră, încețoșată traversă în grabă podeaua băii. Urmări cu ochii mișcările rapide și descoperi – un văl negru al groazei se așternu peste chipul ei – un gândac mergând agitat peste plăcile de gresie. Doamna March țipă scurt și ascuțit, ieși din baie alergând, izbind ușa după ea. Își duse o palmă peste gură ca să-și înăbușe țipătul, în timp ce cu cealaltă își acoperi rana din spatele urechii. Smulse pernele de pe pat și le înghesui în crăpătura dintre ușă și podea.

Extenuată, se trânti pe podeaua dormitorului, sprijinindu-și spatele de marginea patului. Pentru o clipă se gândi că ar face mai bine să nu se întoarcă la petrecerea din living, dar protocolul îi dictă să-și facă din nou apariția printre invitați. Să pretindă că suferă de o boală îngrozitoare? Dar oamenii ar începe să vorbească. Absența ei ar fi pentru invitați confirmarea că ea fusese inspirația pentru personajul Johannei și, mai jalnic, că o deranja acest lucru.

„Ai auzit ce i s-a întâmplat doamnei March?“, și-l imagină pe consilierul financiar al lui George întrebând-o pe nevastă-sa. „Biata femeie. A ajuns să-și petreacă zilele închisă în apartament. Teribil de rușinos!“

Apoi și-o imagină pe nevasta consilierului (pe care nu o cunoscuse și care s-ar putea nici să nu existe) compătimind-o pe ea, o străină sfâșietor de urâtă, încât stârnește milă (consilierul s-ar fi grăbit să o descrie ca fiind banală), al cărei soț o disprețuiește atât de mult, încât a făcut un personaj respingător după chipul și asemănarea ei. „Ce fel de personaj e, mai exact?“ ar întreba nevasta consilierului, în timp ce-și șterge mâinile delicate cu un prosop de bucătărie.

Consilierul ar schița un zâmbet ironic, descriind-o pe Johanna drept o târfă cu care nimeni nu vrea să se culce, nici măcar clienții ei fideli. „Cartea e, într-adevăr, foarte bună“, ar spune el. „Se zvonește că nemernicul ăsta briliant ar putea câștiga Pulizerul pentru felul în care și-a insultat nevasta.“

Ar chicoti amândoi, simțindu-se cumva vinovați că o fac, iar soția ar spune că-i pare rău pentru ce s-a întâmplat, ea presupunând că soții March sunt un cuplu fericit. „Cred că acum știm adevărul.“

Doamna March se întrebă cum ar fi trecut alte femei prin această umilință, dacă ar fi fost în locul ei; cu siguranță, pentru Patricia, patisera simplă și banală, cu părul creț, bucălată și cu o mutră de idioată, ar fi ceva amuzant ca bărbatul ei să fi făcut personajul unei târfe triste inspirat după ea. N-ar da nici o ceapă degerată pe părerea celorlalți. Dar oare voia doamna March să fie o astfel de femeie? Tipul acela de femeie căreia nu-i pasă deloc de imaginea ei, de cum ar putea să o vadă lumea? Încercă să-și imagineze cum ar suporta Gabriella umilința. Dar așa ceva nu i s-ar întâmpla niciodată Gabriellei, concluzionă descumpănită.

Fără nici o îndoială, Gabriella ar fi portretizată ca o zeiță atrăgătoare, vulnerabilă, dar puternică, o femeie pentru care personajele masculine s-ar duela și și-ar da viața. Ar fi un personaj mai puțin profund, cel mai probabil mai puțin „realist“ (la urma urmei, care-i treaba cu realismul de e atât de lăudat de toată lumea?), dar mult mai plăcut. Firește, problema doamnei March nu era că Johanna nu e un personaj plăcut. Se părea, fără urmă de tăgadă, că în mințile oamenilor nici ea, doamna March, nu era atrăgătoare, nu era demnă să fie plăcută – aceasta era problema.

Observaseră oare invitații că ea dispăruse de la petrecere? Sau poate că s-au simțit ușurați de absența ei? Se gândi să-și schimbe rochia aia stupidă, să se îmbrace cu ceva mai simplu, mai sexy, dar toți și-ar fi dat seama că se schimbase, ar fi judecat-o, disprețuind-o fiindcă îi pasă prea mult de detalii. Tânjea să se răzbune cumva și, deși faptul că-i furase Gabriellei tabachera de argint – pe care o puse la loc, în sutien – îi mai domoli dorința de răzbunare, ei meritau mai rău de atât. Ar trebui să-i otrăvească, se gândi, cu arsenic. Odată, George îi spusese că în epoca victoriană în fiecare casă se găsea otravă. Arsenicul se vindea oricui, la liber, fiind folosit în pigmenții pentru tapet și haine. Ar fi putut servi un alt desert și i-ar fi otrăvit pe toți cu un fel de brânză la grătar, cu opium. Și-i imagină pe invitați căzând secerați peste tot în livingul ei; apoi se lăsa liniște, o pace ciudată după o petrecere atât de zgomotoasă, iar ea călca peste trupuri, devastată de șoc.

Fu scuturată din reverie când realiză că nu mai aude gălăgia petrecăreților. Și dacă invitații plecaseră împinși de la spate de George, încă chicotind, fiindcă îi supăraseră soția extrem de sensibilă, doar știți cum e, fragilă, că nu poate suporta așa o umilință, ați citit cartea?

Se ridică de pe podea, se îndreptă spre ușa dormitorului și o deschise puțin. Ecoul petrecerii răsuna pe hol – muzica, zgomotul, râsetele. Înainte să iasă din dormitor inspiră adânc; înaintă cu ezitare spre living, sprijinindu-se cu mâinile de pereți, în timp ce se balansa în mișcări lente de pe o parte pe alta. Ceva scârțâi sub piciorul ei. Privi în jos și văzu o crenguță de ilex, iar câteva fructe roșii se rostogoleau pe podea.

Ce prostie, își spuse, să cred că totul s-ar fi oprit din cauza mea. Petrecerea continua cu clinchetul paharelor, cu discul învârtindu-se pe pick-up, cu orologiul ticăind în holul de la intrare, zâmbindu-i cu fața lui rotundă ca o lună plină, îmbujorată. Totul era așa cum îl lăsase.

Pe o măsuță, ultimele căpșune stăteau împrăștiate pe un platou: unele erau pătate de frișcă, altele înecate în ea, iar din altele, strivite, se scurgea un suc sângeriu. Doamna March le contemplă cu o umbră de tristețe înainte să se întoarcă la petrecere, ca și cum plonjase în apă și privea în sus, din adâncuri, la mâinile și picioarele altor înotători.

Se apropie de un grup discutând aprins: „cartea", „talent", „generația lui". Zâmbi și încuviință, dar nu-i simțiră prezența, așa că se întoarse, cu zâmbetul înghețat pe chip, ștergându-și o pictură de transpirație de pe tâmple. Atunci o văzu pe Gabriella stând lângă George, în mijlocul camerei, amândoi strălucind sub aura emanată de trupurile lor, lăsând totul – și pe toți – într-o lumină slabă, ambiguă. Gabriella își lăsă o mână pe brațul lui, în timp ce cu cealaltă își acoperi gura, ca și cum râsul ar fi fost o încălcare a codurilor sociale de bună-cuviință, precum un căscat sau un râgâit. Doamna March îi urmărea, sorbind dintr-un pahar cu șampanie la temperatura camerei, luat la întâmplare de lângă căpșune. George radia de jovialitate – zâmbetul său enervant afișând detestabil o falsă modestie – până când un prieten se apropie de el ca să se prezinte Gabriellei.

Euforic din cauza alcoolului (și a atenției, fără îndoială), George o zări pe doamna March și o luă de un cot ca să-i facă cunoștință cu două femei, o blondă și o brunetă, care, îi explică George cu mândrie, fuseseră printre ultimele lui studente înainte ca el să se dedice scrisului. Doamna March nu invitase pe nici una dintre ele – probabil că George le invitase chiar el fără să-i spună nimic, deși era neclar cum reluase legătura cu ele după atâta timp.

– Domnule profesor March…

– O, vă rog, nu mai sunteți studentele mele. Spuneți-mi George.

– OK… George, zise bruneta chicotind.

Serioasă, fără să zâmbească, doamna March le fixa cu privea pe femei. Presupuse că nu erau trecute de treizeci de ani, dar nu era sigură dacă asta avea vreo relevanță. Mai exact de când încetase George să mai predea? Încerca să-și amintească anul.

– Sunteți foarte mândră, doamnă March, așa e? o întrebă blonda pe un ton arzând de dorință, ca și cum murea de nerăbdare să fie întrebată și ea la fel, într-o bună zi.

– O, cred că soția mea e sătulă de mine, spuse George, zâmbindu-i doamnei March. Nu e ușor să fii împreună cu un scriitor.

Cele două femei chicotiră din nou, apoi oftară, ca și cum chicotitul le storsese de vlagă. Între timp, o mică agitație se stârnise în capătul celălalt al livingului. Gabriella își căuta tabachera, ajutată de voluntari binevoitori – toți bărbați, toți în patru labe – cercetând pe sub mobilă și printre pernele decorative. Doamna March simțea tabachera presându-i pe sân, dar se dădu în spectacol, prefăcându-se că o caută pe rafturi.

Petrecerea nu s-a mai lungit, de vreme ce pereții erau subțiri, iar vecinii, cunoscuți pentru reclamații. Până când ultimul dintre invitați, amețit și binedispus, se împiedică ieșind pe ușă, Martha deja plecase, ținând în mână poșeta ei mică și pătrățoasă; plecaseră și chelnerii – cu trenciurile închise în nasturi, peste uniformele murdare – lăsând totul în deplină ordine și curățenie.

În dormitorul matrimonial, soții March se dezbrăcau în liniște.

Stând în picioare, lângă baie, George începu să adulmece.

– A fumat careva aici?

Doamna March înghiți greu, apoi se pișcă, încercând să se adune.

– George, începu, sperând că el va pune vocea ei nesigură pe seama amețelii, am fost eu inspirația ta pentru acea femeie?

El clipi rar, uimit.

– Ce?

– Johanna. Ți-ai bazat personajul pe mine?

– Nu m-a inspirat nimeni, pur și simplu ea…

Dădu din mâini, încercând să găsească cuvântul potrivit, care, în cele din urmă, fu un dezamăgitor *este*.

– Și atunci de ce ai râs când cealaltă femeie ți-a spus asta?

George se încruntă, privind-o pe deasupra ochelarilor.

– Care femeie?

– Femeia aceea! Femeia de la petrecere! A spus, *a lăsat să se înțeleagă*, că personajul Johannei e făcut după mine!

George părea că ia în calcul această posibilitate.

– De fapt, nici nu m-am gândit la așa ceva. Sincer, nu mi-a trecut asta prin cap în timp ce scriam. Bănuiesc că aveți ceva în comun…

Doamna March îl ironiză.

– O, pe bune? Ia zi, George, cam ce avem noi două în comun? Care e partea minunată din mine pe care o împărtășesc cu târfa aia?

Cu toate că era mânioasă, își controla volumul glasului, de teamă că vecinii ar putea să o audă.

George oftă.

– Uite ce e, cred că ai înțeles greșit. Personajul Johannei nu e inspirat de nici o femeie, deși presupun că *este* un melanj al însușirilor femeilor numeroase și diferite pe care le-am cunoscut de-a lungul anilor. Fără îndoială, aș putea face o listă cu trăsăturile pe care le are în comun cu câteva femei care m-au influențat și, da, ai putea fi printre ele. Asta fac scriitorii de ficțiune.

– Atunci, fă-o.

– Ce să fac?

– Stai jos și fă lista. Fă o listă de trăsături.

– Vorbești serios?

– Da! Vreau să le știu pe toate femeile care te-au inspirat! Vreau să aflu în ce mă asemăn cu Johanna!

– În ce te *asemeni*…? E un personaj fictiv!

– Și-atunci de ce simt că ea există și eu, nu?

Această ultimă întrebare, pusă la un volum pe care doamna March îl aprecia potrivit pentru un țipăt, răsună slab în camera peste care se lăsă liniștea. Nu știa de unde venise, nu era sigură ce sentiment voia cu adevărat să-i transmită, dar fu suficient de puternic încât să-i lase un gust amar pe limbă de îndată ce-i puse întrebarea.

George se încruntă.

– Nu vreau să fiu parte la așa ceva. Cred că ești… cum să-ți spun? Ești obosită, amândoi suntem obosiți. Hai să încercăm să dormim. Putem vorbi despre asta mâine-dimineață.

– Nu mă culc acum. Nu, dacă tu ești aici, zise doamna March, încrucișându-și brațele în jurul mijlocului.

George oftă.

– Mă culc în biroul meu. Ridică un șal de lână de pe un fotoliu din colț. Noapte bună, îi spuse fără să-i arunce o privire când trecu pe lângă ea, îndreptându-se spre ușa pe care o închise în urma lui.

Când el ieși, doamna March rămase privind încremenită la ușa albă cu panel ornamental. Închise yala, apoi se retrase încet, ca și cum se pregătea să înfrunte pe cineva gata să o sfărâme cu un topor. Cu picioarele tremurânde, se îndreptă spre jumătatea ei de pat, cea dinspre fereastră, și își cufundă fața în așternutul rece de in.

10

Doi porumbei gălăgioși se opriseră pe pervazul ferestrei doamnei March. Gângureau din ce în ce mai tare, mai cu seamă unul dintre ei scotea un gângurit strident, semănând tot mai mult și mai jenant cu gemetele unei femei pe punctul să aibă orgasm, așa încât doamna March fu ușurată să se trezească singură în dormitor. Lumina se strecura printre marginile perdelei și își duse mâna la ochi, gemu și se rostogoli la capătul celălalt al saltelei, ca să o cheme pe Martha dintr-o aripă a bucătăriei. Ceru să-i fie servit micul dejun la pat: doar o salată de fructe și un ou fiert moale, te rog. Și o aspirină.

Câteva minute mai târziu, clanța se mișcă puțin și, după o pauză, se auzi o bătaie în ușă. Doamna March sări din pat, deschise yala și o invită înăuntru, făcând o față smerită.

– Trebuie să aerisim această cameră, spuse Martha, lăsând pe pat tava cu micul dejun. Miroase neplăcut.

Doamna March inspiră, dar îi fu imposibil să detecteze altceva în afară de aroma revigorantă a cafelei pe care Martha o lăsa în urma ei.

– Serios? întrebă. Și a ce miroase?

– Miroase a cameră ce nu a mai fost de mult timp aerisită.

– Nu mă simt bine, așa că poți deschide ferestrele mai târziu. Aerul rece nu o să-mi priască.

– Desigur. Mai doriți și altceva, doamnă March?

Cu brațele pe lângă corp, Martha stătea în picioare privind spre baie.

Doamna March îi urmări privirea și dădu de fortăreața de perne, îngrămădite la repezeală, pe care o ridicase cu o noapte în urmă sub ușa băii.

– Nu, pentru moment nimic, spuse pe un ton ușor iritat. Mulțumesc, Martha.

Încuie yala în urma menajerei. Micile ei adăugiri – „nimic *pentru moment*“, „nu *prea*“, „da, *presupun*“ – mai mult ca sigur o chinuiau pe Martha, o femeie pentru care nehotărârea era o slăbiciune și o pierdere de timp, indiciul cel mai clar al unei educații în răsfăț.

Doamna March își îndreptă atenția spre micul dejun, aranjat elegant pe o farfurie de porțelan decorată cu un model floral rustic, pe care o cumpărase de la un târg de la periferia Parisului. Aspirina o aștepta pe o farfurioară pictată de mână. Fără să fie rugată să facă asta, Martha prăjise și niște felii groase de bacon uleios. Doamna March se surprinse rupându-le cu mâna, salivând din belșug în timp ce grăsimea i se scurgea pe încheietura mâinilor.

Dizolvă aspirina într-un pahar cu apă și amestecă bine cu o lingură. Terminase de golit paharul când auzi ceva asemănător cu un foșnet delicat, cu o șoaptă; întoarse capul și văzu un plic căzut sub ușa dormitorului. Era de la George, bănuia. Merse în vârful picioarelor, precaută în cazul în care el ar fi fost încă după ușă, și recunoscu pe loc hârtia de un galben palid și inițialele scrise cu nuanță de burgundia: G.M. (nu avea un al doilea prenume). În urmă cu treisprezece ani îl ajutase să aleagă modelul monogramei, la Dempsey&Carroll, după succesul primei lui cărți, și de atunci nu mai schimbase designul.

Plicul rămase pe covor, neatins, parcă de o veșnicie, până când se hotărî să-l ia cu o mișcare iute și să-l deschidă precipitată. Înăuntru, o invitație: „Armistițiu? La ora șase, la

Tartt's". O mototoli și o aruncă în șemineul neaprins.

În acea dimineață, rămase în dormitorul ei, citind, tăindu-și unghiile și evitându-l pe George. Ori de câte ori intra în baie, plesnea violent întrerupătorul, încercând să ia gândacii prin surprindere. Scană gresia, examină spațiul de sub chiuvetă, dar nu văzu nici unul.

Pe la ora prânzului, renunță să se mai ascundă. Martha strigă că prânzul e servit, iar doamna March auzi ușa biroului lui George – aflat vizavi de dormitorul lor – deschizându-se. Se lipi de ușă și îi ascultă pașii dispărând pe hol. Se examină în oglinda din baie, își dădu ușor șuvițele de păr în spatele urechii încă înroșite și ușor zbârcite și se îndreptă spre sufragerie.

Parchetul fusese spălat cu mopul, iar bradul de Crăciun și canapelele împinse înapoi la locul lor inițial. Așezat pe locul său obișnuit de la masă, George își turna apă în pahar când ea intră prin ușile glisante franțuzești. Își luă scaunul în liniște și, ca să evite privirea soțului ei, coborî ochii la mocasinii din piele și la șervetul brodat din poală. Credea că așa ar fi putut să-l scoată din câmpul ei vizual pe George, o siluetă încețoșată, dezvelindu-și dinții într-un rânjet bizar. Își drese glasul în timp ce întinse o mână să ia o felie de pâine cu măsline din coșul de pe masă. Revenise la obiceiul ei și începuse din nou să-și cumpere pâinea preferată de la aceeași patiserie de unde luase deserturile pentru petrecere. Era un loc mic, sub nivelul străzii, înghesuit între o spălătorie și un salon ieftin de manichiură – nu era nici pe departe ca patiseria magică a Patriciei, primitoare, de bun gust, așa cum se cuvine să fie o patiserie, dar era micul preț pe care îl plătea ca să nu o mai vadă niciodată pe Patricia.

– Gabriella a sunat mai devreme, începu George, spărgând tăcerea atât de abrupt, încât doamna March tresări pe scaun. Încă nu și-a găsit tabachera.

Doamna nu-i răspunse. Ascunsese tabachera de argint într-unul din sertarele ei cu chiloți, ambalând-o cu grijă într-un șal de organdi. Cât de iresponsabilă a fost, afișând cu aroganță o moștenire de familie, luând-o cu ea la petreceri, uitând-o pe mesele străinilor. A meritat-o din plin.

– Deci… continuă George, realizând pesemne că abaterea de la subiect nu-l va duce nicăieri. Vei accepta invitația mea la cină?

Doamna March ridică din umeri, în timp ce-și întindea untul pe pâine.

– Nu trebuie să te simți ca și cum *trebuie* să mă scoți în oraș…

– Nicidecum. Vreau să te invit în oraș. E absolut plăcerea mea.

– Mi se pare că vrei să mă scoți în oraș ca să mă îmbunezi, ca să-mi închizi gura, ca și cum aș fi unul dintre copiii tăi.

– Bine, bine, spuse George, arătându-i palmele într-un gest de capitulare. Ce zici de asta? Mergem să celebrăm la cină incredibila petrecere pe care soția mea a dat-o pentru mine.

– Adică… celebrăm o celebrare?

Voia să-l facă să se simtă prost, dar fața lui se lumină.

– Celebrarea celebrării! Îmi place. E stilul nostru, nu crezi?

Îi luă degetele și i le sărută.

Doamnei March nu i părea deloc stilul lor, deși nu era deloc sigură care ar fi fost acela. Era mai degrabă intrigată de întrebare decât tulburată; cine erau ei? Obișnuiau să râdă, să se certe și să vorbească până târziu în noapte. Țipa de plăcere când el o săruta pe ceafă sau plescăia prefăcându-se dezgustată când el o plesnea peste fund în timp ce ieșeau din stația metrou urcând pe scări. Nu făcuse ea așa ceva? Sau poate decupase scenele astea din cărți și filme? Se uită cu coada ochiului la George, care mesteca cu

poftă ciupercile sotate. Cine era el?

11

Au luat un taxi până la restaurant. Ar fi putut ajunge pe jos, dar în acea seară trotuarele erau ude, aerul umed și rece, iar doamna March era pe tocuri.

Pe drum au fost mai tot timpul tăcuți.

– Monkey Bar începe să fie atât de plictisitor, spuse George când taxiul înainta încet pe 54th Street.

– Îmm… răspunse ea.

Cu pereții pictați în culori stridente cu personaje din desene animate, Monkey Bar fusese ani de zile gazda cinelor lor romantice. Anii trecuseră și tot acolo George începuse să poarte discuții cu amicii și partenerii lui de afaceri. După atâtea întâlniri și petreceri în același loc, ajunsese să se plictisească de bar, de îndată ce excentricitatea nu-i mai stârnea interesul. Așa că soții March au schimbat canapelele din piele roșie și stâlpii placați cu oglinzi din Monkey Bar cu separeurile din Tartt's, discrete, liniștite și decorate cu tapet.

Taxiul se opri într-o curbă împroșcând apa de pe stradă. George plăti șoferului, în timp ce un valet îmbrăcat în uniformă se grăbi spre mașină cu o umbrelă. Au intrat în restaurant la ora șase fix, iar ospătarul-șef, un bărbat palid, cu părul lins și gras, cu nas cârn, i-a întrebat pe ce nume făcuseră rezervarea. Când George își spuse numele, doamna March examină profund fața bărbatului așteptând să fie recunoscuți, dar chipul chelnerului-șef rămase ilizibil în timp ce căuta prin registru și îi conduse la masă.

– De ce nu suntem într-un salon privat? întrebă ea, când se așezară pe scaune și ospătarul-șef se îndepărtase suficient cât să nu-i audă.

Masa la care obișnuiau să cineze era într-un spațiu mic, separat de zona de dining prin draperii groase, cu marginile decorate cu franjuri. O făceau să se simtă ca o regină, în siguranță.

– Păi, am făcut rezervarea azi-dimineață, spuse George, și oricum a fost o provocare să găsesc o masă liberă.

– Dar nu ți-ar fi dat o masă mai bună dacă le-ai fi spus cine ești?

– Serios, draga mea, e o masă perfectă. În plus, chiar nu-mi doresc să par un cârcotaș.

– Așa e, cred că ai dreptate, zise doamna March, fără să creadă deloc în ce spune.

Își întinse gâtul ca să examineze locul. Era de bun-gust, slab luminat. Câțiva oameni erau deja așezați, în timp ce alții continuau să vină, toți îmbrăcați impecabil și cu părul aranjat. Nimeni nu părea să-i fi observat pe soții March sau să-l recunoască pe George – ultimul detaliu ar fi deranjat-o pe doamna March în trecut, dar acum îi lua o piatră de pe inimă. Își coborî privirea pe meniu. *Măcriș de pădure, sabayon cu marsala, dovleac japonez kabocha*… Prinși de un șiret, ochelarii cu rame vărgate ai lui George îi atârnau pe piept, lovindu-se ritmic de nasturii cămășii. Doamna March se uită la el pe deasupra meniului, își drese glasul, dar George o ignoră. Când, în cele din urmă, el își puse ochelarii ca să citească lista cu vinuri, doamna March se relaxă de spătarul scaunului, întorcându-și privirea spre lista cu antreuri neinteligibile.

– Totul sună foarte delicios, dragul meu. Nu mă pot hotărî. Ce-ar fi să comanzi tu pentru mine?

– Așa am să fac, spuse George fără să ridice capul, și am să comand și un vin bun.

Chelnerul apăru, ușor aplecat, cu mâinile împreunate ca și cum și-ar fi cerut iertare și, cu o prudență exersată („Știm ce dorim să comandăm? Aveți întrebări?"), le luă comanda. În timp ce George turuia alegerile de pe meniu, doamna March începu să fie confuză, vederea i se încețoșă, iar conversațiile clienților și clinchetul tacâmurilor

încetară pentru un moment. Din depărtare, chelnerul îl întrebă pe George dacă dorește tort Alaska, fiindcă, pesemne, ar fi luat prea mult timp ca să fie pregătit. Ca și cum ar fi țâșnit din adâncul apelor, doamna March ieși la suprafață ca să-l audă pe George răspunzând afirmativ. Nimeni nu-i ceru și ei părerea, dar era mai bine așa, căci întotdeauna fie regreta că nu comandase și desert, fie îi părea rău că-l comandase. Era mai bine că George comandase și pentru ea. Doamna March renunțase de mulți ani la dietă, nefiind niciodată aptă să se țină de ea. Când Martha nu era în apropiere ca să o supravegheze, invariabil ceda în fața unor pofte ciudate pe care le avea de mică (prăjituri cu orez, sos de roșii în iaurt).

Coborî ochii și văzu pe masă un platou cu pește-crevete perlat, specialitatea serii. Nu observase când îi fusese servit. Să fi mâncat deja aperitivele? Nu-și putea aminti dacă George comandase ceva. Peștele era ca din desenele animate, cu dungi colorate și ochii galben-pai. Îl împingea în cerc pe farfurie, ezitând să-l mănânce, privindu-l pe George în timp ce-și clefăia zgomotos porția. Ochiul peștelui se holba la ea, cu pupila înconjurată de inele concentrice colorate. Brusc, începu să clipească. Doamna March își împinse scaunul în spate și se scuză, spunând că se duce la toaletă.

Toaleta pentru doamne de la Tartt's era surprinzător de masculină – cu lambriuri de stejar și lumină difuză, mirosind a scorțișoară și lămâie. Într-un colț era o bibliotecă din lemn cu uși din plasă de sârmă, iar de-a lungul peretelui cel mai îndepărtat era o chiuvetă foarte lungă din porțelan – cu robinete curbate ca niște gâturi de lebede –, iar o femeie își împrospăta machiajul stând în fața oglinzii. Doamna March încercă să o salute, dar femeia nu-i observă prezența. Bătu politicos în ușă și, neauzind nici un răspuns, o împinse. Cabina aleasă era mai elegantă decât întreaga toaletă, având propria chiuvetă, aplice, feronerie aurită și pereți tapetați cu mătase chinezească. Dintr-un difuzor se auzea vocea unui bărbat, citind un audiobook, cu un accent britanic, relaxant. Prinse câteva frânturi din lectură, în timp ce se dezbrăca, ridicându-și fusta strâmtă și rulându-și în jos dresurile, atentă să nu le rupă.

Parfumul femeii care folosise toaleta înaintea ei încă mai plutea în aer. Mirosul intestinelor ei, ca o carne crudă. Ca să nu vomite, doamna March își înghiți saliva și se ghemui peste vasul de toaletă, cu grijă, așa încât să evite să atingă scaunul cu pielea, așa cum o învățase mama sa. Rămăsese suspendată, așteptând să i se golească vezica, legănându-se ușor dintr-o parte într-alta a vasului de toaletă. Ca să-și păstreze echilibrul, își concentră atenția pe cuvintele naratorului.

„Scoase balena încrustată a corsetului care îi strivise pieptul, îngălbenită de transpirația dintre sânii plini de coșuri. Inițialele B.M. erau sculptate în scheletul corsetului din os de balenă. Nu erau ale ei, căci numele ei era Johanna."

Șocată, doamna March deschise gura și inspiră scurt, și jetul de urină devie pe podea. Nu era cu putință; chiar lansaseră audiobookul? Reuși să tragă din sulul de hârtie igienică un ghem mototolit, înainte să-și ridice ciorapii și să-i rupă între timp – „Îl furase, o siluetă jalnică în negura nopții, de la o altă prostituată cu câțiva ani în urmă" –, o picătură de urină i se prelinse pe picior în timp ce apăsă pe butonul auriu al toaletei – „un marinar îl sculptase pentru B.M., exprimând blândețea pe care Johanna nu o simțise niciodată din partea nimănui, nici măcar din partea unuia dintre clienții săi" –, își scutură cu stângăcie mâinile, întinzându-le spre prosopul de hârtie, iar vocea erupea din difuzoare mai puternic, mai amenințătoare – „Știm că ești acolo, Johanna" –, scoase un țipăt scurt și ascuțit, repezindu-se spre ușă și apucând nervoasă mânerul placat cu aur.

Când ieși valvârtej din cabină, găsi încăperea pustie, cu un robinet deschis. Aruncă prosopul de hârtie mototolit într-un coș și evadă din toaleta doamnelor.

Restaurantul era cufundat în tăcere: cuțitele și furculițele nu se izbeau de porțelanul

farfuriilor, paharele nu scoteau nici un clinchet, zumzetul conversațiilor sau foșnetul pantalonilor rigizi ai somelierului dispăruseră și ele. Liniște. Traversă salonul luminat difuz, în timp ce clienții de pe partea cealaltă, care luau cina, întorseseră capul urmărind-o cu priviri sobre și incriminatoare. Până și chelnerii o priveau șocați, încremeniți, unul dintre ei rânjindu-i languros peste friptura de vită pe care o ducea într-un cărucior încrustat. Doar un cuplu, așezat la o masă dintr-un colț îndepărtat, nu se uita la ea, dar râdea complice. Apoi femeia își întoarse capul și o privi, cu un zâmbet agățat în colțul buzelor învinețite de vin. Doamna March grăbi pasul către masa ei, unde George continua să mănânce relaxat.

Un chelner apăru de nicăieri, agitând amenințător un clește. Îndreptă cleștele spre ea, apoi se uitară unul în ochii celuilalt, în timp ce ea tremură speriată și închise ochii, strângându-și pleoapele cu putere. Când îi deschise, văzu că bărbatul folosea cleștele ca să-i așeze în poală un șervet curat. Temându-se să întoarcă privirea ca să nu dea cu ochii de ceilalți clienți, se uită la propria reflexie din căușul lingurii de argint. Cu susul în jos, salonul restaurantului se lăbărța în formă concavă în jurul reflexiei sale deformate, dar ea nu reuși să deslușească fețele juraților.

Din partea cealaltă a salonului, tortul Alaska își făcu ceremonios intrarea pe un cărucior. Chelnerul îl puse pe un platou cu picior, special pentru prăjituri, între soții March, și, cu un gest teatral, flambă desertul. Doamna March privea cum tortul arde sub o flacără de un albastru psihedelic, cum spiralele cremoase de mereng se uscau aidoma trandafirilor albi ofilindu-se în arșița secetei.

Bău lacomă din paharul ei cu vin. Îl ura pe George pentru că o minți se, se ura pe ea însăși pentru că mereu credea atât de repede că el are intenții bune. Își jură că, de acum încolo, o să-și acorde prezumția de nevinovăție. Înclină paharul și mai luă o gură de vin, privind coroana de ipsos sculptată pe tavan. Merita să se ia mai în serios, să se prețuiască. La urma urmei, când s-a trădat vreodată pe sine? Fără să mai aștepte chelnerul, își umplu paharul și un val de tandrețe pentru ea însăși erupse în interiorul ei. Frumoasa, biata de ea, dintotdeauna luptase ca totul să fie bine. De acum încolo, își jură cu un aer triumfător, avea să-și schimbe atitudinea.

12

Toate deciziile sale se topiră în lumina rece și pragmatică a dimineții. Întâlnirea cu un alt gândac o descurajă cel mai mult. În toiul nopții, doamna March, ezitantă, se furișă în toaletă, căci nu mai putea să se țină după tot vinul pe care-l băuse lacomă la cină. De îndată ce aprinse lumina, ochii ei țâșniră către o pată neagră în mijlocul podelei albe. Mic și durduliu, un trup înainta târându-se și mișcându-și antenele. Țipă, îl strigă pe George, care nu era în cameră, și plesni papucul de casă peste insectă o dată, de două ori, lăsând pe gresie o fleașcă neagră, vâscoasă ca un jeleu. Îi strânse rămășițele cu o bucată de hârtie igienică, i le aruncă în vasul de toaletă și pierdu mai mult timp decât poate ar fi fost necesar, frecând talpa șlapului și placa pătată.

– Ieși, pată nenorocită! spuse cu voce tare.

Un râs isteric îi scăpă printre buze, surprinzând-o.

În dimineața următoare, năvăli în baie, înarmată cu un papuc de casă. Își prinse reflexia în oglindă – ochi de nebună, păr vâlvoi – și se compătimi. Era îngrozită de imaginea unui exterminator de la serviciile de dezinsecție bântuind în uniformă pe coridor și punând întrebări portarului imobilului. Analiză toate opțiunile pentru micul dejun cu George. Amândoi tăcuți, George citind un ziar, ea amestecându-și ceaiul. Privirea îi rămâne fixată pe aranjamentul din mijlocul mesei, în timp ce dinții lui George mușcă scrâșnind din felia de pâine prăjită, firimiturile cad pe hârtia ziarului ca niște picături de ploaie zgomotoase. Între timp, orologiul, veșnic credincios, continuă să ticăie în vestibul.

În haosul ticăiturilor, molfăitului lui George și firimiturilor împrăștiate, pe doamna March o lovi inspirația și brusc se hotărî să se ducă la muzeu în ziua aceea. Studiase istoria artei (o diplomă pe care tatăl ei a apreciat-o ca fiind „absolut inutilă“ – probabil imaginându-și fiica desenând cât e ziua de lungă părul împletit al colegelor ei de clasă și pilindu-și unghiile în timp ce așteaptă un potențial soț), într-un colegiu din New England, atât de bucolic și copleșit de frunze sângerii și de culoarea mușchiului, atât de desprins de lumea exterioară, încât ea însăși se simțea parte din tablou. Se lăsa desfătată cu voluptate de conceptul de artă – ideea de artă, firește –, dar fu intimidată de modul în care arta părea să acapareze totul, de la iconografia medievală din pictura lui Kandinsky la spectacolele de operă avangardiste, cărți și arhitectură barocă. Ba chiar în ultimul an de facultate frecventă un curs de cinematografie împreună cu niște colegi boemi de la secția de artă dramatică, unii care fumau în clasă și mergeau afișând o indiferență nonșalantă când li se cerea să-și stingă țigările. Fusese tăcută și silitoare, o studentă care primise note satisfăcătoare, dar niciodată excepționale. Se simțea mult mai confortabil în poziția de observatoare, de martoră ascultând cu uimire și respect dezbaterile aprinse despre definiția artei și valoarea adevărată a acesteia.

„Arta este intenție“, a spus odată profesorul ei preferat. „Arta trebuie să te emoționeze. Într-un fel – pozitiv sau negativ. A aprecia arta înseamnă doar să înțelegi piesa expusă. Nu să ții neapărat să o atârni pe perete, în livingul tău.“

Timpul trecu și doamna March repeta aceste cuvinte ca și cum ar fi fost ale sale la diferite cine pentru cauze caritabile, petreceri date cu ocazia publicării unei cărți și ceremonii de decernare a premiilor. Continua să reinterpreteze mesajul profesorului și niciodată nu a acceptat că nu e capabilă să facă asta. Dar chiar și așa, o încânta ideea că posedă aceste cunoștințe, acest mic avantaj intelectual în fața celorlalți. Și chiar îi făcea plăcere să viziteze muzee. Se înfioră toată gândindu-se că, în timp ce ea se plimbă prin sălile reci și liniștite, cineva cunoscut ar putea să o întâlnească acolo, apreciind prezența

ei.

Se hotărî să meargă la muzeu și toate grijile ei dispărură pe loc. Zâmbi și sorbi din ceai.

Era frig, dar soarele nu mai strălucise de mult atât de puternic și, într-un puseu de optimism, hotărî să meargă pe jos fără să-și ia umbrela, pe care deseori o lua cu ea din precauție. Dacă ar fi început să ningă, putea lua un taxi, deși întotdeauna se simțea inconfortabil să cheme unul pentru un drum atât de scurt.

Aerul rece al dimineții înroșea obrajii, făcea nasurile să curgă. Doamna March se simțea de parcă atunci descoperea New Yorkul. Urcă pe o stradă și zâmbi unei canapele – cu bumbacul tapițeriei scămoșat – aruncate într-o curbă, lângă un coș de gunoi care dădea pe dinafară. Trecu încet pe lângă un rând de brazi de Crăciun sprijiniți de niște schele și le făcu cu mâna vânzătorilor ghemuiți lângă brazi, suflând în mâini ca să și le încălzească. Pe partea cealaltă a străzii, un vânzător de crenvurști, cu fața brăzdată de vene umflate ca a unui cal, lucra sub un cărucior cu parasol în dungi, în timp ce alți comercianți ofereau teancuri de covrigi păstrați calzi sub lămpi de încălzire. Doamna March schimbă ultimii bani pe care îi avea la ea pentru o cupă cu castane coapte, ambalate într-un con de hârtie. Le înghesui în geantă – nu avea de gând să le mănânce, pur și simplu îi plăcea cum miroseau.

Trecu pe lângă o femeie în vârstă, îmbrăcată într-un palton din blană sintetică roz, împingând un cărucior cu un copil mic. Femeia avea părul alb și țepos – scurt, băiețesc – și doamna March fu impresionată. Ea n-ar îndrăzni niciodată să-și arate așa vârsta. Doar femeilor cu constituția minioană le stă bine cu părul scurt și oricum la viteza cu care se îngrășa, doamna March se îndoia foarte mult că ar fi ajuns o bunică slăbuță, numai piele și os.

Apropiindu-se de clădirea maiestuoasă cu fațada impresionantă în stil Beaux-Arts, o senzație de mândrie nemeritată îi făcu inima să-i crească. Atârnând între coloanele grecești ca niște declarații oficiale, bannerele roșii o făcură să se simtă importantă, dar și impostoare, ca și cum ar fi încercat să intre într-un loc căruia nu-i aparține.

La acea oră, muzeul era aproape gol, cu excepția câtorva turiști și grupuri de elevi însoțiți de profesori. Un grup mai mare trecu pe lângă ea, îndreptându-se spre ieșire, și printre hainele lor doamna March prinse în fugă imaginea ștearsă a unui imprimeu familiar, cu rachete de tenis. Odată cu amintirile, erupse și panica din adâncurile întunecate ale minții ei – ca mirosul vag al unui fruct stricat uitat în fundul frigiderului –, dar când privi în urma ei nu era el, ci o doamnă într-o pelerină de ploaie cu un imprimeu cu căpșune.

Se îndreptă spre galeriile de la etaj, lăsând în urma ei ecoul răsunător al tocurilor.

Aici, toți aveau nevoie de ea, toți acei oameni din portrete. I se părea că ochii lor îi găseau pe ai ei, indiferent în ce colț al galeriei s-ar fi aflat ea, unii întinzându-și gâtul ca să o vadă mai bine. Uită-te la mine, păreau să-i spună. Doamna March traversă labirintul nesfârșit de coridoare ducând spre galerii pline cu ochi, mâini și sprâncene încruntate. Trecu prin fața unui tablou al lui Iisus, pictat în ulei, în care trupul acestuia era coborât de pe cruce pe o grămadă de țesături luxoase în tonuri de roșu și albastru. Îi erau familiare astfel de imagini, amintindu-i de diminețile de duminică petrecute la biserică. Dintotdeauna părinții ei preferaseră biserica Sfântului Patrick, aflată pe aceeași stradă cu casa lor. Predicile o plictiseau. Odată se aplecă spre maică-sa ca să o întrebe în șoaptă de ce femeile nu pot fi preoți. „Femeile rămân însărcinate“, îi răspunse maică-sa în șoaptă.

Ridică privirea spre scena crucificării, în care Hristos se uita spre ceruri, cu sprâncenele ridicate și buzele ușor depărtate. Suferința pictată pe trăsăturile sale e atât de dramatică, atât de profundă – atât de feminină, se gândi ea.

Merse până la capătul sălii, făcu dreapta și intră într-o galerie în care știa că era expus într-o ramă barocă aurită tabloul[3] lui Vermeer, mai puțin faimos decât *Fata cu cercel de perlă*. Înclinându-și capul într-o parte, doamna March examină cu atenție tabloul. Înfășurată într-un șal lucios și mătăsos, fata era atât de urâtă și avea trăsăturile feței atât de ciudate – frunte lată, ochi depărtați, sprâncene abia vizibile – încât, dacă ar fi zâmbit, ar fi fost înfiorătoare. Era ceva tulburător și în zâmbetul ei ușor schițat. Era ca și cum ar fi știut că te așteaptă o soartă nefastă și ea se bucură să fie martoră la asta.

– Bună, Kiki, spuse doamna March.

O întâlnise prima dată pe fată într-o vizită la muzeu cu părinții, când ea se apropia de pubertate. La prima vedere, bănui că fata era înceată, sau, așa cum strigau copiii răi în curtea școlii, retardată. Avea strabism și era ceva tâmp în privirea ei absentă. Când văzu pentru prima oară tabloul, doamna March se ascunse după tatăl ei; când se iți de după faldurile sacoului său, putea să jure că fata se hlizește la ea.

Doamna March observă imediat asemănările: amândouă aveau tenul palid, trăsături banale și, da, micul rânjet prostesc. Acasă erau destul de multe fotografii ale ei, nemăgulitoare, care întăreau legătura dintre ele.

În acea noapte, în întunericul din dormitorul ei, o respirație grea, plină de flegmă, o trezi din somn. Era fata din portret; nu se știe cum, dar o aduseseră cu ei acasă. La început se panică, dar, după câteva seri, familiaritatea respirației aproape că o liniștea și se trezi vorbind cu fata.

Peste puțin timp, doamna March începuse să interacționeze cu fata în fiecare zi: se juca cu ea, făceau baie împreună, ba chiar îi apărea în vise. De fiecare dată, chipul fetei se contopea cu al ei, iar fata nu mai era cea din portret, ci sora ei geamănă, pe care o numi Kiki. Părinții ei, cărora doamna March le făcu cunoștință cu Kiki în timpul unei cine bizare, au luat-o drept ceva trecător, până când Kiki începu să-și facă apariția la fiecare masă. Un prieten psiholog, consultat într-o doară ca să nu bănuiască nimic suspect, le ținu o teorie prin care le explică că Kiki era un instrument sofisticat pentru doamna March ca să-și transmită sentimentele. De pildă, la fel ca doamnei March, nici lui Kiki nu-i plăcea plăcinta cu dovleac, așa că doamna March ceru să nu li se servească plăcintă. Lui Kiki nu-i plăcea frigul, prin urmare, menajerei i s-a spus să aerisească cât mai repede camerele.

Doamna March o lua pe Kiki peste tot. Kiki era cea care îi șoptea în ureche răspunsurile la testele de la matematică. Kiki o distra când maică-sa se uita la mostrele de perdele din magazine. Își suna prietenele de la școală ca să le spună că verișoara ei, Kiki, era la ea în vizită; când o „dădea la telefon“, doamna March vorbea neinteligibil, ca o copilă. Odată și-a scris o scrisoare în care se lăuda pe sine – cu mâna stângă, așa încât să nu-i fie recunoscut scrisul – pe care o arătă prietenelor sale, plină de ea, susținând că era de la Kiki. La scurt timp, una dintre colegele ei i-a spus că nu mai e bine-venită în grupul lor de prietene, fiindcă lor nu le plăceau mincinoasele. „Dar nu am mințit“, răspunse indignată doamna March. Știa că mințise, desigur, dar nu putea suporta umilința să recunoască și oricum nu ar fi fost în stare să explice de ce făcuse un lucru atât de absurd. Rememorând acele momente, doamna March se simți din nou rușinată. Nici până în ziua de astăzi nu spusese nimănui cât de departe mersese cu prietena ei imaginară.

Aruncă încă o privire pătrunzătoare fetei din tablou, lui Kiki a ei, care o privi ținându-și buzele perfect strânse, cu ochi obosiți, aproape dezamăgiți.

13

Doamna March își petrecu zilele ocupându-se de pregătirea apartamentului pentru întoarcerea fiului său din excursia cu școala. Aprovizionă frigiderul cu ciocolată cu lapte, batoane de brânză, crenvurști, și cămara cu caramele și prăjituri cu nuga. Îi aranjă animalele de pluș pe raft, după înălțime, de la cel mai mare la cel mai mic. Nu era nici urmă de gândac, iar lobul urechii era din nou moale și coaja de la zgârietură căzuse. Starea ei de spirit putea fi descrisă, în lipsa unui cuvânt mai interesant, drept mulțumitoare.

În timp ce înfoia pernele de pe patul lui Jonathan, începu să-și fredoneze încet *Cuibăresc, cuibăresc, cuibăresc*. Nu-l mai cântase de când fusese însărcinată cu Jonathan, și asta îi trezi un lanț de amintiri neplăcute. Își aminti de petrecerea pentru sărbătorirea venirii pe lume a celui mic, pentru care decorase livingul cu berze din hârtie și ghirlande albastre. O invitase pe Mary Anne, colega ei de cameră din perioada studenției, sperând că aceasta va fi geloasă pe ea că pusese mâna pe George („George March este cel mai atrăgător bărbat din campus“), și pe Jill, o cunoștință sâcâitoare care în liceu se ținuse de doamna March până când toată lumea presupuse că sunt prietene. Veniseră și doi dintre verii lui George, precum și un fost student, care părea cumva supărat că era acolo. Nimeni din familia doamnei March nu reuși să ajungă la petrecere.

Într-un episod dezagreabil de greață, doamna March se retrase în toaleta oaspeților și între icnete o auzi pe una dintre femei spunând celorlalte: „Toate știți că nu e pregătită să aibă un copil. Abia poate să-și poarte ei de grijă“. O alta completă: „Și cu cineva care deja *a avut* un copil cu *altcineva*? *Niciodată* n-aș fi putut face asta. Lui nu o să-i pese de sarcina asta sau de copil! La urma urmei, de ce să-și bată capul…“ Tocmai când doamna March trase apa, ar fi putut să jure că le auzise râzând.

Își șterse gura și se întoarse în living afișând un zâmbet generos, anunțând cu glas tremurând de euforie exagerată: „Sunt din nou aici!“ Jucă câteva jocuri umilitoare – printre care și *Ghicește cât măsoară burtica mamei*, la cererea entuziasmată a invitaților săi, care înșfăcară ața și foarfeca cu atât de multă înverșunare, încât încheieturile degetelor li se albiră instantaneu –, după care se scuză, pretinzând că iar are grețuri, și-i trimise pe toți acasă. Singură și tăcută, încremenită în picioare în camera copilului, își fixă privirea pe cârligul agățat de tavan pentru carusel, pe care nu l-a mai atârnat niciodată. Mai târziu strânse într-un sac de gunoi, mare și negru, mâncarea rămasă, ornamentele, cadourile pentru copil, și aruncă totul afară.

Apoi veni nașterea, un moment oribil pentru ea. În ciuda eforturilor sale de a opune rezistență, încă își mai amintește cum medicul i-a îndepărtat picioarele transpirate, pe care ea se chinuia cu stângăcie să le țină strânse, încercând să-și ascundă vaginul de spotul luminos orbitor. Când o asistentă se aplecă și scoase un absorbant de sub ea – un semn clar al defecării –, începu să suspine, dar nu vărsă o lacrimă. Echipa medicală presupuse că era o reacție hormonală, dar să i se spună să împingă și să fie expusă preț de câteva ore a fost o umilință abjectă, cumplită. Și a realizat că tot ce voiau ei era copilul. Nimănui nu-i păsa ce se întâmpla cu ea.

În letargia cauzată de sedative, căreia doctorii îi spun „recuperare“, s-a trezit singură în patul ei de spital, cu taică-su stând lângă pat, citind un ziar. Nu s-a așteptat să-l vadă acolo, ținând cont de cât de absent fusese din viața ei în ultimii doi ani. „Papa“, l-a strigat, iar și iar. Nu a ridicat privirea nici măcar o dată.

După naștere, începură să-i cadă întregi șuvițe de păr. Corpul ei secreta un lichid gros, plin cu sânge. Tampoanele nu erau de ajuns pentru cheagurile vâscoase, iar

pamperșii pentru adulți, din cutia ascunsă în spatele prosoapelor date de spital, se încrețeau, fâșâind ori de câte ori se mișca. Cusăturile se vindecau greu, incomodând-o și după patru săptămâni de la recuperarea garantată de medici. Dar nu asta a fost cel mai rău. Simplul fapt că era însărcinată a făcut-o specială. Oamenii – prietenii, familia, necunoscuții de pe stradă, din magazine și restaurante – îi zâmbeau, o iubeau, o vedeau. Odată ce copilul veni pe lume și burta ei se retrase, vânzătoarele nu o mai abordau entuziasmate, întrebând-o când îi vine sorocul, nimeni nu se mai oferea să-i ducă sacoșa cu cumpărături, nimeni nu-i ceda taxiul.

La început, cunoscuții o vizitau să-l vadă pe cel mic, sau vecinii o întrebau despre el în lift, dar după ce fiul ei începuse să meargă, își pierduseră interesul și un văl de tăcere indiferentă se așternu din nou peste ea. Dădea vina pe băiatul ei pentru toate astea, pentru indiferența lor bruscă, pentru schimbările dezgustătoare prin care trecea corpul ei, pentru cât de repede ea și George își pierduseră interesul unul pentru celălalt. Era mânioasă pe pruncul ei, dar vinovăția o făcea în același timp să-i fie și teamă pentru el, pentru fragilitatea lui transparentă, palidă, plină de vinișoare. Pradă compulsivității, îl verifica de câte treizeci–patruzeci de ori pe zi ca să se asigure că respiră; odată, s-a dus într-un suflet acasă, ieșind în mijlocul spectacolului *Lacul lebedelor*, fredonând partitura în timp ce alerga prin Central Park cufundat în întuneric, speriindu-i pe oamenii străzii – și pe bonă, când se năpusti în camera copilului, gâfâind.

Uneori, în creierii nopții, stătea aplecată peste patul copilului – în cămașa de noapte nespălată, cu părul atârnându-i în șuvițe unsuroase –, nemișcată, observând cum burtica lui Jonathan se ridică și coboară, de fiecare dată convingându-se că era doar imaginația ei, așteptând să vadă dacă burtica se ridică iar. După câteva întâlniri tulburătoare, târziu în noapte, cu o doamnă March bântuind letargică, ca o fantomă, George luă atitudine și angajă o bonă cu normă întreagă. Doamna March încă mai simțea că e de datoria ei să verifice starea micuțului, dar impulsul mai slăbi după ce băiețelul ajunse în grija unei femei mult mai competente decât ea.

Acum, împăturind din nou o pătură așezată pe patul lui Jonathan, realiză brusc cât timp trecuse de când avusese grijă de el așa cum o făcuse cândva. Nu era un băiat care să o solicite prea mult; dormea bine noaptea, nu îi era frică de monștrii de sub pat sau din dulap – iar ea credea că se obișnuise ca el să-și vadă singur de grijă. Observația veni cu un mic și tăios reproș: și dacă nu avusese destulă grijă de el? N-ar fi trebuit să-l aștepte în fața școlii să se întoarcă din excursie, decât să-l lase să vină acasă în mașina soților Miller, părinții unui coleg de clasă care locuiau cu doar câteva etaje mai sus de ei? Dar cum s-ar fi descurcat? Doamna March nu știa să șofeze, iar George era la o sesiune de autografe în centrul orașului.

Familia Miller era cumsecade, presupunea în sinea ei, chiar dacă nu-i plăcea că, uneori, Sheila Miller o privea zâmbindu-i într-un fel compătimitor, sau cât de scurt se tundea Sheila, încât i se vedea ceafa, sau cum soții Miller își exprimau fizic afecțiunea pe care și-o purtau unul față de celălalt, ținându-se de mână sau mângâindu-și umerii, ca și cum nu se puteau abține.

Poate că se prefăceau pasionați, își închipui doamna March. Sau, presupuse în timp ce un fior îi trecu pe șira spinării, el își ascundea homosexualitatea, iar ea se zguduia de plâns în fiecare noapte, dorind ca el să o atingă în dormitorul lor așa cum o face în public.

În cele din urmă, Sheila Miller veni fără soțul ei când bătu la ușa apartamentului 606. Îmbrăcată în blugi mulați, băgați în cizme de zăpadă, strălucitoare și colorate – nepotrivite pentru vârsta ei, din punctul de vedere al doamnei March – Sheila părea că se străduiește din greu să fie o mamă *cool*, modernă. Ce o irita cel mai mult pe doamna

March era adevărul enervant că Sheila reușea să se descurce de minune. Într-adevăr, Sheila era genul de mamă cu care fiul ei se lăuda fiindcă reușea să descojească o portocală într-o singură spirală. Genul de mamă care era și prietena fiului ei. Când era mică, mama doamnei March îi reamintea deseori: „Nu sunt prietena ta, nu mă interesează să-ți fiu prietenă. Eu sunt *mama* ta“. Doamna March nu știuse niciodată să se ducă la mama ei cu vreo problemă care, mai degrabă, era mai potrivit să fie împărtășită cu o prietenă.

Când doamna March îi deschise ușa, Sheila îi zâmbi, privind-o așa cum făcea mereu, făcându-i semn să se uite în jos. În spatele Sheilei, intră Jonathan. Nasul cârn și ochii umbriți de cearcănele negre îi dădeau băiatului un aer melancolic, făcându-l pe George să-l poreclească Poe, dintr-un puseu arogant de extravaganță literară. Jonathan era tăcut, neobișnuit de tăcut pentru un băiat de vârsta lui, dar reușea să afișeze un neastâmpăr gălăgios jenant când era împreună cu vreun prieten. Cu cineva care să-i țină isonul, obișnuia să scoată sunete pe care nu le făcea niciodată – hăhăia, țipa, răgea –, zgomote care răsunau în tot apartamentul ca și cum ar fi fost bântuit de o ceată de fantome dezlănțuite.

Doamna March se aplecă să-l îmbrățișeze, zâmbindu-i atât de larg, încât fața era cât pe ce să i se rupă, și începu să-i vorbească cu un glas unduitor și melodios cu care nu-i vorbea când erau doar ei doi. Părul lui Jonathan mirosea a frigul de afară și ușor a fum de foc de tabără. Tăcut, încuviința din cap la întrebările pe care maică-sa i le punea pe un ton pițigăiat („Te-ai distrat? A fost drăguț acolo? Era zăpadă peste tot?“), în timp ce degetele i se jucau neastâmpărate cu un cub Rubik pe care, îi explică Sheila doamnei March, îl primise în dar de la fiul ei. Între timp, fiul cu pricina, Alec, apăru pe holul de dincolo de ușa apartamentului, scuturând din cap când doamna March îi oferi o ciocolată cu lapte.

– Cred că încă nu le e foame după atâtea dulciuri și cartofi prăjiți pe care le-au mâncat în ultimele zile, zise Sheila, prefăcându-se că-i ceartă.

Îi făcu cu ochiul doamnei March, care nu era sigură cum ar fi trebuit să reacționeze.

– Mulțumesc foarte mult că l-ai adus, Sheila, spuse doamna March. Dorești ceva? Ceai? Apă?

– Nu, mulțumesc. Noi ne retragem, ca să-ți petreci restul zilei cu băiatul tău.

– Prea bine, spuse doamna March, ușurată că nu mai e nevoită să facă conversație. Să-mi spui dacă ai nevoie de ceva.

– OK, pa! Alec, spune pa, pa…

Dar Alec deja se îndrepta spre lift. Sheila ridică din umeri privind-o pe doamna March – *băieții ăștia!* – și îl urmă. Doamna March închise ușa și când se întoarse în casă, Jonathan dispăruse. Credea că fugise în camera lui, nerăbdător să-și regăsească mediul familiar și jucăriile preferate, dar, în timp ce traversa holul, îl văzu în bucătărie, șoptindu-i entuziasmat Marthei:

– Am mâncat viermele. M-au provocat și l-am mâncat.

Rușinată să-i întrerupă, doamna March plecă din fața bucătăriei.

Toată viața ei, doamna March, născută Kirby, locuise într-o casă plină de servitori. Șirul de menajere, bucătari și bone care munciseră din greu în copilăria ei fusese lung și aproape uitat – cu excepția uneia.

Alma a fost ultima menajeră care a locuit împreună cu ei. Concret, locuia într-o cameră înghesuită și fără ferestre, aproape de bucătărie. Inițial fusese spălătorie, dar doamna Kirby o amenajă așa încât să încapă o cabină mică de duș și o chiuvetă prinsă în perete.

Alma era dolofană, avea tenul măsliniu, părul lung și negru, împletit într-o coadă groasă ca o parâmă, pe care o ținea strânsă, nu la vedere, căci mama doamnei March lua ca pe un afront personal o coamă splendidă lăsată liberă. Avea o voce dulce, sentimentală, aproape melodioasă, cu vorba împestrițată cu cuvinte mexicane. Doamna March, care pe atunci avea zece ani, nu mai întâlnise niciodată o femeie atât de modestă, neatrăgătoare, dar dornică să râdă, fără să-i fie rușine, de propriile greșeli – nu, să le accepte. „Chiar mănânci foarte mult“, i-a spus odată Almei, privind-o înfulecând cu poftă samosa[4] la masa mare din bucătărie.

„Ay, știu! De aia sunt așa de rotunjoară“, îi răspunse Alma, strângând un colăcel de pe burta grasă între degete. Felul aproape senzual și nerușinat în care se desfăta cu mâncarea – ca și cum ar fi fost o parte din carnea ei, din trupul ei – o impresionă pe doamna March, care crescuse înconjurată de femei aflate mereu în greva foamei. Sora ei mai mare, Lisa, care dintotdeauna fusese o plinuță, s-a întors de la facultate doar cu jumătate din corpul ei, obișnuindu-se să trăiască cu un regim de cartofi fierți și obsedată de jogging. Doamna March le urmărise pe toate prietenele mamei sale micșorându-se de-a lungul anilor, scuzându-se atunci când refuzau să mănânce („Am avut un mic dejun atât de copios“; „Niciodată nu mi-e foame la ora asta, dar să mă vezi la cină“; „Am mâncat atât de mult de sărbători!“). Dietele le copleșeau ca o eternă penitență. Chiar și maică-sa abia ciugulea din mâncare, ca și cum i-ar fi fost frică să n-o contraatace. Atât de subnutrită fusese când era însărcinată cu doamna March, încât o născuse prematur. Printre paginile albumului cu fotografii de familie era una cu doamna March, făcută în incubator: o mingiuță de culoare roz cu o etichetă amuzant de mare, prinsă de încheietura mâinii. Nu s-a recunoscut în trupul minuscul, în ochii aceia bulbucați, umflați. Deseori se întreba dacă nu cumva prunca aia era copila adevărată a părinților ei, care murise în incubator, iar ea nu avusese niciodată vreo legătură cu ei, dacă nu cumva era un copil pe care părinții ei fuseseră obligați să-l primească la schimb.

În album erau fotografii cu mama ei din primele luni de sarcină, palidă, numai piele și os, cu pântecul rotund, greu vizibil sub rochia de vară, și câteva poze mai târzii, ținându-și în brațe nou-născuta, cu un cot ieșind din braț ca un nod dintr-o ramură de copac.

La Alma, totul era rotund și gras, cu excepția degetelor lungi și subțiri, cu încheieturi maronii, care se terminau cu unghii înguste, vinețiii. Doamna March se ținea după ea prin casă, vorbind cu ea în timp ce Alma făcea curățenie în apartament. Deseori lua cina în grabă în sufragerie ca să poată fi cu Alma când aceasta mânca de seară în bucătărie. Alma îi spunea povești: amintiri din copilăria ei și vechi legende populare mexicane. A învățat-o pe doamna March cum să curețe marginea de pe mortadella înainte să o mănânce și cum să pună cuțitele cu lama în jos în scurgător, pentru siguranța ei.

Alma era o companie agreabilă la micul dejun, când doamna March mânca singură la masa imensă din sufragerie, fiindcă sora ei era plecată la facultate, tatăl ei la serviciu, iar

maică-sa își savura brânza de vaci și grepfrutul în pat. Alma îi punea întrebări (cum merge școala, dacă are mulți prieteni, cine e profesorul preferat, dacă sunt fete care se poartă urât cu ea), și părea cu adevărat interesată de răspunsuri.

Pe doamna March nu o interesa nici un episod din viața Almei care nu avea legătura cu ea, precum copiii pe care îi lăsase în urmă în Mexic, care primeau cea mai mare parte din salariile ei. Alma avea o fotografie cu ei prinsă cu o piuneză deasupra patului. Doamna March o examină de multe ori, neputând să deosebească sexul copiilor din cauza tunsorilor tip castron și tricourilor super-largi. Chiar dacă Alma îi spunea întotdeauna „ești *chica*[5] mea specială", doamna March nu suporta ideea că o împarte. Într-o zi rupse fotografia copiilor, care-i rânjeau privind-o de sus, cu gurile fără dinți, în timp ce ea îi sfâșia.

Când Alma o prinse în camera ei, cu resturile rămase din fotografie împrăștiate la picioarele ei, a plâns pătimaș și cu fața îngropată în palme, legănându-se înainte și înapoi. Doamna March se îndreptă tiptil spre ușă, jenată de așa un spectacol extravagant de emoții – diferit de tot ce văzuse vreodată în casa ei – și ieși din cameră fără să spună nimic.

În dimineața următoare, la micul dejun, Alma fu tăcută și rezervată. Doamna March o întrebă de vreo câteva ori de ce nu vorbește, la început cu blândețe, apoi aproape violent, țipând la Alma peste bolul ei cu cereale. Alma doar schiță un zâmbet.

Săptămânile s-au scurs și totul părea dat uitării. Doamna March își reluă poziția pe unul dintre taburetele cu picioare înalte din jurul mesei din bucătărie, ascultând-o pe Alma vorbind peste radio și tigaia sfârâind. Alerga la ea în toiul nopții când era furtună cu tunete și fulgere, adormind în mirosul Almei, jilav, de fasole mung. În dimineața următoare se trezea în patul ei, nu-și amintea când a fost adusă în propriul dormitor, și ura că viața Almei merge mai departe fără ea, în timp ce ea dormea.

Cam de atunci tânăra doamna March începu să aibă o relație violentă cu Alma, pișcând-o, zgâriind-o și, în cele din urmă, de la înălțimea ei, mușcând-o. La început a făcut-o ușor, cu gingiile, apoi cu răutate, lăsând urmele umede și umflate ale dinților ei pe pielea Almei. Alma aproape că nu se plângea niciodată; o împingea tăcută la o parte pe doamna March sau o ținea de umeri până când se liniștea.

Când mama doamnei March văzu o mușcătură în formă de semilună pe gâtul Almei, acționă rapid ca să pună capăt episoadelor violente. Doamna March a fost dusă la un psiholog pediatru – în mare secret, încât nici ea nu știa unde merge – care îi spuse că suferă de „lipsă de afecțiune părintească" și de „puține instrumente emoționale pentru a controla imaginația excesivă". Mama ei ascultă abătută diagnosticele. Nu o mai duse niciodată la psiholog pe fată, dar în schimb hotărî să o concedieze pe Alma. Era mult mai simplu așa.

Doamna March se strădui din greu să uite totul. Era umilitor să se gândească la ea ca la un copil *cu nevoi afective*, atât de răzgâiată și răutăcioasă, încât acum se întreba dacă nu cumva își imaginase totul. La urma urmei, era o femeie adultă atât de docilă.

După ce Alma a fost dată afară, doamna March nu a mai întrebat niciodată de ea. Fiindcă ea știa mai bine decât oricine. Acceptarea tăcută, nesentimentală a comportamentului ei de către părinți o copleșea de rușine și de atunci începu să ignore ostentativ restul menajerelor. Nici una dintre ele nu a mai locuit în apartamentul familiei March, iar peste ani, micul dormitor de lângă bucătărie, ciudat și trist, ajunsese cămară. Timpul trecu și doamna March învăță să aprecieze solitudinea tăcută a micului ei dejun.

Când domnul și doamna March s-au mutat în apartamentul din Upper East Side, doamna March o sună pe Martha la cererea surorii ei, Lisa, pentru care Martha lucra de mulți ani și căreia îi părea rău să se despartă de ea după mutarea în Maryland ca să o

îngrijească pe soacră-sa aflată pe moarte. Lisa locuia acum pe o stradă pitorească, cu un farmec retro din Bethesda, într-o casă din cărămidă roșie cu obloane verde-închis. O casă în care locuitorii găseau sub prelatele de piscină animale sălbatice înecate, unde copiii omorau furnici pe trotuare până când erau chemați la cină la apusul soarelui.

Nu trecuse mult timp de la moartea soacrei Lisei și mama fetelor, doamna Kirby, începuse să aibă simptomele senilității. Locuia singură în vechiul lor apartament din Manhattan, fiindcă tatăl lor murise cu câțiva ani înainte. O menajeră îngrijorată începu să găsească felicitări cu mesaje religioase în frigider și o colecție mare de cartele de metrou și păpuși rusești Matrioșka desfăcute, strânse în sertarul cu chiloți al doamnei Kirby. Doamna Kirby începu să refuze prezența menajerelor, pretinzând că nu le cunoaște. Firește, descoperindu-și vocația în îngrijirea bătrânilor, Lisa luă hotărârea să o aducă rapid cu un avion la Bethesda. Doamna Kirby își trăia zilele care îi mai rămăseseră într-un azil care se mândrea cu o grădină cu arbuști ornamentali și o terasă. Toate cheltuielile erau împărțite de cele două fiice. Pentru doamna March era o ușurare că sora ei își asumă responsabilitatea situației. Boala mamei o făcea să se simtă inconfortabil. Fusese să o vadă în casa aceea de vreo câteva ori, iar ea ura vizitele. Detesta mirosul de lămâie al deodorantului de cameră, acoperind un altul fetid, și felul în care bătrânii pacienți se agățau de ea ori de câte ori o vedeau. Lisa înainta pe coridoare ca și cum se simțea acasă, părând neinteresată de încercările bolnavilor suferind de demență de a socializa, trăgând-o de cardigan. Doamna March se hotărâse atunci să nu-i pară rău de sora ei că ducea cel mai mult greul îngrijind-o pe mama lor. Părea destul de mulțumită de situație și, în plus, ea și soțul ei călătoreau mult (excesiv, în opinia doamnei March), așa că nu era ca și cum Lisa era cea care o vedea pe maică-sa cel mai des.

Lisa încercase să o facă pe Martha să se mute cu ei în Maryland; la urma urmei, argumentă ea, Martha nu era căsătorită, nu avea copii, așa că ce-o putea ține locului? Dar aranjamentul părea să nu-i convină Marthei, care voia să stea în New York, pentru un motiv oarecare pe care nu erau foarte preocupați să-l înțeleagă.

Când doamna March discută prima oară cu Martha, a fost pe loc intimidată de prezența ei, dar concluzionă că acesta e sentimentul potrivit pe care să-l aibă pentru o menajeră; asta înseamnă că trebuie să fie strictă și să țină totul sub control și, mai presus de orice, să fie extrem de profesionistă în ceea ce face. Și Martha intră în casa și viața lor exact așa: hotărâtă, directă, cu umerii lați, cu cocul grizonant, cu unghiile groase și netăiate. Doamna March era recunoscătoare că o avea; recunoscătoare pentru toate felurile în care era diferită de Alma, pentru tot ce o adusese pe Martha acolo, în apartamentul ei, în bucătăria ei, unde acum îi șoptea lui Jonathan tot felul de lucruri necunoscute doamnei March.

15

După ce se trezi contemplată de un alt gândac de pe peretele dormitorului, doamna March se hotărî, în sfârșit, să cheme un om de la dezinsecție. Se interesă în șoaptă la portar de o posibilă invazie de gândaci în imobil, dar bărbatul respinse categoric ideea, sugerându-i doamnei March o tentativă mai elaborată de curățenie regulată. Ea îi răspunse cu un râs nervos, ofensată că el o privea ca pe o femeie murdară, nedemnă să locuiască în imobilul ultramodern. Niciodată nu a mai adus vorba despre gândaci.

Și totuși, când descoperi specimenul voaior pe peretele din dormitorul ei, cu carapacea neagră strălucind ca niște pantofi lustruiți, lățită peste torace ca mâinile unui bătrân, aspre și venoase, hotărî să pună capăt problemei o dată pentru totdeauna. Nu voia să riște ca cineva să afle că apartamentul ei e infestat cu gândaci – o invazie atât de oripilantă e portretizată în filme și cărți ca un semn de netăgăduit al sărăciei și lenei. Gândacii se înmulțeau în locuințele părăginite și mizerabile ale drogaților, nu în apartamentele decorate cu bun gust sau în căminele modeste, dar curate lună ale muncitorilor calificați. Niciodată nu se întâlnise cu gândaci în apartamentul părinților ei sau în vechiul apartament al lui George – cel pe care îl închiriase lângă campus când s-au întâlnit prima oară. Temându-se să nu fie judecată de Martha, doamna March evită să-i spună despre insecta târâtoare – dar de fiecare dată se cutremura când și-o imagina găsind una din întâmplare în baie.

A doua zi dimineață, după ce chemă serviciul de dezinsecție, îl întâmpină pe angajat în casa ei. Era un bărbat cumsecade, rumen la față, îmbrăcat într-o salopetă verde-închis și încălțat cu cizme grele. Se duse direct spre baia matrimonială a familiei March, atent să nu răstoarne ceva cu canistra de insecticid. Se lăsă în genunchi pe gresie, lângă vasul de toaletă, verifică fiecare ungher, scurgere și crăpătură, asigurând-o că gândacii nu și-au găsit adăpost în apartamentul ei.

– Nu văd nici unul… nu văd nici o urmă de excremente. Poate că unii dintre ei și-au găsit drum în apartamentul dumneavoastră prin țevi? spuse examinând o crăpătură mică în plintă, poate au venit de afară, de la vecini – auzind despre această posibilitatea cu totul specială, inima doamnei March tresări –, dar aici nu avem de-a face cu o invazie, continuă bărbatul, așa că iată ce vom face. Voi pune otravă în baie, câte puțin în fiecare colț, și în următoarele câteva zile îi veți vedea morți pe câțiva dintre ei – nu vă îngrijorați – și după câteva săptămâni nu vor mai apărea deloc.

Explică toate astea stând într-un genunchi, gesticulând ca un comandant detaliind trupelor sale strategia de război.

Bărbatul întinse otrava în fiecare ungher – un gel maroniu, gros ca un sirop – în timp ce doamna March sorbea ceai dintr-o cană pe care scria „Azi ar putea fi o zi minunată!“. Veche și ciobită, cana era o parte din coșul surpriză trimis la micul dejun de sora sa de ziua ei de naștere.

Ea n-ar fi cumpărat așa o cană; după gustul ei, părea amenințător de optimistă. Coșul era unul de picnic, din ratan, plin cu zmeură și struguri purpurii cu bobițe dolofane și zemoase, o sticlă cu dop cu suc de portocale proaspăt stors, fursecuri cu crustă de zahăr și un mic buchet de margarete. Sora sa era cunoscută pentru meticulozitatea cu care pregătea cadourile. Întotdeauna reușea să dăruiască cele mai drăguțe lucruri. Era enervant, într-adevăr. Era aproape ca o competiție între ele. Probabil că doamna March încă mai avea coșul pe undeva – probabil ascuns prin șifonierul cu așternuturi. L-ar găsi, l-ar umple cu flori și l-ar pune pe un raft sau pe frigiderul din bucătărie. Inspirată de coș, ar putea chiar să renoveze toată bucătăria, transformând-o într-un vis rustic, cu scaune

de răchită cu spătar, cu fețe de masă roșii, în carouri, cu flori uscate în stropitori vechi din tablă sau atârnate de bârnele de lemn din tavan.

Îngenuncheat pe podeaua băii, bărbatul își ridică privirea.

– E de ajuns cât să-i omoare pe toți. Vă deranjează dacă-mi spăl mâinile de otravă?

Când îl văzu plecat, doamna March se îndreptă spre bucătărie mergând cât de degajată posibil, ca să arunce prosopul pătat în coșul de gunoi și să-i ceară Marthei să treacă șnițelele de carne de pui prin pesmet, pentru masa de prânz. Era pornită să-i spună Marthei, doar dacă ar fi provocat-o, că vizita bărbatului de la dezinsecție fusese preventivă, fiindcă auzise că e invazie de gândaci în imobilul învecinat, dar Martha încuviință din cap când auzi de șnițelele de pui și începu imediat să curețe cartofii.

După prânz, stătea în living pilindu-și unghiile, cu televizorul ținându-i companie într-o casă indiferentă – Jonathan se întorsese de la școală și era în dormitorul lui, iar George făcea duș. Între timp, Martha trebăluia în biroul lui George, profitând de rara lui absență, ca să-i atace teritoriul și să facă ordine.

„Trupul Sylviei Gibbler, dispărută din 18 noiembrie, a fost găsit. În așteptarea rezultatului autopsiei, cauza morții rămâne necunoscută."

Doamna March ridică privirea de pe unghiile ei pătate spre ecranul televizorului, care arăta obișnuita fotografie alb-negru a Sylviei, din care femeia îi zâmbea la fel de luminos cum o făcuse din tăietura din ziar pe care o găsise în carnetul lui George.

„Autoritățile îi anchetează pe prieteni, vecini și pe patronii ciudatului magazin de suvenire în care Gibbler a lucrat până la dispariția sa."

Aparatul de filmat al cameramanului trecea – cam dramatic, se gândi doamna March – de-a lungul fațadei purpurii a magazinului, focalizând la întâmplare pe o vitrină fără o culoare distinctă, cu o mulțime de ceainice vechi și cutii metalice pentru fursecuri, beteală de prost-gust atârnând de tavan. Pe ușa purpurie scria cu litere aurii „Cufărul speranței".

„Această comunitate unită este în doliu, pierzându-și toate speranțele că o va mai vedea vreodată pe Sylvia din nou în viață", spunea reporterul. „Înapoi, la tine, în studio, Linda."

Doamna March închise televizorul, crampe nervoase trecând prin burta ei ca o mână de viermi. Se îndreptă spre biroul lui George, cu gândul să mai arunce încă o privire pe furiș la tăietura din ziar ascunsă în carnetul lui, în timp ce el era sub duș. În schimb, îl găsi pășind din birou în dormitor, pregătindu-și o mică valiză din piele, pusă deschisă pe pat.

– Ce faci, George?

– Îmi fac bagajele. Pentru Gentry.

– Pleci *azi*?

– Da, îi răspunse privind-o cumva surprins. Ai uitat, scumpo? Am vorbit despre asta.

– Da? Ești sigur că ai spus că pleci azi?

Doamna March chiar uitase de excursia de vânătoare cu redactorul său. Edgar avea o cabană undeva în apropiere de Augusta, în Maine, într-un orășel banal și liniștit, numit Gentry. Nu fusese niciodată acolo (nu încercase să-l viziteze niciodată și nici nu fusese invitată acolo), dar își făcuse o idee despre el din fotografiile pe care George i le arătase de-a lungul anilor. Doamna March era la curent cu sezoanele de vânătoare, mai mult decât cu ciclul ei menstrual.

Se uita la el cum își făcea bagajele.

– Trebuie să fie și Edgar acolo, nu?

– Păi, ar fi cam ciudat să fiu acolo fără el. La urma urmei, e cabana lui.

Ea privi în jos spre mâini și îi sări în ochi o pieliță atârnând de o unghie. Începu să tragă de ea.

– Simt că mereu are ceva de criticat la mine. Mă face să simt… inconfortabil uneori.

– Prostii! Edgar ține la tine. De fapt, te găsește absolut adorabilă. Nu o dată mi-a spus că, dacă ar putea, te-ar mânca, atât de dragă îi ești.

Amintirea unui Edgar satisfăcut, mușcând lacom cu dinții îngălbeniți din bucata de *foie gras* de culoarea pielii, o făcu să-și simtă gustul amar al bilei.

– Pur și simplu nu înțeleg de ce îți petreci atât de mult timp cu cineva căruia îi place să ucidă. E un sport crud, nemilos.

– Știu, știu cum te simți și te înțeleg. Chiar te înțeleg. Poate părea barbar și inutil – forma supremă a complexului de superioritate.

– Și atunci de ce o faci?

Aplecat deasupra valizei și ținând în mână un fular din tartan, George se uită la ea pe deasupra ochelarilor.

– E excitant. E ceva primitiv în vânătoare, chiar *instinctiv*, cu toate că din Epoca Bronzului nu mai e considerată atât de importantă. Zâmbi. Ești atât de dulce că-ți pasă de animale, scumpo. Dar să nu te îndoiești nici o secundă că animalele nu ne-ar face și nouă la fel. Sau mai rău.

Pentru o clipă, doamna March își imagină un elan ridicat în două picioare, ținând o pușcă, și trofeul lui uman, fără viață, sprijinit ca să pozeze pentru o fotografie. O ilustrație pe care o văzuse odată într-una din cărțile de benzi desenate ale lui Jonathan, poate.

– Nu-ți face griji, spuse George, trăgând fermoarul valizei. Oricum, totul e controlat legal. Prea controlat, dacă mă întrebi. Probabil că în ziua de azi e mai ușor să vânezi oameni. Râse încet și se apropie de doamna March. Rămâi pe baricade în locul meu?

O sărută pe frunte și se îndreptă spre ușă, trăgând valiza după el. Îl urmări cu privirea: intră în dormitorul lui Jonathan pentru un scurt la revedere și o ciufuleală și apoi ieși. Rămase în spatele ușii închise ca un câine care nu înțelege că stăpânul lui a plecat. Își puse delicat degetele pe ușă și simți o bătaie ascuțită ca un impuls ce o făcu să tresară. Așteptându-se să-l vadă pe George cel zăpăcit întorcându-se după o căciulă de iarnă pe care uitase să o ia cu el, doamna March întoarse cheia, pe care totdeauna o lăsau în yală (cumnatul ei i-a spus odată că e mai greu să spargi ușa unei case dacă pe dinăuntru cheia e în yală), și deschise ușa Sheilei Miller.

Se priveau una pe cealaltă cu același disconfort înainte ca Sheila să spună:

– Bună. Ne întrebam dacă Jonathan ar putea dormi la noi în seara asta.

Pentru o clipă, Sheila evită privirea doamnei March. Se scărpină la încheietura mâinii și deasupra decolteului – pielea se înroșise, observă doamna March. Auzind ușa dormitorului lui Jonathan deschizându-se în hol, spuse:

– O, păi, nu știu…

– Alec mă imploră întruna, se pare că băieții s-au apropiat un pic în timpul excursiei cu clasa.

Jonathan apăru în hol, cu capul lăsat într-o parte.

– Hei, Jonathan, spuse Sheila, întorcându-se spre doamna March: Scuze că am dat buzna așa, fără să te sun înainte. Sunt împrăștiată! Privi în sus și zâmbi. Deci? Poate veni Jonathan la noi?

Tăcut, Jonathan se duse lângă Sheila și o privi pe doamna March cu ochii lui negri, încercănați.

– Bine, dar mâine trebuie să se ducă la școală.

– O, sunt sigură că totul va fi în regulă, spuse Sheila punându-și mâinile pe umerii lui

Jonathan.

– Cred că nu-ți vezi capul de treburi, zise doamna March stânjenită. Ești sigură că nu-i prea mare deranjul?

– Nu e nici un deranj! răspunse Sheila.

Viteza și volumul răspunsului ei nu-i dădură de ales doamnei March, așa că i-l încredință pe Jonathan, împreună cu ghiozdanul, o periuță de dinți, o cămașă curată și chiloți curați. Îl privea îndepărtându-se, ținând-o de mână pe Sheila. Odată cu cei doi traversând holul și intrând în lift, emblema școlii prinsă pe ghiozdan se făcea tot mai mică, iar mascota școlii, o cucuvea (nu fusese dintotdeauna un bursuc?), se uita pătrunzător la ea.

16

În acea noapte, doamna March rămase singură în apartament. Martha îi ceruse permisiunea să plece mai devreme pentru un fel de întâlnire – nu-i dăduse prea mare atenție, căci era mai preocupată să se răsfețe cu aura generozității cu care îi satisfăcu cererea Marthei.

– O, te rog, nu-ți face griji pentru mine, îi spuse fluturând din mână. Voi cina singură în seara asta, așa că pregătește-mi ceva ușor și lasă mâncarea în bucătărie. Am să mi-o încălzesc singură și-am să-ți las farfuriile în chiuvetă.

Doamna March făcu devreme o baie, atentă să folosească doar bucăți mici din sarea de baie scumpă, care, nefolosită, de când o cumpărase la Paris în urmă cu doisprezece ani, se sfărâmase în borcanele cu capac.

Toată după-amiaza avu o senzație neplăcută, sâcâitoare. Gesturile Sheilei, felul absent și mecanic în care își pusese mâinile pe umerii lui Jonathan o măcinau pe doamna March, imagine pe care acum, singură în întunericul serii, îi era greu să și-o șteargă din minte. Își strânse atât de tare cordonul halatului de pluș în jurul taliei, încât o durea burta. Ieși din dormitor apăsată, pășind cu prudență pe hol, ca și cum, atinsă de papucii ei de casă, podeaua s-ar fi transformat într-o apă în care s-ar fi putut îneca, transformându-se la loc în parchet odată ce s-ar fi scufundat sub el, atât de adânc, încât să nu fie niciodată găsită.

Merse de-a lungul holului, deschizând întrerupătoarele spoturilor de deasupra capului, și intră în living. Se uită atentă împrejur, căutând pantofi ciudați de bărbați ițindu-se de sub mobilă și draperii. Văzu o umflătură în spatele unei perdele. Se îndreptă spre ea, cu mâna întinsă, întrebându-se a cui față o așteaptă pe partea cealaltă a țesăturii, apoi o lovi cu încheietura mâinii. Luminițele din bradul de Crăciun clipeau în ritmul ticăitului orologiului din hol, aprinzându-se și stingându-se în galben, negru, galben. Doamna March plescăi din limbă ținând ritmul, apoi, imaginându-și că sunetul era al pașilor unui străin mascat apropiindu-se de ea, se întoarse brusc spre cameră. Simți o greutate pe piept. Scoase instalația din priză.

Se afundă în canapeaua care scoase un pufăit sub greutatea ei, țâțâi indignată de ea însăși, încercând să se prefacă indiferentă dacă ar fi văzut-o cineva, și deschise televizorul schimbând canalele cu o viteză ametitoare, încercând să găsească ceva, orice, plăcut, care să-i susțină calmul prefăcut. Imaginile se derulau rapid prin fața ei – o băutură răcoritoare cu aromă de căpșune, o rață de culoare galben-aprins din desene animate, o mașină a poliției din care se trăgeau focuri de armă, un țipăt în alb și negru, o îmbrățișare dramatică. Continuă să schimbe canalele, cu degetul mare afundându-se în tasta de cauciuc moale a telecomenzii până când:

„Întreaga comunitate din Northeast deplânge pierderea Sylviei Gibbler, al cărei trup a fost descoperit după săptămâni de căutări asidue ale poliției și voluntarilor civili“.

Doamna March clipi șocată, voind să schimbe pe un alt canal. Dincolo de ecran o privea o reporteră cu o mină gravă, îngrijorată. Pe fundalul străzilor acoperite cu zăpadă, pe care o mașină trecu întâmplător, jurnalista, îmbrăcată într-un pardesiu din tweed de culoarea vinului roșu, asortat cu un ruj de aceeași nuanță, ținea atât de strâns microfonul, încât părea că mâna ei e sculptată din el. Femeia continuă: „Trupul i-a fost găsit de doi vânători care nu ridică suspiciuni, într-o pădure îndepărtată din Gentry, Maine“.

Doamna March simți un nod în gât. Împânzită de pete negre ca cele de cerneală,

privirea i se încețoșă. În cap îi răsunau mii de voci, pe tonuri diferite. E o coincidență, doar o coincidență, strigă una. Și dacă nu e o coincidență? spuse alta. Până la urmă, câte coincidențe poate trece cu vederea o femeie? Nu așa sunt prinși criminalii, atunci când o minte atentă la detalii pune laolaltă toate piesele disparate?

Reportera relata că victima, o orfană, locuise în ultimii ani împreună cu bunica ei. Dar nu, își spuse doamna March, George nu s-ar întoarce la locul crimei dacă ar fi vinovat. Cu siguranță că indiferența lui față de grupurile agitate de polițiști și jurnaliști îi dovedea nevinovăția. Calmul ei nu ținu mult, fiindcă se întrebă dacă plecase ca să distrugă urmele după ce trupul fusese găsit – o greșeală prostească, de amator, care ar putea să-l coste arestarea. A fost și Edgar implicat? Nu era clar. George avea setul lui de chei de la cabana lui Edgar. Le ținea într-un bol în biroul său. Putea să se ducă acolo fără știrea lui Edgar.

„Raportul inițial al autopsiei confirmă că a fost ucisă în urmă cu mai puțin de o lună, ceea ce coincide cu data la care a dispărut."

Nu fusese George la o altă partidă de vânătoare în urmă cu o lună? Ajuns acasă, începuse să bolborosească, ținând în mână un curcan sălbatic pentru cina de Ziua Recunoștinței. Doamna March nu uitase episodul, căci habar nu avea ce să facă cu grămada aia blegită de pene, cu gușa roșie atârnând, așa că Martha îl dusese la fratele ei, măcelar în Brooklyn, ca să-i smulgă penele și să-l curețe.

Doamna March înghiți, iar pulsul i se zbătea atât de repede și violent, încât aproape că-l vedea zvâcnind la încheietura mâinilor.

„Sunt necesare și alte teste pentru a stabili cauza morții, dar medicii legiști cred că victima a fost strangulată", continuă reportera monoton, ca și cum ar fi fost cumva ofensator să transmită despre o asemenea tragedie într-un ritm accelerat. Singura urmă de sentiment rămăsese în sprâncenele ei, care se arcuiau când descria detaliile înfiorătoare. „Trupul prezintă urme de viol" – se opri pentru un foarte scurt moment – „și de lovituri cauzate de un obiect dur".

Panicată, doamna March începu să depene înapoi firul memoriei, amintindu-și fiecare conversație banală cu vecinii, încercând să-și aducă aminte care dintre ei știa despre partidele de vânătoare ale lui George la Gentry. Și-o imagină pe Sheila de la etaj urmărind știrile, strigându-și soțul, care apoi ar chema poliția.

„… mâinile legate la spate cu un cablu…" „zgârieturi ce arată că s-a zbătut…"

Când era profesor, George era poreclit „Frumoasa și Bestia", o etichetă pusă cu zeci de ani înainte, pe vremea când era student. Era iubit de studenți și personalul colegiului – nu de puține ori, volume ale clasicilor, legate în piele, fursecuri cu unt și stilouri uneori gravate îi erau dăruite prin fanta cutiei de corespondență din salonul profesorilor. Era lăudat pentru simțul său teatral, ajungând faimos pentru cum reconstituise mlaștinile din Yorkshire aruncând găleți pline cu mușchi și tufe de erică pe treptele amfiteatrului în timp ce preda surorile Brontë. Dar puseurile lui de mânie erau la fel de dramatice – mustrările adresate studenților întrerupeau uneori cursurile facultății de fizică, ținute în amfiteatrul de alături – și avea o predispoziție pentru administrarea disproporționată a pedepselor pentru cele mai mărunte încălcări ale regulilor (povestea suspendării celui mai bun student al său din cauza unei greșeli nevinovate de citare a sursei bibliografice băgase frica în inima tuturor grupelor de studenți boboci).

„… trupul parțial acoperit de zăpadă, și doar mulțumită unui câine de vânătoare de încredere…"

De-a lungul anilor circulaseră ocazional glume despre studentele care, cu ochii mari de admirație, cereau „extra credite" sau „meditații private", dar astfel de povești erau

spuse de colegii lui George pentru amuzament. Spre deosebire de alți profesori, își ținuse pantalonii pe el. Cel puțin, nu circulau zvonuri în acest sens. Și niciodată nu avusese vreun motiv să-l suspecteze. Și nici să-i fie frică de el; de fapt, de-a lungul anilor, se transformase într-un intelectual mai tăcut, mai sensibil. Continua să se bucure de compania prietenilor săi – prânzuri lungi, partide de tenis ocazionale, escapade la vânătoare cu Edgar, whisky, trabucuri, la clubul gentlemenilor – fără ca acestea să fie semn al unei depravări mai profunde. Și ori de câte ori avea nevoie să dea de el, fie că era la club sau la restaurant – întotdeauna îl putea găsi.

Desigur, dacă ar fi fost vreun agresor cu comportament deviant, ar fi primit semnale sau ar fi auzit povești. Zvonuri. Dacă fosta lui soție l-ar fi văzut transformându-se într-un monstru, atunci ar fi vorbit, dacă nu să o avertizeze pe noua doamnă March, măcar ca să o protejeze pe fiica lor, Paula, de puterea lui violentă, perversă.

Totul e o prostie, își spuse. Bineînțeles că George nu avea nimic de-a face cu moartea bietei fete. Apucă nervoasă telecomanda și televizorul se închise cu un clinchet înăbușit, ecranul se dizolvă într-un mic cerc alb înainte să se înnegrească și să arate reflexia doamnei March stând pe canapea, cu gura căscată.

– Nu, spuse scurt, nu…

Se ridică de pe canapea, strângându-și din nou halatul, ca și cum ar fi protejat-o. Merse spre bucătărie, oprindu-se să se spele pe mâini în baia oaspeților. În timp ce le usca, strâmbând din nas la mirosul persistent și medicinal de pin, auzi televizorul vecinilor prin perete. Recunoscu glasul monoton al reporterei și ieși în grabă – cu degetele încă pline de spumă – trântind ușa în urma ei.

Încercă să încălzească o mică porție de limbă-de-mare prăjită în tigaie pe care Martha o lăsase sub o folie de aluminiu pe blatul din bucătărie, luptându-se cu cuptorul cu microunde, care, inexplicabil, se oprea întruna. Cea mai mică urmă de satisfacție din generozitatea cu care îi dăduse drumul Marthei mai devreme fu înlocuită de o iritare copleșitoare.

Martha aranjase masa din sufragerie așa cum o făcea întotdeauna – cu față de masă, tacâmuri din argint și îndrăgita pâine a doamnei March, cu măsline negre, tăiată în felii perfecte. Doamna March aprinse lumânările – lumina părea stinsă fără ele – și puse nocturnele lui Chopin la pick-up, pentru că era discul pe care-l ascultau la cină și i-ar fi luat o veșnicie dacă ar fi răscolit prin colecția intimidantă de discuri ale lui George ca să găsească ceva nou.

În ciuda clinchetului clapelor de pian unduindu-se în apartamentul gol – sau poate din cauza lor –, noaptea părea mai tăcută ca de obicei. Doamna March duse cu furculița la gură o bucată de pește la temperatura camerei. Tresări speriată de râsul unei tinere femei bete sfâșiind liniștea străzii. Ridicând furculița care căzuse se mustră, reproșându-și în șoaptă nervozitatea.

Figurile din portretele din sufragerie se uitau în jos la ea, după cum le era obiceiul când mânca singură. Unul înfățișa o femeie de vârstă mijlocie purtând o bonetă și o zgărdiță din catifea; altul, un bărbat cu ochelari, îmbrăcat într-o haină preoțească. Doamna March le privi la rândul ei.

Nimeni nu spuse nimic.

17

Doamna March se întreba, așa cum făcuse deseori, dacă aceasta era ultima ei cină. Cum o fi fost ultima masă a Sylviei Gibbler? Să-i fi gătit ceva atacatorul ei? A mâncat cu plăcere? Și dacă era la dietă ca să încapă într-o rochie mică și strâmtă pe care pusese ochii? Dar n-ar mai putea ajunge niciodată la petrecere, nu-i așa? Îngrozitor de deprimant.

Doamna March suflă în lumânările de pe masă și în cea pe care o aprinsese pe servantă, împroșcând ceară roșie pe peretele din spate. Stinse luminile și, repugnându-i să stea singură în întuneric mai mult decât e necesar, se grăbi spre bucătărie, unde lăsă farfuriile în chiuvetă, dar se răzgândi de teamă să nu apară alți gândaci. Închidea ușa mașinii de spălat vase, meditând dacă să-și facă o ceașcă cu ceai calmant din mușețel, când telefonul din perete sună cu un zbârnâit atât de tare și strident, încât doamna March își izbi ușa mașinii de spălat peste degetul mic de la mâna stângă.

O fi având George probleme? se întrebă, sugându-și degetul care-i zvâcnea de durere. Și-l imagină în cabana lui Edgar – mâinile pline de sânge, Edgar mort pe podea. Cu mâinile tremurânde, ridică receptorul.

– Alo? George?

– Alo? răspunse o voce politicoasă.

Nu era a lui George, ci a unui necunoscut.

– Alo? întrebă din nou pe un ton precaut, dar totuși vesel, în cazul în care era un prieten apropiat sau cineva important.

– Johanna? întrebă vocea.

Un fulger fierbinte o lovi în piept și se ținu pe picioare sprijinindu-și mâna de perete. Putea auzi o respirație puternică, dar nu era sigură că e a ei.

– Mă scuzați, ce-ați spus? vorbi în receptor, mai degrabă o propoziție lipsită de intonație decât o întrebare.

– Tu ești, Johanna?

– Cine sunteți?

Vocea îi trăda teama, iar la capătul celălalt al firului bărbatul părea că râde de la distanță, ca și cum ar fi întors fața de la receptor sau și-ar fi înăbușit râsul acoperindu-și gura.

– Să nu mai sunați niciodată la numărul ăsta, mă auziți? spuse doamna March, forțându-se să pună ceva în vocea ei care să semene a autoritate.

Înainte ca bărbatul să răspundă, trânti receptorul în furcă – telefonul protestă cu un țârâit scurt – și trase cordonul din perete cu o smucitură violentă. Erau mai multe telefoane în apartament – cel din dormitorul lor deschidea lista, dar pe acela nu îndrăznea să-l scoată din priză, dacă ceva i s-ar fi întâmplat lui Jonathan sau George, ori…

Să fi fost Sylvia Gibbler ucisă lângă un telefon? Și-o imagină pe ea, pe femeia pe care nu o cunoscuse niciodată, strangulată într-un apartament la fel ca al ei, privind spre telefon, implorându-l din privire să o ajute, să sune chiar dacă ea nu ar fi putut să ridice receptorul.

– Încetează, spuse doamna March.

Aranjându-și o șuviță din părul încă ud, se uită în jos la telefon și ieși din bucătărie.

Închise ușa de la intrare și verifică clanța, deschise yala și o închise la loc, trăgând pentru ultima oară de clanță. Bău lacomă din paharul cu vin – se abținuse mult timp fără

să-și seama – și-l luă cu ea în dormitor. Holul lung rămânea în urma ei, întunecat și amenințător: unde i-o fi fost capul de stinsese luminile? Își aminti de Paula, care, copilă fiind, ura din tot sufletul coridorul acela, refuzând să iasă din dormitor și să se aventureze pe el când se trezea noaptea din coșmaruri. În schimb, Paula îl suna pe taică-su; îi răspundea o doamnă March iritată, din pragul ușii dormitorului – „Nu fi ridicolă!“ – savurând orice ocazie care i se ivea să o pună la punct pe copilă.

Acum mergea cu pași iuți de-a lungul coridorului – parchetul de lemn scârțâia ca puntea unei corăbii antice – interzicându-și să tragă cu ochiul la camerele prin fața cărora trecea de teamă că ar putea vedea pe cineva acolo.

Când intră în dormitorul ei, închise ușa – vărsându-și nervii pe yală –, se sprijini cu spatele de ea, privind încremenită în jos, la papucii de casă din lână, scămoșați, cu inima umflându-i-se dureros în piept. Să se fi închis Sylvia în dormitorul ei, după ce ucigașul a urmărit-o și a intrat în casa ei? Să fi fost scoasă cu forța din cameră, țipând, cu vârfurile degetelor sfâșiate de așchiile podelei pe care le zgâriase cu unghiile? Odată ce ucigașul ei a aruncat-o sau a îngropat-o – doamna March nu era sigură care dintre cele două –, a stat întinsă săptămâni în șir, fără să o descopere nimeni. Când au găsit-o, trupul ei colcăia de viermi.

Doamna March se apropie de noptieră ca să-și dea ceasul jos de la mână, întrebându-se dacă trupul Sylviei a fost mușcat și sfâșiat de animale, coioți sau corbi negri. În copilărie, își văzuse pisica înșfăcând o vrabie de pe pervazul unei ferestre deschise. Prinsese pasărea lovind-o fulgerător cu o labă, ca și cum n-ar fi fost nimic, afișând indiferența tipică felinelor, de parcă apartamentul de la etajul al unsprezecelea ar fi fost o savană luxuriantă. Se jucase o vreme cu vrabia, bătând-o cu labele, apoi – chiar în fața tinerei doamne March – începuse să o mănânce, sfâșiindu-i penele și pielea cu dinții ascuțiți. Doamna March vedea fața moale și lipsită de viață a Sylviei sfârtecată și ruptă în fâșii de fălcile animalului de pradă suflându-și respirația fierbinte peste genele ei.

Își înfipse cu putere unghiile în palme. Se gândi să fumeze o țigară ca să se relaxeze, dar s-ar fi deranjat prea mult să despacheteze din șal tabachera de argint furată și să aerisească apoi camera și, pe lângă asta, nu știa *de ce* avea nevoie să se relaxeze. Așa că se spălă pe față – vinul se împânzise pe buzele sale ca venele unui păianjen –, se spălă pe dinți, își întinse un strat gros de cremă pe față și se urcă în pat cu o carte. Destinsă de senzația de curățenie, de atingerea cearșafurilor proaspăt schimbate pe călcâiele frecate cu piatră ponce, de aroma cremei de față, de iasomie sau lavandă, citi o vreme până când fu întreruptă de tropăitul strident al vecinei de deasupra, care purta din nou pantofi cu toc. Nu știa cine erau proprietarii apartamentului de deasupra lor, dar, ori de câte ori vedea o femeie pe tocuri pe hol se gândea să se apropie de ea, poate chiar să se împrietenească cu ea, pentru ca, într-o zi, să-i spună degajată, în trecere și pe un ton binevoitor, despre avantajele încălțării papucilor de casă. Răspunzând gândurilor sale, tocurile răsunară și mai aprig prin tavan.

Doamna March lăsă jos cartea – literele prea mici și vinul îi dăduseră o durere de cap – și se ridică din pat ca să ia o aspirină din baie.

În timp ce mergea înapoi spre pat cu pași ușori, ceva din clădirea de vizavi îi atrase atenția: o lumină roșie la o fereastră. Se încordă brusc, gândindu-se că e un incendiu, dar, privind mai atentă, realiză că era lumina caldă a unei lămpi decorate cu organdi de culoarea cireșelor. Aproape toate celelalte ferestre ale clădirii erau întunecate, unele dintre ele clipind slab odată cu lumina de la ecranul televizorului.

Se duse lângă fereastră, cu nasul aproape lipit de geam. Începuse să ningă. Fulgii pluteau în jos, iar cei care treceau prin fața geamului erau iluminați pentru o secundă în roșu, aprinzându-se ca niște bucăți de jar și sclipind în culoarea șofranului înainte să-și

continue căderea prin negura infernală a nopții.

Privirea i se îndreptă din nou spre camera cu lampa aprinsă. Un dormitor cufundat în întuneric, cu o singură lumină roșiatică. După câteva secunde desluși silueta unei femei, aplecată, cu spatele întors spre fereastră. Purta un furou roz, prin care i se vedeau șoldurile albe. Doamna March tuși scurt, apoi se uită peste un umăr, ca și cum cineva o prinsese spionând. Își ațintì din nou privirea la femeie. Peste ce stătea aplecată? Doamna March văzu colțul unei saltele sau al unei perne decorative. Aplecându-se și mai mult în față, se izbi cu bufnet cu fruntea de geam, și, ca și cum ar fi auzit-o, femeia în furou roz se întoarse cu fața spre ea.

Din gâtul doamnei March ieși, involuntar, un sunet distorsionat, chinuit, între suspin și țipăt. Văzu sânge – atât de mult sânge – îmbibând partea din față a furoului, năclăindu-i părul, pătându-i mâinile cu care lăsa urme sângerii pe geam. Într-o mișcare bruscă, doamna March se smulse de lângă fereastră; căzu pe spate pe pat, iar cartea scrâșni sub ea. Întinse mâinile tremurânde spre noptiera lui George, scuturându-le ca să scape de amorțeala ce-i cuprindea degetele. Trase telefonul spre ea și se târî spre fereastră. Cablul se întinse și o opri din mers.

Încremeni în picioare, cu receptorul lipit de ureche – tonul se transformase într-un țiuit asurzitor – privind peste curte. Lumina roșiatică dispăruse. La fel și femeia.

În timp ce doamna March ținea receptorul la ureche și ochii ațintiți pe fereastră, transpirația acră i se prelingea pe gât, iar stomacul i se făcu ghem. Rămase așa până când nu mai transpiră și respirația i se liniști.

Ninsoarea se transformă în ploaie. Răpăitul ce răsuna în toată curtea o sperie și o șocă de parcă ar fi bătut în ceva metalic, aproape de ea, cu un zdrăngănit puternic.

Cu privirea fixată pe fereastra din clădirea de vizavi, puse receptorul înapoi în furcă. Fereastra era cufundată în întuneric, dar încă mai putea vedea lumina roșie zvâcnind în fața ochilor ei ca o închipuire, ca și cum ar fi văzut soarele prin pleoapele închise după ce se îl privise cu ochii deschiși.

Gândindu-se să anunțe poliția, încă mai ținea telefonul strâns la piept. Dar nu mai era sigură: chiar văzuse sângele, femeia privind-o prin geam și furoul ei plin de sânge? Dar mai era și cealaltă problemă, desigur, adevăratul motiv pentru care nu putea da telefon la poliție. Credea că femeia – fără îndoială, era imposibil – are fața ei. Credea că femeia aceea este ea.

18

Doamna March se trezi speriată dintr-un șir lung de vise întunecate și melancolice de țârâitul baritonal și pătrunzător al ceasului deșteptător al vecinilor, urmat de dupăitul greoi și înfundat al acelorași vecini, pulsând prin tavan ca o migrenă.

Se ridică din pat încet și privi spre fereastra luminată de aura deprimantă a zorilor de zi. Printre marginile perdelei văzu imobilul de vizavi. Liniște. Nici o mișcare.

Se sprijini de perne, iar inima începu să-i bată alarmant de tare. Amintirea nopții trecute o făcu iar să transpire – trebuie să fi transpirat toată noaptea, căci văzu salteaua udă. Uitându-se sub pătură, scoase un geamăt și sări din pat. Gălbuie și rotundă, o pată se întindea în mijlocul cearșafului, întunecând pânza de in alb-ivoriu. Urină.

– O, nu! oftă, îmbrățișându-se, legănându-se înainte și înapoi. O, nu! O, nu! O, nu!

Nu-și putea aminti când făcuse ultima oară în pat. S-ar putea să fi fost în prima noapte când Kiki i-a apărut în dormitor, cu zâmbetul ei neliniștit, nepământesc, cu ochii fără sprâncene, trăgându-și suflarea toată noaptea.

Doamna March întinse mâna și pipăi noptiera, ca să afle cât e ora – Martha nu avea să ajungă decât peste o jumătate de oră. Era exclus să-i ceară Marthei să schimbe cearșafurile. Ar fi putut să-i spună că vărsase niște vin peste ele, însă asta ar fi însemnat că ar fi trebuit chiar să toarne niște vin peste pată, dar numai gândul că ar scăpa niște Cabernet peste cearșafuri, îmbrăcată în cămașa de noapte, o făcea să râdă și să plângă în același timp.

Smulse cearșafurile de pe pat și, cu ele strânse ghemotoc în brațe, deschise ușa spre hol. Ciudat cât de îngust și neprimitor i se păruse holul doar cu o noapte în urmă. Acum, o lumină blândă se răspândea prin ușile deschise, iar în lumina razelor ce cădeau pe parchet jucau fire de praf.

Se repezi spre debaraua cu așternuturi din capătul holului, unde mașina lor de spălat era instalată sub rafturi. Deseori îi spunea lui George cât de norocoși sunt să aibă o mașină de spălat rufe în apartamentul lor, ca să nu ajungă să folosească mașina de la subsolul blocului sau umilitoarele spălătorii publice. Nu o mai pornise de când o angajase pe Martha.

Gâfâind, mototoli cearșafurile într-un ghem mare pe care-l împinse în mașină, apoi, amintindu-și de cămașa de noapte pătată, și-o scoase de pe ea și o îngrămădi și pe ea în cuvă. Răsuci în toate părțile butonul de selectare a programelor de spălare, apăsă vreo câteva taste în același timp, până când mașina hurui, dând semn că se trezește la viață. Goală-pușcă, doamna March se întoarse în dormitorul ei, udă leoarcă și tremurând toată și abia reuși să-și pună halatul de baie pe ea când auzi ușa deschizându-se și pe Martha articulându-și salutul ei obișnuit, sec.

Cu inima bătându-i ca o împunsătură adâncă și dureroasă peste coaste, doamna March păși în hol, îmbrăcată în halat.

– O! exclamă ca și cum uitase că Martha lucrează în casă aproape în fiecare zi. Bună dimineața, Martha!

Martha se opri din mers și poșeta ei mică de culoare oliv se legăna atârnând de încheietura mâinii.

– Am uitat să spăl ceva? întrebă privind în spatele doamnei March la apa învolburându-se în cuvă sub rafturile cu așternuturi – doamna March uitase să închidă ușa.

– O, nu, răspuse doamna March, dând agitată din mâini, așa am vrut eu, să-mi spăl cearșafurile. Am nevoie de tine să-mi pui altele noi pe pat. Pentru că, știi, bine, nu e

important de ce, am, ei bine, erau pătate, știi, și cămașa de noapte, în fine…

Chipul Marthei se dizolvă într-o expresie a empatiei perfecte.

– Desigur, doamnă March. Sper că ați ales programul de spălare cu apă rece, dacă nu, putem folosi oțet alb. E cel mai bun pentru petele de sânge.

Frânturi de imagini ale femeii – femeia cu chipul ei – din fereastră: mâini însângerate, cămașă de noapte pătată de sânge. De unde aflase Martha?

– Am fost șase fete în casă, adăugă Martha, se întâmpla mereu. Nu e nici o problemă. Scot eu petele.

Înainte să se întoarcă în bucătărie, încuviință dând scurt din cap – o încercare de blândețe maternă, probabil.

Rămasă în hol, cu halatul de baie deschis, doamna March realiză brusc că Martha presupusese că e la ciclu. Fața îi luă foc. Menstruația – „blestemul“, așa cum îl numise maică-sa – nu-i venea la timp de vreo câteva luni încoace, ba chiar din ce în ce mai rar, o dată la câteva luni, iar în ultima vreme era asaltată de bufeuri și sânii îi erau flasci. Atunci când îi venea, era ceva lăptos, deschis la culoare ca acuarela diluată. Încercă să-și amintească cum fusese odinioară, când pacostea asta îi domina viața. Planificase vacanțele, petrecerile și chiar propria nuntă în funcție de ciclu, înghițind pe nerăsuflate analgezice, punându-și sticle cu apă caldă pe burtă întreaga zi. Acum, nu mai rămăsese mare lucru din el. În ani, totul se evaporă, medită.

Cuprinsă de puseuri de panică, doamna March se uită întreaga zi la fereastra clădirii de vizavi de la fereastra dormitorului ei. Se uita de după perdele, sperând să surprindă pe cineva, pe oricine, în mijlocul acțiunii, tânjind după orice indiciu care ar fi explicat ce văzuse noaptea trecută. Fereastra cu pricina era neluminată, iar sticla ferestrei reflecta blocul ei. Nici urmă de femeie în furou roz sau orice altă femeie – ci doar un bărbat în costum, care, la un etaj inferior, mânca un sendviș ambalat în folie de aluminiu, pe scara de incendiu.

În ziua aceea, telefonul sună de două ori. Prima dată răspunse doamna March, dar de la capătul firului nu-i răspunse decât tăcerea. Când telefonul sună a doua oară, doamna March se crispă văzând-o pe Martha ținând receptorul la ureche.

– Ce spune, Martha? întrebă cu glas răgușit. Nu asculta!

Se repezi la Martha, care îi dădu receptorul confuză. Doamna March îl prinse în mâinile tremurând și-l presă de tâmplă. Nu auzi nimic de la celălalt capăt al firului, nici măcar o respirație sau chicote.

– Oricine ai fi, încetează, nu mai suna! țipă înainte să închidă.

– Ăștia de la telemarketing, spuse Martha, scuturând din cap.

*

În acea după-amiază, doamna March urcă la etaj ca să-l ia pe Jonathan din apartamentul familiei Miller. Îmbrăcată într-un pulover larg și cu șosete albe sport bărbătești, Sheila îi deschise ușa.

– O, bună! Intră!

Părea surprinsă să o vadă, chiar dacă doamna March o sunase ca să-i spună că vine la ea. Doamna March păși prudentă în apartament. Nu intrase niciodată; de obicei, Jonathan o întâmpina la ușă când venea să-l ia.

– Cu ce să te servesc? întrebă Sheila. Cafea? Ceai?

Sheila nu era ceea ce s-ar putea numi o femeie frumoasă, dar era atrăgătoare, cu pomeți ridicați, pistruiați, cu păr blond mătăsos ce părea mereu strălucitor. Purta ochelari pentru citit, care o făceau să arate interesantă, iar când i-a scos, i-a prins de marginea decolteului de la pulover cu un gest degajat. Pe doamna March nu o prindeau bine nici un fel de ochelari. Îi scoteau în evidență toate defectele feței.

– Aș dori un ceai, răspunse.

O urmă pe Sheila în bucătărie, observându-i spatele mic și talia îngustă. Ceafa era atât de curată, iar puful blond abia se vedea în bătaia luminii. Deseori doamna March simțea că era disproporționată în comparație cu alte femei. Trupul ei, umflat și dizgrațios, nu avea nimic în comun cu cel zvelt, drept și bine conturat al Sheilei.

Profită de scurta excursie în bucătărie ca să-și noteze în minte tot ce se găsea în apartament. Stilul comod al Sheilei se vedea în aranjamentul modern și jucăuș al covoarelor marocane, în canapelele cu picioare, tapițate cu catifea de culoarea mușțarului cu imprimeu cu pescăruși. Soții Miller prinseseră ingenios instalația de lumini în tavan și nu foloseau spoturi, becuri sau lămpi de podea. Traversa veselă de sub picioarele ei făcea holul să pară mai luminos și mai scurt. Chiar dacă apartamentul era compartimentat la fel ca al ei, arăta altfel. Mai modern. Superior. Se întrebă dacă vreunul dintre portari fuseseră înăuntru, mai ales cel care critica mereu totul, dacă vreodată comparase apartamentul ei cu al Sheilei.

– Ai mutat bucătăria? o întrebă pe când intrau amândouă în încăpere.

Bucătăria familiei March era aproape de intrare. Cea a familiei Miller era la capătul holului, pe partea opusă a apartamentului, unde era biroul lui George.

– O, da. Am vrut mai mult spațiu pentru living. Am stricat pereții vechii bucătării și am unit cele două camere. Acum avem mai multă lumină.

Doamna March își țuguie buzele. Stătea într-o poziție incomodă, ciudată – fusta i se ridicase până la coapse – pe unul dintre taburetele înalte din jurul insulei, în timp ce Sheila se pregătea să încălzească ibricul, arcuindu-și degetele cu unghiile vopsite cu ojă roșie. Întotdeauna avea manichiura proaspăt făcută. Ar fi fost genul ei (calmă, neprotocolară) să și-o fi făcut singură, dar unghiile erau atât de perfect tăiate și lucioase, încât doamna March putea să creadă că vecina ei cheltuise sute de dolari la un salon. În timp ce ea se gândea la această variantă, Sheila scoase două cești din bufet. Erau fermecător de nepotrivite, dar era limpede că făceau parte din același set, pe care doamna March îl observase, desigur.

– Lapte? întrebă Sheila.

– Te rog.

Sheila deschise frigiderul și se auzi zdrăngănitul discret al sticlelor și borcanelor. Înăuntru, totul era aranjat ordonat în caserole puse unele peste altele, etichetate. Înainte ca ușa frigiderului să se închidă, doamna March admiră depozitarea eficientă și încântătoare estetic. Sheila nu turnă laptele într-o latieră, ci trânti neprotocolară cutia de carton în fața ei, unde ședea, cutie care transpiră pe blatul lucios al insulei cât timp ele își băură ceaiul.

Când Sheila turnă apa fierbinte din ibric peste un cocoloș de frunze uscate pus pe fundul fiecărei cești, doamna March se aplecă în față, privind mirată cum frunzele se deschid într-o floare. Sheila îi văzu privirea și zâmbi.

– E ceai chinezesc, i se spune ceaiul care înflorește. Nu-i așa că e frumos? L-am cumpărat de la Beijing, luna trecută.

– Ce drăguț! Și totuși, a fost o călătorie lungă. Cum s-a descurcat Alec?

– Nu l-am avut pe Alec cu noi. Am fost doar noi doi, eu și Bob.

– O, spuse doamna March, deranjată că pentru Sheila și Bob nu era de-ajuns, se pare, că locuiau împreună.

Făceau excursii romantice prin lumea întreagă, chiar dacă erau căsătoriți de cel puțin zece ani.

– Ce drăguț!

– Așa e. Am găsit ceaiul la cea mai drăgălașă băcănie chiar de lângă hotelul nostru. Nu i-am putut rezista.

– Îmi închipui, replică doamna March, ușor înțepată.

Își storcea creierii, încercând să-și amintească din ce-și câștigă existența Bob Miller ca să-și permită o excursie la Beijing.

Își sorbiră ceaiul în liniște. Doamna March lăsă ochii în jos, privind la bobocul de ceai înflorind, arătând din ce în ce mai mult ca un păianjen mare, chircit, desfăcându-și picioarele. O picătură de apă se prelinse de pe cutia de carton cu lapte pe blatul insulei. Din senin, Sheila își scoase puloverul. Doamna March se crispă la ce avea să urmeze: clavicula conturată elegant; coastele ieșind prin tricou când ridică brațele deasupra capului; brațele subțiri, musculoase. Doamna March se foi în scaun, dându-și jos, involuntar, mânecile spre încheietura mâinilor. Când nu mai putut să suporte liniștea, spuse:

– Îmi place cum ați aranjat locul.

Sheila îi surâse și doamna March observă cu ochi agili, de spion, cea mai subtilă crăpătură pe unul dintre dinții din față.

– O, mulțumesc. Să fi văzut cum era aici înainte să ne mutăm. Era *oribil*. Bătrâna locuise aici de o veșnicie. În ultimul timp, abia mai ieșea din casă.

– A murit aici?

– O, nu, nici pomeneală. Dar *mirosea* ca și cum ar fi murit în casa asta. M-am îngrozit când am deschis dulapurile.

– Ai găsit ceva în ele? Insecte, de pildă? întrebă doamna March plină de speranță, sorbindu-și ceaiul.

– Știi ce… Am scos dulapurile cu totul, fără să le dăm prea multă atenție. Bine că am *scăpat* de ele. Acum avem un dressing modern. Pin.

Doamna March miji ochii.

– Dar nu, nu am văzut nici un fel de insecte, continuă Sheila, mușcându-și ușor o unghie al cărei lac roșu era, în mod inexplicabil și enervant, impecabil.

– Avem noroc că nu sunt gândaci în clădire, spuse doamna March.

– O, da, ce binecuvântare, răspunse Sheila. Aș muri dacă aș vedea unul. Mici creaturi dezgustătoare.

– Ești sigură că nu ai văzut nici unul, așa e?

– O, nu, Dumnezeule! Continuă încruntată. Vreau să spun că nici n-aș avea cum, pentru că *fac curat*.

Râse, dezvelindu-și dintele ciobit și gingiile roz ca niște sfârcuri. Doamna March se forță să râdă împreună cu ea, dar râsul ei avea ceva isteric.

– O, Doamne, unde-mi sunt bunele maniere? spuse Sheila. Nu ți-am arătat apartamentul. Facem un tur împreună?

– Vai, mulțumesc, dar azi nu pot. Am niște treburi de rezolvat. Îmi pare rău.

Gândul că ar fi fost nevoită să dea cu ochii de un alt lucru elegant din apartamentul Sheilei era prea mult pentru ea, prea greu de suportat.

– Nici o problemă, răspunse Sheila, luând cești le de pe blat și punându-le în chiuvetă.

Doamna March se ridică de pe marginea taburetului și o urmă pe Sheila în hol.

– Băieți! strigă Sheila. *Jonathan!* Mama ta e aici.

Când o ușă se deschise la capătul holului și băieții țâșniră din cameră, doamna March se întoarse spre Sheila cu un zâmbet mult exersat, înfigându-și unghiile în bareta de piele a genții.

– Mulțumesc foarte mult pentru ceai, Sheila. A fost încântător.

Îl prinse pe Jonathan de mână, care se zbătu până se eliberă din strânsoarea ei. Nu-i

plăcea să fie ținut de mână în public (sau deloc, de fapt). Alergă pe palier, iar ea merse în urma lui simțind ochii Sheilei ațintiți în ceafa ei până când ajunse la lift.

19

În noaptea aceea, doamna March închise toate ușile și ferestrele, chiar și fereastra mică din baie, aproape de tavan, deși era imposibil ca cineva să poată intra prin ea din cauza mărimii și poziției, fix în mijlocul fațadei blocului, departe de toate țevile și pervazurile exterioare.

Deschise brusc ușa dormitorului lui Jonathan și îl găsi pe podea, cu fața la perete. Se repezi spre el, scoțând un sunet distorsionat și slab din gât, îl prinse de umeri și-l întoarse spre ea. Era doar Jonathan, nimeni altul: un Jonathan melancolic, ridicând bărbia și privind-o.

– Iau o pauză, explică băiatul.

Îl mai verifică încă o dată înainte de cină și din nou în timp ce dormea.

Nici o nenorocire nu se abătu asupra lor în noaptea aceea și nici în dimineața următoare, însă doamna March fu încordată la maximum toată ziua, cu capul lăsat în jos între umeri, pregătindu-se cu încăpățânare să se confrunte cu nenorocirea.

Așezată pe canapeaua din living, încercă să frunzărească o revistă, privind fotografia unui model cu un machiaj extravagant – gene roz, pistrui desenați –, citi de mai multe ori textul de sub poză, „Katarina poartă o diademă din diamante de la Tiffany“, în timp ce trăgea cu ochiul la ferestrele clădirilor de vizavi, mult prea departe ca să poată vedea ce era dincolo de ele.

Întoarse apatică paginile revistei, trecând peste manechinele pozând cu gura deschisă, cu ochii mari și contorsionate în poziții imposibile. Când dădu peste fotografia unei femei îmbrăcate ca un cadou de Crăciun, realiză brusc, panicată, că rămăsese îngrozitor de în urmă cu cumpărăturile de Crăciun. Apartamentul era puțin decorat – cu excepția bradului –, căci doamna March fusese atentă să nu exagereze cu decoratul până la petrecerea pentru George. În acel an, aveau să găzduiască cina din Ajunul Crăciunului; sora ei și soțul acesteia, și mama văduvă a lui George confirmaseră prezența (Paula, care întotdeauna de sărbători era într-un loc exotic, distrându-se de minune cu frumoasele ei prietene străine, nu putea veni). Cum a fost posibil să uite de cumpărături?

Frângându-și mâinile, hotărî să se ducă imediat la un centru comercial. O să-l lase pe Jonathan să-l vadă pe Moș Crăciun și între timp ea va cumpăra tot ce are nevoie. În fiecare an se străduia din toate puterile să facă un Crăciun de neuitat, un moment magic pentru toți – punea în mijlocul mesei aranjamente generoase cu mere și conuri de brad și cumpăra cele mai deosebite cadouri. Ex-librisuri aurite pentru George, după ce odată îi spuse fără reținer că părinții lui îi refuzaseră acest simplu lux pe când era copil. Sau un stilou elegant, marca lui preferată, gravat cu data când i-a fost publicată prima carte. Mostre de recompense ale considerației sale, pentru care nu avea timp anul acesta, în nici un caz la cât era de extenuată și amețită.

Certitudinea instantanee că dacă nu pleacă imediat ceva îngrozitor o să se întâmple se răspândea în aer ca un miros stătut, împuțit. Se năpusti în camera lui Jonathan, care o întâmpină cu ochii mici, plin de reproș pentru că îl întrerupsese tocmai când făcea – ei bine, *ceva* – și ieșiră amândoi în grabă din apartament.

Afară, clopoțeii Armatei Salvării răsunau la fiecare colț de stradă. Trecătorii se adunau să admire manechinele suple, fără chip, pozând în vitrinele de sărbători de pe Fifth Avenue, înfofolite în blană și catifea, pe un fundal cu ninsoare sau în mijlocul dioramelor cu scene de Crăciun. În spatele unei vitrine un bec slab clipea într-o lumină alb-albăstruie, aidoma unei furtuni iminente, deasupra unui manechin care stătea în picioare, curajoasă și demnă, în rochia de organdi și cu o pălărie cu boruri largi.

Doamna March și Jonathan ieșiră în grabă din taxi, ferindu-se în ultima clipă să nu se izbească de o fetiță îmbrăcată în haină din blană de nurcă albă, cu părul prins în două cocuri. Plimba un pui de labrador care-și rodea nervos lesa, trăgând de ea în toate părțile, sau poate mai degrabă el o plimba pe ea, în timp ce mama fetei, la câțiva pași în spatele ei, mergea cu capul băgat în agenda cu coperte din piele. La colțul opus, un bărbat ghemuit, murdar, într-o haină ruptă, cu mănuși fără degete, cerșea.

– Mami, putem să-i dăm niște bani? întrebă Jonathan, surprinzând-o pe doamna March într-un moment în care lua pauză de la înverșunarea ei alimentată de panică.

– O, Jonathan, răspunse – uneori era de ajuns atât.

Jonathan nu-și putea lua privirea de la cerșetor, întinzând gâtul pe măsură ce se îndepărtau de el.

– Putem?

– Nu, nu am, nu am bani mărunți.

Ultimul cerșetor care o abordase pe stradă fusese o femeie, cu șosete și sandale, cu fața încrețită ca și cum pielea ar fi fost pliată de mai multe ori. În jurul nasului avea o crustă albă, iar ciupiturile de vărsat de vânt de pe obraji erau atât de rozalii, încât părea că le umpluse cu machiaj gros de scenă. O strigă pe doamna March, care îi spuse sinceră că nu are bani mărunți. Ar fi putut să o ignore, dar îi plăcea să se creadă o persoană empatică; o trecuse pe lista celor mai bune calități ale sale în dosarul de înscriere la facultate.

– Nu vreau bani, zise femeia. Am nevoie doar de medicamente. Știi, medicamentele sunt tot ce vreau. Nu trebuie să-mi dai bani, dar, te rog, cumpără-mi medicamente.

O convinse pe doamna March să-i cumpere medicamentul cu pricina de la o farmacie din apropiere. E după colț, spuse femeia. Doamna March se întorcea acasă de la piață, era îngreunată de atâtea sacoșe, dar fu de acord să meargă la farmacie. Nu găsea nici o scuză să nu o facă, mai ales că vorbea în continuare cu femeia, încheind un fel de acord tacit, care, se temea, era prea avansat ca să fie încălcat. Farmacista ridică privirea, o scrută făcând ochii mici pe cerșetoare, care șchiopăta în urma doamnei March, încălțată în sandale grosolane, trăgându-și nasul nepoliticos.

– Ce dorești? o întrebă doamna March.

Femeia îi spuse farmacistei, care, înainte să aducă cutia și să o pună pe tejghea, o privi pătrunzător pe doamna March.

– 19,50, spuse farmacista și doamna March înghiți în sec.

19,50 părea cam mult pentru un act de caritate din senin. Și pentru o cutie cu *ce*, mai exact? Coborî privirea spre cutia pusă pe tejghea, dar nu reuși să-și facă nici o idee. Știa că fusese manipulată, că poate pune capăt episodului în orice moment, că poate refuza să plătească indiferent ce era în cutie – dar toate astea ar fi pornit un scandal. Cu dinții încleștați plăti cu cardul ei, apoi înșfăcă cutia pusă într-o pungă de hârtie pe care o ținea strâns și așteptă până ieșiră în stradă ca să i-o dea femeii. Ezită puțin înainte să se despartă de cutia din pungă – simțea un fel de satisfacție că balanța puterii se schimbase, că acum ea era cea care o domina pe femeia care urmărea punga de hârtie nu doar cu ochii, ci cu întregul ei corp. Doamna March o pedepsea pentru felul în care o umilise atât de profund și fiindcă voia ca farmacista, în cazul în care le urmărea cu privirea, să creadă că ea era cea care deținea controlul situației. Plătise pentru medicamente pentru că așa voise ea, și îi înmâna punga dacă și când voia ea.

Data următoare nu o mai prinse nepregătită. Câteva săptămâni mai târziu, când a fost oprită de un cerșetor cu un pahar de hârtie într-o mână (cealaltă era un ciot), spuse:

– Îmi pare rău, dar azi maică-mea l-a împușcat pe taică-meu și mă simt destul de ciudat…

Cerșetorul se uită chiorâș la ea – „ăăă?“ –, ea ridică din umeri, el își văzu de drum, vorbind de unul singur în barbă, privind-o dintr-o parte ca și cum i-ar fi fost teamă că-l va urmări.

Doamna March și Jonathan se apropiau de intrarea în centrul comercial, iar ea îi aruncă cerșetorului de pe partea cealaltă a străzii o privire pe furiș. Acesta întoarse capul să-i întâlnească privirea: zâmbi, dezvelindu-și ultimii doi dinți, înnegriți. Doamna March iuți pașii, trăgându-l pe Jonathan după ea.

Doamna March îl ținea strâns de mână pe Jonathan în timp ce păși pe tărâmul copiilor plângând, al angajaților agitați, al femeilor răscolind tot felul de produse în coșurile de plasă. Din boxe se auzea un cor de voci pițigăiate cântând colinde vesele. Într-un colț, o femeie plângea, rimelul i se scurgea în șiroaie groase pe obraji, dar nu, nu plângea, era lac de transpirație.

Un agent de securitate trecu pe lângă ei alergând ca să prindă un adolescent care distruse vitrinele cu parfumuri. Doamna March simți că cineva o apucă de mâna liberă, îi simți atingerea necunoscută pe piele și îngrozită privi în jos, descoperind o fetiță ținându-se strâns de ea. Respirând greu prin gura deschisă, copila ridică privirea la ea, și, văzând că nu e mama ei, lăsă speriată să cadă mâna doamnei March ca și cum ar fi fost înțepată de ceva (ce tupeu – de parcă doamna March o atinsese pe ea). Se feri de femeia străină și izbucni în lacrimi.

Doamna March îl trase nervoasă pe Jonathan de mână și își făcură loc în labirintul cu podele de marmură lucioasă. După ce trecură prin fața vitrinelor cu bijuterii, mănuși din piele, fulare de cașmir, rujuri aranjate ca niște bucăți de bomboane multicolore, ajunseră în fața unei mulțimi de mămici și copii așezați într-o coadă întortocheată sub un banner pe care scria *Moș Crăciun este AICI*. Dincolo de ei, la o distanță descurajantă, Moș Crăciun ședea pe un tron de lemn pozând împreună cu un băiețel care urla din toți rărunchii în poala lui.

Se așezară la coadă și doamna March se ridică pe vârfuri. Scanând cu privirea mamele din fața ei, se apropie de una în blană și perle.

– Ar fi prea mare impertinența din partea mea, începu, zâmbind cât de larg poate zâmbi o ființă umană, dacă v-aș ruga să-l supravegheați un minut pe fiul meu?

Sprâncenele femeii se ridicară în semn de indignare arogantă și doamna March se grăbi să-i spună cu o voce stinsă care, spera ea, le-ar fi apropiat:

– Doar pentru câteva minute, cel mult, cât timp mă strecor să cumpăr câteva cadouri… Nu putem să-i stricăm surpriza de Crăciun, așa e?

Încercă să-i facă cu ochiul și machiajul începu să i să prelingă pe față.

Suspicioasă, femeia ridică gulerul hainei de blană, gest care o făcu pe doamna March să-l ridice și ea pe al ei, ca o strategie de apărare.

– Și peste cât timp vă întoarceți, mai exact? întrebă femeia iritată.

Doamna March luă întrebarea ca pe un semnal promițător că nu fusese refuzată brutal. O asigură pe femeie că nu va dura mult și se furișă spre lifturi.

La etaj, nici raioanele cu cele mai scumpe produse nu erau scutite de haos, și doamna March fu atrasă în starea de panică și furie generală, simțind zeci de mâini frecându-se de ea și bruscând-o; muzica săltăreață de Crăciun se revărsa prin difuzoare într-un șuvoi de sunete nearticulate, luminile orbitoare o dezorientau în timp ce reuși să pună mâna, cu inima îndoită, pe un ac de cravată din argint veritabil și o garnitură de tren pentru Jonathan.

Pe ultima sută de metri, alese și ingredientele cu care să-și decoreze apartamentul: coji de scorțișoară rulate, legate cu fundă, felii de portocale uscate, conuri de pin vopsite cu auriu, coroane de pin natural, proaspăt, decorate cu fundițe în carouri. Încă se mai

pricepea să pregătească un Crăciun frumos.

Plăti și, așteptând la recepție să-i fie împachetate produsele în ambalaj de cadouri, aruncă o privire la ceasul de la mână, realizând brusc că îl lăsase pe Jonathan la etajul inferior patruzeci de minute. Alergă spre lifturi, dar o singură privire către mulțimea de cumpărători împingându-se unii în alții ca să intre înăuntru o făcu să o ia repede pe scări. Păși înapoi ca să-și schimbe direcția și, cu sacoșele umflate atârnând grele de încheietura mâinilor, se izbi de cineva. Când se întoarse speriată ca să-și ceară scuze, dădu nas în nas – clocotind de furie – cu femeia din fereastră. Femeia părea la fel de speriată ca ea – avea aceeași privire îngrozită – când doamna March realiză că se oprise în fața unei oglinzi cât ea de înaltă. Inspiră adânc, așteptând ca reflexia ei să clipească sau să tresară, aproape temându-se să-i întoarcă spatele, înainte să se răsucească pe tocuri și să se îndrepte spre scări.

Ajunse la parter la timp: Jonathan tocmai se dădea jos din poala lui Moș Crăciun. O salută în felul său obișnuit, lipsit de energie și entuziasm, după ce ea reuși să-și facă loc prin mulțime. Moșul ridică privirea, zâmbindu-i prin barba artificială în timp ce ea îi mulțumi.

– *Eu* vă mulțumesc! spuse Moșul. Că ați venit să mă vedeți. Ne-am simțit minunat, așa e?

Îi surâse lui Jonathan – care deja își pierduse interesul, cu gândurile departe – și, zâmbind forțat doamnei March, spuse:

– Aveți un băiat grozav, Johanna.

– Ce-ați spus? îl întrebă privindu-l în ochi.

– Am spus că aveți un băiat grozav.

Doamna March încremeni privindu-l pe Moș, care o privi direct în ochi.

– Ho, ho, ho! spuse Moșul, încă zâmbind.

Uitând de fotografie, doamna March îl înșfăcă pe Jonathan, strivind-i brațul atât de tare, încât micuțul țipă – maică-sa obișnuia să facă așa, înfigându-și unghiile ascuțite ca ghearele unui vultur în brațul ei –, și înaintară cu greu printre hoardele de mame agitate, cu ruj lucios și cercei strălucitori, date cu fixativ, al cărui miros chimic, greoi îi intra pe gât doamnei March. Reuși să-i mulțumească mamei cu perle că avusese grijă de Jonathan dând ușor din cap, aceasta îi răspunse la fel, cu stoicism, în timp ce băiețelul ei, urlând și plângând, cu mucii curgându-i pe obraji, refuza să se așeze în poala lui Moș Crăciun.

Doamna March se târî pe sine și pe Jonathan afară din centrul comercial, abia ținându-se pe picioare sub greutatea sacoșelor. Ajunsă afară, inspiră aerul rece de iarnă, care păru s-o plesnească drept răspuns, și se prăbuși în primul taxi liber.

Portarul se oferi să-i ducă sacoșele până la ușa apartamentului, dar îl refuză de teamă să nu creadă că făcuse cumpărăturile de Crăciun din zgârcenie, sau opusul – prea extravagante, dovadă că erau răsfățați și materialiști –, deși acum își făcea griji că interpretase refuzul ei ca mândrie sau chiar neîncredere, ceea ce l-ar fi făcut și mai rigid față de ea.

Cu antebrațele înroșite din cauza toartelor sacoșelor, năvăli în apartament și dădu nas în nas cu George.

– O! spuse, oprindu-se brusc în hol. Te-ai întors…

Jonathan, care venea din spatele ei, îi dădu lui taică-su o îmbrățișare superficială înainte să o ia la fugă spre dormitorul său. George îl urmări zâmbind. Arăta cam neglijent, gândi ea, cu cămașa scoasă din pantaloni, cu părul răvășit. Se întorsese mai devreme.

– Mi-am pierdut timpul, spuse el, ștergându-și paharul cu manșeta cămășii. Am ajuns acolo târziu și n-am găsit nici un animal. N-am prins nici măcar un prăpădit de fazan.

– O!

– Nu e un sezon prea grozav.

– Poate va fi la anul, zise doamna March, rămasă cu sacoșele în mâini.

– Poate, spuse George.

– Ai auzit de femeia dispărută? îl întrebă, fixându-și privirea în ochii lui.

Se aștepta să reacționeze într-un fel – să se crispeze, să nu mai zâmbească, sau să râdă ca un nebun și să mărturisească totul –, dar el abia clipi, în timp ce-i spuse că da, desigur, erau afișe peste tot. Nu puteai cumpăra nici măcar benzină, fără să te ia poliția la întrebări.

– Te-a întrebat poliția despre ea?

– Firește, întreabă pe oricine.

– Și ce le-ai spus?

– Ce le-am spus? Cum adică? Le-am spus că nu știu nimic, că am fost prin zonă, la o partidă de vânătoare.

O privea în felul lui special, neafectat, de neclintit, stătea în calea ei și în acel moment ea realiză că poate o face intenționat. Ca un fel de amenințare. Să crezi ce spun eu, vorbeau ochii lui. Altfel… Ea înghiți în sec și își lăsă sacoșele pe podea. Arătau ridicoli – el stând în fața ei, cu mâinile în buzunare, ea rămasă aiurită lângă ușă, cu haina pe ea și pălăria pe cap, cu sacoșele la picioarele ei, când, de fapt, ar fi trebuit să treacă pe lângă el în timp ce-și vorbeau, și să ducă pungile cu cadouri în dormitor. Asta voia să facă, doar că acum, cu cât se gândea mai mult, cu atât mai puțin se simțea în stare să o facă natural. Era ca un mușchi pe care uitase cum să-l încordeze.

Într-un final, după ceea ce-i păru o pauză lungă și artificială, George spuse:

– Păi, atunci mă duc să fac un duș. M-am întors murdar din cap până în picioare de pe drum.

Ea încuviință, iar el, privind-o lung și intens, schiță un zâmbet și se retrase în dormitor.

Doamna March zăbovi vreme îndelungată pe hol, explorând senzațiile noi, încercând

să le înăbușe. Un sunet tânguit, ascuțit, ce veni dinspre pereți o făcu să tresară. În ultima vreme, ori de câte ori era învârtit, robinetul dușului lăsa în urma lui un țipăt strident vibrând prin țevi. O siluetă ce apăru în stânga ei o luă prin surprindere.

– O! Martha…

Martha ieși din bucătărie, ștergându-și mâinile cu un prosop de vase.

– Pot să vă iau sacoșele, doamnă March?

– Da, te rog. Pentru moment, pune-le în cuferul din living. Mulțumesc.

Martha plecă cu sacoșele urmată de doamna March, ezitantă. Trecu prin fața biroului lui George. Ușa era deschisă, tapetul roșu cu scene chinezești înghițea toată lumina, iar mica lui valiză se odihnea închisă, pe canapea.

Niciodată nu-i plăcuse ca Martha să o vadă în biroul lui George. Era ca și cum Martha știa că nu trebuia să se afle acolo, și, prin urmare, inspecta tot apartamentul. Așa că așteptă până când Martha se întoarse în bucătărie și – liniștită de zdrăngănitul tigăilor și al farfuriilor – păși în cameră.

Se apropie de valiză și îi săltă capacul, cu timiditate, cu un singur deget. Nu știa ce caută mai exact, o dovadă incriminatoare că soțul ei e un violator și un ucigaș? Absurd. Că se întorsese la locul crimei ca să distrugă dovezile? O, nu, să fim serioși. O să afle ce caută când va găsi, concluzionă, iar asta o făcu mai hotărâtă. Pipăi căptușeala valizei, întrebându-se dacă ceva ar fi putut să fie cusut sub ea. Căptușeala era întinsă, iar cusăturile erau atât de strânse în piele, încât refuzau să cedeze oricât ar fi tras de ele. Scotoci printre lucruri și dădu peste un fular, mănuși, șosete, articole de îngrijire și o batistă de șters lentilele ochelarilor. Una dintre cămășile lui îi atrase atenția. Era pătată. O scoase afară trăgând-o de o mânecă și o examină la lumină. Zgârie pata vișinie – o pată de vin, se gândi. Sau sângele unui animal. Asta chiar dacă George negase că ar fi vânat vreunul. Nici măcar un prăpădit de fazan.

Se îndreptă către masa lui de lucru, căută în jurul ei, nimic suspect, toate erau la locul lor. Totul era aranjat într-o dezordine ordonată. Recunoscu carnetul pe care-l scosese data trecută, îl deschise și căută articolul despre Sylvia Gibbler decupat din ziar. Nu mai era acolo. Frunzări paginile și scutură carnetul ușor, așteptând să cadă ceva din el. Citi câteva cuvinte din carnet – păreau însemnări la întâmplare, idei sau fraze pentru viitoarele cărți. Deschise sertarele biroului și mâinile ei începură să pipăie pixurile, plicurile, agrafe pentru prins coli de hârtie, cutioare cu capse.

– Cauți ceva?

Speriată, scoase o exclamație scurtă și ridică privirea din poziția chircită în care se afla peste biroul lui George, care stătea în ușă cu brațele încrucișate. Abia ieșit de sub duș, părul îi era ud și o singură picătură – apă sau transpirație – poposise, nemișcată, pe tâmpla lui.

– O, eu…

Coborî privirea în sertar și scoase una dintre cutiile cu capse.

– Jonathan trebuie să-și capseze tema, am găsit multe dintr-astea, dar unde e capsatorul? Nu-l pot găsi, unde Doamne iartă-mă o fi…

George se apropie, cu picătura refuzând cu încăpățânare să alunece de pe fața lui. Tremură ușor când el o atinse întinzând mâna după capsator, care era la vedere pus în vârful unui mic turn de cărți de pe unul din colțurile biroului. I-l întinse, dar ea ezită să-l ia. Se priveau unul pe celălalt în același fel, de neclintit, enervant, când se auzi spunând:

– Am uitat…

Înainte să continue, tăcu câteva clipe.

– Trebuie să cumpăr niște lapte. Pentru Jonathan.

George lăsă capul într-o parte.

– Spune-i Marthei să-l cumpere.
– Nu, e în regulă. Are multe rufe de călcat.
– Dar abia te-ai întors.
– Am uitat. Am uitat.

În drum spre ușa de la intrare, deschise micul dulap din hol, își căută haina și pălăria până când își dădu seama că le avea pe ea, deschise ușa izbind-o și o închise după ea, trântind-o. Pe holul etajului merse spre lift fără să scape din ochi ușa apartamentului, întrebându-se dacă George o urmărea prin vizor, pe jumătate așteptând să țâșnească prin el și să vină după ea, caz în care, se hotărî pe loc, ar fi fugit.

Văzând că ușa apartamentului rămase închisă se calmă considerabil. Se gândi că putea și ea să se ducă să cumpere lapte. Ar fi arătat prostește dacă s-ar fi întors cu mâna goală.

În supermarket, femei încotoșmănate împingeau cărucioarele în sus și în jos de-a lungul culoarelor, în timp ce o versiune jazz, lentă, a „Dansului zânei dulciurilor“, ca și cum ar fi fost cântată la beție, se auzea prin difuzoare.

Luă o cutie cu lapte din frigiderul care zumzăia din fundul magazinului, examinând clienții. Părea că-și împingeau cărucioarele fără un scop anume, înaintând în linii drepte, ordonate, aranjate, pe o grilă invizibilă – niciodată ciocnindu-se, niciodată privindu-se când treceau unii pe lângă alții.

Se plimbă pe culoarele dintre rafturi, ținând cutia cu lapte în mână, și dădu peste un cărucior abandonat în raionul de conserve, în fața rafturilor cu cutii de supă Campbell's. Suspicioasă, se apropie de cărucior, așteptându-se ca alți cumpărători să apară de după colț, ca într-un joc de-a prinselea, forțând-o să rătăcească prin supermarket, apatică, în locul lor, până când, în cele din urmă, ar reuși să amăgească pe cineva să o înlocuiască pe ea.

La început, când se uită în cărucior, nu i se păru nimic suspect. Cârnați în membrană naturală, conserve cu fasole, plase cu cartofi și ceapă și apoi – șocant, crud – un exemplar din cartea lui George. Se răsuci pe călcâie, închise ochii strâns și se întoarse privind din nou la carte, sperând că, într-un fel sau altul, se schimbase într-alta. Era aceeași. Pereții în alb și roșu din conserve Campbell's se închideau în jurul ei. Întinse mâna și, înainte să-și dea seama ce se întâmplă, smulse cartea din cărucior și o strecură în haină, la subsuoară.

Se grăbi spre casă să plătească laptele și, în timp ce stătea la coadă, simți cum transpiră și cartea îi alunecă de sub braț. Când îi veni rândul, scoase portofelul din piele de struț cu grijă, strângând tare cartea la piept. Plăti, zâmbind palid casierei.

Ajunsă afară, răsuci cartea de vreo câteva ori înainte să o arunce într-un coș de gunoi de la un colț de stradă.

În noaptea aceea se băgă devreme în pat, dar rămase întinsă, pe întuneric, fără să se miște, ore întregi. La un moment dat, ușa dormitorului se deschise puțin și apoi se închise. Îl simți pe George strecurându-se în pat lângă ea și se încordă toată. În ultima vreme, dormea când el venea în pat, și în fiecare dimineață el se trezea atât de devreme, încât se întreba dacă chiar fusese în pat. În spatele pleoapelor închise, prefăcându-se că doarme, și-l imagină sufocând-o. Violând-o. Nu-și putea aminti când a fost ultima oară când au avut relații intime. Poate după petrecerea Zeldei din primăvara trecută? La început, relația lor a fost foarte sexuală: George iniția actul sexual în fiecare zi, iar ea se surprinsese pe ea însăși fiind dornică de așa ceva ani la rând. Să facă sex cu George era ușor. Nesolicitant. De fiecare dată când făceau sex, mintea ei se golea, ceea ce pentru doamna March era cu adevărat relaxant. Într-una din partidele de sex cu George, pe când Jonathan nici nu mergea, a devenit neliniștită de senzația de suspiciune tot mai intensă

că nu George era cel care o atinge. Mâinile de pe umerii ei i se păreau mai subțiri, mai noduroase. În întuneric, pielea de pe fața lui era mai aspră – în vremea aceea, George umbla proaspăt ras și barba încă nu era elementul care-l definea. Era din ce în ce mai agitată, întrebându-se cine e străinul care o pipăie, imaginându-și cum arată fața lui – pomeți lăsați și ochi verzi, spălăciți? – până când a ajuns cu mâna la întrerupătorul lămpii. A aprins lumina și l-a văzut pe George călărind-o (ar fi putut fi altcineva?), și i-a servit o scuză neconvingătoare („Am crezut că am să dau cu piciorul peste vază…“) și și-au reluat sexul de unde rămăseseră. Era atât de îndrăgostită de George, și-a spus mai târziu, încât nu se putea imagina cu un alt bărbat.

Trecuseră ani de când erau căsătoriți și ea avea o atitudinea din ce în ce mai confuză față de sex. Ajunsese să fie îngrozită de sex. Ciudățenia absolută a acestuia, mecanica dizgrațioasă, mirosul lui George, umed și salin, textura lui umedă între coapsele ei. La o simplă aluzie la sex, trupul ei dădea instinctiv înapoi și, în timp, George preluă inițiativa din ce în ce mai rar. Ea nu voise să aducă în discuție sexul și, deși știa destul de vag despre existența specialiștilor pe care i-ar fi putut consulta în această chestiune, niciodată nu a avut curajul să se ducă la unul. Avea destulă bătaie de cap examinându-se pe sine și mai degrabă ar fi murit decât să se destăinuie soțului ei.

Sforăiturile lui George o smulseră din gândurile ei cu atâta forță, încât se întreba dacă dormise. În timp ce el continua să sforăie, ea se destinse – în noaptea asta nu o va ucide.

21

Veniră câteva zile cu ninsori urâte sau cu ceea ce la știri numeau „viscol istoric“. Un strat de zăpadă de cel puțin șaizeci de centimetri era estimat să se depună, închizând școli, perturbând electricitatea în anumite zone și afectând serios traficul. Peste tot în Northeast, familiile făcuseră rezerve de alimente, pregătindu-se pentru o închidere temporară a orașului.

În prima noapte căzu o ninsoare liniștită – cu o gentilețe aproape dezamăgitoare, după prognozele panicarde. Dar a nins încontinuu, fără oprire, și în scurt timp ninsoarea nu mai era romantică, ci obositor de persistentă, îngropând orașul, ținându-i captivi în apartament pe cei trei membri ai familiei March.

Până spre dimineață, ninsoarea înghițise mașinile parcate și continua să cadă încet, meditativă. Coborâră în holul blocului. Portarul nu reușise să ajungă la serviciu, holul era rece și tăcut, iar luminile de deasupra biroului recepției, stinse. Se uitară afară, spre stradă, la peisajul alb înconjurându-i ca strălucirea orbitoare a unei bombe atomice. Copacii din apropiere abia se vedeau pe fundalul alb, crengile lor, îndreptate spre ei, arătând ca niște degete.

Școala lui Jonathan se închisese, prin urmare și sceneta de Crăciun fu anulată și Jonathan stătea bosumflat. Frustrată era și doamna March, fiindcă costumul, pentru care căutase și găsise cu greu o croitoreasă care să i-l termine la timp, nu avea să fie niciodată văzut de mamele celorlalți copii, care, mai mult ca sigur, nu făcuseră costumele fiicelor și fiilor lor din aproape trei metri de cea mai fină lână merinos (Jonathan trebuia să joace rolul unui urs într-o scenetă scrisă de profesoara de engleză, o femeie ambițioasă, despre animalele din pădure care încercau să încurajeze moralul unui brad aflat în pericol).

Cinele de Crăciun se anulaseră și nici a lor nu făcea excepție. Sora doamnei March sunase din aeroport – toate zborurile de la Washington fuseseră anulate –, dar promisese să se revanșeze în ajunul Anului Nou. Temându-se să înfrunte viscolul, mama lui George refuză să încerce să iasă din Park Slope.

Situația fu exacerbată de absența Marthei. Doamna March încercă să o convingă la telefon, dar Martha insistă hotărâtă că sub nici un chip nu putea ajunge la cea mai apropiată stație de metrou. Într-un puseu alarmant de jovialitate, George se oferi să pregătească el cina pentru ajunul Crăciunului.

– Avem un pui întreg în frigider, spuse entuziasmat, ca și cum asta ar fi rezolvat totul.

Din puiul pe care George îl ținea de picioare se scurgea un sânge rozaliu în chiuvetă. Arăta ca un copil decapitat, ținut de brațe cu gâtul în jos. Doamna March urmărea cum degetele soțului ei își făcură loc înăuntrul puiului, trăgând apoi cu forță ca să-l despice. Se aplecă lacom peste pui, aproape extaziat, mușcându-și buza de jos de parcă ar fi fost excitat, în timp ce lentilele ochelarilor reflectau pumnul său făcându-și loc printre picioarele puiului, ca să smulgă dinăuntru ficatul și inima purpurii. Unsuroase și umflate ca niște lipitori.

Toți trei au stat tăcuți la cina din ajunul Crăciunului, în timpul căreia doamna March a scuipat carnea de pui mestecată pe jumătate discret, în șervetul cu care se ștergea la gură după fiecare îmbucătură. După cină, aruncă șervetul murdar în coșul de gunoi.

Crăciunul veni și se duse. Jonathan părea îndeajuns de fericit cu garnitura de tren, iar George îi dăruise doamnei March un fular foarte scump, de culoare bej deschis. Din lână de vigonie, spunea el.

Îi întinse fularul și degetele lor se atinseră. Ea îi zâmbi, notându-și undeva în mintea

ei să caute în romanul lui o mențiune despre Johanna purtând un fular bej, din lână de vigonie.

Ca să râdă de situația neplăcută în care se aflau, s-au prefăcut că sunt prizonieri umblând în patru labe prin living, ascunzându-se în spatele mobilei de atacatorul misterios (jucat de George). Orele se scurgeau ca valurile ce nu dădeau înapoi, iar doamna March chiar începu să se creadă prizonieră și o iritație roșie ca miezul de pepene îi cuprinse gâtul. Aveau toate proviziile posibile, așa că nu era nevoie să încerce să iasă din clădire. Viscolul era estimat să se potolească în câteva zile, și totuși îi era greu să creadă că se va sfârși captivitatea lor, că ea se va reîntoarce la rutina ei care îi dădea liniște – la stradă, la curățătoria chimică, să cumpere pâine cu măsline.

Începu să aștepte cu nerăbdare orice eveniment, indiferent cât de mărunt ar fi fost, ca un fel perturbare minoră a monotoniei. Pregătirea ceaiului de după-amiază era acum unul dintre cele mai încântătoare momente ale zilei. Uneori i se părea că vede păianjeni zbătându-se în pliculețele cu ceai – o dată inspectă un picior păros țâșnind prin mătasea pliculețului de ceai, care până la urmă se dovedi a fi o frunză de ceai verde.

Jonathan se ducea regulat la familia Miller ca să se joace cu Alec, sau Alec cobora la ei în apartament. Râsetele lor se strecurau pe sub ușa închisă a dormitorului lui Jonathan, atât de zgomotoase, încât uneori părea că sunt mai mulți înăuntru.

George petrecea ore întregi singur în biroul său sau uitându-se la televizor – cuvintele ciudate ale lui Jimmy Stewart răsunau în tot apartamentul, în timp ce se dezlănțuia pe ecran în alb și negru.

Își aminti că citise – într-o carte neobișnuită dintr-o mini-bibliotecă, uitată pe un raft al dulapului din baia dormitorului ei – despre *Peggy*, o corabie eșuată în Atlantic, în secolul al optsprezecelea. Plutind fără țintă pe ocean, cu proviziile terminate, mâncând nasturi și piele, oamenii hotărâseră să tragă la sorți. „Obiceiul mării“. Își imagină foamea, claustrofobia, deznădăjduirea. Revelația naufragiaților că înnebuneau încetul cu încetul, că nu puteau face nimic să țină lucrurile sub control, că nu aveau în fața ochilor nimic în afară de un ocean fără sfârșit, chipurile pierdute și disperate ale echipajului rămas în măruntaiele de lemn ale corabiei.

Doamna March se întrebă dacă, ajunși într-o astfel de situație, ea și George ar fi capabili să-și mănânce propriul copil ca să supraviețuiască, sau dacă George și Jonathan s-ar da la ea.

Într-o seară stătea pe marginea căzii, plesnind o muscă agasantă pe care o auzea întruna, dar pe care nu o vedea deloc. Bâzâitul nu se mai oprea, musca strâmbându-se la ea, bătându-și joc de încercările ei eșuate de a o prinde.

Întinse mâna spre robinet și se opri: era ceva în cadă. Încremeni. Clipi rar, șocată. Un porumbel mort. Aripile întinse, gâtul verde-metalic vărgat – răsucit. Ochii – de culoarea chihlimbarului intens. Voia să-i atingă. Nu credea că mai văzuse vreodată vreunul atât de aproape. Duioasă, începu să gângurească.

Încântată că găsise ceva nou, interesant, merse degrabă în pași vioi la George în living, ca să-i dea de veste.

– Mă tem că e un porumbel mort în cada din baie, dragule, spuse șoptind în urechea lui George, în vreme ce Jonathan se uita la televizor trântit pe podea, cu brațele și picioarele depărtate, și ea nu voia ca el să o audă și să pună mâna pe cadavrul porumbelului.

– Vorbești serios? întrebă George, închizându-și ziarul.

– Crezi că putem scăpa de el? Nu suport să-l ating.

Așa că George își suflecă mânecile și se îndreptă spre dormitorul lor ca să se ocupe de pasăre.

– La ce te uiți, Jonathan? întrebă doamna March.

Băiatul ridică din umeri, nici măcar nu se întoarse spre ea să o privească.

Doamna March ridică ziarul pe care George îl citea, îl împături și văzu că era din ziua de dinaintea viscolului.

– Iubito, o strigă George din dormitorul lor, vino puțin aici.

Îl găsi pe George stând cu mâinile în șold, aplecat peste cadă.

– Nu-i nimic aici, spuse întorcându-se spre ea.

Doamna March intră în baie și privi în cadă: era perfect albă, curată, neatinsă – nu rămăsese nici o picătură de sânge sau ceva asemănător cu o pană. Ridică privirea către mica fereastră de deasupra căzii. Era închisă. Încercă să-și amintească dacă o lăsase deschisă înainte.

Își duse mâinile la față.

– Era… era aici în urmă cu câteva secunde.

– Poate că a zburat înapoi afară.

– Nu, nu…

Voia să explice că nu se poate așa ceva, cum totul o înspăimânta, dar se opri și se uită la George, care o fixa cu privirea, cu ochii lui mici și rotunzi de după lentilele ochelarilor, cu mâinile în buzunare. Doamna March își rodea degetul cel mare.

– Poate că ești doar obosită, spuse George, ușor precaut, închisă de atâta timp în casă…

Se uita la el absentă. El continua să o privească.

– Da, spuse ea. Probabil.

Luă în calcul posibilitatea ca George să o chinuiască. Să se distreze, bolnav, pe seama ei. Sau poate că porumbelul fusese o avertizare pentru ea să bată în retragere.

În ultima seară în care erau prizonierii viscolului, în timp ce se îndrepta spre dormitor să se culce, auzi un râs strident, vulgar, venind dinspre living. Păși cu precauție și îl găsi pe George șezând în fotoliul său preferat, bând un pahar cu whisky.

– Ce-i atât de distractiv? întrebă, încleștându-și dinții, în cazul în care el râdea de ea.

– Tocmai mi-am amintit ce obișnuia să spună taică-meu…

– Ce obișnuia să spună?

Se uită la ea, învârtind paharul cu whisky și cuburile de gheață se rotiră, zdrăngănind, lovindu-se de sticlă.

– Am uitat, spuse zâmbind ironic. Ups.

Când ea se întoarse cu spatele ca să plece, George spuse:

– Taică-meu nu a fost un bărbat prea nostim.

Ușurată că ceea ce auzise părea să nu o privească pe ea, doamna March își dezlegă cordonul halatului și, expirând adânc, hotărî să facă conversație.

– Asta e… Nu s-a luptat cu diabetul toată viața lui?

– Da, a fost îngrozitor. Nu a avut deloc grijă de el. Nu a putut simți cangrena mușcând din el. Avea pielea ca grafitul. Infecția se răspândise în oase. Ajunsese la punctul în care medicii tăiau din el, puțin câte puțin. Știi, prima povestire pe care am scris-o a fost despre prima lui amputare. „Câteva degete“.

Râse ușor, apoi chipul i se întunecă.

– Uneori găsesc inspirație în cele mai oribile lucruri. Crezi că asta mă face să fiu o persoană rea?

Doamna March coborî privirea spre George, spre ochii lui agitați, imposibil de citit, spre zâmbetul său ambițios care mereu părea să-i provoace inteligența.

– Nu… răspunse calmă.

– Întotdeauna vezi ce-i bun în mine, spuse el.

Se jucă cu degetele cu o pieliță de la marginea unei unghii, apoi îi apropie mâna de buzele lui și o mușcă cu blândețe.

22

Când ninsoarea se topi în sfârșit, descoperind mașini și biciclete legate de stâlpi, zloata înfundă străzile și pietrișul orașului se strecură prin zăpada moale ca o infecție. În ziar, familii din Red Hook pozau grav pe treptele din fața parterelor inundate. O creangă ruptă căzuse dintr-un copac, omorând un om în Central Park.

Soții March hotărâră să găzduiască cina din ajunul Anului Nou pentru Lisa, sora doamnei March, și soțul ei, Fred. Mama lui George avea să-și petreacă seara cu una dintre mătușile acestuia, iar Paula, așa cum era de așteptat, era undeva pe o plajă, bronzându-și picioarele lungi și cafenii pe cheltuiala unei prietene generoase.

Când Lisa și Fred bătură la ușă, totul era pregătit. Masa era aranjată cu bun-gust, într-un stil grandios, chiar dacă era o cină în familie. Nesuportând ideea ca sora ei să se întoarcă la hotel după cină, doamna March comenta cu soțul ei că masa lor era aranjată mai bine decât cea de la hotel. Mâncarea fusese comandată de la Tartt's cu trei săptămâni mai devreme, iar deserturile pregătite de Martha stăteau pe blatul din bucătărie – aliniate ca fetele care debutează în societate îmbrăcate în rochii cu funde de mătase, niște macarons îmbujorate așteptau să-și facă intrarea în sufragerie.

Apartamentul exploda de o veselie aproape sufocantă: bradul era perfect aranjat, din boxe Bing Crosby fredona lent cântece de Crăciun din Hawaii, iar felicitările erau aranjate cu simț artistic pe polița de deasupra șemineului. În ziua aceea, doamna March schimbă locul felicitării primite de la sora ei – ieftină, de prost-gust, cu un om de zăpadă, poleit strălucitor – punând-o în fața celorlalte.

Înainte să deschidă ușa, doamna March se opri pentru un moment, de teamă să nu-i facă să creadă că se plimbase agitată prin hol, așteptându-i. Emoția o făcu să transpire – nu știa ce aștepta de fapt, dar acel ceva o făcea nerăbdătoare și încordată.

Întâmpinându-i pe cei doi, salutându-i cordial, doamna March fu încântată să vadă că șoldurile Lisei, strânse sub o fustă oribilă din lână, se lățiseră. Orice semn de decădere fizică a surorii sale era mereu pentru ea o încântare, indiferent cât de minoră era schimbarea în rău. Încă din copilărie, maică-sa avea obiceiul să le compare pe cele două surori, găsind-o, invariabil, pe doamna March mai prejos decât Lisa.

– De ce nu ești în stare să te comporți cum trebuie? Uită-te la Lisa… Și bunica ei a murit! se răsti la doamna March care suspina, la înmormântarea bunicii fetelor.

Într-adevăr, dintotdeauna Lisa fusese blindată cu un fel de calm sterilizant, ca și cum nu simțea deloc prin ce trece, ci doar privea totul de la distanță.

Mama lor, doamna Kirby, părea că-i purta resentimente de la început – dovedite de faptul că-i pusese numele mamei sale, pe care o detestase. Disprețul ei a fost confirmat într-o seară când, amețită de sherry, se confesase că doamna March fusese un accident, că se gândise chiar să o avorteze.

Doamna March jubila că Jonathan era singur la părinți, fără frați cu care să fie comparat, că mama ei nu avea alt nepot cu care să-i compare băiatul. Sora ei alesese să nu aibă copii, deseori afirmând cât de fericită e să poată călători în jurul lumii, și, în plus, era ocupată până peste cap să o îngrijească pe mama lor. Dar doamna March suspecta că, de fapt, nu făcuse copii fiindcă era prea slabă ca să poată concepe unul. Se îndoia că Lisa mai avea ciclu după ce slăbise atât de mult în timpul facultății, iar acum era prea bătrână să rămână însărcinată.

La început, doamna March văzu nașterea lui Jonathan ca pe o victorie împotriva surorii sale – în sfârșit mama ei avea să fie mândră de ea pentru ceva pe care Lisa nu era

în stare să facă. Adesea doamna Kirby spunea că cea mai mare realizare din viața unei femei este să aibă copii și o familie. Însă când doamna March a rămas gravidă cu Jonathan, tatăl ei murise, episod care a redus-o la tăcere pe mama ei, iar la scurt timp după nașterea copilului, doamna Kirby începuse să dea semne de demență. Când îl ținu în brațe pe Jonathan pentru prima oară, bătrâna spuse „scumpă Lisa".

– Ce frig e afară, zise Lisa, cu nasul înroșit. E cea mai frumoasă perioadă din an, nu-i așa?

Fred, soțul Lisei, se apropie de doamna March cu pași greoi, legănați, afișând un zâmbet stupid. Fred cel gras, nesuferit și plin de sine. Doamnei March nu i-a plăcut de el din prima clipă în care l-a văzut. Se comporta ciudat, făcând-o să se simtă stânjenită în societate. Era genul de bărbat care eticheta cu aroganță și fără tact că măsuța lor pentru servit ceaiul, vintage, din lemn de cedru, nu mai era la modă.

– Secolul al optsprezecelea e atât de ieftin în zilele noastre. Cât ați plătit pentru asta?

Fred văzuse multe țări din lume. Sculptase în pietrele Mani împreună cu călugării budiști de la o mănăstire din Tibet, înotase cu rechinii în Bali („nu sunt atât de fioroși"), și, regretabil, făcuse propriul *foie gras* la o fermă din Franța. Pentru doamna March, rămasă între granițele Europei și Statelor Unite, pe care și le impusese singură, poveștile lui Fred din călătorii erau intimidante și plictisitoare. Nici una dintre acele experiențe umile și aducătoare de înțelepciune și revelații nu părea să-l fi făcut câtuși de puțin pe Fred mai modest, să-l fi luminat în vreun fel.

Îl bătu pe George cu palma pe spate, înfipse un sărut pe obrazul doamnei March, umezindu-l cu fălcile lui transpirate. Toată seara simți urmele transpirației lui pe obrazul pe care palma ei o mânca de nerăbdare să și-l șteargă.

– Hai să bem și noi în sfârșit un vin decent în casa asta, Georgică, spuse Fred pufnind în râs și scoțând o sticlă cu vin, ridicol de mare, și nu unul oarecare cu care ne-ai servit data trecută. Iar ăsta, spuse scoțând o sticlă mai mică, e un vin de soc pe care l-am făcut chiar eu. E pentru doamne.

– Vrem și noi să încercăm vinul cel bun, dragule, zise Lisa privindu-se în oglinda din vestibul.

– Nu, nu, voi, fetelor, aveți vinul de soc. Nu puteți aprecia cât de bun este.

– Ba da, și noi putem! spuse Lisa, crezând pe jumătate în vorbele sale.

– Chiar tu ai spus că nu știi să faci diferența dintre vinul roșu, ieftin și din partea casei, și un Vega Sicilia.

Doamna March trase cu coada ochiului la George care râse cu poftă în timp ce lua sticlele de la Fred. Își țuguie buzele. Ultima oară când îi vizitaseră pe Lisa și Fred la casa lor din Maryland, ea și George se lăsaseră convinși să bea un vin foarte acru. În suportul pentru vinuri din bucătăria lor era o colecție impresionantă de vin roșu, vechi, dar Fred le turnase dintr-o sticlă care trebuie să fi rămas deschisă pe masă cel puțin de patru zile.

Se uita lung la Fred în timp ce acesta se lăuda cât de puțin plătiseră pentru biletele de avion.

– Un chilipir, un adevărat chilipir, spunea. Mulțumesc, scumpo, zise când doamna March îi luă haina. Unde-i Martha? Unde-i fetișcana aia bătrână și muncitoare?

– Martha e liberă azi, spuse doamna March luând și haina Lisei – ceva din lână moale, de culoare roz, prea dulceag pentru gustul ei –, punându-le pe umerașe într-un mic șifonier. La urma umeri, e ajunul Anului Nou.

– Menajera noastră rămâne la noi și în ajunul Anului Nou și de Crăciun, zise Fred. Trebuie să stabilești chestia asta de la bun început, altfel o să profite de tine.

– E *frumoasă*, spuse Lisa, admirând broșa doamnei March.

O zise pe un ton atât de exagerat, încât doamna March știa că minte. Cu ani în urmă,

de ziua ei, îi dăruise Lisei o broșă identică și niciodată nu o văzuse purtând-o.

– Uau! exclamă Fred când intrară cu toții în living – acolo unde doamna March încercase, amabilă și relaxată, să-i conducă de când păsiseră în apartament –, cartea aia trebuie să se vândă foarte bine, George. Ia te uită ce living!

– *Se vinde* bine, nu-i așa? întrebă Lisa. Am citit recenzii excelente despre ea. Încă n-am apucat să citesc din ea…

– Lisa se preface că citește, pufni Fred, îmbujorat ca brutăresele cu șorțuri din epoca victoriană.

– Ba citesc și eu, răspunse Lisa cu o sclipire exasperată în privire.

– Fie cum spui tu, scumpo. E un Hopper original? Cât a costat *ăla*?

– Îl avem de trei ani. Ai comentat despre el și data trecută când ați fost la noi, zise doamna March, atentă să pară mai degrabă vigilentă la detalii decât ofensată.

– Sunt sigur că nu l-am văzut niciodată în viața mea.

– Ba da, l-ai văzut.

– Ba nu, mi-aș fi amintit de el.

– Ce-ar fi să ne așezăm, da? îi întrerupse George. Mi-e o foame de lup.

Intrară în sufragerie prin ușile franceze. Masa strălucea grandios, decorată cu o coroană de magnolii pusă în centru, cu veselă de porțelan pictată manual și supiere, afișând un festin somptuos de scoici rumenite, cu glazură cafenie de unt, și mușchi cu felii de ananas. Doamna March știa prea bine că Jonathan ura ananasul, dar acesta era cel mai impresionant fel pe care-l putea servi (aparent nesofisticat, mușchiul rumenit la cuptor, cu felii de ananas, comandat de la Tartt's, era culmea erudiției gastronomice). Senzația de confort familiar pe care i-o dădea acest fel o încânta pe doamna March, așa cum o încântau și gesturile lui George când porționa mușchiul pentru familia lui, ca și cum ar fi pozat pentru un tablou al lui Norman Rockwell. Jonathan avea să se mulțumească cu scoicile.

– O, masa e pur și simplu *adorabilă*! spuse Lisa.

– Fii sinceră acum. Cât din ce e pe masă ai gătit singură? întrebă Fred, în felul său jovial detestabil.

– O, răspunse doamna March, am avut ceva ajutor, firește.

– Sunt absolut de acord cu tine, zise Fred rânjind, dezvelindu-și rândurile de dinți, mici și aliniați ca dinții de lapte.

Se așezară la masă și, în timp ce bărbații înfulecau cu poftă din mâncare, cu rapiditatea și tăcerea impuse deseori de foamea masculină, doamnele își umplură stomacul cu apă și legume fierte la abur, alese la întâmplare. Doamna March o studia pe Lisa, copiindu-i gesturile în timpul mesei. Lua o îmbucătură numai când lua Lisa.

Fără să fie copleșit de astfel de rețineri, Fred își atacă farfuria zgomotos. Avea obiceiul dezgustător să respire pe gură între două îmbucături, scoțând din când în când câte un chicot strident.

– Mai lasă-ne ceva și nouă, dragule, spuse Lisa pe un ton calm, amestecat cu o nuanță de prudență.

În așteptarea următoarei ciuguleli a surorii sale, ținând în mână paharul cu vin, doamna March observă cu câtă meticulozitate Lisa își porționa pâinea, cum își tampona colțul gurii cu șervetul, chiar și atunci când se oprea din mâncat. Încă din copilărie căpătase gesturi exagerat de protocolare, chiar și atunci când se jucau, chipurile, ca niște fetițe, imaginându-și viitorul soț ideal. Invariabil, Lisa descria același bărbat: înalt, păr moale, european, puțin ciudat, dar un dulce. Un intelectual modest. Doamna March își întoarse privirea spre Fred, chelind îmbucurător în creștet, cu bărbia dublă, unsuroasă,

brăzdată de zgârieturile aparatului de ras, cu mâinile strânse în pumni, sprijinite pe masă.

Se imagină întorcându-se în timp, în apartamentul părinților lor, la dormitoarele legate printr-o baie. Tânăra Lisa n-ar crede niciodată ce soț i-ar rezerva cu adevărat destinul – chiar doamnei March cu greu îi venea să creadă. Lisa ar fi geloasă să afle că viitorul soț al surorii ei mai mici va fi un scriitor renumit. Posibil și un violator și criminal. Zâmbetul pieri de pe chipul doamnei March.

– Dă-mi cartofii, spuse o voce slabă de lângă ea.

Coborî privirea spre Jonathan. Uitase că era la masă. Compensă cu o porție dramatic de generoasă de cartofi, apoi îi dădu părul pe spate cu ceea ce spera să fie un gest evident de tandrețe. Jonathan începu iar să mănânce.

– Ce nu e în regulă cu el? întrebă Fred, care îi urmărise – doamna March abia atunci își dădu seama.

Uneori îl surprindea pe Fred privind-o intens. La început presupusese că era atras de ea, dar în ani ajunsese să-i considere intențiile mult mai sinistre.

– Nu i s-a întâmplat nimic, *totul* e în regulă cu el, răspunse doamna March, ridicând tonul puțin cam iritată, fiindcă deseori își punea și ea aceeași întrebare.

– Eram mult mai vioi la vârsta lui, zise Fred, cu ochii strălucitori și fălcile plesnind, îndesate cu mușchi de porc. Întotdeauna eram în mijlocul bătăilor. Băieții trebuie să se bată, așa învață cum să fie bărbați.

Lisa îngăimă o obiecție cu jumătate de gură, la care Fred răspunse:

– E adevărat ce spun. Altfel, niciodată nu vor ști cum să se apere.

– Păi atunci, poate i-ar prinde bine niște ședințe de terapie, zise Lisa.

Doamna March reacționă cu răceală la trădarea surorii, privind-o cu ceea ce spera să fie ură pură, fără loc de ambiguități.

– Nu cred că va fi nevoie, zise, punându-și încă o porție de legume, deși nu o terminase pe cea din farfurie.

– De ce nu? întrebă Lisa.

– Nu cred în terapie, interveni Fred. Copiii trebuie să înfrunte viața pe cont propriu. Altfel, niciodată nu se vor descurca singuri. Mereu vor avea nevoie de ajutorul celorlalți.

– Chiar așa, de ce nu-l trimiți să facă terapie? continuă Lisa, ignorându-l pe Fred. E din cauza experienței prin care ai trecut? Nu crezi că te-a ajutat?

– Nu spune prostii, îi replică doamna March, cu obrajii arzând. Nu are nimic de-a face cu mine. Nu m-am mai gândit de ani de zile la ce s-a întâmplat atunci. Am uitat totul.

De fapt, doamna March nu uitase deloc ședințele de terapie cu doctorul Jacobson. Nu uitase sala de așteptare, cu revistele pentru copii cu paginile îndoite și murdare de urme de degete, cu rebusuri gata completate. Nici coridorul lung ce ducea spre cabinetul lui, nici vocile înăbușite din spatele ușii închise. Nici felul în care doctorul Jacobson o întreba cum se simte din cauza a ceea ce i se întâmplase, nici presiunea pe care o simțea ca să-i dea răspunsuri care să-l mulțumească.

– Când ai fost la psiholog, iubito? întrebă George.

– O, cu mult timp în urmă, în copilărie. N-a fost nimic special, o ședință sau două. Se pare că o dată am mușcat o menajeră, explică, privind în sus și zâmbind.

– N-ai fost acolo doar pentru că ai mușcat-o pe menajeră, spuse sora ei. Știi asta, da?

Doamna March întoarse privirea, dar simțea ochii sfredelitori ai Lisei. George își reluă molfăitul zgomotos, întorcându-se la o bucată de crevete învelit în bacon rămasă pe farfurie.

Fred, care în timpul mesei fusese amorțit ca și cum ar fi fost copleșit de propria greutate, propuse un toast pentru noul an și în cinstea generoaselor gazde, soții March.

Buzele lui cărnoase și țuguiate străluceau unsuroase, în timp ce o privea pe doamna March cu un rânjet disprețuitor. Încercă să-i susțină privirea, dar nu putu.

*

În dimineața următoare – prima dimineață a unui nou an – își făcu o ceașcă cu ceai și suflă încet în el, stând în picioare lângă fereastra dormitorului ei. „Iepure, iepure, iepure“[6] rosti, inspirând și expirând, uitându-se la clădirea vecină, la ferestrele sale lipsite de viață. Continuă, ridicând vocea până când începu să țipe și respirația ei încețoșă geamul ferestrei: „Iepure! Iepure! IEPURE!“

23

La o săptămână după reînceperea cursurilor, directoarea școlii la care învăța Jonathan o invită pe doamna March la o întâlnire în biroul ei.

– Mă tem că a avut loc un incident, îi zise directoarea. E puțin cam… delicat să discutăm la telefon.

Așa că doamna March se pregăti pentru rolul de mămică elegantă, fermecătoare, îngrijorată pentru copilul ei, dar și una intimidantă pentru angajații școlii; enigmatică, dar totuși caldă. Binedispusă, luă un taxi spre Upper West Side, purtând cele mai bune clipsuri pe care le avea, dar pe drum începu să aibă rău de mașină din pricina deselor frâne bruște pe care le puse șoferul tot drumul spre Central Park West.

În copilărie se ducea la școală cu mașina condusă de șoferul personal al tatălui ei. A dus-o la școală și a luat-o de la școală timp de zece ani, dar rareori i-a văzut chipul. Își amintea de ceafa lui, pătrățoasă și acoperită cu păr țepos, vizibilă prin spațiul dintre scaun și tetieră. În zilele în care taică-su pleca puțin mai târziu la serviciu, stătea și el alături de ea în mașină, îmbrăcat în costumul făcut la croitor, citind rubrica de afaceri a ziarelor de dimineață care-l așteptau pe bancheta din spate, aranjate în formă de evantai. Mirosind a benzină, cerneala tipografică a ziarelor îi făcea întotdeauna rău. Odată a vomitat peste tapițeria de piele și marginea din lemn a portierei (încercase să ajungă la geam). Ca întotdeauna, șoferul era înțelegător și discret, iar ei îi părea rău pentru el – dar, cel puțin, avusese inspirația să se țină până când taică-su coborâse din mașină. A doua zi dimineață, mașina veni curată și mirosind a proaspăt, ca și cum nimic nu se întâmplase niciodată.

Făcându-și vânt ca să scape de senzația de amețeală, coborî din taxi în fața școlii lui Jonathan, unde elevii din anul doi jucau baschet pe un teren de lângă școală, printre încurajări și țipete sporadice. Toți purtau uniforma obligatorie a școlii.

Văzu un bărbat plimbându-se în apropierea gardului. Știa foarte bine ce fel de oameni își făceau veacul în jurul școlilor și parcurilor. Maică-sa o avertizase de mică – o trimisese să se spovedească pentru prima oară la vârsta de nouă ani – să nu aibă niciodată încredere deplină într-un bărbat. „Dar tata? Pot să am încredere în el?“, întrebă doamna March, așteptându-se la un fel de excepție de la regulă, ținând cont că maică-sa întotdeauna avea numai cuvinte de laudă despre tatăl doamnei March. „Nu lăsa niciodată garda jos“, îi răspunse doamna Kirby.

În școală, aerul mirosea a metal și lemn umed. Nu mirosea a copii, detaliu pentru care doamna March era recunoscătoare. Verdele de penitenciar și maroul închis ca melasa cu care erau zugrăviți pereții erau întrerupte din loc în loc de desene colorate, lipite pe planșete de plută. Era o liniște impunătoare, de biserică, cu excepția târșâitului monoton și baritonal al pașilor unei profesoare care răsuna din ce în ce mai puternic în timp ce femeia înainta pe podeaua de mozaic cu aspect de piele pătată de la ficat.

Directoarea, pe care și-o amintea vag dintr-un tur inițial al școlii, era o femeie cu un turn de păr tapat, maroniu-roșcat, zâmbet slab, nas mic și ascuțit, ca ciocul unei vrăbii. O pofti pe doamna March în biroul ei – un spațiu înghesuit, decorat cu mici carpete colorate și piese de mobilier desperecheate. S-au așezat, la sugestia directoarei, față în față, într-o pereche de fotolii mătăhăloase, unul cu imprimeu *paisley*, celălalt în carouri.

– Vă mulțumesc foarte mult că ați venit, doamnă March, spuse directoarea, în timp ce doamna March se cufundă în fotoliul voluminos. Mă scuzați pentru deranj, dar am simțit că trebuie să discutăm personal.

Se lăsă liniște. Directoarea zâmbi încurajator, mijindu-și ochii în pliuri de laba-gâștei.

– Desigur, răspunse doamna March.

– După cum știți, niciodată nu v-am chemat la școală și sper să fie pentru ultima oară. Oftă adânc. E cumva Jonathan supus unor presiuni acasă? S-a întâmplat ceva în vacanță, ceva care, poate, l-a afectat emoțional?

– Nu, răspunse doamna March, clipind rar, uimită.

– Poate e doar o curiozitate, știți, dar, uneori, copiii sunt destul de confuzi la vârsta asta, vor să… *exploreze*. Nu știu că pot să-i… rănească pe alții. Directoarea oftă, împreunându-și mâinile în poală. Mă tem că Jonathan a mers prea departe. Totul părea în regulă când s-a întors din vacanța de iarnă, părea că revine la normal, dar apoi, cum să vă spun…

În timp ce directoarea continua să vorbească, doamna March studie biroul: carpeta scămoșată, cu un colț îndoit; fotografiile de pe birou, înrămate, din excursiile la schi; cărțile de psihologia copilului puse pe rafturi. În copilărie, o singură dată fusese trimisă în biroul directoarei, după ce scrisese un bilețel răutăcios unei alte fetițe din clasa ei: „Dragă Jessica“ – de atunci doamna March începu să deteste acest nume –, „toată lumea te urăște și ai să mori în curând. E voia lui Dumnezeu“. Se semnase „o elevă din clasa a patra“. Acum i se părea absurd de ce i se pusese pata pe Jessica, o copilă neremarcabilă, judecând obiectiv. O urmărea pe Jessica pe terenul de joacă, observând mânioasă cum îi alunecau șosetele de pe pulpe, dezvelindu-i pielea rozalie în lunile de iarnă cu frig crâncen, când toate celelalte fete erau încotoșmănate sub straturi de reiați și ciorapi de lână. Văzuse o Jessica inocentă jucându-se, dansând prostește, cu mâinile în șold, râzând strident, cu pletele blonde tresărindu-i pe piept. O studiase pe Jessica în clasă – cum își rodea unghiile, cum stătea cu capul aplecat peste caiet, cu buzele ușor întredeschise prin care i se vedeau dinții ușor spațiați. Cum exagera când ridica mâna să răspundă, când trupul i se umfla în timp ce emitea niște scâncete și un șir lung de „eu, eu, eu“. A fost în public când Jessica a dansat la recitalul de balet al școlii. Urmărind-o pe Jessica dansând, cu părul ei blond deschis, strâns într-un coc drăguț, cu sfârcurile ieșindu-i prin costumul de balet de culoare roz, simți cum se încarcă cu o invidie intensă care se zbătea și trecea prin ea aidoma unui puls. O invidie care continuă să crească în sângele ei când se așeză în bancă după ora de matematică și îi scrise bilețelul acela pe care îl strecură în geanta Jessicăi, fără să se gândească de două ori.

Firește, a fost un scandal monstru după ce biletul a fost descoperit. Profesoara a fotocopiat biletul și l-a dat tuturor profesorilor de la clasa a patra. Doamna March se înfurie pe ea că-și trădase, cu atâta nepăsare, clasa în care era, dar chiar și așa, nu se aștepta ca Jessica să arate cuiva biletul, turnătoare nenorocită.

– Îl cunosc pe Jonathan, spunea directoarea, și niciodată nu a făcut așa ceva, dar trebuie să înțelegeți că nu-l pot lăsa să-i corupă pe *ceilalți* elevi ai mei…

Doamna March începu să tremure. Adesea i se făcea greață când îi era foame, și mâncase destul de puțin la micul dejun. De ce luase un mic dejun atât de frugal?! Se chinuia să-și amintească.

– Prin urmare, continuă directoarea, pur și simplu nu putem accepta astfel de comportamente în școala noastră. Înțelegeți.

– Desigur.

– Bine, sunt încântată. Firește, Jonathan va fi primit înapoi de îndată ce perioada de suspendare se termină…

– Suspendare?

Directoare se încruntă.

– Da, doamnă March. Tocmai v-am spus că nu trebuie să trecem cu vederea

comportamentul lui. Ne-ar afecta imaginea școlii. Sau, ca să fiu sinceră, pe mine. Nu ar fi corect nici față de părinții fetiței implicate în incident. Trebuie să dăm un exemplu.

– Da, am înțeles, spuse doamna March, neînțelegând de fapt nimic.

Transpira din abundență pe sub paltonul greu, pe care nu și-l dăduse jos; ar fi fost ciudat dacă s-ar fi dezbrăcat de el după atât timp de când intrase în birou și, în plus, nu avea nici o îndoială că transpirația îi pătase cămașa.

– După cum am spus, Jonathan poate rămâne azi până la sfârșitul orelor. Îl așteptăm să se întoarcă săptămâna viitoare.

Directoarea se ridică, un semnal pentru doamna March că întâlnirea se încheiase, așa că se ridică și ea în picioare. Amândouă femeile își mulțumiră una celeilalte de atâtea ori, încât doamna March se întreba ce făcuseră una pentru alta de erau atât de pline de gratitudine. Directoarea o conduse până la ușă și își luă la revedere cu zâmbetul pe buze.

În timp ce oprea un taxi pe Columbus Avenue, un om al străzii o acostă.

– Nu ești bună de cordeală! strigă când ea intră repede în mașină, izbind portiera în urma ei.

24

Apropiindu-se de bloc, doamna March se întâlni cu un grup de oameni pe trotuar, înghesuindu-se unii în alții ca să nu le fie frig. Unul se învârtea în cerc, altul stătea puțin mai departe, fumând o țigară. Era greu să vezi fețele celorlalți sau să le deosebești genul, fiindcă toți erau încotoșmănați în haine groase de iarnă și aveau căciuli trase peste sprâncene. Cei mai mulți dintre ei, dacă nu toți, țineau în mâini aceeași carte – noul roman al lui George. În bătaia luminii, coperta lucioasă îi făcu cu ochiul doamnei March din mâinile acoperite cu mănuși ale unui trecător, din buzunarul paltonului altuia. Presupuse că unul dintre ei trebuie să-l fi urmărit pe George sau îl văzuse intrând în bloc, și acum îl așteptau cu toții sperând să se fotografieze cu el sau să primească un autograf.

Câțiva o văzură când intră grăbită în clădire. Rigid și tăcut, portarul îi ținu ușa.

– Bună ziua, spuse doamna March.

Portarul nu-i răspunse. Traversă holul, clipind rar, uluită: l-a salutat cu voce tare sau doar își imaginase?

În seara aceea, familia March se așeză la cină. Față în față cu doamna March, Jonathan își mânca liniștit porția. Se uita pe furiș la el, examinându-i ochii cu cearcăne negre și adânci, atitudinea reținută, și ajunse la concluzia că tot ce spusese directoarea despre el era imposibil să fie adevărat. Cuvântul *corupe* atârna neputincios în ea, aidoma unui organ putrezit. Poate că, începu doamna March să raționeze, agățându-se cu disperare de ceva care să o scoată din situație, *Jonathan* fusese cel ademenit, împins de un coleg să facă nefăcute sau poate de… întoarse privirea spre George care-și savura mâncarea clefăind zgomotos. El l-a corupt pe băiat, își spuse în gând. „Monstrul acesta mi-a pervertit puiuțul.“

– Cartofii, scumpo, spuse George, fără să se deranjeze să ridice privirea din farfurie.

– Da, cartofii, repetă Jonathan.

Doamna March împinse platoul spre ei, abia acum înțelegând, cu o claritate electrizantă, cât de bine semănau cei doi. Niciodată nu se gândise la așa ceva (Jonathan părea că se făcuse singur, fără nici o urmă de material genetic nici de la el, nici de la ea), dar acum sesiză asemănarea frapantă – curba frunții, linia părului, arcuirea sprâncenelor. Totuși, nu semănau la ochi și ea răsuflă ușurată – dacă e adevărat că ochii sunt ferestrele sufletului, atunci era evident că sufletele celor doi trebuie să fi fost diferite. Umbriți de gene lungi și dese, mari și absenți, ochii lui Jonathan străluceau în contrast șocant cu ochii mici și sfredelitori ai lui George, atotcunoscători. Poate că ochii lui George ajunseseră așa din pricina miopiei, după ani de zile de citit cărțile de-aproape, prin ochelari. În copilărie trebuie să fi avut ochi la fel de mari și de inexpresivi ca ai lui Jonathan. După spusele soacrei, era un băiat neobișnuit de inteligent. Întotdeauna George fusese idolatrizat de maică-sa. Se crease o legătură specială între ei doi, presupunea cu amărăciune doamna March, după ce tatăl lui George murise. Durerea îi unise. Chiar dacă tatăl lui, spusese chiar George, era foarte sever cu el. Distant. Poate că nu pierderea tatălui îl traumatizase pe George, îi veni brusc în minte doamnei March. Poate că, fără ca nimeni să știe, tatăl lui George fusese abuziv. Un bețiv. Bătându-l ca să i se supună. Îi reproșa în gând lui George că ținuse secret trecutul lui dureros. Gândi că trebuie să-i fi fost rușine cu trecutul lui, așa cum simt mulți dintre copiii abuzați. Sau poate, poate, lui George *i-a plăcut* să fie agresat. Încercă să-și oprească un strigăt cauzat de șocul gândului ce-i trecea prin cap și sparanghelul pe care încerca să-l înghită îi rămase în gât. Poate că și tatăl lui George făcuse din fiul lui un monstru, iar acum

George făcea același lucru cu Jonathan. Bunic, tată, fiu: o genealogie de monștri.

Se uită lung la George, apoi la Jonathan. Nici unul dintre ei nu o băga în seamă. Pentru o fracțiune de secundă se întrebă dacă ea chiar se afla în încăpere. Doar îi ceruseră să le dea cartofii, nu-i așa? Voind să vorbească – simțea nevoia să vorbească, să-i facă să se uite la ea, să-i confirme prezența ei acolo –, tuși scurt și spuse:

– Bine, Jonathan, n-ai de gând să-i spui tatălui tău ce s-a întâmplat azi la școală?

Jonathan ridică ochii, arătându-și chipul imposibil de citit și sprâncenele încruntate. George îl privi pe deasupra ochelarilor.

– Poe?

– M-au suspendat, zise Jonathan cu privirea în jos, în farfurie.

George oftă, mai mult resemnat decât surprins.

– A făcut ceva, interveni doamna March, abia vorbind din pricină că i se uscase gura. Unei fetițe.

George se uită lung la băiat, pe deasupra ramei ochelarilor.

– Pur și simplu, inacceptabil. Te-am învățat cum să te comporți, spuse apăsat, pe un ton dur. Nu am să accept un astfel de comportament din partea ta. Sincer, sunt dezamăgit de tine, așa cum este și maică-ta. Știi să te porți mai bine de atât.

– Nu a fost vina mea, zise Jonathan cu o ușoară undă de regret în glas. Alec ne-a provocat pe noi, băieții, să o facem.

– Alec? întrebă doamna March, plină de speranță, încântată de posibilitatea ca Sheila Miller să treacă prin același chin, acolo sus, la etaj. A fost și Alec suspendat?

Privind în continuare în farfuria lui, Jonathan scutură din cap.

– Nu, nici măcar nu a fost chemat în biroul directoarei, dar a fost numai vina lui…

George plesni o palmă peste masă și doamna March tresări.

– E inacceptabil! strigă George. Să fii suspendat de la ore la opt ani și nici măcar să nu recunoști că ești responsabil pentru ce ai făcut! Este vina ta și numai a ta. Jonathan, gândește-te mult și bine la ce ai făcut și *niciodată* să nu se mai întâmple!

Doamna March urmărea uluită scena care se petrecea în fața ochilor ei. Maxilarele îi erau încordate, nările umflate. Solnița se răsturnase pe masă. Nu-și putea aminti când îl văzuse ultima oară reacționând așa, dacă s-a întâmplat vreodată să facă o astfel de scenă. George nu fusese niciodată sever în ceea ce privește disciplina lui Jonathan. Își imagină o scenă cu un George agitat și Sylvia – ea implorând să-i cruțe viața, trântită pe podeaua dormitorului ei, și pe George călare peste ea, strigându-i că totul se întâmplase din vina ei, că ea trebuie să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile sale. Pentru că îl întărâtase. Pentru că îl provocase. Mai târziu, în timp ce viața i se scurge din trupul violat, îl imploră cu ultima suflare, pentru ultima oară, să aibă milă de ea, dar George râde de ea. Doamna March tresări la tabloul monstruos care tocmai i se desenă în minte.

– Du-te în camera ta. Am terminat-o cu tine! spuse George.

Jonathan se ridică de pe scaun, o luă la fugă, refuzând să se uite la vreunul dintre ei.

Doamna March trase cu coada ochiului la soțul ei, care continua să mănânce. Îl privi mușcând dintr-o tulpină de sparanghel, puțin câte puțin. Când înghiți ultima îmbucătură, se încruntă și zise:

– Azi nu era ziua de naștere a cuiva? A soră-tii?

– Nu, răspunse ea. E în septembrie, adăugă, temându-se să nu pară laconică.

– O, da. Și totuși, azi e ziua de naștere a *cuiva*. Nu-mi pot aminti a cui.

„A *Sylviei*“, spuse în gând doamna March.

– Pot să mănânc eu restul? o întrebă George, făcându-i semn spre porția ei neterminată. Dacă nu o vrei tu…

Împinse farfuria spre el. De obicei, îi plăceau cinele ușoare, fiindcă una grea l-ar fi

moleșit și nu ar fi putut scrie. Poate că mânia îi stârnise foamea, gândi doamna March. Poate că se hrănea din mânia lui, absorbind din aer tot ce era negativ, așa cum o albină suge roua de pe petale.

În noaptea aceea, George se întinse în pat, în timp ce ea dormea. Dar nu era el, era un diavol.

– N-am să cred nimic din ce-mi spui, îi zise ea.

El îi mângâie un obraz cu o unghie lungă gălbuie, spunându-i:

– Ai atât de mulți demoni în tine, draga mea.

– Da.

– Și-au făcut loc în trupul tău.

– Omul de la dezinsecție vine luni, îi spuse ea. Știi, ne-au invadat gândacii.

– Ce-ai pățit la ureche? o întrebă diavolul, plimbându-și aceeași unghie gălbuie pe conturul lobului urechii ei.

– O, mi-am ars-o, dar acum e bine.

– Da?

Își duse degetele la lobul urechii și simți crusta.

– Oh, zise, ce ciudat, am crezut că s-a vindecat.

Lobul casant se desprinse aidoma unui dinte fragil căzând din gingie.

I l-a dat să se uite la el, iar el îl aruncă în gură, îl mestecă, îl înghiți, ceea ce pentru ea fu un gest mai degrabă deplasat.

– Scuze, spuse ea cu voce tare, mă strigă cineva.

O privea uimit.

– Nu te strigă nimeni.

– Ba da, în hol.

– Nu e nimeni în hol.

Doamna March deschise ochii brusc: era în dormitorul ei, cu mâna încleștată în jurul clanței ușii. Era aproape întuneric, cu excepția unei raze palide de lună ce se strecura printre perdelele incomplet trase și a unei frânturi de lumină care venea din hol pe sub ușa dormitorului.

Răsuci ușor clanța și deschise ușa dormitorului. Dincolo de ușă era cineva – era o siluetă întunecată, stând nemișcată, în umbră, în fața ei. Doamna March făcu un pas înapoi, deschise gura să tragă aer, apoi miji ochii, care între timp se obișnuiră cu întunericul: Jonathan. Stătea într-o poziție dreaptă, bizară, privind dincolo de ea cu ochii lui mari, absenți.

Îngenunche în fața lui, în fața ochilor lui orbi, larg deschiși, și-l scutură cu putere. Băiatul clipi, tresări și începu să plângă. Îl îmbrățișă sau, mai degrabă, el o îmbrățișă pe ea și, în timp ce micul lui trup cuprins de convulsii începu să se liniștească la pieptul ei, doamna March observă lumina aprinsă din biroul lui George. Au rămas îmbrățișați pentru o vreme, în timp ce ea privea lumina ce se strecura pe sub ușa biroului.

25

Doamna March își petrecu următoarele zile tresărind surprinsă ori de câte ori Jonathan apărea, întotdeauna ca de nicăieri. Își aminti apoi că fusese suspendat de la școală și încercă în felul ei să-i vorbească, dar Jonathan, la fel ca ea, nu era un partener de discuție înnăscut. Deseori evita contactul vizual, dar atunci când o privea, își amintea de tot ce-i spusese directoarea. Cât de bine poți cunoaște un copil de opt ani? se întrebă doamna March în gând.

Neștiind prea bine ce să facă cu el, îi aduse creioane colorate și cărți cu ilustrații și îi ceru Marthei să-i ducă în dormitorul lui platouri încărcate cu sendvișuri și fructe. Într-o dimineață l-a dus la patinoarul Wollman Rink. Era o zi de ianuarie rece, cu aer curat, cu un cer azuriu colorând clădirile în albastru.

Așteptându-l pe Jonathan să-și încalțe patinele, o voce erupse lângă ea, și, când un bărbat urlând ca un nebun țâșni dintre copacii din apropiere, alergând spre ea, îngheță, strângând degetele în jurul gulerului din blană de hermină. Văzând că-și ține fiul în brațe, imitând un urlet fioros în timp ce băiețelul țipa de bucurie, doamna March le zâmbi, dar inima îi bătea atât de tare, încât simțea cum îi rănește coastele. Când Jonathan intră nesigur pe gheața patinoarului, reuși să-și vină în fire și să dea drumul gulerului de blană, strangulat de degetele ei.

În timp ce-l urmărea de pe margine, recunoscu un chip familiar printre privitori – mama unuia dintre colegii lui Jonathan. La început, doamna March încercă să evite privirea femeii, ducându-și o palmă la frunte, ca și cum s-ar fi ferit de soare, dar, vai, femeia o văzu.

– Sunt eu, Margaret, Margaret Melrose. Sunt mama lui Peter.

Mica și îndesata Margaret venise cu cel mic și cu soțul ei. Brusc, doamna March se binedispuse, de vreme ce apariția bărbatului în Central Park în zi de lucru însemna, probabil, că fusese concediat.

– John și-a luat o zi liberă ca să fie cu noi, zise Margaret, radiind de mândrie.

– Ce drăguț din partea lui, răspunse doamna March.

– Cel de-acolo e Jonathan? De ce-i aici când are ore la școală?

– Păi, oftă doamna March, bunica lui nu se simte prea bine. E foarte atașat de ea. M-am gândit că mai bine și-ar lua câteva zile libere de la școală. Se aplecă spre Margaret și continuă în șoaptă: Nu credem că mai apucă să treacă de ziua de duminică, așa că – încuviință la șocul satisfăcător al lui Margaret, rămasă cu gura căscată – s-ar putea să fie ultima săptămână pe care o petrece cu ea.

– O, Doamne! zise Margaret, îngrozită. Îmi pare *atât* de rău. Ce drăguț din partea voastră să-i faceți o asemenea favoare. Sunt sigură că apreciază ce faceți pentru el.

Doamna March zâmbi și lăsă privirea în jos, arătându-se modestă. Și-o imagină pe Margaret Melrose întâmpinându-și în acea seară fiul întors de la școală, spunându-i că-l văzuse pe Jonathan la patinoar, informându-l pe un ton grav că bunica lui e bolnavă, încercând să-l convingă cât e de important să se poarte cu blândețe cu Jonathan în următoarele săptămâni. Uluit, fiul îi va spune mamei sale adevărul. Cu puțin noroc, poate că nu știe motivul exact pentru care Jonathan a fost suspendat, dar doamna March știa că cei mici erau bârfitori nemiloși, cărora nu le puteai încredința niște zvonuri.

– Unde-i George? întrebă Margaret, schimbând degajată subiectul. Lucrează, presupun?

– A, da! E foarte ocupat, e prins cu evenimentele cu presa și alte întâlniri. Doar știți.

– Mi-a plăcut foarte mult ultima lui carte.

– O, încă nu am citit-o, izbucni doamna March – era prea extenuată de minciuna de dinainte ca să mai spună încă una.

– Ar fi bine să o citești, zise Margaret, făcându-i cu ochiul. Neapărat, neapărat să o citești.

Neapărat, neapărat să o citești. Doamna March examină buzele lui Margaret, crăpate de frigul iernii, conturând cuvintele. În timp ce Margaret se întorcea spre familia ei, doamna March reveni la patinoar. Toți se opriseră din patinat. Încremeniți în picioare, o priveau pe ea fără să clipească – nu doar patinatorii, ci și privitorii își lungiseră gâturile ca să se uite la ea, fixându-și pupilele pe ea, unul după altul, la fel ca portretele din muzee refuzând să-și ia privirea de la vizitatori. Din mijlocul ringului, Jonathan îi zâmbea, arătându-și toți dinții.

Doamna March se dezechilibră, îngropându-și fața în mâini. Respiră adânc în mănușile ei de culoare verde-mentă – unde era întuneric, moale și era în siguranță – până când nu-și mai recunoscu propria respirație, ca și cum ar fi fost a unei necunoscute.

Auzind ciripitul păsărilor și scrâșnetul patinelor pe gheață, își luă mâinile de la față. Patinoarul era la fel ca înainte – zgomotos, plin de lume, indiferent la prezența ei, cu fundal muzical. Ușurată, gesticulă ca să-i atragă atenția lui Jonathan.

– E timpul să ne întorcem acasă! îi strigă.

Când ieșiră din patinoar – Jonathan era morocănos și refuză să-și pună căciula pe cap –, Margaret îi strigă, dar doamna March se prefăcu că nu o aude.

Au traversat parcul, trecând pe lângă turiști plimbându-se și pictori în acuarelă amatori. Jonathan îi arătă cu degetul o sticlă de șampanie Veuve Clicquot, spartă și goală, aruncată într-un coș cu gunoi – doamna March îi atrase atenția să nu o atingă.

Simți cu coada ochiului o siluetă întunecată urmărindu-i – era doar la câțiva metri de ei, în afara câmpului ei vizual –, dar, de fiecare dată când întorcea capul, nu vedea pe nimeni. Începuse să gâfâie, anxietatea copleșitoare încetinindu-i pașii, aidoma unei glezne scrântite. „Sunt doar paranoică“, își spuse în gând. De ani de zile era îngrozită de reîntoarcerea lui, în subconștientul ei se aștepta să se izbească de el la supermarket, la florărie, oriunde, în carne și oase. Uneori îl putea vedea în spatele pleoapelor închise – o siluetă neagră, cu mâinile în buzunare, stând în lumina soarelui.

– Putem să venim și mâine? întrebă Jonathan, de undeva mai jos de ea.

– Mai vedem.

Bărbatul purta o cămașă cu mâneci scurte, decorată cu câteva rachete de tenis minuscule, brodate. Să fi văzut aceeași cămașă aici, printre copaci? Firește, își spuse în gând, încercând să judece rațional, nu ar purta aceeași cămașă pe frig. Sau poate că a vrut să-l recunoască?

– Putem să mâncăm crenvurști la cină?

– Nu în seara asta, Jonathan.

– Alec mănâncă crenvurști tot timpul.

Doamna March tresări când auzi un scrâșnet sub piciorul stâng – niște crenguțe plesnind sub cizmele ei grele? – și iuți pașii, ignorând protestele lui Jonathan care se chinuia să țină pasul cu ea.

Să fi avut vreo treisprezece ani. În afară de picioarele ei, nu-și amintea mare lucru despre ea la acea vârstă. Ce ciudat, se gândi, să-și amintească ceva despre ea, dar iată că i se întâmpla.

Înainte ca pubertatea să-i schimbe conformația, picioarele tinerei doamne March erau lungi, subțiri, ca ale unui țânțăroi. În vara aceea din sudul Spaniei, erau foarte bronzate, acoperite cu un puf moale, blond. Își amintea de Cádiz ca și cum l-ar fi visat sau l-ar fi

văzut pe ecranul unui cinema – dune de nisip acoperite cu tufișuri afundându-se în plajă, bărbați desculți mergând pe țărm, strigând cât îi ținea gura că vând creveți, o mare aprigă spărgându-și valurile sclipitoare. Vuietul valurilor era fără de sfârșit și, inevitabil, profund și aspru ca o respirație, negăsindu-și liniștea nici chiar pe timpul nopții.

Zilele erau lungi în Cádiz, iar tânăra doamnă March se plictisea și nu-și găsea locul. Părinții ei călătoriseră peste cinci mii de kilometri, doar ca să descopere că, de fapt, nu-i prea interesa plaja. Uneori, nu prea entuziasmați, se plimbau de-a lungul țărmului – bosumflată, doamna March rămânea în urma lor –, dar majoritatea zilelor și le petreceau lenevind la piscină, tăcuți, sorbind cocktailuri Margarita, ascunzând orice urmă de plăcere sub ochelari de soare generoși. O presau să-și facă prieteni, dar ea era la vârsta la care prieteniile sunt înșelătoare, când nu ești la fel de dezinvolt ca un copil, nici bine-venit între adulți, unde eticheta garanta cel puțin un minimum de politețe. Așa că și-a petrecut majoritatea zilelor plictisită, apăsată de o senzație grea de gol interior, intrând singură și nesigură în mare, făcându-și griji de ce-ar fi putut să dea târcoale pe sub ea – nu doar solzi, clești și meduze, ci și dovezile existenței în preajma ei a altor înotători: plasturi murdari și pete calde de urină. Vântul purta pălăvrăgeala și strigătele sporadice ale înotătorilor din apropiere. După-amiaza, tânăra se adăpostea de soarele dogoritor în camera ei de hotel, aventurându-se ocazional în lobby ca să inspecteze cărțile lăsate de alți turiști pe rafturi sau ca să încerce pălăriile de paie expuse pe etajerele din magazinul de suvenire. Toate canalele de la televizorul din camera ei erau în limba germană, și, într-adevăr, toți turiștii erau nemți – bărbații purtau slipuri strâmte scoțându-le formele în evidență, iar părul blond al femeilor era atât de deschis, încât părea alb, spatele și coapsele erau dureros de arse de soare, brăzdate de urmele albe ale bretelelor costumelor de baie.

Noaptea, când bărcile de pescuit ieșeau în larg, cu luminile sclipind deasupra orizontului roz palid și de culoarea lavandei, i se păru că văzuse o siluetă cu sânii mari ieșind și intrând în mare la o distanță alarmantă de țărm, dar de fiecare dată realiza, ca și cum ar fi fost pentru prima oară, că era doar o baliză plutitoare.

Îl văzuse uitându-se la ea pe terasa hotelului (mai târziu ajunse la concluzia că-l văzuse mult mai înainte, dar își dăduse seama după aceea). Terasa avea vedere spre plajă, era înconjurată de palmieri cu coaja imitând-o pe cea a ananasului, cu spoturi luminoase la baza trunchiului. Ea terminase cina, dar părinții ei încă mai savurau bufetul, unde un grup de cântăreți flamenco cântau și băteau din palme, în timp ce o femeie cu păr bogat și chip îndurerat dansa, bătând cu tocurile în podea. Aerul mustea de râsete și fiestă, iar spectacolul îi dădu senzația că toți din jurul ei fuseseră drogați sau hipnotizați ca să se supună unor reguli. Părinții ei se împrieteniseră cu un cuplu tânăr căsătorit și de câteva zile se veseleau și beau împreună cu ei. O irita la culme cum maică-sa, de obicei foarte rece și distantă, reușea să pară îndeajuns de prietenoasă, cât să-și facă prieteni atât de apropiați în mai puțin de o săptămână.

Nu era doritoare să facă nici un efort ca să se alăture distracției și plecă bosumflată spre terasă, acolo unde alți turiști fumau și beau cocktailuri. Își comandă un Virgin San Francisco și, sprijinindu-se de balustradă, sugea cireașa maraschino când observă un bărbat îmbrăcat cu o cămașă brodată cu mici rachete de tenis. O privea, ținându-și buzele țuguiate într-o expresie pe care ea nu știa să o descifreze.

– Scuze, spuse, aruncând cireașa peste balustradă în nisip, presupunând că lui i se păru cam vulgar să sugă cireașa atât de zgomotos.

– Are alcool în el? întrebă bărbatul, făcând semn cu bărbia spre cocktailul de culoarea piersicii din mâna ei.

– Nu, răspunse ea, emoționată, cu glasul pe care îl au adolescenții când au nevoie să

fie, uneori, crezuți pe cuvânt. Nu, firește că nu.

– Nu mă surprinde, zise el, cumva mai aproape de ea, deși nu-l văzuse mișcându-se.

Stătea aplecat pe balustradă, sprijinindu-se de ea cu coatele.

– Destul de plictisitoare petrecerea, nu crezi?

Ea încuviință din cap și mai sorbi o gură de cocktail. O pătrundea cu privirea în timp ce ea se gândea disperată să spună ceva care să sune inteligent, când, deodată, se îndreptă și se întoarse cu spatele la ea. De teamă că-și pierduse interesul pentru ea, spuse brusc:

– Mă duc pe plajă să văd focurile de artificii.

– Focuri de artificii?

Ea încuviință.

– În fiecare seară, la zece. Se pot vedea mult mai bine de jos. Se reflectă în ocean. E copleșitor.

Odată auzise un ghid de muzeu descriind o pictură ca fiind copleșitoare. A realizat instantaneu că e un mod foarte matur de a descrie ceva.

Cu mâinile în buzunare, bărbatul se uita la ea.

– Păi… eu am plecat, zise ea.

Lăsă paharul cu cocktailul neterminat, traversă terasa, îndreptându-se spre podul lung din lemn care ducea spre plajă. Spera să o urmărească. Obosise să fie singură și trebuia să pretindă că e fericită uitându-se la focurile de artificii singură, dacă el ar fi văzut-o de pe terasă. Întreaga scenă ar fi fost mai degrabă umilitoare.

Iar el chiar o urmări și merseră împreună pe pod. Odată ajunși pe nisip, s-a uitat mai de aproape la el. Era o noapte întunecată – stelele și luna străluceau pe un cer ca o cerneală neagră –, dar ei doi erau slab luminați de ghirlandele gălbui strânse în jurul balustradei podului. Când au ajuns pe plajă s-au oprit și și-au aruncat priviri subtile unul celuilalt. Avea pomeții lăsați și ochii de culoare verde-deschis. Se uită la brațele lui, observând fire cărunte de păr printre cele negre.

Un cuplu trecu pe lângă ei, ținându-se de mână. Femeia fuma o țigară și, într-un puseu de bravadă, doamna March se apropie de ea dintr-un salt, cerându-i una. Femeia îi întinse o țigară și i-o aprinse, iar doamna March reveni pășind degajată alături de noua ei cunoștință, simțindu-se ca o adevărată femeie matură.

– Spune-mi cum te cheamă, zise el.

– Prietenii îmi spun Kiki, răspunse ea.

– Ce exotic! Câți ani ai, mai exact?

– Șaisprezece, șaptesprezece luna viitoare, răspunse tușind.

– Ești nerăbdătoare să mergi la facultate?

Se gândi câteva clipe la întrebarea lui, ca și cum ar fi estimat valoarea unei bijuterii, și, expirând un nor de fum în fața lui, răspunse:

– O, da. Deși, știi, mai degrabă mă duc să mă bucur de viața studențească decât pentru altceva.

Auzind-o, el zâmbi larg, în bărbie îi apăru o gropiță, iar nările i se umflară. Ea își simți stomacul tresărind dintr-odată.

– Așa e, spuse el. Nu-mi amintesc prea multe din timpul studenției. Cred că am fost beat în fiecare zi.

Ea lăsă să-i cadă mucul de țigară în nisip și spuse pe un ton important:

– Păcat.

– Da. E păcat.

Înaintau încet printre dunele de nisip, lăsând în urma lor luminițele de pe pod. Pentru

câteva clipe, valurile mării, binevoitoare, păreau că se liniștiseră, spărgându-se ușor de țărm.

În timp ce mergeau, brațul lui îl atinse pe al ei, dar ea se prefăcu că nu observă. Suflă în sus și bretonul ei se ridică, într-un fel care spera să fie jucăuș, dar și fermecător. El râse, iar ea chicoti. Se aplecă și suflă peste fața ei, făcându-i bretonul să i se ridice din nou.

– Încetează, spuse ea, râzând.

– Ești aici cu părinții tăi?

– Da.

– Și ce faci tu aici toată ziua?

– Scriu un roman, răspunse ea.

– Vorbești serios?

Mirarea lui fu o izbucnire de plăcere dulce, surprinzătoare, ca și cum ai mușca dintr-o trufă umplută cu lichior.

– Da. Sunt sigură că n-o să-mi folosească la nimic, spuse privind în pământ, dar îl voi termina cândva, anul viitor. Prin primăvară, cred.

– Impresionant, zise el. Mi-aș dori să am timp să scriu o carte.

– Trebuie să ne facem timp pentru lucrurile importante.

Ea zâmbi.

Bărbatul se apropie mai mult de apă și, când îl văzu scoțându-și pantofii, îl întrebă:

– Ce faci?

– Vreau să simt nisipul și marea cu picioarele, răspunse el, dezechilibrându-se puțin în timp ce-și scotea încălțările. Mi-e teamă că sunt ușor ametit. Așa.

Își puse șosetele strânse ghem în pantofi.

– Urăsc să merg pe plajă încălțat, dar tu? Mă simt atât de constrâns.

Ea încuviință și se aplecă ca să-și scoată încălțările – tenișii noi, de culoare albă, pe care mama ei îi cumpărase special pentru această excursie, refuzând rugămintea ei să aibă niște șlapi, pe motiv că sunt o modă trecătoare, de prost-gust. Desfăcând șireturile, simți privirea lui intensă. Ca să-i răspundă, afișă o postură discretă în timp ce-și scotea încet șosetele din picioare.

– Ai niște picioare incredibil de grațioase, spuse el.

Când ea își îndreptă spatele, el își puse o mână pe umărul ei.

– Știi cât ești de atrăgătoare? o întrebă.

Se aplecă spre ea, privind-o cu ochii verzi ca de pisică.

– Nu… spuse ea, iar atingerea ușoară pe care tocmai o simțise se transformă într-o greutate care o doborî.

Erau singuri într-un ungher întunecos al dunelor de nisip dintre hoteluri, lângă apa mării înaintând și retrăgându-se încet, în ritm cu fluxul. Nisipul era rece și tare, impasibil sub picioarele ei, atât de diferit față de cum fusese în timpul zilei.

Nu era ca și cum nu și-ar fi amintit ce se întâmplase în acea noapte sub focurile de artificii, dar prefera să-și amintească totul ca și cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Unei colege de școală sau chiar unei prietene a surorii sale. Poate că fusese o poveste care să o pună în gardă, pe care o auzise undeva, o poveste despre o fată prostuță jucându-se de-a oamenii mari.

În timp ce-l scotea pe Jonathan din Central Park, trăgându-l după ea, o tăie direct prin șirul lung de cai înhămați la calești. În ciuda apărătoarelor, ochii lor lucioși, de culoarea mahonului, o urmăreau, ieșiți din orbite, cu albul brăzdat de vinișoare.

În noaptea aceea în Cádiz fusese posedată de diavol – așa hotărâse doamna March cu un aplomb surprinzător și, cumva, încerca să găsească o cale să intre și în casa ei, la fel

ca gândacii, printr-o crăpătură invizibilă. El găsise crăpătura și în curând avea să intre înăuntru.

26

Nu dormise bine. Avu mai multe vise în care se făcea că împrumutase reflexiile în oglindă ale altor femei, că intră în viețile și casele lor, disperată să țină pasul cu căsniciile lor și cu statutul lor social. La un moment dat se trezi să meargă la baie și realiză cu dezamăgire devastatoare și cu dureri usturătoare în vezică faptul că visase excursia și că trebuie să o ia de la capăt.

Astfel că, a doua zi, când doamna March se găsi stând în picioare în vestibul, cu haina și pălăria pe cap, nu știa dacă avea să plece sau dacă tocmai se întorsese acasă. O auzi pe Martha de undeva din mijlocul apartamentului, mutând mobila și deschizând ferestrele. Încercă să construiască un scurt desfășurător al zilei până în acel moment – micul dejun, un duș, o conversație cu Martha despre un carpaccio de vită, toate niște fragmente –, dar erau prea multe goluri. Pereții vibrau de muzica jazz care se auzea de la vecini – clinchetul pianului și un saxofon arogant, sofisticat. Brusc hotărî că tocmai era pe picior de plecare și ieși din apartament.

Ziua era straniu de luminoasă, ca un decor de film sub o lumină artificială, iar doamna March se temu pentru un scurt moment că dintr-o clipă în alta decorul o să se miște, dezvăluindu-se ca un carton plat.

Pusă pe pilot automat, merse până la supermarket și păși confuză prin ușile automate. Înăuntru, reducerile săptămânale erau anunțate agresiv clienților prin stele luminoase de neon, în timp ce vânzătoarele erau chemate prin difuzoare stridente, iar peștii morți se uitau fix la ea, cu gurile căscate, așezați pe un pat de gheață. Doamna March se plimbă printre rafturile cu cereale ca pe promenada Champs-Élysées. Întotdeauna i se păruse cel mai ciudat dintre raioane, cu toate culorile alea țipătoare pe cutiile altfel uniforme, cu personaje din desene animate care amenințau să sară la tine în orice moment, zbierând să le cumperi.

Intră pe un culoar alăturat și se opri brusc în dreptul unei femei. Era întoarsă cu spatele la doamna March, dar ceva era familiar în haina ei de blană, în umerii ușor curbați sub ea, în brațele îndoite cu coatele în afară, ca și cum și-ar fi agitat mâinile. O atingere hotărâtă, din senin, pe umărul ei o făcu să tresară și se întoarse dând cu ochii de una dintre vecinele sale, dar nu putu – deși încercă cu disperare – să-și amintească numele ei.

– Ce mai faci, dragă? Ce mai face George? A trecut o veșnicie de când n-am mai vorbit! începu să turuie femeia, fără să lase loc pentru nici un fel de răspuns. Cred că ultima oară te-am văzut la petrecerea lui Milly Greenberg… nu, nu cred că ai fost la aia. În fine, apropo de soții Greenberg, nu știu dacă ai auzit…

Doamna March îi cunoștea pe soții Greenberg doar superficial, dar pe măsură ce femeia continua să intre în miezul zvonului, află că Milly Greenberg trecea printr-un divorț rușinos, fiindcă soțul ei o înșelase (aparent pe merit, văzând-o cum ea îl înșelase pe fostul ei soț cu actualul ei bărbat, în timp ce acesta era însurat cu prima lui soție). Femeia – oricare ar fi fost numele ei – gesticula amplu în timp ce vorbea, iar doamnei March nu-i scăpă părul negru și gros de pe brațele ei ieșindu-i de sub mâneci, câteva fire prinzându-se în cureaua ceasului de la mână. Aceasta era vecina care, își aminti brusc doamna March, le dădea mere copiilor dezamăgiți, care veneau de Halloween, sub pretextul că le protejează sănătatea dinților. Era genul de vecină care reclamă câinii altor vecini pentru agresiune judecând doar după talia patrupedelor.

– Deci *asta* li se întâmplă, dacă îți vine să crezi.

– Dar întotdeauna păreau atât de fericiți împreună, spuse doamna March.

– O, nu fi atât de naivă! o luă tare femeia. Știu o mulțime de cupluri care par atât de *îndrăgostite* dar mint, toți mint. O cunoșteam pe Anne, sau cel puțin am crezut că o cunosc, și mă rănește grozav că nu-mi încredințează problemele ei.

– Poate că a vrut, dar nu a putut.

– Prostii. I-am spus toate problemele *mele*, despre operația soacră-mii – o chestiune înfiorătoare –, despre cât de deprimată eram în zilele de marți, fiindcă taică-meu obișnuia să bea marțea și să ne scuipe.

– Doamne!

– Nu-i așa? Astea probleme serioase! Mi-am dezgolit sufletul în fața femeii ăsteia. Și ea, ea ce-mi dă în schimb?

Urmă o scurtă pauză în care doamna March se întrebă, îngrijorată, dacă ce auzise chiar fusese o întrebare retorică. Dar femeia țistui indignată și, slavă Cerului, continuă povestea:

– Și acum Anne a trebuit să se mute într-un apartament mai mic și e foarte deprimată și, se pare că nu vorbește cu nimeni. Asta e, știi foarte bine, dacă îi respingi pe oameni, oamenii nu se mai bagă în viața ta. Așa zice mereu soră-mea.

– Cum și-a putut permite Anne un nou apartament? întrebă doamna March mânată de o curiozitate pură. Credeam că nu muncește.

– O, a trebuit să-și găsească de muncă numaidecât. Lucrează cu jumătate de normă la un cabinet de avocatură. Se pare că soțul ei a avut decența să-i aranjeze un job acolo.

– Ce drăguț din partea lui, zise doamna March.

– O, nu. Toți angajații de la cabinet *știu*, înțelegi, de aventura bărbatului ei. De fapt, stai să vezi dacă nu lucrează și amanta la același cabinet de avocatură.

– O, Doamne! Sper că nu.

– Nu cred că Anne știe cum să-și revină din chestia asta. Ar fi putut fi o artistă minunată, știi, e o pictoriță bună. Dar a renunțat la tot. Pentru *el*.

Doamna March se întreba dacă și ea ar fi putut să fie ceva. Altceva decât soție și mamă. Se imagină singură într-un apartament trist, friguros și plin de umezeală, plecând în fiecare dimineață spre un birou plictisitor și deprimant, fără să cumpere pâinea ei cu măsline pentru nimeni. Neștiind cu adevărat încotro să meargă, ce să facă, cine să fie.

– Biata Anne, spuse.

– Hm. Nu se știe niciodată. Îți trăiești viața plângând de milă oamenilor și până la urmă afli că nu merită compasiunea ta. Unii dintre ei pur și simplu nu știu ce înseamnă să fie recunoscători. Sora mea știe o femeie, cam de vârsta lui Anne, care se descurca de minune cu jobul ei în publicitate. Bine plătit, toate beneficiile. În orice caz, a hotărât să *renunțe* la slujbă și să urmeze o carieră în actorie. Imaginează-ți asta, la vârsta ei!

– Și a reușit?

– Ei, aș!

Femeia răspunse încântată și doamna March, care spera și ea la un deznodământ negativ al poveștii, savură un puseu de satisfacție copleșitoare.

– Păi, ce-o fi crezut ea? La ce se aștepta? Iar sora mea a auzit zvonuri cum că ar fi ajuns să facă și… știi tu.

Femeia făcu ochii mari și se sprijini de doamna March, cu un aer conspirativ. Mirosea a friptură de vită și a parfum Shalimar.

– A fost văzută cu un bărbat mai în vârstă, zise femeia în șoaptă. Bărbați bătrâni și bogați, unul după altul. Ascultă, mie nu-mi place să bârfesc, dar tot ce vreau să spun e că mă îndoiesc că o să afle ce e iubirea cu vreunul dintre bărbații ăștia.

Se dădu cu un pas înapoi și făcu o scurtă pauză.

– Deci, cartea lui George al tău, continuă femeia să vorbească, privind-o pentru prima oară pe doamna March cu atenție nedisimulată, după ce, timp de câteva minute, vorbi uitându-se înspre direcția în care era doamna March.

– Poftim?

Doamna March era atât de nepregătită pentru privirea pătrunzătoare a acestei femei, aruncată asupra ei din senin, atât de neașteptată, încât era cât pe ce să se dezechilibreze.

– Știi, e foarte ciudat, zise femeia. Deunăzi mi-am lăsat exemplarul chiar aici, în cărucior, cât m-am dus să mai iau niște cârnați – Dean îi adoră pe ăia de porc – și, îți vine să crezi, cineva mi-a furat cartea. Direct din cărucior!

– Doamne, Dumnezeule! se minună doamna March, scuturând din cap cu o mină gravă.

– Știu! Ce-i drept, cartea e căutată, dar chiar și așa, să ajungă oamenii să o *fure* de peste tot… Am cumpărat încă una. Am citit-o atât de repede că aproape am terminat-o. Femeia făcu ochii mici, se încruntă, ca și cum se gândea profund cum să continue. E… e o carte specială, nu-i așa?

– Este.

Femeia o fixă cu privirea pe doamna March în tăcere, în timp ce pe doamna March o mânca pielea de nerăbdare să audă întrebarea aia îngrozitoare. Având în vedere caracterul insultător al întrebării și că femeia era vecina ei, mergea la sigur dacă presupunea că femeia nu ar risca să întrebe așa ceva. Ar fi ca și cum ai felicita o femeia care, de fapt, nu e însărcinată. Doamna March îi răspunse cu o privire și un zâmbet slab.

– Bine, atunci nu te mai reții, zise femeia într-un final. Sunt sigură că ești ocupată. Că doar toți suntem ocupați, nu-i așa? Dacă-l văd pe George, neapărat am să-l felicit.

– Mulțumesc. Am să-i spun că ți-a plăcut cartea, zise doamna March.

Doamna March ieși din supermarket fără să cumpere nimic și înfruntă vântul în drum spre casă, ridicându-și gulerul hainei peste față, trecând pe lângă o clădire din cărămidă în formă de cub, cu vedere spre parcul pe a cărui piatră de la intrare era gravat Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți.

Intrată în lift, apăsă butonul pentru etajul ei. Ușile se închiseră și – încet, aproape ca într-un vis – apăsă toate celelalte butoane, ștergând cu palma peste ele. Panoul se aprinse ca un brad de Crăciun.

O carte specială, spusese femeia. A *fost* destul de special pentru un autor să-și umilească soția atât de în public, se gândi doamna March. Ca să-i expună cele mai intime secrete, ca un Asmodeus lacom, smulgând acoperișurile. Strânse pumnii atât de tare că încheieturile degetelor ieșiră în afară ca niște molari. Ar trebui să fie pedepsit pentru asta. Pentru început, să fie reținut pentru uciderea Sylviei Gibbler. Asta i-ar smulge de pe față zâmbetul ăla arogant, superior.

În apartamentul 606, George stătea singur în living, citind un ziar. O arie de operă – Puccini – urla din discul pus pe pick-up.

Doamna March se încruntă la el încă din ușa apartamentului.

– Cum ar fi niște cotlete de miel la cină? zise ea.

– OK, replică el.

Mai zăbovi câteva secunde înainte să se îndrepte spre dormitor, unde își scoase cerceii grei și se plimbă nervoasă cu brațele încrucișate, căzându-i ochii pe telefonul de pe noptiera lui George. Ridică receptorul și formă 911. Înainte să apuce să sune, trânti receptorul în furcă. Ce ridicol, își spuse în gând. N-am nici o dovadă. Ce-o să le spun? Că am găsit o tăietură din ziar în carnetul lui? Ridică din nou receptorul, răsucind un deget al mâinii libere în jurul cablului de plastic, nehotărâtă dacă să formeze sau nu numărul. Ținea absentă receptorul la ureche, ignorând tonul confuz, când auzi parchetul scrâșnind

în spatele ei. Se întoarse și îl văzu pe George oprit în ușă, și abia se abținu să nu țipe.

– Mi-ai văzut cumva mănușile din întâmplare? întrebă el. Am nevoie de ele pentru călătoria la Londra.

– Londra?

– Da. Nu-ți amintești? Este un eveniment caritabil cu alți câțiva autori și un interviu pentru un important post de televiziune. Voi fi plecat pentru câteva zile, nu mai mult.

Tonul vocii sale era monoton, practicat îndelung.

– O, așa e, ai dreptate.

Nu-și amintea să fi discutat despre asta, dar i se păru mult mai inteligent să-i țină isonul.

– Pe cine suni? o întrebă George.

Îl privea uimită, apoi realiză că încă mai ținea receptorul la ureche.

– Pe nimeni, răspunse doamna March.

O privi curios, zâmbind pe jumătate.

– OK.

– Încerc să dau de soră-mea, dar nu răspunde.

Izbi receptorul înapoi în furcă atât de neîndemânatică și cu atâta forță, încât telefonul sună. George continua să se uite la ea, iar doamna March, simțind nevoia să facă ceva cu mâinile, începu să împăturească hainele pe care le aruncase pe fotoliu când intrase în dormitor – fularul, mănușile verde-mentă, puloverul greu – și le puse unele peste altele, ordonat.

– Ai să te descurci aici singură? o întrebă George, urmărindu-i gesturile nefirești cu hainele.

– Păi nu e ca și cum ar fi prima oară.

– Știu, știu. Voiam să te rog să vii cu mine, dar simt că e mai bine dacă rămâne cineva cu Jonathan, mai ales acum, când se întoarce la școală. Nu ești de acord?

– Desigur, spuse doamna March. Nici eu nu m-aș simți bine dacă l-aș lăsa singur.

Doamna March își imagină cum aveau să fie următoarele zile, când Jonatahn se întorcea la școală. O să viziteze singură muzee, o să ia prânzul în tăcere, în sufrageria pustie. Dar oare nu asta face dintotdeauna? își aminti sieși.

– În plus, continuă George, nu aș vrea să te forțez să faci o călătorie atât de extenuantă. Nici n-ai apuca să-ți revii din cauza diferenței de fus orar și ar trebui să zburăm înapoi.

Brusc realiză că George nu folosise niciodată expresia *diferență de fus orar*. O certitudine grea și puternică se prăbuși peste ea: acest bărbat nu era George. Dar cine era? Ceva nu era în regulă cu bărbatul din fața ei. Era George – avea chipul lui, purta cardiganul lui – și, totuși, instinctul ei îi spunea că nu e el.

– E mult mai bine dacă rămân acasă, spuse ea cu prudență, pronunțând afectată fiecare cuvânt.

El zâmbi, cu mâinile în buzunare – de obicei, nu merge ținându-și mâinile în buzunare, nu-i așa?

– Așa ziceam și eu.

Ridică o mână să se scarpine după o ureche și spuse:

– Sunt în biroul meu. Strigă-mă când sunt gata cotletele de miel.

Se răsuci pe călcâie ca să iasă din dormitor și, pradă impulsului de moment, ea strigă:

– Stai!

Se întoarse cu fața spre ea și ea începu să turuie.

– Voiam să te întreb… cum se numea orășelul ăla… știi tu, când am stat vara în sudul

Italiei și nu aveam aer condiționat, și puteam vedea oceanul din camera de hotel, și tu obișnuiai să stai până târziu fumând trabucuri pe terasă… Îți amintești?

– Ce? Ce-ți veni să mă întrebi asta tocmai acum?

Ca să câștig timp, îi răspunse ea în gând.

– Știi, continuă doamna March, soții Miller de deasupra noastră au de gând să călătorească în Italia. Adoră să călătorească împreună, completă ea, și i-am povestit Sheilei despre vacanța noastră și ea m-a întrebat cum se numește orașul.

George coborî privirea în podea și pentru un moment doamna March gândi că l-a prins pe acest străin, dar el începu să pocnească din degete, apoi ridică privirea, spunând pe un ton triumfător:

– Bramosia!

Au făcut o treabă grozavă, indiferent cine or fi, își spuse în gând doamna March. Atent la detalii… Străinul ieși din dormitor, iar ea medită cu precauție la această idee nouă și periculoasă. Era o presupunere stranie, dar una bizar de logică. Posibilitatea ca ea să nu se înșele că George fusese înlocuit de un impostor o duse spre o altă presupunere de-a dreptul înfiorătoare: și dacă mai era un alt George umblând prin jur, ar putea fi și o altă *ea*, o altă doamnă March? Dacă ar fi fost așa, conchise în mintea ei, întorcând fără să vrea capul spre fereastră, ar fi știut deja.

27

Prezența Marthei avea un efect vizibil asupra doamnei March. Nu era nevoită să facă efortul să se dea jos din pat și să se îmbrace cât timp George era plecat, dacă Martha nu avea să ajungă în fiecare dimineață. Posibilitatea ca Martha să-i judece în tăcere lâncezeala a motivat-o destul să coboare din pat. De fapt, doamna March căpătase de curând obiceiul să adune tot ce ar fi putut curăța Martha. În fiecare dimineață, înainte de sosirea Marthei, doamna March se lăsa în patru labe, uitându-se sub mobilă și în ungherele băilor, căutând gândaci, ștergând orice urmă lăsată de scrumul țigărilor Gabriellei (fuma ocazional, în secret, savurându-și rezerva din ce în ce mai mică de frunze de tutun ca și cum s-ar fi delectat cu niște trufe de ciocolată), adunând toate paharele de vin uitate de ea pe comode sau pe noptiere fără suport dedesubt, lăsând în urmă cercuri negre. Scutura cearșafurile de firimituri – noaptea târziu ciugulea în pat, un obicei masochist cu care se pricopsise din cauza gândacilor. De ceva timp, hainele începuseră să o strângă în jurul pântecului, mai mult decât ar fi fost confortabil pentru ea. Acum se bucura de băi mai lungi, mai fierbinți, și baia se umplea de abur, încețoșând oglinda și ascunzând formele trupului ei gol când ieșea din cadă.

Își făcea rutina zilnică de plimbări, ieșind în diminețile reci, confuză, ca să-și cumpere pâinea cu măsline de la băcănii cu mult sub nivelul patiseriei Patriciei, sau ca să viziteze muzee.

Într-o dimineață își uită mănușile și degetele îi amorțiră atât de tare, încât nu fu în stare să deschidă ușa apartamentului când ajunse acasă. Stătu pe hol câteva minute până când începu să-și simtă degetele mici de la mână, crăpate, revenind la viață cu usturimi dureroase.

Într-una dintre diminețile friguroase, în timp ce se îndrepta spre 75th Street, trecând din întâmplare pe lângă vitrina unui magazin, îi căzură ochii pe o diademă. Era identică cu cea purtată de Sylvia Gibbler în cea mai recentă fotografie făcută publică de presă. Așezată pe o pătură într-o pădure, fata moartă zâmbea spre aparatul de fotografiat (se pare că zâmbea mereu), ținând o piersică într-o mână și purtând pe cap o diademă simplă, din catifea neagră.

Doamna March se gândi să o cumpere. Să o probeze acasă. Să se uite la reflexia ei din oglindă, mult mai atrăgătoare. Poate că Sylvia ar privi-o și ea. Se tot gândi să o cumpere până trecu de vitrină, lăsând în urma ei diadema, făcându-și loc prin mulțimea de pe Third Avenue.

Se alătură pietonilor la trecere și se ținu pe picioare înfruntând cu dârzenie curentul lăsat de autobuzul M86 trecând în trombă. Când era pe punctul să traverseze strada, o observă pe femeia din fața ei. Avea o haină de blană, pantofi lucioși cu ciucuri, părul aranjat într-un coc subțire, lejer. Doamna March se uită la ceafa ei până când culoarea semaforului se făcu verde și fu împinsă atât de violent de ceilalți trecători pe zebră, încât o pierdu pe femeie printre căciuli, fesuri și genți legănându-se. După câteva secunde o văzu din nou, trecând de braseria din colț. Doamna March iuți pasul și o urmări, atentă să rămână câțiva pași în spatele ei. Se îndreptau în aceeași direcție, așa că doamna March se gândi că nu era nimic riscant să continue micul joc *Urmează liderul*. Femeia mergea în ritm constant, zgomotul pantofilor ei potrivindu-se cu ritmul pantofilor doamnei March. Când femeia întoarse capul ca să se uite în vitrina unui magazin, inima doamnei March tresări când recunoscu pomeții ridicați ai femeii, nasul ei acvilin. O vreme au mers așa, doamna March urmând-o așa cum bobocii de rață se țin după mama lor, până când femeia se întoarse la un colț și doamna March, care trebuia să meargă în

direcția opusă, se opri brusc. Rămase încremenită privind spatele femeii în timp ce aceasta se îndepărta pe stradă și, invadată de un sentiment eliberator, euforic – ca vinul roșu încălzindu-i pieptul și izbucnind în ceea ce aproape ar putea fi descris ca fericire –, hotărî că nu putea abandona jocul. Făcu la stânga, evitând în ultima clipă un trecător ascuns după un uriaș buchet de flori.

Doamna March o urmări pe femeia în haină de blană pe o stradă cu case înșiruite identice. Se ținea la distanță de femeie, când o văzu urcând pe treptele de piatră ale unei vile din cărămidă roșie. Femeia nu se scotoci prin buzunare după cheie, ci întoarse mânerul yalei și deschise ușa. Intră și închise ușa după ea. Doamna March rămase o vreme privind ușa închisă, uitându-se în lungul străzii liniștite, înainte de a se hotărî să se apropie. Clădirea liniștită, maroniu-roșiatică, părea foarte atrăgătoare cu ușa sa cu arcadă sub cornișele decorative, o casă foarte prietenoasă. Urcă încet pe treptele din față, cu mocasinii ei tropăind pe gresie, cu mâinile împreunate ca și cum se ruga. Când ajunse pe ultima treaptă din capul scărilor, își puse mâinile înmănușate pe lemnul lăcuit în multe straturi, simți un zvâcnet, apoi împinse ușa. Ușa se deschise cu un scârțâit încântător, imaginea ei reflectată pe furnirul lucios alunecând odată cu scârțâitul ușii. Închise ușa după ea cât de încet putu și păși în vestibul.

Aerul din interior era diferit. Traversă dalele de mozaic alb și negru și crezu că recunoaște oglinda ei de acasă și șifonierul îngust din holul de la intrare. Înaintă și dădu la dreapta ei de un living spațios și luminos. Înrămate, niște fotografii străluceau de pe pervazul de marmură al șemineului. Din ramele de argint îi zâmbeau niște necunoscuți. Examină livingul. Pe o sofa retro, câteva pernuțe de catifea stăteau aliniate ordonat, și o ediție aurită din *Jane Eyre* era pusă pe un secreter demodat. Se simțea confortabil, chiar relaxată, ca și cum mai fusese acolo. Poate mai fusese acolo, își spuse. Se apropie de o oglindă și crezu că poate distinge în ea nu livingul femeii, ci, mai degrabă, propriul living cu tabloul de Hopper atârnat sub spotul luminos decorativ și rafturile cu cărți de o parte și de alta a șemineului.

Inspiră adânc de vreo câteva ori, se întoarse în vestibul, atentă să audă pași venind de la etaj, dar refuză să plece, ca și cum aștepta să o descopere cineva.

Nimeni nu coborî la parter și ea deschise ușa de la intrare și ieși, luând umbrela cu flori din suportul de porțelan când păși peste prag.

Când ajunse acasă se simțea ca și cum era într-un vis. Lăsă umbrela în șifonierul din vestibul, lângă haina și pălăria ei. Martha era în dormitor – de obicei, la acea oră aranja paturile –, și doamna March se furișă în bucătărie ca să-și facă o ceașcă de ceai. Se plimbă cu mișcări ciudate prin fața aragazului în timp ce apa fierbea, apoi luă ceașca cu ceai și șervetul brodat și intră în living. Puse ceaiul pe măsuță, deschise televizorul și tocmai se așeza când auzi o bătaie în ușa de la intrare. Încremeni legănându-și fundul suspendat deasupra canapelei, așteptând și a doua bătaie în ușă care să-i confirme că, într-adevăr, cineva e dincolo de ușă. Când cea de-a doua bătaie veni și ea, mai tare și mai insistentă decât prima, țâșni să deschidă ușa, fără să se uite pe vizor, ca să fie rapidă.

Nu era nimeni la ușă. Decorat cu tapetul bine-cunoscut, cu aplicele răspândind o lumină caldă și reconfortantă, holul imobilului era pustiu. Privi la liftul gol, cu butoanele stinse.

Închise ușa încet. A treia bătaie, rapidă și ușoară, aproape ezitantă, abia se auzi prin ușă. Nervoasă, deschise ușa cu forță și o ținu deschisă, privind în lungul holului, dar nu văzu pe nimeni. Să fie o glumă a unuia dintre copiii din bloc?

Când auzi vocea lui George în spatele ei, tresări. Glasul lui venea dinspre living în vestibul, pe a cărui ușă scosese capul, râzând de ea. Doamna March închise ușa

apartamentului și urmări vocea. Să se fi întors George mai devreme de la Londra? Respirând greu, rar, păși precaută în living – nu era nimeni acolo, dar glasul lui George încă se mai auzea, neîntrerupt. Uluită, scoase capul pe ușile franceze ce dădeau spre sufragerie, ca să realizeze că vocea se auzea din spatele ei, ieșind din difuzoarele televizorului. George era la TV.

„Cred că Johanna e privită cu un fel de dispreț în carte, în special de către narator", spunea privind în jos, așa cum făcea mereu când voia să pară că gândește profund. „A fost absolut neintenționat, dar m-am trezit că, treptat, am început să o disprețuiesc, chiar să o detest."

Din public se auziră râsete scurte, nervoase.

„De ce credeți că cititorii o găsesc atât de fascinantă?", întrebă jurnalistul care îi lua interviul.

„Ei bine, în primul rând fiindcă e atât de reală."

George privi direct în camera de filmat, la doamna March, privirea lui pătrunzând-o intenționat, o penetrație lentă, aproape erotică. Întoarse privirea spre intervievator. „Sau, cel puțin, sper că lasă această impresie."

„Cu siguranță că da. Ați creat o poveste inteligentă în jurul unei ființe atât de tragice."

„Și ca să vă răspund la întrebarea anterioară, *iau* în calcul să vând drepturile de ecranizare. Cred că romanul e potrivit pentru ceea ce aș numi limbaj cinematografic."

„Aveți vreo actriță în minte pentru rolul Johannei?", întrebă jurnalistul.

„Nu o să mă provocați cu întrebarea asta, domnule. Nu aș vrea să ofensez nici o actriță spunându-i numele", răspunse George râzând.

„Vă garantez că ar fi o listă lungă de actrițe doritoare să se urâțească pentru a juca rolul acesta. Are tot ce-i trebuie ca să primească un premiu."

Prin mintea doamnei March trecu un șir lung de Johanne, toate arătând ca ea, mișcându-se ca ea, aidoma a sute de reflexii nebune, scoase din minți. Smuci telecomanda ca și cum ar fi pus mâna pe o armă și închise televizorul. Își bău ceașca cu ceai în liniște, privindu-și propria reflexie în ecran.

28

Cu o noapte înainte de întoarcerea lui George acasă, doamna March se ameți cu vin roșu și se cufundă în cada plină cu spumă parfumată. Ea și Jonathan cinaseră în tăcere, mâncând friptură de vită, fără să schimbe nici o privire, în timp ce pick-upul învârti discul cu Chopin până la sfârșit. După ce terminaseră de mâncat și Martha plecase, doamna March luă unul dintre paharele bune de vin – cele rezervate evenimentelor oficiale și păstrate în bufetul cu porțelanuri din living – și-l umplu până la margine cu Bordeaux.

Îl trimise pe Jonathan la culcare, dar încă îl mai auzea dupăind prin cameră și vorbind de unul singur. Închise ușa dormitorului și inspectă faianța și gresia de gândaci. Cum nu găsi nici unul, turnă un jet gros de săpun lichid parfumat în cadă.

Se dezbrăcă, evitând să se privească în oglindă, așa cum eviți un vecin la supermarket. Își lăsă hainele împăturite frumos pe capacul vasului de toaletă și păși delicat în cadă, potrivind temperatura înainte să se cufunde în spuma catifelată, parfumată. Apa apăsa pe pieptul ei cu o greutate aproape zdrobitoare.

Evenimentele din ultimele zile o sâcâiau aidoma muștelor dând târcoale unui cadavru. Cercetă biroul lui George până la ultima coală de hârtie, căutând orice suvenir al crimelor sale, așteptându-se să dea peste dinții Sylviei într-o cutie decorativă (așa cum ea păstrase dinții lui Jonathan de când era mic). Răscoli prin numeroase carnete și penare cu stilouri, căptușite cu catifea, sertare pline cu benzi pentru mașina de scris, dar nu găsi nimic – doar un număr de telefon mâzgălit pe carnețel. Sunase la acel număr, răspunsese o femeie, dar doamna March nu fu în stare să încropească pe loc un plan ca să afle ceva de la ea și închise panicată.

În acea dimineață, când încă încerca să alunge ideea că trebuie să se dea jos din pat, fu zguduită din letargie când realiză, devastată, că uitase să-i dea bacșiș portarului, pentru ziua de Crăciun. Alergă într-un suflet la parter, cu părul nearanjat, îmbrăcată neglijent cu o cămașă largă care se strânse ghem deasupra taliei, peste care aruncă trenciul lui George, mult prea mare, și îndesă un fișic gros și umed de bani în mâinile portarului nedumerit, care se feri de ea.

Bău paharul cu vin în cadă, încercând să șteargă din memorie vocea ei, implorându-l „Luați-i, vă rog, luați-i!“ Ca o femeie care-și pierduse mințile. Poșeta îi căzuse din mâna tremurândă și tot ce avea în ea se împrăștiase pe jos. Castanele mici și uscate cumpărate în de mult uitata vizită la muzeu se rostogoleau pe marmura din holul blocului.

Mai mult, ca să iasă din casă, a trebuit să aștepte până când schimbul portarului s-a terminat la ora trei după-amiază.

Își îndoi piciorul stâng, lăsându-și genunchiul la vedere, și urmări cum aburul se ridica de pe pielea ei în fuioare fumurii. Miji ochii ca să vadă mai bine ridurile de pe vârfurile degetelor de la mâini și un fir de sânge picură în apă. Se mișca de-a lungul căzii ca un șarpe de apă, diluându-se în roz palid în apropierea degetelor de la picioare. Se ridică, gata să iasă din cadă, dar brusc își dădu seama că vărsase niște vin roșu în apa din cadă. Se relaxă, se cufundă înapoi în apă și mai sorbi o înghițitură din vin. Oare Sylvia o fi sângerat mult când a fost ucisă? Simțise sângele scurgându-i-se din ea, prelingându-i-se pe piele, în timp ce era lovită și violată? Medicii legiști explicaseră publicului că, în acest caz, era dificil de stabilit dacă fusese viol, fiindcă trupul ei fusese abandonat capriciilor vremii, dar ideea că Sylvia fusese violată era o certitudine în mintea tuturor, inclusiv în cea a doamnei March. În acest moment, găsea că ar fi fost dezamăgitor să *nu fi fost* violată, dacă toți și-au pierdut timpul jelind o simplă crimă. Cu siguranță, toate indiciile

arătau că fusese un viol. Trupul a fost găsit pe jumătate gol, de la brâu în jos, iar chiloții Sylviei au fost găsiți în apropiere, ca și cum ar fi fost aruncați în grabă. Doamna March încercă să-și imagineze cum ar fi arătat trupul gol al Sylviei. În timp ce se uita la trupul ei sub apa translucidă, își imagină părul pubian al Sylviei și pe ucigașul ei admirându-l înainte să o violeze. O senzație uitată o inundă pe doamna March pe interior – excitarea. Se simți imediat vinovată, un sentiment însemnat cu fier roșu în psihicul ei încă din adolescență, când își privea trupul atunci când era în cadă. Când o făcu prima oară, și-o imaginase pe Kiki că se uita ea, că o judeca pentru asta. Puse punct existenței lui Kiki o dată pentru totdeauna în iarna de după vara ciudată din Cádiz. Când Kiki intră în cadă împreună cu ea în acea noapte, doamna March fu copleșită de un val de furie, urmat de ceva mai intens decât disperarea. O imploră pe Kiki să plece, să nu se mai întoarcă, dar Kiki, încăpățânată, refuză. Mânioasă, doamna March o prinse de gât pe Kiki, strângând atât de tare, încât unghiile i-au pătruns în carnea palmelor, iar brațele îi tremurau, vibrând în aer ca și cum Kiki se lupta pentru viața ei. În timp ce prietena ei imaginară se scufunda în apă, își imagină gâtul căzându-i într-o parte și ochii albindu-i-se. Satisfăcută, trase dopul și vârtejul de apă din jurul scurgerii o luă pe Kiki cu el.

Amețită și mai mult de vinul ei, cu paharul abia stând pe marginea căzii, simți ceva la coada ochiului, dincolo de câmpul ei vizual. Privi la stânga fără să întoarcă capul: o femeie goală stătea în picioare lângă cadă. Se prinse de marginea căzii, forțându-se să-și întoarcă privirea și văzu că era chiar ea însăși privind în jos, spre sine. Doamna March își ținu privirea fixă încercând să se suprapună peste imaginea femeii din fața ei, dar geamăna ridică un picior peste marginea căzii și păși înăuntru, privind-o direct în față. Abia atunci a realizat că trebuie să fi fost un vis. Femeia cu chipul ei o privea cumva întrebătoare, apoi se aplecă în față, sfârcurile ei prea negre și prea mari mângâind luciul apei; întinse mâinile spre doamna March, cu degetele căutând nerăbdătoare. Le scufundă în apă și doamna March le văzu înaintând spre picioarele ei depărtate. „Nu…“ spuse.

Se trezi în apa călâie, acoperită cu o pojghiță unsuroasă, cu Jonathan stând în picioare lângă ea. Era îmbrăcat în costumul de urs.

– Mami, ești moartă?

Încercă să zâmbească, dar buzele ei, uscate din cauza vinului, abia se deschiseră.

– Mami e doar puțin somnoroasă, spuse ea. Du-te și te joacă.

– E trecut de ora la care trebuia să fiu în pat.

Se uită pe mica fereastră de deasupra căzii și văzu că afară deja se întunecase, dar nu era întuneric când umpluse cada cu apă?

– Firește că da. De ce nu te-ai culcat?

– Am avut un coșmar.

– Treci înapoi în pat.

– Pot să dorm în patul tău în noaptea asta?

– Ești prea mare pentru așa ceva. Știi asta.

Aștept în timp ce Jonathan se gândea în tăcere ce să facă. Nu se putea mișca, altfel spuma rămasă s-ar fi dizolvat și el i-ar fi văzut sânii. Nu-și mai amintea când băiatul ei o văzuse ultima oară goală. Nu credea să o fi văzut vreodată goală. Ea își văzuse mama goală o singură dată și își amintește totul ca și cum ar fi în fața ei. Peticul de păr aspru, negru, lânos dintre picioarele ei, în timp ce ședea pe vasul de toaletă în fața tinerei doamne March, inexplicabil de degajată, chiar dacă în casa lor dintotdeauna nuditatea fusese considerată deplasată.

– Mami… începu Jonathan, frecându-se la ochii umbriți de genele negre și grele, somnoroase. Nu pot găsi doamna dinăuntrul celeilalte doamne.

– Ce spui? întrebă doamna March, îngrijorată.

– Doamna dinăuntrul celeilalte doamne… repetă Jonathan. Știi tu, rusoaica!

– O! răsuflă ușurată doamna March.

Băiatul vorbea despre colecția mamei sale de păpuși Matrioșka din lemn.

– Ai răscolit printre lucrurile mele? Știi că nu ai voie acolo.

– N-am găsit-o… pe ultima, cea mai mică.

Când era mică, doamna March se juca pe ascuns cu păpușile rusești, deschizându-le, scoțându-le pe cele mai mici dinăuntru. Uneori o înlocuia pe ultima – cea mai mică, cea mai pură – cu un alt obiect. O bucățică de hârtie cu o mâzgălitură, un pion de fildeș sau unul dintre primii ei dinți. I se părea extraordinar de interesant că maică-sa chiar *avusese* păpuși. Era ceva care, în sfârșit, o făcea să o înțeleagă, ceva care le lega. Descoperind că le desperechea, maică-sa o certă și mută păpușile pe ultimul raft de sus, deasupra comodei din dormitorul ei. Păpușile aveau o aură de inaccesibilitate, ceea ce o făcu pe doamna March să le ia acasă la ea după ce maică-sa fu trimisă la Bethesda și apartamentul golit.

Când, în sfârșit, Jonathan ieși din baie după multe stăruințe încheiate cu amenințarea că va fi pedepsit, doamna March se ridică din poziția ciudată în care stătuse în cadă – apa se răcise între timp – și trase dopul din gaura de scurgere. Apa i se prelingea pe corp, picurându-i într-un fir subțire dintre picioare.

Luă pastilele din ierburi medicinale care îi făcuseră bine și în alte ocazii, dar de data asta dădură greș. Somnul nu se lipea de ea.

Se ridică din pat, își puse niște șosete în picioare și halatul, și ieși în living. Palid luminat de becurile de pe stâlpii stradali, livingul era cufundat într-o tăcere tulburată din când în când de câte o mașină care trecea pe stradă.

Cu ani în urmă, când au fost în excursie la Veneția, George îi dăruise doamnei March o mască veche. Avea un cioc lung, ca cele purtate de medici pe timpul ciumei bubonice, doar că masca era pictată cu un galben strălucitor, cu pene albe și aurii în jurul găurilor pentru ochi, făcând-o să semene cu o pasăre. Tulburată de mască, doamna March o ascunsese pe un raft de sus, printre ghiduri de călătorie vechi de zeci de ani. Se urcă pe scaun, bâjbâind cu mâinile după ea. O recunoscu imediat când o atinse.

Se plimbă prin apartament fără un scop precis, respirând tare și fierbinte în mască, încercând să vadă prin găurile ochilor. Când era copilă, când nu putea dormi, nu ar fi îndrăznit să rătăcească așa prin apartament. Mobilat cu canapele tari și o măsuță de cafea foarte grea, livingul părinților era înspăimântător în timpul nopții.

Păși în sufragerie, trecându-și mâna peste masă, trasând cu degetul peste portrete. Observă ceva argintiu pe una dintre rame, strălucind pe culorile victoriene întunecate. Se apropie mai mult, atât cât îi dădea voie ciocul măștii, și văzu că o insectă – un peștișor argintiu – era prinsă sub sticlă, încercând orbește să găsească o ieșire. Insecta se târî până la fața femeii victoriene, ai cărei ochi păreau să o implore să facă ceva.

Peștișorul argintiu își săltă căpșorul ca și cum s-ar fi uitat la doamna March. Doamna bătu ușor în sticla tabloului și insecta o șterse iute, ascunzându-se de ea sub ramă.

29

Cu George programat să ajungă în acea seară și Jonathan sus, la etaj, la familia Miller, doamna March se hotărî să se ocupe de hainele care trebuiau duse la curățătoria chimică. Fusese sarcina Marthei până când, într-o zi, unul dintre costumele lui George s-a întors fără cravată. În loc să o certe că nu fusese atentă și nu observase lipsa cravatei, doamna March hotărî ca de atunci încolo să se ocupe chiar ea. Obișnuia să aștepte până la sfârșitul săptămânii, când Martha avea zi liberă, ca să evite orice fel de situație stânjenitoare.

Doamna March înțelesese din multele prilejuri în care-l văzuse pe portar cu hainele pentru curățătorie ale vecinilor că ar fi mai bine să i le dea chiar lui, dar chestiunea ieșea din discuție. Ajunsă în holul blocului, trecu pe lângă el în grabă, trăgându-și pălăria în jos, peste față, ca să evite să dea ochii cu bărbatul. El îi ținu ușa, o salută – „Bună dimineața, doamnă March!“ –, iar ea se înroși și mormăi un răspuns neinteligibil.

Curățătoria era un loc dezamăgitor de mic, înghesuit într-o clădire de pe Third Avenue. Serviciile lor de livrare nu erau de încredere, iar doamna March observă că era taxată cu diferite tarife în funcție de ce se întâmpla să poarte în acea zi atunci când trecea și lăsa hainele (haina ei de blană coincidea cu cel mai scump tarif). Cu toate astea, hainele erau curățate ireproșabil. Puteau scoate, așa cum spunea și reclama, absolut orice pată. Azi abia aștepta să ridice hainele pe care George le purtase în excursia pe care o făcuse la cabana lui Edgar. Ciudat era că George insistase să le ducă el la curățătorie.

– Ați găsit ceva, să zicem, ciudat? Pe haine? îl întrebă pe angajatul curățătoriei după ce acesta trânti pe tejghea hainele trase în țiplă.

Bărbatul făcu ochii mici și o privi așa preț de un minut, cu colțurile gurii alunecând spre un rânjet ironic, pe care ea spera că-l făcuse involuntar.

– Ce vreți să spuneți? o întrebă el, cu o gaură de arsură pe gulerul cămășii și emanând o respirație puturoasă de trabuc.

– O, nu, nimic. Lăsați, răspunse ea. Ați scos totul cum trebuie? întrebă punându-și mâinile peste țiplă și inspectând hainele.

– Totul OK, totul ca de obicei. Nici o pată nu e prea grea pentru profesioniștii în pete. Bonul e înăuntru.

Doamna March se repezi la portofel, în timp ce bărbatul începu să se ocupe de alt client. Din camera din spate, printre pufăiturile fiarelor de călcat cu aburi, un mic radio anunța:

„Micul oraș Gentry este încă în stare de șoc după descoperirea trupului Sylviei Gibbler…“

Îi întinse câteva bancnote bărbatului și, în timp ce el pregătea restul, ea se sprijini de tejghea, chinuindu-se să audă mai bine.

„În acest moment nu există suspecți, iar prietenii și familia cred că oribila crimă ar fi fost comisă de un străin aflat în trecere prin oraș. Autoritățile fac apel la oricine are informații de orice fel să sune la numărul de urgență pentru informații anonime…“

Doamna March cochetă cu ideea să sune, să-l dea pe George pe mâna poliției. Nu era în stare, îi era teamă că ar fi fost nevinovat. Dar spaima din stomacul ei îi spunea că nu era așa.

– Mulțumesc, mai veniți pe la noi, spuse bărbatul de la curățătorie recitându-și poezia pe un ton morocănos și întinzându-i restul.

În drum spre casă, cu mâinile transpirându-i pe țiplă, mintea ei începu să facă un

plan. O să se ducă chiar ea la Gentry. Să caute indicii, să-și confirme suspiciunile. Nu, e absurd, își spuse. De ce m-aș duce tocmai până în Maine din cauza unei presupuneri prostești? Dar propria obiecție se dovedi una superficială, căci se imagina câștigând încrederea localnicilor, descoperind indicii trecute cu vederea, chiar lăudată de poliție pentru curajul și tenacitatea ei. Se hotărî să se ducă până acolo, să afle o dată pentru totdeauna dacă e măritată cu un criminal abominabil.

Trecu pe lângă o librărie de pe Madison, strâmbând din nas când văzu vechi ediții ale cărților lui George puse pe rafturile mobile în fața librăriei, cu paginile desfăcute ca prostituatele făcându-ți semn să te duci la ele. Se opri când văzu cel mai nou roman al lui în vitrină. Vedea prin sticla vitrinei cafeneaua luminată slab, cu scările de alamă atașate de rafturi, cu cărțile aranjate de la podea până în tavan. Stând în fața secțiunii numite „Bestselleruri“, doamna March avu impresia că o recunoscu pe femeia din supermarket, al cărei nume încă îi scăpa. Cea căreia doamna March îi furase din căruciorul plin cu cârnați un exemplar din romanul lui George. Doamna March nu putea auzi prin vitrină, dar i se păru că femeia citea cu glas tare din cartea lui George și râdea. Și râzând alături de ea era… Sheila Miller? Cu părul tuns scurt, zveltă, într-o haină băiețoasă și purtând un fular în culorii vii, se ținea cu mâna de burtă, ca și cum încerca să oprească râsul convulsiv.

Doamna March se uita la ele prin vitrină, pieptul ei greu făcând țipla în care erau trase hainele să foșnească. Un taxi acceleră în spatele ei, iar reflexia lui, o pată galbenă încețoșată, traversă sticla vitrinei librăriei tăind gâtul femeilor și împroșcând pe trotuar apa din canalul de lângă bordură.

Bârfitoarea de la supermarket arătă cu degetul spre ceva din carte. Sheila se aplecă să vadă de aproape, iar pe chip i se citea curiozitatea. Orice ar fi citit îi transformă zâmbetul larg într-o gură căscată cuprinsă de un șoc exuberant pe care și-o acoperi cu o mână, făcându-i ochii mari de uimire. Femeile se priviră una pe cealaltă savurându-și răutatea, aidoma unor vrăjitoare privind într-un ceaun bolborosind.

Doamna March trecu încet de-a lungul vitrinei. La un moment dat, ochii ei îi întâlniră pe cei ai femeilor, încă râzând. Așteptă ca fețele să li se destrame într-o expresie care să le trădeze remușcările. În schimb, spre dezamăgirea ei, buzele femeilor se lățiră în zâmbete reci și lacome. Doamna March își continuă drumul spre casă.

Când ajunse la bloc, dădu cu ochii de un mic grup de oameni adunați în față. Presupuse că erau fanii lui George. Când se apropie de intrare, câțiva dintre ei îi aruncară priviri curioase.

Abia păși în apartament și interfonul sună – un răget răgușit, înfiorător care o făcu să tresară. Ridică receptorul.

– Da?

– George e acasă?

– Nu, cred că e plecat. Cine sunteți?

– Putem să intrăm? Vrem un autograf.

– Nu e posibil. Așa cum am spus, soțul meu nu este acasă.

– Suntem niște fani înfocați ai romanului său. Vrem doar să vedem unde locuiește. Vă rugăm.

– Nu, eu…

– În maxim cinci minute scăpați de noi.

– Unde e portarul? întrebă ea, cu gura uscată.

– Îmi scriu teza despre romanul lui, spuse o altă voce. Nu ia decât o clipă. Să văd unde s-a născut Johanna ar fi o informație valoroasă pentru cercetarea mea.

– Nu vă pot lăsa să intrați. Plecați, vă rog.

Auzea șușoteli prin difuzorul interfonului.

– Încetați să ne mai deranjați, îi rugă doamna March, strângând într-o mână sacul cu hainele de la curățătorie și broboane de sudoare îi apărură pe tâmple. Alo? Alo?

– Da? se auzi o voce, atât de puternică și de clară, încât tresări. Sunt portarul.

– O, slavă Domnului, spuse ea. Aici e doamna March, de la 606. Au plecat?

– Cine să plece?

– Fanii, fanii lui George, grupul din fața blocului…

Se opri, cu sudoarea înghețată de-acum pe tâmple, realizând că cel care vorbea nu era, de fapt, portarul. Iar acum aveau numărul apartamentului ei.

Ca o confirmare, ceva se izbi de ușa de la intrare a apartamentului cu atâta forță, încât balamalele se zguduiră. Doamna March scoase un țipăt înăbușit și scăpă din mână hainele de la curățătorie, ca și cum ar fi fost împușcată. Înghiți în sec, adunându-și curajul ca să se uite pe vizor, când o altă lovitură violentă aproape că scoase ușa din cadru. Își acoperi fața cu mâinile și, în timp ce izbiturile continuau, ea împingea cu spatele în ușă ca un contrafort. Bătăile necontenite răsunau în pieptul ei.

– Lăsați-mă în pace! țipă printre suspine sfâșietoare și alunecă spre podea.

Loviturile se opriră dintr-odată.

Rămase căzută pe podea, sprijinită cu spatele de ușă, mult după lăsarea întunericului. Când soneria sună, tresări și auzi de partea cealaltă a ușii:

– Doamnă March, sunt eu, Sheila! L-am adus pe Jonathan.

Jonathan – îl aducea pe Jonathan de sus.

Doamna March se ridică de pe podea și se uită în oglindă. Fața îi era umflată, rimelul i se scursese pe obraji. Îl corectă – îl mânji, mai mult sau mai puțin – cu degetele și Sheila bătu din nou. Umbre se perindau pe sub ușă și doamna March suspectă pentru o secundă că totul a fost un complot: fanii lui George erau creativi. Apropie un ochi de vizor și o văzu pe Sheila, părul blond distorsionat de lentila vizorului, privind direct la ea. Se retrase precipitată, își mușcă degetul mare, apoi deschise ușa.

Sheila îi zâmbi, ținând mâna pe umărul lui Jonathan. Dacă o văzuse pe doamna March în fața librăriei, atunci chipul ei nu o trăda deloc. Jonathan o zbughi în apartament și când Sheila era pe punctul să plece, după ce spuse un obișnuit „Să aveți o zi minunată!“, doamna March își drese glasul și spuse:

– Aș aprecia, Sheila, ca atunci când Jonathan e lăsat în grija ta, să nu ieși în oraș și să-l lași nesupravegheat.

Pe chipul Sheilei apăru uimirea, iar gâtul i se înroși.

– Sigur că nu, spuse ea. Niciodată nu aș….

– Păi, nu te-am văzut eu pe Madison? În urmă cu doar câteva ore?

Sheila se încruntă atât de exagerat, încât fața ei părea că simulează un moment de gândire profundă.

– Nu, eu… Azi nu am ieșit deloc din casă. Băieții s-au uitat la un film, am făcut niște limonadă și fursecuri….

– Bine, atunci înseamnă că m-am înșelat.

Sheila se scărpină la claviculă.

– Te simți bine?

– Mă simt perfect, răspunse doamna March.

Clipi și fu ca și cum apăsase pe un întrerupător: se îndreptă de spate și zâmbi atât de larg, încât fața ei amenință să se umfle și să se topească și apoi să se scurgă pe o parte a capului.

– Mulțumesc foarte, foarte mult că ai avut grijă de Jonathan, spuse jovială. Ne vedem

în curând, sper. Să ai o seară *minunată*.

Și cu asta, închise ușa în fața Sheilei.

Când George se întoarse acasă, doamna March – grijulie ca întotdeauna – îl întrebă cum a fost călătoria.

– Splendidă, răspunse el, ceea ce pe ea o deranjă enorm. Totul a mers fără nici un cusur. Cred că am rupt gura târgului cu interviul – l-ai urmărit?

– L-am înregistrat ca să-l putem urmări împreună cu Jonathan, spuse ea, cu ochii privind ieșiți din orbite spre televizor și casetele goale din consolă.

– Se pare că londonezii adoră romanul, spuse George așezându-se pe podea, încercând să repare garnitura de tren a lui Jonathan care se stricase cu o seară înainte.

– Romanul tău este iubit pretutindeni, dragule, spuse ea atât de agitată, încât Jonathan, care se uita la televizor stând pe podea, îi aruncă o privire ciudată.

– În fine, continuă George, sunt recunoscător pentru tot. Dădu din cap ca și cum avea îndoieli. Sunt recunoscător, repetă, strângându-i mâna doamnei March.

Ar fi trebuit să se bucure pentru el, se gândi, trăgându-și mâna din a lui, dar nu se bucura. Fusese lăsată singură, deși voise să-l însoțească (chiar? o întrebă o voce slabă din interiorul ei). Voia să-l pedepsească, să-l facă să se simtă vinovat că plecase fără ea. Să-l facă să se gândească de două ori înainte să mai facă așa ceva. În timp ce George turuia despre un premiu pentru care romanul lui fusese nominalizat, ea îl examina, încercând să găsească semne ale străinului care a stat în fața ei atunci când își făcea valiza în dormitorul lor. Se uită la punctele negre de pe vârful nasului, la firele albe de păr aspru, ieșind rebele dintr-o sprânceană, la ochelarii ușor lăsați într-o parte și concluzionă – cu dezamăgire – că teoria ei era greșită. George era George, așa cum fusese dintotdeauna și va fi mereu, iar obsesia ei pentru ipotezele fantasmagorice ca să-i scuze crima violentă pe care o comisese, pur și simplu nu stătea în picioare. Ba nu, își spuse, simțindu-se încordată în timp ce se uita cum George apuca trenul lui Jonathan cu aceleași mâini cu care o sugrumase pe Sylvia – o să meargă până la capăt, o dată pentru totdeauna. O să-i spună lui George că se duce în vizită la sora și mama ei în Bethesda, dar ea va pleca, de fapt, la Gentry. Când George se tăie la deget în șina trenului, doamna March se îndreptă spre baie ca să-i aducă un plasture, zâmbind tot timpul în colțul gurii.

30

E un concept ciudat vinovăția. Prima emoție pe care doamna March își amintește că a simțit-o. Avea cam trei ani, fusese educată să se ducă la toaletă, dar încă nu era destul de versată în arta ștersului. Părinții ei găzduiau un prânz. Nu-și amintește cu exactitate cine a fost prezent, sau de ce ea și sora ei, Lisa, primiseră permisiunea să se așeze la masă, dar, în timp ce își mânca piureul ei de legume – probabil printr-o conexiune de tip freudian – a simțit inevitabila chemare a naturii. Se uită la mama ei, care își juca rolul de gazdă cu amabilitate, șezând la masă, câteva scaune mai încolo. Și-a împins scaunul cu zgomot, șervetul de in i-a căzut pe podea, ea și-a făcut drum spre maică-sa, prinzând cu mâinile grăsuțe capetele ornamentale ale scaunului. Ajunse la doamna Kirby în toiul unui țipăt combinat cu un râs cu volum oscilant, unul care nu mai fusese auzit în apartament decât în prezența invitaților. Ridicată pe vârful picioarelor, doamna March făcu mânuța pâlnie și șopti în urechea mamei sale, cu năsucul ștergând clipsul Chanel: „Trebuie să mă duc la baie".

Maică-sa oftă, întrebând-o printre dinții scrâșnind „Nu poți să te ții?" Când doamna March dădu din cap că nu, maică-sa o trimise la plimbare cu un bobârnac.

Doamna March încă mai visa în unele nopți episodul cu pricina – umbrele picioarelor ei legănându-se pe marmura de culoare bej-deschis, în timp ce ea era urcată pe vasul de toaletă din baia rezervată oaspeților. Folosise acea baie special, pesemne fiindcă era cea mai apropiată de sufragerie. Așa încât mama ei să o audă când o strigă – „Mami! Sunt gata, mami!" După un timp care păru i se păru imposibil de lung (*și dacă nu mai vine niciodată?*), maică-sa apăru, furioasă, bombănind, „Nu puteai să aștepți?… nu ar trebui să fie treaba *mea*… *Lisa* niciodată…" Șterse poponețul fiicei sale cu atâta forță, încât pielea micuței se înroși. După incident, ori de câte ori doamna March o striga pe mama ei din baie ca să vină la ea, apărea menajera.

Atunci a fost prima experiență a doamnei March cu vinovăția.

Apoi, la vârsta de patru ani, când primise în dar de Crăciun o luxoasă căsuță cu păpuși, izbucni în lacrimi în timp ce sfâșia ambalajul cadoului.

„Ce e?" o întrebă maică-sa. „Nu asta ai vrut?"

Ea încuviință din cap și continuă să plângă, cu mucii prelingându-i-se pe buze.

„Îh, cât e de răsfățată", spuse sora ei, Lisa, ținându-și propriul cadou – un sofisticat laborator de chimie pentru copii – cu detașare matură.

Doamna March nu a fost capabilă în acel moment să explice că, de fapt, *și-a dorit* exact acea căsuță cu păpuși, că visase la ea de când o văzuse prima dată în catalogul celor de FAO Schwarz. Și iată căsuța în fața ei, un colos victorian, completat cu tablouri în miniatură în rame aurite, cu spoturi luminoase funcționale și baie de porțelan. Nu făcuse nimic ca să o merite, nu muncise pentru ea așa cum o făcuse când era în clasa pregătitoare ca să primească un sticker în formă de steluță aurită. Ea doar ceruse să primească această căsuță și acum era acolo, în mâinile ei, care nu o meritau.

Lisa își dădu ochii peste cap și zise: „Doamne, of, nu e nici o tragedie. O să primești ce vrei anul *viitor*", în timp ce doamna March suspina în liniște.

Vinovăția e pentru cel curajos. Refuzul, pentru restul.

Singura problemă acum, se gândi doamna March, era posibilitatea ca sora ei să sune cât e plecată și să întrebe de ea. Nu credea că Lisa ar suna-o; de fapt, rareori se deranja să ridice receptorul în afară de vacanțe și zile de naștere. Și totuși, se știa că suna la întâmplare ca să o țină la curent cu sănătatea mamei lor. O dată a sunat ca să dea știrea urgentă că mama lor umpluse cu sclipici un ornament făcut manual, agățat în bradul de Crăciun de la azil.

Mai avea nevoie de încă o minciună. Avea o misiune serioasă, la urma urmei. O să-și acopere urmele și, în funcție de ce o să găsească acolo, nimeni nu va ști niciodată că a călătorit în Maine. Perspectiva de a avea un mic secret al ei, știut doar de ea, posibil pentru totdeauna, o încânta la culme.

În seara următoare, după ce Martha plecase și George se sechestrase în biroul său, doamna March o sună pe sora ei.

– Voiam să-ți spun că voi fi plecată pentru câteva zile, în cazul în care te gândeai să mă suni, în fine, nu mă suna. Nu voi fi aici. Nici George n-o să fie, adăugă încropind pe loc, mergem la un… la un spa.

– O, ce drăguț! Nu știam că-ți plac genul ăsta de ieșiri.

– E ridicol, cui nu i-ar plăcea?

– E adevărat, presupun, zise Lisa. Unde e? Spa-ul acesta.

– O… Nu știu.

– Adică nu știi unde te duci?

– Nu, e o surpriză… de la George, zise ea, impresionată de ea însăși.

– O, norocoaso, răspunse Lisa – pe un ton acru, gândi doamna March. Și Jonathan?

– O să stea la vecinii de deasupra noastră.

– Vrei să-l sun ca să văd ce face?

– Nu, nu, am să-l sun chiar eu. Din nou, te-am sunat ca să-ți spun că n-am să fiu acasă. Te sun de îndată ce mă întorc.

– OK, atunci, dragă. Distracție plăcută!

Apoi sună la o companie aeriană și cumpără un bilet spre Augusta, cu întoarcerea deschisă.

– Vă mulțumim, doamnă, călătorie plăcută! Maine e drăguț în perioada asta a anului, spuse agenta înainte să închidă telefonul.

Doamna March merse la șifonier și deschise ușile solemnă – se părea că în spatele acțiunilor ei acum era un scop grandios – și trase de pe un raft de sus o mică valiză în carouri.

Când intră George, ea tocmai își punea în valiză papucii de casă îmblăniți, de culoare cărămizie – era o scenă pe care o mai trăise înainte, dar din alt punct de vedere.

– Mă duc în vizită la mama, spuse când el abia trecu peste prag. Am vorbit cu sora mea și mama nu se simte bine.

Se uita la George cu coada ochiului, prefăcându-se că era ocupată cu făcutul bagajelor. El părea cumva perplex în timp ce-și scărpina bărbia și spuse:

– Îmi pare rău să aud asta, iubito. Ai nevoie de ceva?

– Nu, totul e aranjat, zise ea, împăturind câteva baticuri de mătase în valiză (ideea ei despre călătoria incognito).

– Și cât vei sta?

– Păi, am cumpărat un bilet cu întoarcere deschisă, fiindcă nu sunt sigură cât timp vor avea nevoie de mine. I-am spus că voi sta cât e nevoie.

Spuse asta cu o mândrie de martiră, lăsându-l pe George să replice:

– Desigur. Fă ce trebuie să faci.

– Am să te sun des, ca să îți spun cum se simte.

– Se pare că ai totul sub control, ca de obicei, zise el.

Lipsa asta profundă de interes în legătură cu călătoria ei neașteptată o înfurie. George se apropie încet, și ea se încordă când el o sărută ușor pe un obraz. La fel ca Iuda, se gândi ea. Când își trase capul înapoi, ea simți o urmă de zâmbet pe chipul lui.

– Mă duc să fac un duș, zise el.

De îndată ce el porni dușul, ea intră repede în biroul lui. Ținea cheile de la cabana lui Edgar într-un mic bol de ceramică, unde ea le văzu pe un teanc de ambalaje de la gume de mestecat și monede. Le luă încet, delicat, așteptând să fie prinsă asupra faptului, dar nimeni nu o întrerupse când și le vârî în buzunar, și se strecură afară din cameră fără zgomot, la fel de discret cum intrase.

Doamna March își luă la revedere de la George cu un sărut și rămas-bun de la Martha (Jonathan era la școală). Intră în lift, privind înapoi la apartamentul 606. Ușa se închise. În lift inspiră adânc. Fredonă puțin un cântec, privind în jos, la valiză. Își scrisese adresa pe o etichetă din piele și cerneala se întinsese peste prenumele ei.

Ușile liftului se deschiseră cu obișnuita lor zdruncinătură. Ieși în hol, trăgând după ea mica valiză pe roți. Se apropie de ușile de sticlă, așteptând ca George să apară în orice clipă în spatele ei. Nu îndrăzni să se întoarcă, pășind mai aproape, și mai aproape de ieșire.

Portarul îi chemă un taxi și ea așteptă tăcută în timp ce îi aranja valiza în portbagaj cu mai mult tărăboi decât era necesar. Îi mulțumi și se strecură pe bancheta din spate, iar ușa se închise după ea. Aruncă o privire la clădirea blocului, la ferestrele pătrate și la cutiile pătrate de aer condiționat.

Când taxiul porni și ea pierdu clădirea din vedere la prima curbă, doamna March fu surprinsă de un spasm de vinovăție. Nu o mai vizitase pe maică-sa de când Jonathan era mic. În ea sălășluia certitudinea sumbră că maică-sa ar fi trebuit să moară, nu tatăl ei. Taică-su, cu burta bronzată, rotundă, pe care o văzuse doar în Cádiz în acea vară. Tatăl ei, care întotdeauna făcea rezervările pentru cină și știuse pe cine să sune când valizele lor se pierduseră în Grecia. O dată a pregătit un fel de mâncare dezgustător din struguri, fursecuri cu fulgi de ciocolată și alune zdrobite, garnisite cu sare, zahăr și piper, pe care-l prezentă mândră părinților ei, încurajată de Alma, surâzătoare. Maică-sa refuză să guste, reamintind prin asta fiicelor sale că nu le era prietenă și nu le va fi niciodată. La început, tatăl ei declină politicos, dar, după insistența gentilă a Almei, se oferi să guste. Se aplecă deasupra farfuriei și băgă în gură o lingură generoasă din combinația dezagreabilă. A mestecat tăcut, fără îndoială regretând. În ciuda rușinii traumatizante pe care a simțit-o atunci, doamna March a fost recunoscătoare și, pentru prima dată, poate, l-a apreciat cu adevărat pe tatăl ei.

Așezată pe bancheta din piele a taxiului, crăpată și mirosind ciudat, își justifică faptul că o neglijase pe mama ei, liniștindu-se că, dacă tatăl ei și-ar fi trăit ultimele zile, ea l-ar fi vizitat de multe ori în Bethesda. De fapt, ea hotărâse cu o convingere subită că, în primul rând, n-ar fi permis să fie dus atât de departe. L-ar fi ținut cât mai aproape de ea posibil. Drăguța bătrâna doamnă Kirby. Se întreba cum arată el acum în sicriu. De obicei, și-l imagina ca un ziar plutind, cu picioare. Până acum trebuie să fi putrezit, nu au mai rămas decât oasele din el.

Drumul spre aeroport a fost fără peripeții – nimeni nu a urmărit-o, nimeni nu a oprit-o. Șoferul de taxi nu a virat brusc spre autostradă ca să o omoare într-un loc pustiu, la ordinul lui George.

La fel, și avionul ei a plecat la timp și nu au fost întârzieri din cauza controlului de securitate. Își pusese o pereche de ochelari, comic de mari, și un batic, evitând librăria din aeroport, unde cartea lui George o ridiculiza într-un aranjament dezgustător.

În timp ce stătea la coadă la poarta de îmbarcare, auzi un bărbat vorbind cu voce ridicată lângă un telefon public. Era îmbrăcat într-un trenci, ținea un diplomat într-o mână, cu receptorul înghesuit între cap și umăr.

– Da, Delmonico's? Alo, aici e John Burnett. Exact. Aș dori să fac o rezervare pentru cină, pentru sâmbăta viitoare. Da. Pentru două persoane. La ora șapte e excelent.

Doamna March arătă biletul de îmbarcare agentului de la poartă și înaintă pe culoar, lăsându-l în urmă pe bărbat ca să-și facă rezervarea. Ce curios, se gândi, că aflase unde o să fie acest străin la ora șapte, sâmbăta viitoare. Cochetă cu ideea să se ducă și ea la Delmonico's, poate chiar să-l salute ca și cum l-ar cunoaște, savurând uimirea lui. S-ar preface că o cunoaște? Sau John era un bărbat onest? Când intră în avion, se întrebă cine e invitatul lui John la cină. Avea o cină romantică cu soția lui? Sau poate că își trata iubita cu o sticlă de șampanie și scoici. Dar dacă era așa, ar fi făcut planuri cu atâta insolență la un telefon public?

Se așeză lângă hublou, cu picioarele strânse, cu centura prinsă peste mijloc. Decolarea a fost cam aiurea și, de îndată ce indicatorul pentru centura de siguranță s-a stins, a cerut stewardesei un vin roșu. Renunță la ceașca de plastic și bău direct din mica sticlă, imaginându-și cât timp i-ar lua lui George s-o găsească, dacă avionul s-ar prăbuși. De îndată ce ar vorbi cu sora ei, el ar presupune că ea are o aventură, și cu fiecare zi care trece ar crede că ea a fugit cu acel bărbat. Îi plăcea gândul că el s-ar teme că a pierdut-o, având remușcări pentru că o tratase ca și cum i s-ar fi cuvenit, că scrisese cartea aceea abominabilă.

După o escală de o oră în Boston, zbură spre Augusta. Întreaga călătorie dură puțin mai mult de trei ore. De vreme ce i-ar fi luat jumătate din acest timp ca să ajungă la Bethesda, îl sună pe George din aeroport de la un telefon public ca să-i spună că ajunsese la sora ei după o întârziere neprevăzută. George părea neinteresat de veștile ei, chiar absent, iar ea auzi în fundal râsete înfundate.

– Cine-i acolo? întrebă ea.

– O, e Jonathan, se prostește.

Strâmbă din nas, uitându-se la pantofii ei. Niciodată nu știuse că Jonathan e *prost*.

– Deci sunteți amândoi OK, da?

– Da, da, o să ne fie dor de tine, dar o să fim bine. Nu te îngrijora, scumpo. O să ne descurcăm fără tine.

– Foarte bine. Nu uita să-i spui Marthei să facă mielul în seara aceasta. Altfel, se strică.

– Așa e, zise George. Distrează-te! Transmite salutările mele tuturor.

George închise.

Doamna March stătea la telefonul public, clipind uimită, cu receptorul încă lipit de ureche, și spuse tare „Și eu te iubesc, dragule. Ne vedem în curând", ca să audă femeia care aștepta la rând.

Sub telefonul public erau împrăștiate cărți de vizită cu numere de la restaurantele și companiile de taxi din oraș. Sună la una dintre companiile de taxi. Telefonul sună de câteva ori până auzi un răspuns, iar bărbatul de la celălalt capăt părea surprins să primească un telefon, dar o asigură că un taxi va ajunge la ea în cinci minute.

Hotărâtă, păși în aerul înghețat care o plesni peste față ca un val.

Cabana lui Edgar era la cinci minute de mers cu mașina de la aeroport. Doamna March copiase adresa din fișierul Rolodex al lui George pe un bilețel de culoare galbenă pe care-l frământă între degete în buzunarul hainei tot drumul. Luase cu ea și un carnet (unul dintre ale lui George) și un pix ca să ia notițe.

Taxiul sosi imediat, așa cum i se promisese. Logoul de pe portiera din spate afișa un șoarece din desene animate cu ochelari de soare, stând pe picioarele din spate, cu degetul mare ridicat. Șoferul era prietenos și cam vorbăreț, ceea ce o irită pe doamna March, detaliu pe care îl văzu ca pe un semn al lipsei de profesionalism, chiar și atunci când el se oferi să-i deschidă portiera.

În drum spre cabana lui Edgar, cimitirele se întindeau de o parte și alta a șoselei, pietrele funerare își lăsau umbrele pe zăpadă. Pe podul peste râul Kennebec, șoferul arătă spre porțiuni mari de apă înghețată, explicând că aveau să fie sparte de Paza de Coastă.

O atenționă când intrară în liniștitul oraș Gentry. Ea privea pe geam la străzile pustii – atât de pustii, încât se întrebă de ce șoferul se deranjează să semnalizeze că face curba. Observă două prăvălii cu albume de familie și o coroniță ofilită atârnând de ușa de la intrarea în primărie.

De îndată ce au trecut prin ceea ce părea a fi un fel de centru al orașului, taxiul intră pe un drum mărginit cu brazi masivi, unde clădirile erau la distanță mare una de alta. Aici magazinele arătau ca niște case – niște clădiri joase, cu pereții acoperiți cu scânduri, cu plăcuțe la ferestre sau pe garduri, prezentând afacerile locale precum „Coaforul Dianei“, „Nebun după brioșe“, „Frizerie canină la Lester“. Localnicii păreau mândri de orașul lor, dar tot ce văzu doamna March era un loc mic, urât și singuratic. Era nedumerită ce văzuse Edgar la acest oraș, încât să-l facă să-și cumpere o proprietate. Poate că l-a atras depărtarea, care făcea mai facile obiceiurile obscure ale lui și ale lui George. Încercă să-și amintească dacă George îl cunoștea pe Edgar când își cumpărase cabana, în urmă cu mulți ani.

Trecură pe lângă un restaurant cu o parcare uriașă. Observă cât de aproape era de cabană când taxiul se opri pe aleea neasfaltată din fața cabanei lui Edgar.

Doamna March plăti cu bani gheață și refuză încercările repetate ale șoferul de a-i duce valiza până în casă. Șoferul se enervă și demară în trombă, luându-și la revedere cu un claxon de bună-credință, care o făcu să-și scape valiza pe gheață. Cabana de lemn era mai mare decât anticipase, cu scări care duceau spre o terasă care înconjura casa și un coș de fum din piatră.

Când deschise ușa cu cheia furată și păși înăuntru – dând peste o pereche de rachete de zăpadă rezemate de un perete de la intrare – fu șocată de cantitatea impresionantă de lemn. Podea de lemn, pereți de lemn, mobilă de lemn, rafturi de lemn, grămezi de lemn lângă șemineu. Lemnul, în mare parte lăcuit simplu, era peste tot, dând locului un aer de casă neterminată. Pereții, gândi doamna March, țipau după un strat de vopsea.

Închise ușa după ea, simțindu-se ca și cum închidea capacul propriului sicriu din lemn de pin. Își puse valiza pe podea și continuă să exploreze, cu brațele încrucișate pe piept. Tavanul era traversat de bârne. Era un șemineu din piatră, iar pe pervazul acestuia, o vulpe împăiată – posibil una pe care o prinsese chiar Edgar –, care poza pândind de pe o creangă de lemn, cu un ochi de marmură lipsă într-o orbită.

Cercetă imensa bibliotecă încastrată în perete, înfiorată de ce știa că va găsi acolo: bibliografia completă a lui George, aranjată în ordinea datei de publicare, cu copertele

elegante, strălucitoare. Scoase o carte la întâmplare, deranjând un strat subțire de praf, și o deschise; citi o notiță scrisă de mână pe prima pagină: „Lui Edgar, un redactor extraordinar. George“. Mai scoase încă una, o deschise la aceeași pagină – „Lui Edgar, prietenul meu, redactorul meu, partenerul meu în crime. George“. Când văzu mesajul, doamna March întoarse pagina nervoasă, umezindu-și degetul în gură, înainte să închidă cartea și să o pună la loc pe raft. George se semnase pentru ea pe cărțile lui doar la început. Nu mai avea nici un sens, presupunea, să semneze sau să-i dedice ei cărțile, când locuia cu autorul cărților de atâta vreme. În plus, întotdeauna crezuse că era de la sine înțeles că toate cărțile lui îi erau dedicate ei, persoana pe care George o alesese ca să-și dedice viața *lui*.

În timp ce mergea prin cabană, nu-și putea scoate din minte *partenerul meu în crime*, deschizând uși care duceau spre dormitoare abia mobilate și dulapuri mirosind a mucegai, nereușind să găsească urmele unui anumit stil de viață. Păturile jerpelite, hainele vechi și șorturile de înot decolorate nu spuneau nici o poveste – cel puțin nu acele feluri de povești pe care doamna March voia să le descopere.

Deschise o altă ușă și găsi bucătăria – rustică, cu tigăi de cupru atârnând deasupra unui aragaz cu șase ochiuri. Era ceva mâncare în frigider, de o comestibilitate îndoielnică, dar ea se gândi că cel mai bine e să ia masa în oraș.

Pe peretele din bucătărie, lângă ușa din spate, era o cutie plină cu chei. Luă cheia pe care scria „Garaj“ și ieși afară. Înăuntrul garajului, aidoma unui urs hibernând, era parcat un jeep bătrân, verde-închis, cu cauciucuri uzate. Și-l imagină pe Edgar conducându-l, cu George alături, amândoi tăcuți, întorcându-se înapoi la cabană după ce o omorâseră pe Sylvia, posibil cu trupul ei înghesuit în portbagaj. Își puse mâinile apărătoare și se lipi de geamul din dreptul banchetei șoferului. Cu un chef brusc de obrăznicii, trase de mânerul portierei. Se deschise atât de ușor, încât doamna March scoase un țipăt scurt. Ecoul țipătului ei încă se auzea între pereții garajului când ea se strecură în mașină și inspiră odorizantul în formă de copac – nu mai mirosea a pin – atârnând de oglinda retrovizoare. Săltă covorașele de jos și deschise torpedoul, unde găsi un calendar îndoit neglijent, cu detalii despre sezonul de vânătoare în desfășurare. „O căprioară pe an“, „doi urși pe an“. Câteva date erau încercuite cu roșu. Deschise portbagajul, căutând urme de sânge, fire lungi de păr castaniu, o brățară sau un colier cu monogramă, orice care ar fi putut aparține Sylviei, dar nu găsi nimic.

Se gândi să ia cheile mașinii și să meargă în oraș. Era neliniștită că ar atrage atenția asupra ei chemând mai multe taxiuri și dându-și nume false, dar gândul să conducă o mașină pe un drum public o descurajă – ultima ei incursiune la volan fusese la clubul lui taică-su, în mașina de golf.

Se hotărî apoi că ar fi prudent să meargă pe jos ori de câte ori e posibil, și porni spre restaurant ca să ia cina.

Cu baticul înfășurat în jurul feței, doamna March mergea printre copacii de lângă drumul principal, ca să evite să fie observată, privind de multe ori înapoi spre garaj – abia se mai vedea acum. Se certă pe ea însăși pentru prostia ei. Cu siguranță ar muri de hipotermie în aceste păduri, iar trupul ei ar sta ascuns săptămâni întregi înainte ca un drumeț sau un vânător să o găsească, așa cum descoperiseră cadavrul înghețat al Sylviei.

Înainta spre restaurant, iar pinii se legănau în vânt. Poate că tocmai arborii din această regiune au fost tăiați ca să se facă din ei hârtia pentru cărțile lui George. Câți copaci, se întrebă, ca să se tipărească toate exemplarele? O întreagă pădure aștepta în picioare să fie sacrificată pentru viitoarele ediții. Copacii din jurul ei păreau că tremură. Și-i imagină țipând cu voci de femeie și, în timp ce ramurile începură să se legene, ea iuți pasul spre indicatorul de neon al restaurantului, clipind în depărtare.

Restaurantul era aproape gol – un cuplu în vârstă și un bărbat care citea un ziar într-un colț. Nu era o speluncă, deși, fără îndoială, nu putea fi luat drept un loc de fine-dining, cu banchetele din mușama maro. Pe fiecare masă, între sticlele cu ketchup și muștar, erau meniuri trase în plastic. Locul era primitor, chiar sigur, și doamna March se imagină venind aici să cineze în fiecare seară, ajungând să cunoască chelnerii, și, în cele din urmă, să ajungă clienta lor preferată.

Alese un separeu de lângă fereastra care dădea spre parcare și un mic scârțâit scos de o umflătură din bancheta de mușama îi anunță sosirea. Auzind fâsâitul, chelnerul ridică ochii din spatele barului, o privi și confirmă din cap. Nu era dornică să ridice vocea, așa că răspunse făcând cu mâna cu un aer de regină.

Își mirosi încheieturile și realiză că uitase să-și pună în valiză parfumul. Fără el se simțea ca o străină pentru ea – o fantomă care nu lasă în urma ei nici un miros. Gândul o făcu să zâmbească. Dacă parfumul e identitate, în absența lui se deschideau noi perspective, extraordinare. Putea să stea aici în Gentry, fără obligații pe agendă, și să o ia de la început. Putea fi oricine își dorea să fie.

Simți un fir de curent neașteptat, se întoarse și văzu doi bărbați intrând în local. Ușa se închise încet în spatele lor, iar ei înaintară și se așezară pe taburetele înalte din fața tejghelei barului. Unul dintre ei se uită la ea. Doamna March zâmbi. El o ignoră, întorcându-se cu spatele, în timp ce chelnerul le lua comanda.

Cu fața arzându-i, doamna March privi în jos la meniul ei. Probabil că niște brute lipsite de maniere ca acești doi bărbați au ucis-o pe Sylvia, nu soțul ei. Au pus ochii pe ea, o făptură tânără, nurlie, mâncând singură chiar în acest local, și au răpit-o în parcare. Se uită la spatele lor, jignită de certitudinea că acești bărbați nu s-ar da la ea niciodată în felul în care, cu siguranță, au agățat-o pe Sylvia.

Chelnerul se apropie de masa ei și, când îi luă comanda, ea încercă să-și țuguie buzele seducător, când se decise să ia o baghetă cu homar și un ceai fierbinte. N-o privi nici un moment în ochi însă, între mâzgălelile făcute pe carnet.

Când își termină cina, mai rămăseseră doar ea și cei doi bărbați de la tejghea. Stătea pe bancheta ei, repetând în cap diferite replici cu care ar putea respinge avansurile bărbaților, dacă ar fi abordat-o. În cele din urmă, nu se apropiară deloc de ea, iar când își puseră pe ei hainele și pălăriile pe cap, ea lăsă câteva bancnote mototolite pe masă și se grăbi să iasă, oferindu-le bărbaților ultima șansă să o ia cu asalt la ieșire. Bărbații nici nu o băgară în seamă, darămite să-i țină ușa, iar ea, cu fața arzând, păși în frigul de afară.

Când traversă parcarea, dădu peste un câine sau, mai degrabă, câinele dădu peste ea. Niciodată nu reușise să înțeleagă câinii și, după ce în copilărie trăise cu o pisică și capriciile ei impulsive, învățase să se teamă de natura impredictibilă a animalelor în general. Câinele își lipi botul de piciorul ei și adulmecă, clipind senin. Citise undeva că deseori câinii îi miroseau pe cei care eru bolnavi sau în suferință. Să-i fi simțit zbuciumul sufletesc? Îngenunche lângă câine, un gest de grandioasă apreciere (stăpânul lui, indiferent la interacțiunea dintre doamna March și patruped, ținea lesa largă, în timp ce-și aranja fularul). Mângâie câinele, simțind o legătură puternică cu el. Își arcui degetele în jurul blănii cenușii și sârmoase, șoptindu-i: „Da. Da. Totul va fi în regulă, nu-i așa?“ Câinele căscă cu limba scoasă, cu ochii negri și umezi fixați pe un punct în depărtare (de ce niciodată câinii nu păreau că se uită în ochii ei?).

Stăpânul tuși scurt și doamna March râse ușor, își trase nasul și se ridică.

– Mulțumesc, spuse ea proprietarului câinelui. Vă mulțumesc.

Fără să aștepte vreun răspuns, plecă și traversă parcarea, cu mocasinii – pielea era

acum distrusă de zăpadă și sare – bocănind pe ciment, iar umbra ei tăie luminile stâlpilor stradali.

*

În noaptea aceea, doamna March încercă să doarmă în cabană, dar fu distrasă de mai multe zgomote ciudate. Pereții și podeaua de lemn trosneau și un ceas ascuns ticăia minutele. Afară vântul șuiera, un șuierat nesfârșit, identic cu cel de la ocean, din Cádiz. Adormea și se întreba dacă ar fi putut să se înece.

La un moment dat în noapte, se trezi brusc, dezorientată, într-un întuneric necunoscut ei, răsunându-i atât de negru în urechi. Vântul, aidoma unor valuri, își încetini zbuciumul într-o respirație relaxată. Ascultând mai atentă, doamna March simți o respirație adevărată, profundă și grea, aproape umedă. Nu e decât Kiki. Buna ta Kiki, căreia îi e dor de tine.

Nesigură dacă își ține ochii închiși strângându-și cu putere pleoapele sau dacă e doar întunericul, doamna March își acoperi fața cu o pătură.

O rață sălbatică de lemn ședea pe marginea căzii. Doamna March o privi nedumerită, clipind la ea, rugându-se să nu-i clipească înapoi în timp ce se tampona ușor sub brațe și între picioare cu un prosop ros până la urzeală, pe care-l găsise sub chiuvetă.

Lumina aspră a dimineții care trecea prin fereastra băii o făcu să-și mijească ochii. Era atât de puternică, încât era aproape albă.

Dormise pe canapeaua din fața șemineului, pentru a face cât mai puțin deranj posibil. Ca să se încălzească, se înfofolise într-o pătură groasă, care, cel mai probabil, fusese folosită de câinele lui Edgar, un basset hound; imediat după ce se trezi, o puse la loc pe podea, lângă culcușul câinelui, acolo unde o găsise și făcu mai multe cercetări în cabană.

Doamna March se uită sub paturi, în vazele de flori, după vasele de toaletă, și chiar și în borcanele cu zahăr și făină din bucătărie. Bătu în pereți, așteptând să sune a gol, indiciu al existenței unei camere secrete. Căuta orice ar fi părut suspect sau nepotrivit cu locul, orice ar fi fost în contradicție cu descrierea cabanei făcută de Edgar și George. Nu a găsit nimic.

În acea dimineață, merse pe strada principală din Gentry – un drum lung, de 40 de minute, făcut pe un frig îngrozitor, la capătul căruia mocasinii distruși o bătuseră la spate de-i intraseră în carne. Magazinul era o clădire acoperită cu scânduri de un alb murdar, cu un steag american zdrențuit și o cutie poștală albastră. Pe plăcuța de la intrare scria „Magazinul general Gentry“.

Intră și trecu pe lângă o vitrină dezgustătoare ticsită cu cărți poștale, grămezi de produse locale pentru iarnă – majoritatea, cartofi – și o ladă frigorifică pentru înghețată, cu motorul zgâlțâindu-se, cu cutii de carton pline de gheață, îngrămădite înăuntru.

Rătăci pe culoarele înguste și luă de pe raft câteva lumânări parfumate ca să le miroasă. Indiferent de producător, toate lumânările miroseau a praf.

– Vă pot ajuta cu ceva?

Se întoarse și-l văzu pe proprietar, un bărbat gras, chel, cu brațele păroase, cu încheieturile degetelor acoperite cu păr, cu smocuri de păr pe ceafă și în urechi. Era ca și cum corpul lui încerca să-și ceară scuze că îi cădea părul, gândi doamna March.

– O, bună, zise ea.

Puse lumânarea – „cu aromă de curcan umplut“ – la loc pe raft și se îndreptă spre tejgheaua la care era bărbatul. „Aici vindem permise pentru vânătoare și pescuit!“ proclama un anunț de pe peretele din spatele casei de marcat.

– Mă… doar mă uit și eu prin jur, pe aici.

– Vă uitați într-un magazin cu trei rafturi? E tare ciudat. Majoritatea oamenilor vin aici cu o listă, dacă li s-au terminat laptele și ouăle, de pildă. Doamna March se uită la el nedumerită până când el spuse: Păi, atunci, uitați-vă în jur cât doriți. Nimeni nu vă grăbește. Să-mi ziceți dacă aveți nevoie de ceva.

– De fapt, spuse ea, frământându-și mâinile uscate și crăpate, sunt curioasă să aflu dacă știți ceva despre ce s-a întâmplat, despre fata care a fost omorâtă. Proprietarul ridică din sprâncene și făcu ochii mari. Știu că e macabru să fii curios, se grăbi doamna March să explice, doar că nu sunt de aici, sunt în trecere și povestea m-a șocat fiindcă, ei bine, sunt și eu mamă, zise, curajoasă, căpătând și mai multă convingere continuând, și am o fiică, iar ea – Sylvia – îmi amintește atât de mult de Susan a mea.

Sprâncenele bărbatului se relaxară, iar pe chipul lui apăru o expresie asemănătoare blândeții. Se uită de la dreapta la stânga, dramatic, înainte să se aplece peste tejghea, sprijinit în coate.

– *Ei bine*, zise el, ultimele săptămâni au fost dure pentru oamenii de aici. Mai ales pentru mine – vreau să spun că am cunoscut-o personal.

Acum era rândul doamnei March să ridice sprâncenele.

– Vorbiți serios? întrebă cu răsuflarea tăiată.

– Știți, uneori mai trecea pe aici. Pentru lapte, baterii și altele.

– O, răspunse doamna March, dezumflată.

– Dar trebuie să vă spun că fata aia era prietenă cu toată lumea. Chiar era prietenoasă. Una dintre cele mai amabile persoane pe care le-am întâlnit vreodată. Era genul care dădea celor săraci conserve și hainele ei vechi. Și nu doar de Crăciun.

– O, Doamne, zise doamna March. Ce pierdere îngrozitoare!

Nu e ciudat, se gândi ea, cum statutul cuiva crește invariabil după moarte? Deseori și-a imaginat propriile funeralii: Jonathan, ca întotdeauna imperturbabil, în sfârșit izbucnește în hohote de plâns sfâșietoare, agățându-se de sicriul mamei sale, iar alături de el e George, căzut într-o tăcere șocantă pe care mulți ar judeca-o greșit ca stoicism, dar care, de fapt, e remușcare. Oamenii și-ar aminti cu drag de ea, simțindu-se mai apropiați de ea decât atunci când era în viață. Îi plăcea să-și imagineze un alt autor scriind biografia lui George, care ar include o secțiune generoasă despre moartea ei prematură. Totul sună minunat până când și-l imagină pe biograf răscolind prin trecutul ei, săpând adânc în ungherele liniștite ale vieții sale, scoțând la iveală un portret al ei mai puțin flatant, o altă versiune a tristei, jalnicei Johanna.

– N-ar fi trebuit să iasă din casă atât de târziu, zise proprietarul. Nu e sigur. Chiar și într-un oraș ca ăsta, unde fiecare cunoaște pe fiecare. E o rușine, dar nici chiar în Gentry nu e sigur. Fiica mea întotdeauna îmi spune că nu e drept ca femeile să fie vigilente când e întuneric afară. Uitați ce e, poate nu e drept, dar asta e lumea în care trăim. V-a spus asta vreodată fiica dumneavoastră?

I-a luat o secundă doamnei March să realizeze că întreba despre fiica pe care o născocise ea.

– Susan a mea stă mai mult în casă, zise ea, fiindcă e foarte studioasă, știți. Tocmai a intrat la Harvard.

Chiar și în fanteziile ei, doamna March era obligată să păstreze aparențele.

– Cum, Harvard? Uau, aveți o fiică minunată, nu-i așa?

– Da, ne place să credem așa, răspunse doamna March, uitând de modestia ei.

– Vai! Norocoasă, foarte norocoasă, într-adevăr.

– Păi, da, desigur, și norocul are partea lui, zise ea, apoi încercă să corecteze discuția, dar lumea se întreabă dacă acolo unde a ajuns se datorează felului în care am educat-o…

– Sigur, fără îndoială. Dar nu se știe niciodată. Noi nu ne înțelegem fata, n-am înțeles-o nici când era mică – nu ne dăm seama cu cine seamănă. E rebelă, știți genul ăla de fată. Dar s-a mai potolit după ce au găsit-o pe Sylvia…

– Cine erau vânătorii care au găsit-o? Îi cunoașteți?

– Nu, erau doar în vizită pe aici. Ce excursie dată naibii… Un minut te uiți după păsări ca să le împuști și în următorul minut te uiți încremenit la un cadavru.

– Cât de îngrozitor! spuse doamna March. Mă întreb cine ar fi putut face așa ceva?

– O, avem tot felul de nebuni și ciudați pe aici. Nu-mi place să o spun, dar cei mai mulți dintre ei vânează femeile. Ce poți face?

– E posibil ca Sylvia să-l fi știut personal pe atacator?

– Nu, oamenii din Gentry ar fi observat ceva ciudat – pocni din degete – uite *așa*. E un oraș mic. Un oraș foarte mic. Trebuie să fi fost un străin.

– Mmm…

– E la capătul străzii, dacă vreți să vă rugați pentru ea. Se odihnește în Cimitirul

orășenesc Gentry.

– Da, cred că am să mă duc acolo. Și… e magazinul ei undeva prin apropiere? Magazinul la care a lucrat? Aș vrea să cumpăr un cadou pentru fiica mea, știți, în semn de solidaritate. Trebuie să fi fost o lovitură teribilă pentru colegii ei.

– Îhî, mai ales pentru Amy, erau foarte apropiate. Amy Bryant? zise el și doamna March se încruntă când auzi numele. E fata unuia dintre prietenii mei. Foarte apropiată de Sylvia. Mergeau peste tot împreună. Le vedeam trecând prin fața magazinului în fiecare dimineață în drum spre muncă, spuse el, arătând cu degetul mare spre fereastra de după tejghea. Am auzit că aveau de gând să se mute împreună. Sylvia a locuit cu bunica ei, știți. O fată la vârsta ei are nevoie de independență.

– Știți, cred că voi vizita magazinul, să discut cu biata Amy, zise doamna March.

– O, Amy nu mai lucrează de când s-a întâmplat nenorocirea. Stă în casă, nu face mai nimic. E într-o stare deplorabilă.

– Ce păcat, zău. Ce trist!

– Vă pot spune că au fost vreo două luni grele pe aici.

– Deci această Amy… locuiește în apropiere?

– Mda, dar fie că înțelegeți sau nu, n-am de gând să vă dau adresa ei, zise proprietarul.

– O, dar eu nu am…

– Gentry e un oraș mic și avem mare grijă de ai noștri.

Doamna March fu ofensată de presupunerea lui că ea urmărea să scoată de la el adresa prietenei – chiar dacă exact asta intenționa să facă. Se chinuia să se abțină să-i spună proprietarului că, pentru un oraș atât de grijuliu, au permis lejer să se întâmple o crimă oribilă. Îi spuse în schimb pe un ton aspru:

– Bănuiesc că, cel puțin, puteți să-mi spuneți unde este magazinul?

Recunoscu imediat magazinul cu fațadă mov din imaginea dată la știri. Pe ușă scria „Cufărul speranței“, cu litere aurii, în stil retro. Literele contrastau frustrant cu stilul mai modern al articolelor din vitrină, multe dintre ele pozând ca obiecte antice, dar majoritatea fiind imitații vulgare, trimise cu vaporul din China. Vitrina, observă doamna March, rămăsese neatinsă de când o arătaseră la știri, cu excepția betelii de sărbători, care fusese luată.

„Această comunitate unită este în doliu, pierzându-și toate speranțele că o va mai vedea vreodată pe Sylvia din nou în viață“, cită doamna March în șoaptă, deschizând ușa mov.

Înăuntru, magazinul era întunecos și înghesuit; pereții erau căptușiți cu gablonzuri, rafturile dădeau pe-afară de animale de pluș și săpunuri făcute manual, printre care erau împrăștiate cănițe și farfurioare cu model floral.

Doamna March păși încet, strecurându-se printre rafturi și pe după mobilier, abținându-se să tușească din cauza prafului care juca în aer. Se opri lângă un cufăr marcat cu inițialele „G.M.M.“ și o dată – „1798“. Părea să fie o ladă de zestre. Lemnul albastru era descojit și decolorat rău, dar doamna March reuși să vadă urmele unui buchet pictat pe o latură, în verde și galben. Pe capac erau câteva cărți cu coperte din piele elegante, legate cu o sfoară. Observând-o pe vânzătoare făcându-și de lucru nervoasă pe lângă ea, luă cărțile și întrebă cât costă. Fata – grăsuță, îndesată, cu un nas de purcelușă, cu păr subțire, de culoarea pieptului de măcăleandru – roși.

– O, acelea nu sunt de vânzare, zise ea, sunt luate cu împrumut de la librăria de la capătul străzii, sunt doar de decor…

– Mi-am dat seama, răspunse doamna March, dar simți cum gâtul îi lua foc sub batic.

– Vă pot ajuta cu altceva? întrebă vânzătoarea.

– De fapt, da. O caut pe una dintre colegele dumneavoastră, Amy Bryant, care lucrează aici, cred?

– Amy? O, azi nu lucrează.

– Înțeleg. Trebuie să vorbesc cu ea, spuse doamna March, cu un ton autoritar calm, pe care nu-l cunoscuse niciodată la ea. E foarte important. Știți unde locuiește?

– Păi… De fapt, *aș vrea* să vă ajut, dar nu cred…

– Sunt de la *New York Times*. Scriu un articol despre Sylvia și e foarte important să-i iau un interviu lui Amy Bryant, să înțeleg cât de apropiate erau. Erau apropiate, da?

– O, zise fata, fața ei plictisită și pistruiată căpătând expresia unei certitudini pure. O, uau, înțeleg… desigur… Amy stă, de fapt, la bunica Sylviei, își țin de urât una celeilalte, știți, după tot ce s-a întâmplat… Așa că ar trebui să vă duceți acolo.

– La casa în care a locuit Sylvia?

Doamna March înghiți în sec, șocată de gândul că ar putea să se aventureze în casa în care Sylvia a dormit, a mâncat, a respirat…

– E OK? întrebă fata, părând tulburată că pierduse interesul doamnei March pentru această informație. Vă pot scrie adresa.

Doamna March fu tentată să abandoneze și să spună adevărul, dar ispita de a intra în casa Sylviei era prea de tot ca să-i reziste și, refuzând ultimele obiecții morale, spuse:

– Da, mulțumesc, e în regulă, imitând cu acuratețe accentul transatlantic al mamei sale.

Strânse în mână biletul pe care fata scrisese adresa cu litere ondulate. Entuziasmată, se întrebă ce o să găsească acolo, dacă își dusese suspiciunea prea departe, sau – amintindu-și de Johanna – nu îndeajuns de departe.

Doamna March bătu la ușa casei Sylviei – o construcție anostă, bej, dincolo de strada principală, pe o alee care se termina într-o fundătură, dominată de o biserică cu clopotniță, zugrăvită în albastru-deschis.

Când Amy Bryant deschise ușa, ea tocmai își lua baticul de pe cap și îl înghesuia în geantă, suspectând că nu ar fi ceva ce ar purta o reporteriță de la *New York Times* trimisă într-o misiune. Doamna March considera nepoliticos să deschidă o ușă care nu era a ei, dar presupuse că bunica Sylviei era prea afectată de tragedie ca să aibă puterea să deschidă chiar ea.

Amy Bryant avea nasul ascuțit, gura și bărbia mici, ochi pătrunzători, duri și reci. Fără îndoială că Sylvia se împrietenise cu ea fiindcă era atât de nesofisticată, reflectă doamna March. Deși părea să fie cea mai inteligentă dintre cele două, Amy pălea în comparație cu frumoasa Sylvia, care trebuie să fi folosit această discrepanță în avantajul ei.

– Bună ziua, sunt reporteră la *New York Times*. Scriu un articol despre Sylvia Gibbler și sper că îmi permiteți să vă pun câteva întrebări. Nu vă răpesc decât câteva minute. Știu cât de greu trebuie să fi fost pentru dumneavoastră, dar eu și dumneavoastră avem o datorie față de public, să-i aducem pe ucigași în fața justiției. Sylvia și-ar dori asta.

În timp ce vorbea, doamna March își făcea de lucru cu geanta, gândindu-se că arăta mult mai convingătoare – o scriitoare ocupată de la *Times*, cu un program încărcat – căutând un pix.

Amy Bryant ținea ușa deschisă.

– Desigur, da. Intrați.

Doamna March fu încântată cât de ușor e să-i faci pe oameni să vorbească de îndată ce le spui că ești de la *New York Times*. Nimeni nu ceru nici o dovadă, nici măcar o carte de vizită, ademeniți de cea mai mică posibilitate să apară într-un articol din *Times*. Ea ar fi deschis ușa, așa cum face Amy acum? Presupunea că da. Se imagină șezând în fața reporterei – tot ea – în livingul ei din New York, servind-o cu un macaron de pe un platou pentru deserturi.

– Nu-i nimic din ce nu ați dori să discutați, îi spuse lui Amy când trecu pragul casei Sylviei Gibbler. Încerc doar să adun cât mai multe informații cu putință. Ca să scriu adevărul, știți. Vreau să prezint o imagine cât mai obiectivă – și adevărată – cu putință.

– Înțeleg, doamnă. Voi încerca să fiu cât de obiectivă pot.

– O, nu vă îngrijorați, domnișoară Bryant, ăsta e jobul meu. Concentrați-vă ca să-mi spuneți ce vă amintiți. Ați trecut deja prin multe.

Îndreptă cea mai sinceră și empatică privire de care era în stare spre Amy, a cărei bărbie delicată tremura în timp ce ochii mici i se umeziră de milă pentru ea însăși când auzi cuvintele reporterei.

Doamna March fu condusă în living, pe care nu-l putu observa decât cu ochi critici. Casa – din ce văzuse – era plină de lucruri adunate grămadă, care nu se potriveau. Perdelele erau pătate, podelele nu văzuseră mopul, milieurile erau îngălbenite, aerul umed, mirosind a mucegai. Murea să deschidă ferestrele.

– Vă rog, zise Amy, apropiindu-se de o canapea, veche și uzată, acoperită cu folie de plastic.

Doamna March reuși o scanare rapidă a canapelei înainte să se așeze pe ea, încercând să o șteargă pe furiș cu mâna, ca să dea la o parte câteva firimituri și păr alb de animal.

Amy se așează pe un scaun lângă canapea și spuse, tare cât să scoale și morții:

– Hei, *babka*, vino să stai cu noi.

Aidoma unei fantome, o bătrână zâmbitoare veni târșâind picioarele încet dintr-un colț întunecat al livingului.

– Este reporteră, *babka*. A venit tocmai din New York, spuse Amy, aproape țipând. Vrea să vorbim despre Sylvia.

Doamna March scoase carnetul și pixul din geantă. Închidea și deschidea pixul întruna, urmărind vârful ieșind și intrând înapoi, ieșind și iar intrând, în timp ce *babka* continua să zâmbească.

– Părinții Sylviei au murit când era mică, explică Amy, și de atunci a locuit cu bunica ei. *Babka* e din Polonia. S-a mutat în State când s-a căsătorit.

– Condoleanțe, zise doamna March, și zâmbetul de pe chipul bunicii se pierdu într-o încruntare.

Își înclină capul într-o parte, oferindu-i doamnei March urechea stângă – urechea bună, probabil.

– Condoleanțe! repetă doamna March, mai tare de data asta.

Babka se îndreptă atât cât îi dădea voie trupul ei gârbovit și făcu un gest dintr-o mână, în semn de mulțumire. Doamna March încercă să-i răspundă cu un zâmbet.

– Sylvia… începu bunica – era limpede că aproape o viață întreagă trăită în Statele Unite nu făcuse nimic ca să-i dilueze accentul puternic polonez – o fată atât de bună. Dar… viața… atât de multe se pot întâmpla.

– Da, spuse doamna March, mâzgălind aiurea în carnetul ei, într-o pantomimă care spera să-i reușească să semene a stenografie.

– Asta-i viața. Înșelătoare, da, dar… trebuie să mergem mai departe.

– E curajos să vezi viața așa, zise doamna March, și bătrâna închise ochii, își țuguie buzele, apoi scutură din cap, ca și cum nu era de acord.

Doamna March se întrebă dacă auzise bine ce-i spusese.

– Doriți să beți ceva? întrebă Amy. Poate niște cafea?

– Da, aduc eu cafeaua! exclamă *babka* și plecă surprinzător de sprintenă către bucătărie.

Doamna March zâmbi ușor către Amy, amândouă așteptând-o pe *babka* să se întoarcă.

– *Babka* e „bunică“ în polonă, spuse Amy, spărgând tăcerea.

– Aha.

Un ghem mov de praf și scame se rostogoli spre ele, așezându-se pe unul dintre picioarele scaunului.

– Nu aude foarte bine cu urechea dreaptă. Nu-i deloc sigură pe ea.

Babka se întoarse cu niște căni ciobite, pătate de cafea, și o prăjitură cu cremă de brânză pe care o făcuse „cu mâinile proprii“, de care era, vizibil, foarte mândră. Doamna March se descurajă când ajunse la constatarea sumbră că nu o să poată pleca fără să guste mai întâi din prăjitura de casă. *Babka* îi servi o porție uriașă, agitând farfuria roz crăpată în fața ei până când doamna March o luă, împreună cu o linguriță de desert oxidată și, toată un zâmbet, mușcă din prăjitura vâscoasă și lipicioasă. Gustul acru al brânzei la temperatura camerei îi repugnă. Se chinui să alunge din mintea ei imaginile cu *babka* frecând crema de brânză și ouăle crude cu mâinile ei subțiri și uscate ca o foaie de hârtie, cu pete hepatice. Dar doamna March mesteca prăjitura cu stoicism.

– E drept că toată țara e cu ochii pe noi, zise Amy, dar de abia de vreo două luni au găsit-o. *Trupul* ei, se corectă pe un ton ciudat, și se pare că toată lumea își vede de treabă mai departe, dar noi încă nu știm cine a făcut-o. Chiar credeți că acest articol o să ne

aducă atenția de care avem nevoie?

Doamna March încuviință, mestecând zgomotos, respirând pe gură, cu prăjitura lipită de cerul gurii. Bunica se retrase în bucătărie, fie neinteresată de interviu, fie incapabilă să audă, fie amândouă. Doamna March era recunoscătoare pentru asta – bătrâna o incomoda, iar absența ei însemna că nu trebuie să mai mănânce din prăjitură.

– Deci nici un suspect? întrebă, cu limba în jurul gogoloiului de desert.

Trebuia să-l înghită. Nu avea cum să-l evite. Între timp, Amy explică cum iubitul Sylviei fusese primul suspect, așa cum sunt de obicei iubiții, dar că a fost scos din calcule când mai mulți martori au confirmat unde fusese în noaptea dispariției Sylviei și în zilele de dinainte și după.

– Dar, sinceră să fiu, spuse Amy, toți presupun că a fost un tip care era în trecere. Un outsider.

La acest comentariu, doamna March înghiți gogoloiul de prăjitură.

– Mmm, înțeleg. A fost ceva pe trup care să sugereze că a fost vorba de cineva din afara comunității?

– Doar urme de violență și de… viol, spuse Amy. Nimeni de aici nu ar fi în stare să facă așa ceva. Ne cunoaștem între noi.

– Niciodată nu poți cunoaște pe cineva cu adevărat, zise doamna March. Amy Bryant făcu ochii mici și doamna March continuă: Deci Sylvia nu a cunoscut pe nimeni câtuși de puțin suspect? Capabil de așa o violență? Poate cineva pe care l-a întâlnit în zilele de dinaintea dispariției? Cineva din afara orașului?

Amy scutură din cap.

– M-am tot gândit la toți oamenii pe care i-am întâlnit în săptămânile de dinaintea crimei. Dar nu-mi pot imagina pe nici unul dintre ei făcând asta. Oftă, privind în jos, la podea. Eu și Sylvia ieșeam uneori în oraș, zise ea cu voce stinsă. Întotdeauna eu veneam cu ideea. Ne întâlneam cu bărbați, dar chiar nu cred că vreunul dintre ei ar fi făcut așa ceva…

Amy Bryant radia un sentiment de vinovăție și încercarea ei, nu atât de subtilă, să ceară un fel de eliberare de povara confesiunii, o făcu pe doamna March să fie mândră de abilitățile sale de a lua un interviu, încât începu să creadă în posibilitatea unui articol real.

– Ne întâlneam cu mulți bărbați, zise Amy cu vocea tremurândă, cu ochii umezi, dar nu a fost mai mult de atât; a fost inocent, trebuie să mă credeți.

Empatia îmblânzi privirea doamnei March. Dădu înțelegătoare din cap și scrise *curvă* în carnetul ei, apoi, amintindu-și de jurământul ei imaginar de obiectivitate jurnalistică, adăugă un semn de întrebare după cuvânt.

– E atât de greu, zise ea, să ne facem o imagine adevărată a cazului. O imagine a Sylviei, așa cum a fost.

Urmă o scurtă pauză înainte ca Amy să spună timidă:

– Puteți să vedeți camera ei, dacă doriți.

Doamna March, prefăcându-se la început ezitantă, încuviință și o rugă pe Amy să o însoțească, fiindcă așa părea că o reporteră își păstrează integritatea (dar, de fapt, făcu asta pentru ca Amy să continue să spună mai multe despre prietena ei moartă).

Urcară pe o scară șubredă, urmărind o cronologie a Sylviei de-a lungul anilor. În mare parte, conținând fotografii din albumul de absolvire, seria includea prima fotografie făcută de presă – cea pe care doamna March o găsise în carnetul lui George. Doamna March și-l imagină pe George făcându-și loc pe aceste scări în toiul nopții pentru o întâlnire amoroasă, scârțâitul treptelor înăbușit de mocheta cenușie, uzată. Să-și fi plimbat el degetele pe balustrada aspră așa cum face ea acum?

Dormitorul Sylviei era neremarcabil, totuși, când intrai, avea o aură spirituală, ca și cum ai fi pășit într-o biserică. O lumină delicată se strecura în cameră prin fereastră, luminând praful care plutea deasupra măsuței de machiaj din lemn de cedru.

Intrată în sanctuarul din dormitorul Sylviei, se străduí să aibă un soi de detașare a arheologului în timp ce observa cuvertura modestă de pe pat, în nuanțe de bleu; perdelele alb-cenușii, cu volane; rujul de culoarea piersicii de pe comodă, lângă o sticluță cu parfum pe jumătate goală – își notă numele în carnet, ca să și-l cumpere mai târziu.

Peretele cel mai apropiat de ușă era acoperit cu tăieturi din ziare, toate cu titluri despre Sylvia și dispariția ei. *Babka*, spuse Amy, le tăiase și le lipise în săptămânile îngrozitoare de dinaintea descoperirii macabre a cadavrului, când încă se mai agățau de speranța că Sylvia ar putea fi găsită în viață. Sub tăieturile din ziar era un birou de scris, copilăresc, din lemn de pin, plin de cărți de colorat, bilețele adezive în formă de stea, pixuri cu pene și sticluțe cu sclipici, toate puse alandala.

– Presupun că Sylvia nu a ținut un jurnal? întrebă doamna March, începând brusc să transpire gândindu-se la această posibilitate.

– Dacă o fi ținut vreunul, nu l-a găsit nimeni, zise Amy cu franchețe.

Ținând brațele încrucișate, Amy superviza dormitorul ca și cum era proprietara domeniului. Când ochii îi căzură pe o batistă împăturită frumos, într-un colț al biroului de pin, o ridică încet, o inspectă, cumpănind ce să facă cu ea.

– Uitați, zise în cele din urmă, aceasta a fost batista ei. Întotdeauna o purta cu ea. Dar nu o avea cu ea în ziua în care… în ziua în care a dispărut.

Doamna March luă batista albă în mâinile ei. Era tivită cu dantelă și brodată cu inițialele Sylviei.

– Au verificat hainele cu care a fost îmbrăcată? Pentru amprente? întrebă ea.

– Da, au verificat totul, dar nu au găsit nimic… Fiindcă a stat prea mult afară, cred…

Amy își încrucișă din nou brațele și se întoarse spre fereastră, iar doamna March profită de neatenția ei și strecură batista în buzunar. Zăbovi, trecând cu privirea peste teancurile colorate de discuri și un telefon roz, din plastic, cu disc, până când ochii i se opriră pe raftul cu cărți – un rând întreg era dedicat cărților lui George. Privirea i se încețoșă pe moment, apoi se limpezi, numele George March de pe cotor pătrunzându-i în pupilă ca o lamă ascuțită. Își șterse transpirația de deasupra buzei. Aproape salivând de nerăbdare, scoase una dintre cărți din raft și o deschise. Era semnată. Autentic. Putea recunoaște semnătura lenevă a lui George oriunde. Gâtul i se uscase și înghiți în sec; apăsă cu degetul ei scurt și îndesat peste cerneală, așteptând cumva să pulseze, ca o venă otrăvită. Urmări cu degetul semnătura peste pagină. Și-i imagină pe cei doi întâlnindu-se la o lectură publică: Sylvia stă la rând ca să-și ia cartea cu autograful lui, George se oprește în mijlocul frazei scrise pentru alt fan ca să se uite la ea pe deasupra ochelarilor. Amândoi vorbesc, râd, flirtează și lasă deoparte restul clienților care se simt ofensați. Poate că Sylvia își lăsase eșarfa în urmă – ca să-i atâțe și mai mult mistuitoarea pasiune pentru ea – pe care el începu să o miroasă și de care scăpase recent ca să ascundă dovada întâlnirii lor – sau poate el a lăsat-o? Și dacă eșarfa fetei moarte era undeva, în casa ei? Unde o fi ascuns-o? E înghesuită în spatele unor cărți de pe raftul din biroul lui de lucru. Sau – într-un puseu de mândrie arogantă – a pus-o la vedere, pe biroul lui. Poate că Martha a dat cu ochii de ea și, confundând-o cu una a doamnei March, a pus-o într-unul dintre sertarele șifonierului ei și acum era chiar lângă hainele ei?

Când Amy se întoarse de la fereastră, doamna March încă mai ținea cartea în mâinile ei.

– O, da, cărțile lui George March, zise ea. Sylvia era o mare admiratoare. Cred că a

avut un exemplar vechi care i-a aparținut tatălui ei. Și l-a adorat. Pot să pun pariu că am văzut-o citindu-l de o sută de ori. Făcu o pauză și continuă: A fost cu adevărat o cititoare pasionată.

Întoarse pe dos și pe față sentimentul, având nevoie, poate, de un scurt moment ca să-și revină din complimentul primit.

– Apoi, când a ajuns faimos, a citit undeva că-și face vacanța de vară pe aici, cam așa ceva. Cred că are o cabană prin împrejurimi. Mulți oameni l-au văzut prin oraș…

– Redactorul lui are o cabană aici, zise doamna March, încrezătoare că o jurnalistă importantă de la *New York Times* cu siguranță ar ști acest detaliu.

– Așa e, în fine, vara trecută a așteptat pe lângă restaurante, sperând să-l vadă în trecere.

– Și l-a văzut?

Doamna March o întrebă ca și cum ultima suflare părea să iasă din trupul ei.

Amy scutură din cap.

– Nu. Nu a reușit niciodată.

Lacomă, doamna March inspiră adânc.

– Dar asta este semnată, zise, întinzând cartea lui Amy, deschisă la pagina cu autograful.

– O, da, asta trebuie să fi fost a tatălui ei. Nu l-a întâlnit niciodată pe George March. Credeți-mă, mi-ar fi spus imediat după ce s-ar fi întâmplat. Era obsedată de cărțile alea.

Amy spuse că ea nu dădea prea mare importanță cărților, considerându-le romane pentru „oameni bătrâni care n-au nimic de făcut“, dar doamna March încetă să o mai asculte. Răsfoi cartea, căutând orice fel de indiciu – un bilet scris de mână sau un cod secret din litere încercuite –, dar singurul lucru dintre pagini era o floare presată și ofilită care se sfărâmă când o atinse. Deschise la fotografia autorului de pe clapeta a doua. Era un vechi portret al lui George, făcut într-un studio fotografic, ceea ce arăta că ediția fusese publicată înainte ca Sylvia să se nască. La scurt timp, echipa lui de promovare l-a convins să-și facă o fotografie nouă, fiindcă cititorii comentau că arăta – în termeni politicoși – „intens“. Într-adevăr, umerii lăsați, sprâncenele ridicate, ochii înguști privind pe deasupra ochelarilor făceau ca soțul ei să arate oarecum sinistru, el, care, cel puțin în persoană, nu arăta nici pe departe amenințător. Doamna March se uită lung în acei ochi, mai întunecați în alb și negru, și se întrebă dacă au fost ultimul lucru pe care l-a văzut Sylvia.

Amy îi arătă doamnei March câteva schițe făcute de Sylvia. Erau desene tipice unei fetițe – ponei, și flori, și un portret nereușit al bunicii ei, dar doamna March avu grijă să le aprecieze, prefăcându-se că le descrie în detaliu în carnetul ei.

Doamna March era pe punctul de a sugera să vadă împreună și alte camere – credea că poate fi ceva în mod deosebit provocator așteptând să fie descoperit în dulăpiorul cu medicamente din baie – când Amy spuse:

– Cred că aveți tot ce vă trebuie.

Jos, le mulțumi lui *babka* și Amy pentru timpul acordat și le spuse că va face presiuni ca articolul să fie publicat, dar le avertiză că nu se știe niciodată, fiindcă redactorii ei sunt imprevizibili, capricioși și se plictisesc repede. Deschise ușa de la intrare – văzând că nimeni nu se mișcă să i-o deschidă – când Amy îi spuse:

– Îmi puteți înapoia batista, vă rog?

Doamna March se opri în ușă.

– O, zise, am lăsat-o sus.

– Nu, e în buzunarul dumneavoastră.

Tăcerea se așternu în timp ce doamna March se uita la Amy – la expresia ei severă, neimpresionată, asemănătoare cu cea a lui George Washington – și se auzi spunând, în timp ce scoase batista din buzunar:

– Știți, e ciudat, cred că am confundat-o cu a mea. Trebuie să mi-o fi lăsat pe a *mea* sus. Ce zăpăcită sunt!

– Scuzați-mă, cum ați spus că vă numiți?

Doamna March se îndreptă de spate și respiră adânc.

– Johanna, răspunse, punându-și ochelarii de soare înainte să iasă pe ușă.

*

Prima ei zi în Gentry fusese atât de rodnică, încât nu a fost o surpriză prea mare că următoarele câteva zile au trecut fără prea multe rezultate. A doua zi cumpără câteva sendvișuri ambalate în folie de plastic și pungi cu biscuiți sărați pentru rontăit când i s-ar face ușor foame, ca să nu deranjeze nimic din bucătăria lui Edgar. Le devoră lacomă, adunând firimiturile cu un vârf de deget înmuiat în gură.

Continuă să scormonească prin bufetul cu căni și sertare ca să găsească indicii. A făcut plimbări și a moțăit ziua. A prins un păianjen sub o sticlă și a chicotit satisfăcută, imaginându-și ce ar fi făcut Edgar din el.

În a treia zi a descoperit o ladă îngustă de lemn ascunsă sub un teanc de pături, în șifonierul din dormitorul matrimonial. Era încuiată cu un lacăt greu. Cu adrenalina crescută, scotoci prin lada cu scule din garaj și reuși să spargă lacătul cu un ciocan. În loc să găsească o grămadă de scrisori ilicite între Sylvia și George, sau jurnalul Sylviei, sau degetele Sylviei, doamna March, dezamăgită, găsi puștile de vânătoare ale lui Edgar. Înlocui imediat lacătul, cumpărând unul identic de la magazinul general și spunându-i patronului că fiica ei are nevoie de unul pentru bicicleta ei la Harvard.

La întoarcerea de la magazin, se întâlni cu o căprioară într-un luminiș. Își lua cina înfruptându-se dintr-un iepure mort; scrâșnetul oaselor iepurelui între dinții căprioarei nu se deosebea de scârțâitul zăpezii sub cizmele pe care le luase cu împrumut din cabană. Ningea și zăpada se depunea pe spinarea căprioarei. Ducând o mână la o tâmplă, își continuă drumul. Calmă, căprioara continuă să mestece.

*

A patra zi, doamna March vizită mormântul Sylviei. Îl găsi cu ușurință, căci oamenii lăsaseră flori, animale de pluș și scrisori pe piatra mormântului. Toate se stricaseră. Ochiul unui ursuleț de pluș atârna de un fir de ață. Doamna March încercă să-l deseneze în carnetul ei.

În seara aceea îl sună pe George și îi spuse că ajunge acasă a doua zi, după-amiază.

– OK, zise el. Cum a fost? Cum se simte mama ta?

– Nu atât de bine cum speram.

– Îmi pare rău, scumpo.

– Da, îndurăm, e tot ce putem face. Ne vedem mâine, dragule.

– Mă găsești aici.

În ultima ei noapte în Gentry, cu carnetul în geantă, intră în pubul orașului – un loc ieftin cu pereți din lemn și podele lipicioase, cu câteva piste de bowling uzate, pe o margine a localului. Scaunele de bar erau îmbrăcate în vinilin plesnit. Fetrul de pe masa de biliard avea arsuri de țigară. Intens și stătut din cauza mirosului de fum, bere și trupuri, aerul o copleși din clipa în care păși înăuntru.

Cu ochelarii de soare pe nas și cu baticul pe cap, doamna March ședea singură pe o banchetă, sorbind dintr-un pahar cu vin roșu acru, pe care chelnerul i-l turnă dintr-o sticlă de doi litri. În timp ce îndesa înapoi dopul sticlei, ea îl întrebă:

– L-ați văzut vreodată pe scriitorul acela faimos prin oraș? George March? A băut

vreodată aici?

Răspunsul lui fu descurajant.

– Eu nu citesc, domniță.

Când îl întrebă despre Sylvia, presupunând că era un loc pe care ea și Amy l-au frecventat vânând bărbați, chelnerul nu i-a răspuns. În schimb, privi dincolo de ea și zise:

– De ce nu-l întrebați pe iubitul ei? E chiar aici.

Se întoarse și văzu un tânăr bând singur, la o masă din spate.

Nu îndrăzni să se apropie de el, dar își alese un loc de unde să-l vadă din față. Îl studie ceva timp, sorbind din vin printr-un pai, ca să evite să-și atingă buzele de paharul cu urme de degete. Transpirat și palid, cu bărbia acoperită de acnee, iubitul bea bere, una după alta, mormăind de unul singur, până când se ridică în cele din urmă și înaintă sprijinindu-se de mese, apoi dezechilibrându-se într-un mic spațiu liber de lângă bar. Începu să se legene ușor, pendulând înainte și înapoi, lăsându-și capul pe spate – ochii închiși, gura căscată. La început, doamna March crezu că face o criză de epilepsie, până când îi fu clar că tipul se afla pe un mic ring de dans imaginat de el. Ea se ridică, simțindu-și gura ca un cocoloș de lână rânced din cauza vinului, și se îndreptă șovăielnic spre el. Cu ochelari de soare pe nas și cu baticul pe cap, l-a îmbrățișat. Brațele lui îi atârnau moi pe lângă corp, dar nu a împins-o la o parte – și doamna March se balansa împreună cu el, legănându-l ca pe un copil, simțindu-i trupul cald lipit de al ei. Sub damful de bere, mirosea a balsam de rufe și lapte cu cereale, ca un băiețel care e bine îngrijit de mămica lui. Și-o imagină pe Sylvia îmbrățișându-l, îmbibându-se cu mirosul lui și simțindu-i bătaia inimii prin pulover.

S-au legănat încet dintr-o parte în alta, fără vreun ritm muzical, până când barul s-a golit și chelnerul a anunțat că ia ultima comandă.

*

Se înnoptase când taxiul opri în fața blocului familiei March. Portarul din tura de noapte se repezi de sub copertina verde să o salute, iar doamna March își ridică privirea spre fațada familiară. Acasă – blocul ei, înalt și impunător în noaptea opacă de iarnă, cu ferestrele umbrite ca sute de ochi cu pleoape.

Holul etajului șase nu trăda nimic neobișnuit, în timp ce ea înainta pe podeaua acoperită cu mochetă spre apartamentul 606. Cheile de alamă zornăiră pe breloc când deschise ușa. Intră și o închise după ea. Apartamentul era cufundat complet în întuneric, dar totuși ea simți că o așteptase salivând și vigilent în tăcere, ca o scoică stricată. Pipăi peretele, căutând întrerupătorul și dintr-odată o expirație puternică – mai mult ca un gâfâit prelung – erupse în întuneric. Voi să deschidă ușa de la intrare ca să lase să intre lumina de pe hol, dar își dădu seama că nu se putea mișca.

Respirația continua să se audă, puțin mai tare acum, aproape șuierând înspre ea. Cineva trase apa la toaletă în apartamentul vecin și doamna March se relaxă, umerii îi căzură – era doar zgomotul bătrânelor țevi. Găsi întrerupătorul de pe perete și-l deschise repede, în cazul în care se înșela și ar putea surprinde pe oricine ar fi stat acolo, la pândă. Holul pustiu o fixa cu privirea, impenetrabil. Unde era George? Unde era Jonathan?

Își vârî capul în camerele goale, strigându-i pe nume în întuneric, așteptând nesigură să-i sară în față și să o sperie. Îi trecu prin minte o posibilitate care-i dădea fiori reci: George era pe urmele ei și fugise de acasă, răpindu-l pe Jonathan și ținându-l drept momeală. Deschise brusc șifonierele când auzi o cheie răsucindu-se în yală și ușa de la intrare se deschise în spatele ei, făcând loc unui curent ușor și vocilor vesele.

– Iubito! Ești acasă, zise George și doamna March se repezi spre fiul ei, ștergând o singură lacrimă cu un deget al mâinii acoperite de mănușa verde-mentă.

– Am văzut un film, mami!

Îngenunche ca să primească micul trup al lui Jonathan în brațele sale și, în timp ce stăteau îmbrățișați, își fixă privirea necruțătoare pe chipul lui George, și-i spuse cu ochii ei, cu zâmbetul ei rece, ușor schițat, că știe totul. Să fi fost doar imaginația ei sau în acel moment ceva – teamă sau, poate, remușcare – tulbură ochii lui George?

După călătoria în Maine, din care nu se întorsese cu nimic mai mult decât cu o durere de dinți, doamnei March îi veni greu să creadă că într-adevăr făcuse totul – că mințise, că luase un avion de una singură, că manipulase o familie îndoliată ca să-i dea un interviu fals, că dansase lipită de pieptul bărbatului care fusese principalul suspect în investigația crimei. Cu siguranță trebuie să fi visat.

Era din ce în ce mai sigură de un singur lucru: de vinovăția soțului ei. În fiecare zi își alimenta convingerea, vânând înțelesuri ascunse în ce făcuse el, în ce spusese el. O aluzie în treacăt la cel mai recent roman al său a fost o insultă îngrozitoare. Se retrăsese în biroul lui de lucru după ce cazul Sylviei a fost menționat la știri – o dovadă grăitoare a crimei comise de el.

La un moment dat, concluzionă ea, o s-o dea în bară, o să se dea de gol. O scrisoare către Sylvia, lăsată încă în plicul sigilat, într-unul din sertarele biroului său. Mai sunt și alte victime, firește. Cine comite un asemenea act, face o obsesie pentru crime – știa și ea atâta lucru. Dar trebuia să rămână pe poziția de observator, răbdătoare. Să facă treaba poliției, într-adevăr. Apoi, la momentul potrivit, o să-l dea pe mâna autorităților, cu demnitate. George o să fie arestat, iar ea o să fie prezentată de presă ca o soție admirabilă, inocentă – naivă la început, dar care s-a prins repede și îndeajuns de curajoasă, suficient de inteligentă ca să investigheze (câtă îndrăzneală! cât curaj!) și să-l aducă în fața justiției singură.

Își imagină discursul pe care l-ar ține în fața blițurilor aparatelor de fotografiat, toate uitându-se la *ea*, deodată. „În numele victimelor“, o să spună – purtând ochelarii de soare și baticul ca semne ale modestiei, căci ar părea vulgară și lipsită de sensibilitate să-și dorească să atragă mai multă atenție decât victimele – și apoi ar cere iertare, dar mass-media și publicul ar cădea de acord în unanimitate că nu este nimic pentru care să fie iertată.

Ar depune mărturie la procesul lui George cu demnitate. George o să se ducă la închisoare. Ea ar da doar câteva interviuri, apoi și-ar trăi restul zilelor ieșită din lumina reflectoarelor, împletind fulare pentru nepoții ei.

Prin minte îi mai trecu și o scenă mai întunecată, în care ea încearcă, cu calm, să-l facă pe George să mărturisească, în care el o imploră să fie partenera lui de crimă – o scenă urmată de imagini în care se vedea alegându-i lui George victimele și urmărindu-le. Era mândră să admită că șterse din mintea ei aceste imagini relativ repede. Luase în calcul și posibilitatea ca George să fugă atunci când va fi confruntat cu adevărul. Imagini efemere cu George, fugarul: își rade barba, își vopsește părul blond, mănâncă burgeri grași cu brânză în camere mizerabile de motel, caută știri cu fața lui, în cele din urmă se pierde în ungherele cele mai întunecate și dure din peisajul crimei americane, niciodată nu-l mai aude, cu excepția telefonului ocazional, imposibil de localizat, dat de ziua de naștere a lui Jonathan.

Deseori se gândea prea mult la moralitatea alegerilor sale, la faptul că trăia împreună cu un psihopat periculos – și își expune fiul –, dar concluzionă că nu are nici un sens să-l părăsească pe George, acum, când nimeni nu ar crede acuzațiile ei fără o dovadă solidă. Mai ales când statutul său literar fusese consolidat în jurul lumii.

În trecut, doamna March se desfăta cu faima lui explozivă, când necunoscuți îi abordau în restaurante, strângându-i mâna lui George și rugându-l să le semneze cărțile. Cu toate astea, astăzi, ori de câte ori se apropia un străin – moment prin care ea trecuse

mai puțin, de vreme ce rareori ieșeau împreună – era pregătită să înfrunte teama că era persoana care l-ar întreba în sfârșit pe George despre Johanna, de față cu ea. Iar George ar rânji ironic, ar fi evaziv și s-ar descotorosi de curios. Așa cum făcuse și cu crima.

Într-o dimineață se întorcea acasă după ce ieșise să rezolve niște treburi, strângând o pungă de hârtie cu pâine cu măsline, sugând un cub de gheață ca să-și mai aline durerea de dinte. Petrecerea de ziua de naștere a lui George se apropia și ea se gândea la felurile în care ar fi putut depăși calitativ serata anterioară – cvartet de coarde, un meniu inspirat din cinele politice găzduite de Jackie Kennedy – și la cum i-ar putea umili pe toți invitații care nu-i acordaseră respect la ultima serată.

În ciuda frigului, frunzișul copacilor încă mai păstra o nuanță de verde, iar ea ținea strâns haina de blană cu o mână. O lăsase descheiată, într-un scurt moment de optimism; simțea dimineața aceea ca pe ceva proaspăt, pârguit. Albastrul cerului era mai profund, mai intens; în sfârșit, își pierduse culoarea tristă, uzată, de pânză decolorată de prea multe spălări.

Încetini pasul pe măsură ce se apropia de o anumită clădire. Afișa cu mândrie o fereastră generoasă cu draperii luxoase în roșu de Burgundia, de cele mai multe ori trase. Trecuse deseori prin fața casei și cochetase adesea cu ideea de a intra. Scris de mână, cuvântul *Clarvăzătoare* atârna de fațada de cărămidă. Nu credea în chestia asta cu ghicitul, desigur. Când tânăra doamnă March i se confesă mamei sale că i se pare că o fantomă o urmărește noaptea (se referea la Kiki, deși atunci nu menționase nimic despre ea), a fost învățată să respingă toate conceptele care nu aveau legătură cu cele învățate la biserică. Iritată, maică-sa țâțâi, o apucă de umeri, se aplecă spre ea și-i spuse: „Nu există așa ceva. Pricepi, da? Să nu începi să crezi în prostii dintr-astea, altfel toți o să râdă de tine“. Spusese asta ca și cum știa din propria experiență, lăsând-o pe doamna March să se întrebe dacă maică-sa fusese cea ridiculizată sau dacă ea râsese de cineva (un scenariu mult mai plauzibil: îi era imposibil să și-o imagineze pe maică-sa în postura de victimă).

Și totuși, oprită în fața casei clarvăzătoarei, lăsă să-i scape un mic oftat. Ar fi amuzant să afle câteva vești bune despre viitor.

Strângând la piept punga boțită cu pâine, cu uleiul de măsline trecând prin hârtie și pătându-i haina, deschise ușa franceză a cabinetului de ghicit.

Înăuntru era liniște și straniu de luminos, în ciuda perdelelor groase. Rămase în picioare pentru un moment, în tăcere, contemplând globul de cristal de pe mica masă rotundă. Închise ochii și pentru câteva secunde simți ce nu mai simțise de mult timp, ceva pentru care nu găsea cuvântul potrivit.

– Bună ziua, zise o voce dogită de lângă ea.

Doamna March întoarse capul și văzu în fața ei o femeie scundă cu un păr aberant de lung, gros și negru. Se răsucea în jurul capului ei în vreo câteva cozi, apoi șerpuia în jos, în jurul gâtului, căzând de-a lungul șirei spinării, și se termina în dreptul taliei într-un mănunchi de fire despicate.

– Aș vrea să mi se ghicească norocul, spuse doamna March, care hotărâse că cea mai bună cale în asemenea situație este să folosească același ton concis, poruncitor pe care l-ar folosi la o măcelărie.

– Bineînțeles, răspunse ghicitoarea cu un exagerat accent est-european. Palme? Cărți?

– Aaa… cărți.

– Vreo preferință? Rider-Waite?

Doamna March nu înțelese întrebarea, așa că răspunse simplu:

– Da.

– Pe aici, vă rog.

Femeia scundă o conduse pe doamna March prin două perdele de catifea într-o cameră mai mică, întunecată. Pereții erau căptușiți cu o nuanță țipătoare – ceva între roșu și fucsia – cu modele florale, încărcate. Doamna March evită să se uite la pereți, temându-se de migrena cu care, fără îndoială, s-ar fi pricopsit din cauza lor.

Ghicitoarea trase perdelele și rămaseră aproape pe întuneric, iluminate de câteva lumânări împrăștiate ici-colo. Schimbarea bruscă de lumină o făcu pe doamna March să vadă negru în fața ochilor pentru o clipă, ca și cum era pe punctul de a leșina.

Cu o mină dramatică, ghicitoarea arătă spre o masă mică acoperită cu fetru verde, ca o masă de poker, și doamna March se așeză pe un scăunel din lemn, cu o pernuță de pluș, brodată, lăsându-și geanta și pâinea cu măsline pe un taburet alăturat. Scăunelul fragil nu gemu când se așeză pe el, ceea ce o relaxă considerabil.

Clarvăzătoarea se așeză în fața ei, pe un scaun acoperit cu pânză cu model *paisley*. Mâna ei stângă era malformată: câteva degete erau mai scurte, răsucite unele în jurul altora ca rădăcinile unui copac. Mâna dreaptă era fără cusur, terminându-se cu degete lungi, elegante. Folosi amândouă mâinile ca să amestece cărțile, dregându-și glasul din când în când. Se uită la doamna March și zise:

– Ați făcut o călătorie de curând, așa e?

Doamna March, refuzând să se simtă impresionată sau să-și afișeze uimirea – două greșeli de amatoare –, se foi puțin în scăunelul ei și spuse, pe tonul cel mai blazat de care era în stare:

– Da.

– V-a dat ce ați căutat, călătoria asta.

– Mă așteptam la puțin mai mult de la ea, cred, zise doamna March, alegându-și cu grijă cuvintele.

– Știți în sufletul dumneavoastră că ați găsit ce ați căutat în această călătorie, continuă ghicitoarea.

Tocmai i-a făcut cu ochiul? Gândurile doamnei March au dus-o spre exemplarul semnat din cartea lui George de pe raftul Sylviei.

– Poate că ați dorit să găsiți altceva, dar adevărul e greu de privit în față, uneori. După o pauză continuă: Dar mai sunt multe de descoperit și veți descoperi. Instinctele dumneavoastră, suspiciunile dumneavoastră au fost corecte.

Cât de satisfăcută se simți doamna March când auzi acele cuvinte! Avea crampe peste tot, ca și cum mâncase prea mult tort Alaska. Tapetul o privea amenințător în toată gloria lui de bordel, iar ea coborî privirea în jos spre mâinile ei, care începuseră să transpire. Respirația i se auzea din ce în ce mai tare.

Ghicitoarea termină de amestecat cărțile și începu să le pună cu fața în jos pe masă. Spatele cărților era tipărit cu un model crăpat, imitând sticla pisată. Doamna March își frământa mâinile în timp ce, una câte una, cele douăzeci și două de cărți ale Arcanei Majore Rider-Waite erau aranjate în fața ei.

Clarvăzătoarea inspiră adânc și apoi închise ochii. Își plimba mâinile deasupra cărților în timp ce mormăia ceva (spre jena din ce în ce mai mare a doamnei March). Continuă să scoată sunete pentru alte câteva secunde inconfortabile, înainte să deschidă ochii și să spună:

– Vă rog, alegeți o carte.

Doamna March, care nu se așteptase să fie o participantă activă, se foi pe scaun. Atinse la întâmplare cartea cea mai apropiată. Ghicitoarea făcu mânecile caftanului să alunece până la coate și, cu importanță exagerată, întoarse cartea. Cartea înfățișa un monstru ghemuit, cu tors uman și picioare păroase, de capră. Era flancat de doi oameni goi, în lanțuri, amândoi cu coarne și cozi. Diavolul scria pe carte, simplu, direct, cu litere

mari, de tipar.

– O, cred că am probleme, zise doamna March sperând că vorbește pe un ton amuzant. Văzând că ghicitoarea e tăcută, se aplecă în față și o întrebă în șoaptă: Ce înseamnă?

– Păi, vedeți, cartea e întoarsă, răspunse femeia. Diavolul inversat poate apărea când vă retrageți în locurile dumneavoastră cele mai adânci, cele mai întunecate, sau când ascundeți de alții sinele cel mai profund și întunecat. Nu vreți să vă încredințați sufletul celorlalți fiindcă sunteți jenată, copleșită de rușine, așa că sufletul a crescut deformat în întunericul din dumneavoastră.

Doamna March își imagină sufletul ca pe o creatură păroasă, lipsită de contur, înlănțuită într-o celulă întunecată și își plânse de milă.

– Iar acum credeți că e prea târziu pentru ca cineva să vă vadă adevăratul sine.

Ce a urmat a fost o liniște atât de puternică încât aproape că a răsunat prin pereții acoperiți cu roșu isteric.

– E o prostie, zise doamna March.

Clarvăzătoarea continuă, hotărâtă.

– O să vă spun cum să îndreptați asta. De obicei nu folosesc două cărți. E foarte neobișnuit pentru mine. Folosesc doar una. Dar aveți nevoie de toate sfaturile pe care le puteți primi. Moment special, da? Înțelegeți? Vă ajut.

Își drese din nou glasul, închise ochii și după ce își jucă mormăielile dramatice, îi ceru doamnei March să aleagă o altă carte. Cartea pe care ghicitoarea o întoarse de data asta fu Marea Preotească. Silueta cu păr negru, arătând dură cu coroana încornorată, ședea cu mâinile în poală și cu o cruce mare pe piept. În spatele ei atârna o tapiserie brodată cu palmieri luxurianți și rodii.

– Marea Preotească e gardiana subconștientului, zise clarvăzătoarea. Tot ce nu spuneți, tot ce țineți adânc în dumneavoastră aici și aici – se bătu peste piept și tâmplă în același timp – este păzit de ea cu îndârjire. Apare când aveți nevoie să ajungeți la cunoașterea asta din adâncul subconștientului dumneavoastră.

Doamna March se uită la cele două cărți – una întoarsă, cealaltă dreaptă – de pe masă. Erau ca niște benzi desenate, aidoma desenelor pentru copii.

– Nu aveți de gând să o întoarceți și pe a treia? întrebă ea.

– Vă spune cum să îndreptați situația, zise ghicitoarea, bătând cu un deget răsucit pe chipul preotesei. Nu e nevoie de a treia carte. Nu înțelegeți? Doamna March nu răspunse, iar clarvăzătoarea oftă și zise: Sunteți în pericol. Pericolul e din ce în ce mai puternic. Pricepeți?

Doamna March, care *începea* să priceapă, se aplecă în față, pișcându-și pielea de pe gât.

– Dacă nu sunteți atentă…, continuă ghicitoarea, acest pericol o să fie îngrozitor pentru dumneavoastră. Înțelegeți ce vă spun?

– Da, o, da, spuse doamna March, uitând toate lucrurile în legătură cu care o avertizase mama sa. Ce pot să fac?

– Trebuie să vă protejați. Separați-vă de ce vă rănește.

– El mă va răni, asta vreți să spuneți?

Femeia care citea în palmă o privi cu ochii ei căprui închis.

– Deja suferiți. Dar… poate că nu e prea târziu. Nu-l lăsați să vă mai rănească. Mai multă suferință – periculos. Peste limită.

Își ținea mâna dreaptă în aer și o legăna tot mai sus, reprezentând limita peste care nu se putea trece.

– Înțelegeți? Nu-l lăsați să vă rănească.

– N-am să-l las, zise doamna March. Nu.

– Dacă simțiți pericolul, cereți ajutor.

– Ajutor?

Doamna March se uită în jos, la mâinile ei urâte și uscate, la unghiile crăpate, și se întrebă de ce nici o cantitate de cremă franțuzească hidratantă nu părea să aibă efect. Până și degetele răsucite ale ghicitoarei păreau mai frumoase decât ale ei.

– Dacă simțiți că pericolul acela trece de linia aia, continuă clarvăzătoarea, cu vocea și mai puternică, văzând că atenția clientei sale scade, cereți imediat ajutor.

Doamna March se așteptase să plece încurajată și, într-adevăr, se simțea ușurată – o ușurare dată de convingerea de neclintit că soțul ei e vinovat și că ea are dreptul să-l suspecteze și că, cel mai important, ea nu era nebună chiar de tot. Închise ușa franceză după ea, șocată de lumina bruscă a soarelui, simțind că primise permisiunea, într-un fel, să continue să fie furioasă pe el, să nu aibă încredere în el. Nu-și bătu capul că ghicitoarea ar fi putut vorbi despre o tumoare, oricât de vagi fuseseră cuvintele ei. Nici mai târziu nu-și puse întrebări, când ajunse în apartament, unde scoase ușor, în liniște, un cuțit de măcelărie dintr-unul din sertarele din bucătărie și-l ascunse sub pernă.

Era destul de extenuant să-l urmărească pe George. După ce încercase să țină pasul cu el câteva zile, și-a promis sieși să nu-l mai urmărească pe stradă, să nu se mai țină după el peste tot în Manhattan – pândindu-l cu atenție cum intră și iese din librăriile unde semna stocul de carte, ascunzându-se în spatele rafturilor cu haine la mallul de unde el și-a cumpărat un nou cardigan, amorțind în frig ore întregi lipită de zidul unei clădiri din cărămidă, așteptând ca George să termine o masă relaxantă cu consilierul său bancar.

Își făcuse însă un obicei, ca ultimă soluție, să-l țină sub observație ori de câte ori era acasă împreună cu ea. Se încorda din reflex de fiecare dată când el intra în cameră sau spunea vreun cuvânt; analiza cum vorbește cu Jonathan și felul în care o evita pe Martha, ca de obicei. Căuta cât de des posibil indicii prin biroul lui de lucru și o dată chiar i-a ascultat conversația telefonică cu Edgar (în timpul căreia, spre frustrarea doamnei March, cei doi au discutat doar despre ecranizarea romanului lui George).

Ori de câte ori George ieșea din casă, doamna March juca un alt rol: Sylvia. La câteva zile după ce se întorsese din Maine, s-a dus iar la buticul de pe 75th Street colț cu Lexington ca să-și cumpere o diademă de catifea neagră. A cumpărat și parfumul Sylviei – cel pe care îl văzuse pe comoda din dormitorul ei – de la mall. Era la promoție, așa că i-a fost greu să rateze șansa. Ca să completeze transformarea, a achiziționat și o perucă de la un magazin de costume din centru, și o dată pe lună își lua piersici, de aceeași mărime și culoare ca cea pe care Sylvia o ținea în mână, în poza din ziar.

Acasă, încuiată în dormitorul ei, se metamorfoza în Sylvia. Cu spatele drept și cu vârfurile picioarelor întinse, traversa covorul. Mâncă piersicile în fața oglinzii din baie, chinuindu-se să zâmbească între mușcături, privind cum zeama i se scurge pe bărbie. Citi reviste de modă pe care își imagina că le citise Sylvia, înmuindu-și în salivă degetul ca să întoarcă paginile, sau lenevea, uitându-se fix la perete, meditând la propria moarte. Descoperi că Sylvia se plictisea și își pierdea răbdarea când lenevea, că se simțea mult mai senzuală când purta un furou de mătase decât atunci când era complet dezbrăcată. Uneori mai și fuma – ultima țigară din tabachera furată – aplecându-și mâna așa cum făcuse Gabriella, ținând languros țigara între arătător și degetul mijlociu.

Aerisi apoi camera ca să elimine fumul și parfumul. Oricât de tare s-a săpunit după aceea, doamna March tot mai simți mirosul Sylviei pe ea, toată ziua – un miros înțepător, provocator de dulceag, care părea că ascunde un putregai profund, la fel ca atunci când mama ei dădea cu Chanel No.5 în baie ca să camufleze duhoarea scurgerilor din țevi.

În cadă, doamna March s-a spălat pe gât și la încheieturile mâinilor – clăbucii alunecau între sâni și pe spate, pielea delicată din interiorul încheieturilor se descojea de la atâta frecat – umplând în fiecare zi recipientul aurit de săpun lichid (convinsă fiind de un dealer de antichități insistent că aparținuse cândva lui Babe Paley). Apoi se mirosi de mai multe ori, oprindu-se pe hol ca să se spele din nou în baia oaspeților.

Într-o astfel de ocazie, după ce-și spălă mâinile din ce în ce mai crăpate în baia rezervată invitaților, cu un săpun rotund pe care George îl adusese de la Ritz din Londra, observă tabloul.

Tabloul, cel care înfățișa câteva femei goale îmbăindu-se într-un râu și privind rușinate pe jumătate întoarse, îi arăta acum niște femei cu spatele complet întors la ea.

Prosopul căzu din mâinile doamnei March. Se apropie de tablou. Erau aceleași femei – le cunoștea coafurile și culoarea tenului cu ochii închiși – și totuși zâmbetul lor,

chipul trandafiriu și sânii voluptuoși, în nuanțe pastelate, toate dispăruseră. La vedere erau acum spinările palide și fesele lăsate. Se uita la tablou, uluită. Să fi cumpărat un set de două tablouri și să fi uitat ea de acesta? Dar chiar dacă ar fi fost adevărat (ceea ce era improbabil), unde era cel care stătuse atârnat în baie zece ani? Analiză tabloul câteva minute, atingându-l ușor cu vârful unui deget, voind să-l schimbe la loc.

Ieși pe hol, frământându-se dacă să-i spună sau nu lui George despre tablou, luând în calcul posibilitatea ca el să râdă de ea. Apropiindu-se de dormitorul ei, auzi voci. Șoapte. Încremeni în mijlocului holului și lăsă capul într-o parte ca să asculte. Vocile veneau dinspre camera lui Jonathan. „Jocul ăsta e plictisitor“ îl auzi pe Alec spunând. „Hai să jucăm altul.“

Doamna March merse pe vârful picioarelor către ușă, lipindu-și urechea de ea. De partea cealaltă, Alec spuse:

– Eu vreau să fiu polițistul.

– OK. Atunci am să fiu eu infractorul, răspunse Jonathan.

– Un hoț?

– Nț, ceva mai bun. Un criminal, ceva…

– Un criminal, Dumnezeule!

– Ai preda un criminal poliției? întrebă Jonathan. Chiar dacă l-ai cunoaște?

Doamna March își acoperi gura cu mâna, presându-și verigheta rece de buze.

– Ce vrei să spui? întrebă Alec.

– Adică, să zicem pe fratele tău?

– Dar eu nu am nici un frate.

– Păi, atunci să zicem pe mama ta.

– N-aș putea s-o torn pe mama mea, zise Alec hotărât, cu ușoară mândrie, ceea ce o făcu pe doamna March să simtă un puseu de invidie.

– Dar dacă ar fi ceea ce trebuie să faci? întrebă Jonathan.

– Nu știu. Putem să ne jucăm acum?

Locul vocilor care tăcură fu luat de zgomote de lovituri ușoare. Înarmată cu o nouă determinare, doamna March îl căută pe George – citea în living, cu televizorul pornit – și-l întrebă direct:

– Cine a schimbat tabloul din baie?

El se încruntă, dar nu-și luă ochii din carte. Ea se scărpină la încheieturi, apoi închise televizorul ca să facă și ea ceva.

– Mmm? mormăi George, reacționând mai mult la cartea din mână decât la întrebarea ei.

– Tabloul din baia oaspeților. Cine l-a schimbat?

– Scumpo, sunt sigur că tabloul e același care a fost în toți acești ani, zise George, continuându-și lectura.

Nu auzi răspunsul ei și se uită pe deasupra ochelarilor în felul ăla tipic lui George, care o scotea din sărite.

– Ești bine? o întrebă el.

– Firește că sunt, răspunse ea. Mi s-a părut că mi-l amintesc altfel, asta-i tot.

– E acolo de atâta timp, probabil nu ai observat niciodată detaliile.

– Da, zise ea, privindu-l. Cu siguranță asta e problema.

Scrâșnind din dinți, se retrase în dormitorul ei, închise ușa, cu mâinile tremurându-i de furie atât de violent, încât degetele sale răpăiau pe placajul ușii. Negase, așa cum făcuse și cu porumbelul mort din cadă. Așa cum făcuse cu totul.

Își puse repede peruca, mângâind pletele brunete, admirându-se în oglinda băii. El nu credea că merită să fie ucisă, să o aibă într-un fel atât de pasional, de disperat. Pentru el,

ea era proastă, nesofisticată, plictisitoare, meritând doar să fie umilită în paginile unei cărți. O glumă.

Își puse diadema neagră peste perucă; sub vârfurile degetelor, catifeaua părea aidoma pufului de pasăre. Pupilele i se dilatară în oglindă. „Pe mine mă dorești, George March“, spuse în șoaptă.

În noaptea aceea, îl așteptă pe George în întuneric. Când el intră în dormitor, ea ședea, indiferent cine era ea, în beznă, în fotoliul din colț.

– George, îl strigă ea.

Vocea îi suna diferit, ca și cum laringele ei fusese reacordat.

George se întoarse spre ea, privind-o cu ochii pe jumătate închiși, încercând s-o deslușească. Lumina lunii care trecea prin fereastră în fâșii palide îi lumina doar mâinile, încrucișate în poală.

– Nu poți să dormi? o întrebă.

Alunecă ușor spre el și-l îmbrățișă, așa cum își imagina că ar face o tânără fată care trăiește o poveste de iubire mistuitoare, de la distanță: îi simți fiecare încrețitură a cămășii între degetele ei, îi mirosi parfumul (whisky, sertare vechi de lemn). Ezitant, George îi atinse peruca în creștet.

– Ți-ai schimbat părul, spuse, ca și cum ar fi admirat efortul ei.

Camera le răspunse, întunecându-se în jurul lor și mai mult.

În noaptea aceea, doamna March și-a sedus soțul. La început, cu trucuri cunoscute, apoi, ciudat, râzând și mușcându-se. George părea curios, reacționă rapid, politicos, apoi, în cele din urmă, cu satisfacție, frecându-și barba țepoasă ca acele de pin de gâtul ei, cu inima bătându-i lipită de pieptul ei. Simțea cum omoplații ei ieșeau în afară mai mult ca niciodată, amenințând să-i sfârtece pielea.

Când el se împinse în ea, simți o durere scurtă și ascuțită între picioare. Ea își imagină o gaură de piercing într-o ureche: astupată, cu pielea crescută ca ciotul unui membru amputat.

Bătând cu pumnii în saltea, simți un șir de viermi – viermii Sylviei – gâdilând-o înăuntru înainte să iasă din trupul ei picurând în noduri încâlcite, ude, zvârcolindu-se violent.

Se legăna înainte și înapoi, fredonându-și ușor gemetele, în timp ce buclele lungi și ciocolatii ale Sylviei îi mângâiau claviculele, până când Johanna dispăru.

Tabachera furată de la Gabriella dispăruse. Doamna March o căută cu disperare în sertarele sale: eșarfele zburau prin cameră ca niște panglici de confetti, iar transpirația i se scurgea pe furoul de mătase. Strângând cu putere ușile șifonierului, se temea de ce-i mai rău. Traversă holul și se duse să caute și în șifonierul lui Jonathan.

Când descoperi desenele, scoase dintre ele cu două degete chiloții cu personaje din desene animate. Tulburătoare, desenele de mână reprezentau păsări ciugulind din trupuri de femei, goale și sângerânde, creionul cerat se întindea în linii subțiri peste mâzgăliturile negre ale părului pubian.

Îngrămădite printre desene, găsi nu unul, ci mai multe articole tăiate din ziar despre dispariția Sylviei și crimă. Erau pătate cu grăsime și zaț de cafea, semn că fuseseră scoase din coșul de gunoi din bucătărie. Articolul care lipsea din biroul lui George era printre tăieturi. Răscolind mai adânc în șifonier, doamna March scoase de sub un pulover bleumarin unul dintre carnetele lui George. Întorsătura dramatică a destinului o făcu să jubileze, dar, frunzărindu-l, își dădu seama că era carnetul pe care-l luase cu ea în Maine. Era carnetul *ei*.

Când Jonathan intră în cameră, găsindu-și mama ținând în mâinile sale urâte și tremurânde toate secretele, un val de furie o copleși pe doamna March, intempestiv și visceral ca un puseu de greață.

Adevărul este că nu voia să se confrunte cu efectele cuvintelor oribile asupra lui Jonathan – *viol* și *sugrumată* și *curvă*? – scrise chiar de mâna ei, mama lui. Teama că Jonathan ar fi putut găsi și peruca de culoare castanie – și poate chiar *a încercat-o* – se dezlănțui în ea cu atâta putere, încât se înecă, îi veni să vomite, ascunzându-și fața în poalele hainelor atârnate de umerașe în șifonierul lui Jonathan.

Când se calmă îndeajuns cât să dea ochii cu fiul ei, acesta stătea în picioare atât de aproape de ea, încât ea tresări și se retrase și mai adânc în interiorul șifonierului.

– Unde ai găsit astea? îl întrebă, agitându-i în față tăieturile din ziare din biroul lui George. *Unde?* Jonathan ridică din umeri. Ai fost în biroul lui tati? Răspunde-mi!

– Nu știu. Câteodată.

– Și ce-ai mai găsit? întrebă, cu ochii mari, umeziți de lacrimi. Ai mai găsit și altceva? Băiatul nu răspunse și ea îl zgâlțâi. De ce ai desenat astea? îl întrebă, mototolind desenele. Ți-a spus tati să le desenezi?

Supărat și plângând și el, Jonathan scutură din cap.

– Nu!

– El a fost, nu-i așa? Nu mă minți!

– Nu, a fost, a fost…

Ochii lui Jonathan nu reușeau să întâlnească ochii ei, în timp ce mintea lui căuta un răspuns.

– Alec.

– Nu-mi spune că a fost Alec, dacă nu a fost el. Dacă te-a pus tata, trebuie să-mi spui.

– Nu a fost el!

O îmbrățișă, încolăcindu-și brațele în jurul taliei ei și suspină.

– Te rog să nu fii supărată pe tati.

Doamna March nu-și îmbrățișă fiul, ci își continuă rechizitoriul, cu fierea amară urcându-i-se pe gât.

– Atunci spune-mi, Jonathan, de ce a vrut Alec să desenezi toate astea? Băiatul nu-i răspunse și ea îi sugeră: Vrea Alec să te facă să ai probleme acasă?

– Da!

– De ce?

– E… invidios fiindcă tati e faimos.

Doamna March îngenunche în fața fiului ei, care o îmbrățișă, odihnindu-și capul pe umărul ei. Iar ea îl lăsă.

– Jonathan, chiar e Alec invidios din cauza asta? îl întrebă, mângâindu-i părul.

– Da, răspunse Jonathan, respirând fierbinte în scobitura gâtului ei. Mi-a zis că ești tare supărată din cauza cărții lui tati și că toată lumea știe asta.

Doamna March se prăbuși, ținând capul lui Jonathan cu o mână, în timp ce cu cealaltă îi ținea trupul strâns lipit de al ei. A fost un moment de tăcere, apoi auzi în ureche, fierbinte și umed: *Johanna*, într-o expirație lungă.

Cu o smucitură rapidă, doamna March îl împinse pe Jonathan de lângă ea, iar el se împiedică înapoi, privind-o cu ochi mari, șocați.

Hotărâtă, doamna March se ridică, îl apucă pe Jonathan de încheietura mâinii și-l scoase afară din cameră. Îl trase după ea prin tot apartamentul, îl scoase dincolo de ușa de la intrare, pe holul acoperit cu mochetă, împingându-l în liftul uriaș.

Câteva etaje mai sus, bătu la ușa familiei Miller și Sheila abia apucă să deschidă când doamna March o anunță:

– Copiii noștri nu mai sunt prieteni.

Sheila se uită la ea afișând o pantomimă a surprizei – sprâncene încruntate, pleoape clipind peste ochi îngrijorați – încât doamnei March îi veni să o plesnească.

– Nu vreau ca Alec să se mai vadă cu Jonathan, spuse doamna March și – fără să obțină o reacție – deveni și mai isterică. Alec nu e bun pentru el! Îmi *strică* copilul!

Fu rândul Sheilei să deschidă gura.

– *Pardon?* o întrebă pe un ton jos, reținut, îndreptându-și privirea spre Jonathan, ținut ferm în strânsoarea maică-sii.

Privirea ce trăda îngrijorarea pentru Jonathan o înfurie și mai mult pe doamna March, care țipă:

– M-ai auzit!

Cuvintele ei răsunară pe hol.

– Ei bine, zise Sheila, umerii căzându-i, ușurați de o greutate necunoscută, nu am vrut să mă bag în asta, mai ales nu *în acest fel*, dar se-ntâmplă că am suspectat relația băieților, în special influența lui Jonathan asupra lui Alec.

– *A lui Jonathan*…

– Da, replică acid Sheila, pătrunzând-o cu privirea pe doamna March. Jonathan are… *idei*. Idei ciudate care, sincer vorbind, mă înspăimântă puțin. Și ce-a fost cu suspendarea lui Jonathan și… în fine.

Scutură din cap, privind-o pe doamna March drept în ochi, apoi continuă, aproape șoptind:

– Am auzit ce i-a făcut Jonathan fetiței aceleia.

Doamna March se aplecă în față brusc și fu încântată s-o vadă pe Sheila tresărind.

– Crezi că știi, dar nu știi *nimic*, spuse clocotind de mânie, împroșcând salivă, cu buzele schimonosite zvâcnindu-i.

Auzind un scârțâit de ușă în spatele ei, întoarse capul de jur împrejur: cu capul scos pe ușă, vreo șase vecini curioși se uitau la ea. Împiedicându-se de covorașul de la ușa Sheilei, îl trase de mână pe Jonathan spre lift, țipând:

– Nici unul dintre voi nu știe!

Doamna March nu mai văzuse gândaci de vreo câteva săptămâni, dar în noaptea aceea deschise ochii către ceva și mai cumplit – ploșnițe. Zeci de ploșnițe îi cotropiseră

trupul, odihnindu-se între sâni și între degetele de la picioare, târându-se peste încheieturile ei, intrându-i în buric. Rotunde, cărămizii și cu picioarele țepoase, grase mulțumită sângelui ei, ieșeau îngrămădindu-se din crăpăturile din pereți și din cusăturile saltelei pentru gustarea de noapte.

Scoțând un urlet, doamna March aprinse lumina plesnind întrerupătorul de pe peretele din spatele patului. Ploșnițele dispăruseră. În locul lor erau *ei*, în genunchi, pe podea, în jurul patului ei: Sheila, George, vecina bârfitoare de la supermarket, Gabriella, Edgar, bancherul de la petrecere, Jonathan, portarul din tura de zi, Paula, chiar și bătrâna Marjorie Melrose. Toți. O priveau cu gurile căscate, salivând.

Doamna March se trezi, se înecă și se ridică în capul oaselor în pat, ca un arc. Întoarse capul și-l văzu, în sfârșit, pe George, lângă ea. Începu numărătoarea inversă de la cincizeci, așteptând să i se calmeze bătăile inimii, apoi strecură mâna sub pernă, simțind mânerul cuțitului de măcelărie. De îndată ce degetele găsiră mânerul de lemn – crăpat din cauza prea deselor vizite în mașina de spălat vase –, se relaxă, lăsându-se ușor pe spate.

A doua zi dimineață, la micul dejun, George o întrebă dacă avusese un coșmar.

– M-am trezit de mai multe ori ieri-noapte și nu sunt sigur dacă am visat, zise el.

– Nu, răspunse ea prudentă, nici un coșmar. M-a durut dintele, asta-i tot.

Ceea ce nu era o minciună, căci durerea chiar se agravase în ultimul timp; o durere profundă, ascuțită îi ardea din senin gingiile, ale căror spasme intense, din ce în ce mai puternice, îi aminteau de contracțiile din orele travaliului cu Jonathan.

– Trebuie să te îngrijești de el, spuse George cu o expresie îngrijorată care, pentru o secundă, aproape că-i înmuie inima doamnei March.

– Da, răspunse ea.

– Am să o rog pe Zelda să-ți facă o programare la dentistul ei. E cel mai bun. Are o listă de așteptare, dar sunt sigur că Zelda îți face loc mâine după-amiază.

– Nu e cine știe ce.

– Trebuie să te duci, iubito, îi spuse el zâmbind. O să se agraveze.

Și cu amenințarea asta nemiloasă, dispăru în biroul lui ca să o sune pe Zelda.

A doua zi, la cină, doamna March îi arunca priviri neîndurătoare lui Jonathan. Era dezgustată de umbrele liliachii de sub ochii lui, de genele lui dese, efeminate. Se îngrășase, era dolofan: puloverul bleumarin de la uniforma școlii se întindea pe burtă, pantalonii îi pocneau pe picioare și se ridicau când se așeza pe scaun. Din loc în loc, pe pielea învinețită de pe pulpele lui plinuțe, se vedeau smocuri de puf negru.

Doamna March hotărâse să-l trimită de-acasă la sfârșit de săptămână. O să-l protejez pe Jonathan de George, își spuse. O să-și protejeze investigația. Îi făcu bagajul – înghesuind în geantă șosete și chiloți, ca și cum spera să nu se mai întoarcă – și își luă la revedere de la el vineri dimineață. Aranjase cu mama lui George să-l ia pe Jonathan de la școală în acea după-amiază.

– O, sunt încântată să-l am pe Jonathan doar pentru mine tot weekendul! exclamă la telefon Barbara March. Voi doi aveți planuri mărețe?

– Nimic special, zise mai tânăra doamnă March, neglijând să-i spună bătrânei despre petrecerea pe care o va găzdui sâmbătă, ca să sărbătorească ziua de naștere a lui George.

Nu se cădea ca proasta și umflata de Barb să vină la petrecere. Barb, cea care se îmbrăca cu cămăși ieftine, cu volane, și pantaloni largi.

În acea dimineață, îl pișcă pe Jonathan de umăr, făcându-i vânt afară din apartament. Geanta de weekend se lovea de piciorul băiatului. *Buf*, *buf* în lift. *Buf* în hol, acoperind salutul portarului; *buf*, *buf*, *buf* pe stradă, până la taxi. În drum spre școală au fost tăcuți în mașină; câte un smiorcăit sau tușit ocazional îi furnicau pielea doamnei March.

Nu coborî din taxi când ajunseră la școală, ci îl privi de pe bancheta din spate – cu buzele țuguiate și sprâncenele atât de ridicate, încât simți că-i plesnește pielea de pe tâmple – îndepărtându-se, mergând împiedicat. De îndată ce Jonathan dispăru în mulțimea de copii agitați, mergând haotic prin curtea școlii, îi veni să verse și își șterse de haină degetele cu care îl atinsese pe Jonathan.

*

Când se întoarse în apartament, o găsi pe Martha stând în hol cu mica ei poșetă oliv atârnându-i de încheietura mâinii.

– Trebuie să vă anunț că demisionez, doamnă March, spuse Martha pe un ton monoton, neobișnuit pentru ea. Îmi pare rău.

– Cum? Ne lași? întrebă doamna March, cu gândul la petrecerea care se apropia, la starea în care se găsea apartamentul. Când?

– Mi-e teamă că azi este ultima mea zi.

– Dar nu e posibil așa ceva. Trebuie să ne dai un preaviz de două săptămâni.

– Un preaviz de două săptămâni e necesar ca un act de curtoazie, însă nu și legal. Mi-am întrebat avocatul, zise Martha, străduindu-se din greu să o privească pe doamna March în ochi.

– Nu înțeleg, spuse doamna March. Ți-am greșit cu ceva? Te-am *jignit* cu ceva? întrebă (ultima parte aproape *căutând* intenționat să o ofenseze).

– Nu, nu, doamnă March, eu… Martha lăsă ochii în jos, pe mâinile ei încrețite, strânse în fața ei și spuse foarte încet: Cred că aveți nevoie de ajutor.

Auzind aceste vorbe, doamna March îngheță instantaneu. Martha nu era rușinată, ci, mai degrabă, părea că aproape îi este *frică* de ea. În toți acești ani, doamna March fusese cea care se temuse de Martha, de disprețul ei, de judecata ei. A fost, de fapt, viceversa?

– Firește că o să am nevoie, e evident. Nu mi se poate cere să mă ocup de casa asta fără nici un ajutor. Apartamentul e mult prea mare.

Doamna March îi spuse asta direct, cu brațele încrucișate, privind-o lung pe Martha, care deschise gura ca să răspundă, dar se părea că nu era hotărâtă dacă să o facă sau nu.

– Prea bine, zise doamna March. Trebuie să-ți cer să pleci acum.

– Vă mulțumesc pentru înțelegere, doamnă March. Vă rog să transmiteți domnului March și lui Jonathan toate cele bune. Voi lăsa cheia pe masă.

– Nu uita de cheia de la căsuța poștală, spuse doamna March.

Martha nu lăsă să se vadă că e deranjată de aluzia, oricât de vagă, că ar fi genul de persoană care ar fura corespondența cuiva.

– Vă mulțumesc, spuse Martha, trăgând ușa după ea și ieșind pe hol.

Doamna March se duse direct spre dulăpiorul ei cu medicamente ca să ia una dintre pastilele din ierburi medicinale ca să-și calmeze nervii și, pășind cadențat prin vestibul, de teamă că o singură pastilă nu și-ar face face efectul, înghiți un pumn întreg de pilule de consistența cretei înainte de a pleca la stomatolog.

– Bună ziua, am o programare pe numele March.

Cu haina descheiată și cămașa scoasă peste betelia fustei, doamna March se legănă ușor când prinse biroul recepției cu unghiile.

– O, da! Sunteți soția lui George March, zise recepționera blondă, pe un ton vesel. Îl iubim pe George al dumneavoastră. Ăsta da bărbat șarmant. Mereu i-am spus că o să scape nepedepsit pentru crimă!

Schiță un zâmbet, dezvelind un set de dinți îmbrăcați în porțelan, orbitor de albi.

Serioasă, doamna March își drese glasul.

– Pot să-l văd pe stomatolog acum?

Recepționerei îi căzu fața.

– Vă rog să luați loc în sala de așteptare. Imediat vă vine rândul.

Doamna March se trânti pe unul dintre scaune și fețele celorlalți pacienți, tovarășii ei de suferință, se întoarseră brusc spre ea, salutând-o sobru. Așteptă și tot așteptă, uitându-se în tavan, apoi în jos, la pantofii ei, apoi la pantofii celorlalte femei. O femeie care ședea în fața ei își mânjea buzele cu ruj, în timp ce se uita în oglinda pudrierei: un act atât de intim, încât doamna March întoarse privirea în altă parte.

Își verifică ceasul de la mână și constată cu dezamăgire că trecuseră doar opt minute de când ședea pe scaun. Oftă adânc și se aplecă după niște reviste glossy, aranjate în formă de evantai pe masă. Luă una la întâmplare și o frunzări absentă până când dădu cu ochii de George, fixând-o cu privirea dintr-una din paginile lucioase. Titlul: Odă urâțeniei sau cum a făcut George March urâțenia frumoasă.

Sub el urma un articol lingușitor, elogiind complexitatea revigorantă a personajului principal al romanului, Johanna, „nu suficient de inteligentă ca să fie un demon, nu îndeajuns de șic ca să distragă atenția de la multele ei imperfecțiuni fizice, dar delicios de repugnantă, în o sută de mici feluri dezgustătoare“.

După ce citi „cititorul se transformă imediat într-un participant entuziasmat, aproape activ, la căderea ei“, doamna March închise revista cu o plesnitură, o aruncă la loc pe masă, apoi o ascunse sub celelalte publicații. Încheindu-și nasturele de la gulerul cămășii ca și cum ar fi fost devorată din priviri de un străin, se ridică și se apropie de recepție.

– Scuzați-mă. Mai durează mult? Sunt foarte încordată.

Cuvintele îi ieșiră pe gură ușor grosolane, dar se părea că recepționera nu băgă de seamă detaliul.

– O să-i spun că vă doare foarte tare și să vedem dacă vă putem consulta puțin mai devreme, zise recepționera.

Doamnei March i se rupse inima de milă pentru ea însăși: ca un pliculeț de ceai umed, o gâlmă tare i se puse în gât, iar lacrimile îi înțepau ochii.

– Doriți niște apă, doamnă March?

Câteva secunde mai târziu, doamna March se întorcea la scaunul ei, ținând în mână un pahar de plastic cu apă. Se uită în el și își văzu ochiul reflectat în apă, privind-o fix. Oftă și oftatul îi ieși ca un tremolo distorsionat, ca un miraj schițat de un văl cețos de aer fierbinte.

Scoase încă o pilulă din buzunar și o dădu pe gât cu apă.

Când în sfârșit i se strigă numele, fu condusă afară din sala de așteptare prin două uși batante într-un cabinet cu un fotoliu stomatologic, pe care urma să se așeze. Aici totul era alb – pereți albi, aparatură medicală albă, fotoliu dentar din piele albă. Într-un loc

care fusese martor la atât de mult scuipat, sânge și smalț îngălbenit, era aproape suspect cum de totul era atât de alb.

Își făcu apariția și stomatologul – exagerat de bronzat, cu păr blond-cenușiu și unghii imaculate – și îi ceru să deschidă gura. Se conformă obedientă, iar el se uită în gura ei, ținând-o de bărbie ca să-i întoarcă cu autoritate fața spre el.

– Doamnă March, am ignorat această problemă prea mult, nu-i așa?

– Da, zise doamna March cât de bine putu cu gura căscată.

Medicul îi dădu drumul bărbiei și ea adăugă:

– Îmi pare rău, doctore. Ar fi trebuit să observ mai devreme, dar vizitele la dentiști mă fac cam nervoasă.

– Azi am aflat totul despre nervii dumneavoastră, replică el, ridicându-se și luându-și mănușile de cauciuc, dar nu vă faceți griji. Nu o să doară deloc. *S-ar putea* să vă doară, dar n-o să lăsăm noi să vă doară. Nu e absolut nici un motiv să suferiți dacă putem evita durerea. Pentru asta există medicina. Suntem aici să vă ajutăm, doamnă March, nu să vă facem rău. Asistentă! Scoatem nervul, obturăm canalul.

Doamna March începu să plângă încet, în timp ce asistenta îi legă de gât un șorț de hârtie și medicul își pregătea ustensilele.

– N-o să doară deloc, repetă el.

Asistenta îi puse masca de cauciuc pe față și pentru o fracțiune de secundă se gândi că totul era o capcană, că George pusese la cale ca moartea ei să pară un accident. A fost ultimul ei gând înainte să-și piardă cunoștința – Ariadna își pierde ghemul de ață, și pe ea însăși.

Pastilele pe care le luase trebuie să fi făcut reacție cu ceea ce-i dăduse stomatologul, căci avea niște amețeli îngrozitoare, ieși dezorientată din camera albă și, mai mult, când ieși afară, în frig, o luă aiurea la pas, traversând de-a curmezișul printr-o curbă. Capul îi era plin, ca și cum dentistul îi făcuse o gaură în el și i-l umpluse cu bumbac. Vântul rece ca gheață îi biciuia fața și părul. Primăvara încă nu venise; o mințise și pe ea, și pe toți ceilalți.

Cu o mână își ținea strânsă haina, cu cealaltă părul, mergea împleticindu-se pe stradă, căutând un taxi printre mașinile ce-i veneau din față și auzi un bărbat spunând, cu o voce rece, blazată, atât de clară, ca și cum ar fi fost lângă ea: „Merge pe stradă“.

Se întoarse, cât pe ce să se dezechilibreze, dar nu reuși să deslușească de unde venea vocea. Bărbatul vorbi din nou, cu un accent englezesc afectat, aristocratic: „Merge mai departe pe stradă“. Apoi, când se întoarse și privi în jur, vocea continuă: „S-a întors“. Încălțată în mocasini, se clătină când încercă încă o dată să privească în jurul ei, călcând cu un picior peste celălalt.

În timp ce misteriosul narator îi descria fiecare mișcare, ea opri un taxi și – cu o izbitură a portierei – își găsi numaidecât consolarea în liniștea banchetei din spate. Se uită pe geam la trecători, căutând un indiciu – orice – pentru ce i se întâmpla. Pupilele îi vibrară când taxiul trecu în viteză pe lângă niște contururi încețoșate care erau oameni – sau poate erau oameni care erau contururi încețoșate? Își atinse obrazul umflat cu o mână rece și se calmă. Așezată pe bancheta din spate aruncă o privire în oglinda retrovizoare și văzu pe altcineva – o altă femeie șezând pe bancheta din spate a taxiului – și se gândi că trebuie să fie o greșeală îngrozitoare, fiindcă, dacă cealaltă femeie era în taxiul *ei* însemna că *ea* era în taxiul celeilalte femei. Totuși, după o examinare amănunțită, realiză că femeia e, într-adevăr, doamna March, doar că zâmbea cam agresiv și, când doamna March își închise perfect buzele, reflexia ei de pe geam nu o imită. Tot drumul, până ajunse acasă, privi pe geamul portierei.

Plăti șoferului, urcă pe trotuar, apoi ridică ochii nu spre unul, ci două blocuri din fața

ei, întrebându-se în care dintre ele locuiește. Când în sfârșit se hotărî, intră sprintenă în clădirea din stânga, salutându-l voioasă pe portarul în uniformă, fiindcă buna dispoziție deseori vine împreună cu luciditatea.

În liftul căptușit cu oglinzi, multiplele ei reflexii refuzau să-i întâlnească ochii, întorcându-și fețele în altă direcție, la orice încercare pe care ea o făcea să le privească în ochi.

Ușile liftului se deschiseră la etajul șase, dar îi luă ceva timp până să iasă din lift, căci voia să decidă care dintre femeile din oglinzi era ea; când ridică o mână și o duse spre față, încercând să se găsească pe ea însăși, toate celelalte femei i se împotriviră, imitând-o imediat.

Pe hol făcu la dreapta, verifică numerele de pe uși, dar cifrele erau absurde, ca și cum fuseseră făcute de niște copii. Se opri în fața unui apartament, uitându-se la un număr care spera să fie 606 și răsuci clanța ușii.

Apartamentul de cealaltă parte a ușii zvâcnea în același timp cu pulsul din spatele pupilelor ei. În timp ce se freca la ochi cu încheieturile degetelor, auzi o respirație grea, ca și cum cineva era în dureri. Urmări gemetele până ajunse la sursa lor, livingul, târșâindu-și picioarele, nesigură pe ele. Încercă să-și sprijine mâna de perete, dar, de fiecare dată când făcea asta, peretele se îndepărta de ea.

Când ajunse în living, lumina zilei o orbi, deși draperiile erau pe jumătate trase. Zgomotul era din ce în ce mai puternic, mai disperat. Când ochii ei se adaptară la lumina puternică, îl văzu pe George peste Sylvia, cu mâinile în jurul gâtului ei, peste trupul ei gol. Doamna March țipă, iar George și Sylvia se întoarseră amândoi spre ea. Sylvia icni, trăgând aer pe gură, George gemu și el, apoi spuse:

– O, la naiba, iubito, nu trebuia să vezi asta.

Înainte să răspundă, doamna March simți cum trupul ei cade de la mare înălțime. Aterizarea fu surprinzător de lină și, cu ochii în tavan, se întrebă cum ar putea reproduce sistemul modern de iluminat al Sheilei, deși, serios, ce nu e în regulă cu lămpile? se gândi.

– Serios, ce se întâmplă cu lămpile? îl întrebă pe George, care-și trăgea pe el pantalonii cu pliuri, în timp ce Sylvia rămase întinsă acolo, nemișcată, cu părul negru răsfirat peste sâni.

O, la naiba, chiar așa.

„Încotro să o apuc în acest ciudat Labirint?
Cărări sunt peste tot, dar eu nu-mi găsesc cărarea.“

Mary Wroth, „A Crown of Sonnets Dedicated to Love“

39

Doamna March se trezi în dormitorul ei. Perdelele grele erau trase, dar ea simți că afară se înserase. George stătea pe marginea lui de pat, ținându-și capul în mâini. Camera era slab luminată și el stătea în umbră, iar ea se îndoi la început că e acolo, lângă ea. Ridică ușor pilota și descoperi că rămăsese îmbrăcată în hainele de zi. Rupturile de pe dresurile ei de culoarea pielii arătau ca cicatricile unor tăieturi adânci făcute de-a curmezișul pe picioare.

Mișcările ei îl făcură atent pe George, care întoarse capul spre ea. Când văzu că e trează, se ridică și se apropie de jumătatea ei de pat, în timp ce doamna March se sprijini cu spatele de tăblia patului.

– Cum te simți? o întrebă.

Se mânie brusc pe George, dar nu știa sigur de ce. Se eliberă de sub mormanul de așternuturi, se ridică și se dezechilibră ușor.

– Iubito?

Intră în baie și aprinse lumina. În oglindă văzu că falca îi mai era doar puțin umflată. Puțină gheață ar ajuta, își spuse în gând, și mi-ar trece, numai bine pentru petrecerea de mâine. Cealaltă jumătate de față însă era un dezastru: pielea de pe bărbie i se descuama; pudra căzuse, scoțând la iveală coșuri și pete; dâre de rimel negru se prelingeau pe obrajii ei.

– Iubito? o strigă George din dormitor.

Se uită la el prin ușa deschisă. Stătea în picioare lângă pat, cu mâinile în buzunarele pantalonilor.

– Cred că trebuie să vorbim. Despre ce s-a întâmplat azi. Despre ce ai văzut. Despre tot, de fapt.

Ea deja începuse să-și rearanjeze fața: cu un ghemotoc mic de vată umedă își șterse rimelul, apoi acoperi urma unui coș cu un strat gros de fond de ten.

– Ascultă, insistă George, când ai ajuns acasă erai complet pierdută, așa că nu sunt sigur ce ai văzut sau ce crezi că ai văzut, dar adevărul este că am o aventură cu cineva.

Se opri din pudrat, rămânând cu discheta suspendată deasupra feței. În semn de solidaritate, și inima ei părea că-și oprise bătăile ca să asculte ce are George de zis. Simțea privirea lui ațintită asupra ei, dar nu-și întoarse capul ca să-l privească.

– De ceva timp mă întâlnesc cu cineva, spuse George. Și m-ai prins – pe noi, vreau să zic, în după-amiaza asta, și îmi pare îngrozitor de rău că a trebuit să afli așa. Credeam că te vei întoarce mai târziu, eu… – scutură din cap, nehotărât – sau, nu știu, poate că am vrut să afli. Subconștientul e ceva ciudat, nu-i așa?

Doamna March puse discheta de pudrat în chiuvetă.

– Îmi pare rău, iubito. Chiar îmi pare rău. La început, nu mi-a păsat, am tratat-o ca pe un impuls sexual trecător, o chestiune fizică, o criză a vârstei mijlocii, dacă vrei. Dar mi-e teamă că am… am sentimente reale pentru această femeie.

– Gabriella? întrebă ea, nesigură, cu voce joasă, gravă, atât de diferită de timbrul ei cald, încât privi în oglindă ca să verifice dacă e ea cu adevărat.

– Nu, nu-i Gabriella, răspunse George. E o tipă care lucrează pentru Zelda la agenție. Face practică de ceva timp…

– O *stagiară*? întrebă doamna March pe un ton pițigăiat de data asta, aruncând pudriera pe gresia băii și intrând în dormitor. Vrei să-mi spui că ai o aventură cu o *stagiară*?

Pronunță atât de exagerat cuvântul, încât o picătură de salivă ateriză pe fața lui

George. Părea aproape *ușurat* de reacția ei viscerală, ceea ce o înfurie și mai rău. Și-ar fi dorit să se întoarcă la apatia ei elegantă, să-și refacă machiajul fără un dram de sentimente, fără un dram de slăbiciune, imitând nonșalanța grațioasă a maică-sii, de care nu s-a dezis niciodată. Dar nu putea ridica din nou zidul, ceea ce o înfurie și mai mult.

– Îmi pare rău, zise George. Chiar îmi pare rău. Am fost atât de nedrept cu tine. Dar… spuse, prinzându-și cu două degete rădăcina nasului, suntem îndrăgostiți unul de celălalt.

Doamna March își apăsă tâmplele cu pumnii, se ghemui, temându-se că o să verse. Ce ieși din ea fu un geamăt lung, cadențat, gutural:

– Nu, nu, nu, nu, nu… PORCULE! Apoi, îngrijorată că vecinii ar putea s-o audă, repetă coborând glasul: Ești un porc!

– Știu, știu, nu am nici o scuză, nici măcar nu am să încerc să justific ce am făcut, dar *îți spun* că în ultimii ani ai fost distantă cu mine și eu am *încercat*…

Se opri să-l asculte, în timp ce mintea ei recapitula toate momentele în care George ar fi putut mai degrabă să o înșele, decât să ucidă femei. A fost cu putință? Să fie posibil așa ceva? Sigur era doar o scuză – una perfect plauzibilă – ca să acopere ce făcuse.

– Atunci când ți-am spus că sunt cu Edgar la cabana lui, de fapt, eram…

– Ce? întrebă încet printre dinți, cu gingiile zvâcnind de durere. Când?

– De vreo câteva ori. Înainte de Crăciun, când m-am întors acasă cu mâna goală… Adevărul e că am fost aici, în New York, la Plaza – cu Jennifer. Când auzi numele, doamna March începu să tremure violent. Să știi că nu sunt mândru de ce am făcut acum, nu am fost nici atunci. De asta m-am întors mai devreme acasă. Am vrut atunci să-ți spun. Aproape că ți-am spus.

Totul începea să se lege, totul avea o logică îngrozitoare, țipător de evidentă. Cămașa lui George pătată – ruj, nu sânge. Înfățișarea lui ciudată – conflictuală, nu amenințătoare.

– Dar ai spus că, începu doamna March, arătând cu degetul spre fața lui idioată, spre ochelarii lui stupizi cu rame vărgate, ai spus că poliția te-a întrebat despre fata dispărută. Mi-ai spus că erau afișe peste tot. Mi-ai zis că poliția era acolo și că te-au întrebat despre ea. Despre *Sylvia*.

George scutură din cap, cu ochii în lacrimi.

– Nici măcar nu știu ce ți-am spus. Am vrut să recunosc totul, acolo în hol. Dar nu am făcut-o fiindcă… fiindcă, ciudat, dar mi se părea că *știi* că mint, și am ajuns până într-acolo încât să simt că ai prefera să te mint decât să trecem printr-un scandal. Știu cât de importante sunt aparențele pentru tine. Dar am obosit să mă prefac. Tu nu ai obosit?

Auzindu-i vorbele, șocată, rămase cu gura căscată, iar inima îi bătea atât de tare, încât își apăsă cu o mână pieptul, de teamă să nu-i plesnească printre coaste.

– Nu mai știam ce roluri jucam. Nu mi s-a părut onest, continuă el.

– Dar, dar… Doamna March se trăgea de păr cu amândouă mâinile, strivindu-și capul între pumni. Și tăieturile din ziar? Ai avut un articol… în biroul tău. Despre Sylvia Gibbler.

– A fost o documentare pentru viitorul meu roman, zise George. Apoi, ca și cum și-ar fi amintit ceva, întrebă: Ai luat articolul din biroul meu?

– O, nu te mai preface, George. Nu te mai preface, zise râzând. O *cunoșteai* pe Sylvia. I-ai dat autograf pe cărțile cumpărate de ea. Avea cărțile tale semnate, George!

– Ce? Dar cum ai putut…? Brusc, își descreți sprâncenele. Ce-ai făcut?

Pentru o clipă, doamna March se gândi la portarul din tura de noapte și la cât de amabil fusese cu ea, și la cât de bine trebuie să fi știut el despre amanta lui George, la

cum îi văzuse sărutându-se când ușile liftului se închideau sau la cum își pusese mâna pe fusta ei în timp ce ea urca în taxi. Cât de mult trebuie să o compătimească acum! Începu să meargă în cerc cu pași mărunți, obsedată de sentimentul usturător de rușine. Ce avea să se aleagă de ea de acum încolo? Doamna March se imagină întorcându-se acasă, într-un apartament pustiu. O să fie în stare să-l păstreze? Sau va trebui să se mute? O să-l crească singură pe Jonathan? L-ar alege pe taică-su, așa cum ar face toți din anturajul lor, majoritatea, prietenii lui George? Se văzu de una singură la supermarket, evitând pe toată lumea – sau toți evitând-o pe *ea* – și simți cum crapă, acolo și atunci, pe podeaua dormitorului.

Dar mai era o șansă, își zise, să fie vinovat de o crimă și mai mare. Ascunsese tăieturile din ziar în carnetul lui – Jonathan poate depune mărturie că așa e –, iar cărțile cu autograf erau la vedere, în camera Sylviei – Amy Bryant putea să confirme. Și-apoi, cabana lui Edgar era prea aproape de trupul găsit. Era o coincidență prea mare ca să nu fie investigată. Putea să pună informația la dispoziția poliției. Putea să-l distrugă, chiar dacă nu era condamnat.

– Știu că ai omorât-o pe fata aia, George! strigă mânioasă, cu glasul răgușit, agitând un deget în fața lui.

Uluit, George ridică sprâncenele:

– Despre ce dracu' vorbești? o întrebă, cu voce joasă, tremurând ușor. Mă sperii.

– Ai ucis-o pe biata fată, fără apărare…

– Ascultă, știu că te-am rănit, dar vreau să te ajut. Pentru binele tău, pentru binele lui Jonathan…

Ridică o mână să o atingă, dar ea se dădu înapoi.

– N-ai să mă distrugi, răbufni ea, cu maxilarele ieșindu-i în afară, dezvelindu-și dinții de jos.

Îl împinse și alergă spre jumătatea ei de pat, gândindu-se dacă să se arunce pe fereastră sau nu.

Când George puse mâna pe umărul ei, țipă. Încercă să vorbească cu ea. Îl împinse din nou, căutând o ieșire – orice ieșire – și trăgând de perdele, hotărâtă să se sugrume cu ele.

– Nu-i sfârșitul lumii, zise George, când auzi geamătul sfâșietor care-i ieșea din gât. Noi nu am fost fericiți. Meritam să fim fericiți. Putem avea tot ce ne dorim. Dar nu împreună.

Continua să-l împingă cu putere, zgâriindu-i fața cu unghiile, smulgându-i ochelarii. Când el se aplecă să și-i ridice, îl împinse din nou și el căzu pe podea. Bătea cu pumnii în pereți, plângând tânguitor și, în timp ce el se ridică, îndreptându-se spre ea cu brațele întinse, cu obrajii plini de sânge, urechile ei începură să țiuie. George începuse să vorbească, dar ea nu-l auzea – tot ce putea auzi era propria respirație întretăiată, puternică, grea.

Privi spre unul dintre colțurile patului și își întâlni ochii. O altă doamnă March era acolo, în picioare, îmbrăcată cu haina de blană, cu dresuri lungi și mocasini, cu brațele atârnându-i fără vlagă. Lângă ea era, tot în picioare, doamna March goală, cea din cadă, cu sânii lăsați, de pe care picura apă pe covor. Urmă o altă doamnă March, în cămașa de noapte, cu masca venețiană cu cioc strâns legată peste față, cu ochii clipind prin găurile măștii. Și-apoi mai era și doamna March cea din balta de sânge, pe care o spionase de la fereastră, cu gura ușor deschisă, cu sprâncenele îngropate sub sânge. Un cor antic grecesc de doamne March, aliniate ordonat, stăteau în dormitorul ei. Toate în același timp se uitau la George în tăcere. Doamna March îl privi la rândul ei. Gesticula în timp ce vorbea, uitându-se în jos, spre podea, în timp ce își aranja ochelarii.

Ea își întoarse iar privirea spre doamnele March. La unison, toate își duseră mâna dreaptă la față, acoperindu-și ochii. Doamna March zâmbi, încântată de joc, și făcu la fel: ridică mâna dreaptă și își acoperi ochii cu ea.

Când coborî mâna, soarele de dimineață strălucea prin fereastra de lângă jumătatea ei de pat. O durea capul, iar trupul ei – în afară de o durere surdă lăsată de operația dentară – era inflamat în cele mai ciudate locuri: gât, brațe, degete. Tăcută, îi blestemă pe stomatolog și anestezia lui.

– George? strigă.

Dădu să-și pună un halat pe ea și apoi își aminti că Martha nu vine azi, că n-o să mai vină niciodată. Putea bântui prin apartament goală, fără să-i fie teamă că va fi judecată.

Își luă micul dejun în sufragerie – cereale reci și croasanți vechi – fără să se deranjeze să-și pieptene părul sau să se spele pe față. Îl aștepta pe George să intre plin de remușcări și cu niște flori, căci își amintea vag că în urmă cu o noapte se certaseră îngrozitor.

Liniștea din apartament fu întrerupă de un bâzâit strident. Privi în jos: o muscă era prinsă pe un croasant. Freca din picioruțe, avea o aripă ruptă. Să fie aceeași muscă pe care o auzise în timpul furtunii, dar nu reușise să o prindă? A, nu, concluzionă ea, nu e cu putință. Muștele obișnuite, de casă, nu trăiesc atât de mult.

Nici urmă de George toată dimineața. O fi ieșit, dar trebuie să se întoarcă repede. În seara asta, ea și invitații îi sărbătoresc ziua de naștere. Face cincizeci și trei de ani, o vârstă cu care l-ar întrece pe taică-su. Sub nici o formă nu are cum să lipsească de la petrecere doar din cauza unor cuvinte prostești spuse la mânie.

Simțindu-se puțin mai optimistă, doamna March făcu o programare la coafor, pentru ora unu. Udă ficusul din living până când își dădu seama că e artificial. Mușcă din batoanele de unt rece, ceea ce nu ar fi făcut niciodată cu Martha de față, altfel, i-ar fi văzut urmele dinților în unt.

Avu o tentativă să-și gătească prânzul: scoase o bucată de carne din frigider, dar era stricată. Se spălă temeinic pe mâini, dar mirosul împuțit îi rămase ore întregi pe degete, răspândindu-se în aer, intrând în tapițerie.

Ieși din casă cu impresia vag reconfortantă că lucrurile se vor rezolva cumva de la sine, înainte să se întoarcă acasă.

Salonul de coafură era aglomerat, aerul zumzăia ca un stup de albine de pălăvrăgeală și bâzâitul strident al uscătoarelor de păr.

Doamna March fu întâmpinată călduros (dar nu suficient de călduros, gândi ea) de recepționeră. Odată așezată, comandă să i se facă o coafură sofisticată și scumpă, și, dintr-un capriciu care nu o caracteriza, șuvițe.

Niciodată nu avusese curajul să ceară mai mult decât să i se tundă părul. O dată ceruse un stil elaborat, inspirată fiind de o clientă care ieșea din salon tocmai când doamna March intra, dar buclele complicate îi încadrau fața deloc măgulitor, aidoma unei peruci ieftine de clovn. Se prefăcu că era încântată de rezultat, doar ca să plece din salon, dar acasă își întinse cârlionții, băgându-și capul sub robinetul căzii. Azi însă, ședea pe scaun plină de speranță, acoperită cu o pelerină complet albă.

Sarcina spălării părului ei fu încredințată singurului stilist din salon. Era politicos. Dar nesigur pe el, arătând limpede că era începător. Era iritată că fusese lăsată pe mâna noului angajat. Tânărul îi frecă scalpul neîndemânatic, ca și cum ar fi mângâiat un câine. Folosi prea mult săpun și apă prea rece, dar doamna March nu spuse nimic ca să-și exprime disconfortul, ci își mușcă gura pe dinăuntru până când simți sânge.

Cu părul spălat, cu apa rece picurându-i pe sub pelerină și pe spate, și în timp ce era condusă de o stilistă spre un alt scaun, doamna March dădu cu ochii de o femeie sub o

cască de uscat, citind romanul lui George, ținând cartea cu amândouă mâinile în timp ce uscătorul îi aspira umezeala din păr, cocoțat în creștetul capului. Când privi la dreapta și la stânga femeii, în câmpul ei vizual apăru un rând lung de doamne, toate cu capul sub căștile de uscat. Ședeau picior peste picior, cu privirea coborâtă pe câte un exemplar al cărții lui George, pe care-l țineau în mâinile cu manichiura făcută.

– Știți, soțul dânsei a scris cartea asta, zise stilista, așezând-o pe doamna March pe un fotoliu în fața unei oglinzi.

Femeile de sub căștile de uscat părul își întoarseră toate capul spre doamna March la unison.

– Trebuie să fiți foarte mândră, spuse una.

– Aproape am terminat cartea! Nu-mi spune deznodământul! insistă o altă clientă.

– Chiar are o imaginație sinistră, zise cea de lângă doamna March.

– O, nu știți nimic, răspunse doamna March, întorcându-se ca să-și vadă chipul în oglindă.

*

Chiar dacă șuvițele îi vărgaseră podoaba capilară în dungi îndoielnice, aidoma unui sconcs, acceptă cu grație complimentele stilistelor și, sub impulsul inspirației, luă un ruj drăguț, de culoarea piersicii, de pe raftul din spatele tejghelei casei de marcat.

– Doriți un machiaj profesionist făcut de una dintre machieuzele care e în practică în salonul nostru? întrebă femeia de la recepție.

Doamna March ridică privirea spre ceasul de pe perete, deasupra biroului de recepție. De ce nu? O petrecere e o ocazie bună, își spuse în gând.

– Da, cred că aș vrea, zise ea, și fu condusă, din nou, spre un scaun așezat în fața unei oglinzi.

Și astfel ajunse doamna March să stea câteva ore mai târziu la masa din sufrageria ei de acasă, cu fața cremoasă și ornată în culori pastelate ca un tort. În fața ei se întindea masa, iar orologiul ticăia secundele.

Se întorsese într-un apartament gol, surprinsă cumva că problemele ei nu dispăruseră în lipsă. Nu-i venea să creadă că o să facă o petrecere de una singură. Rafturile erau pline de praf, patul nu era făcut. Livingul trebuia să fie imaculat, impecabil. Mâncarea și vinul, adevărate desfătări. Sunase la Tartt's să comande mâncarea – a fost adusă prompt de un serviciu expres de livrare cam pipărat (recită pe de rost la telefon toate informațiile de pe cardul lui George). Ospătarii trebuiau să vină la cinci și jumătate fix. Cumpărase cele mai noi numere ale revistelor lor preferate – sau, mai degrabă, ale revistelor pe care voia ca toată lumea să le creadă preferatele lor – și umplu suportul pentru ziare și reviste, de lângă șemineu. Scoase din living televizorul cu tot cu comoda pe roți și-l duse în dormitor. Îl deschise ca să-i țină companie în timp ce strângea lucrurile. Fotografia Paulei fu din nou exilată pe ultimul raft de sus, cu fața în jos.

Orologiul bătu de cinci ori. Ospătarii aveau să ajungă în scurt timp. Coborî privirea spre masa din lemn de cedru, pe care abandonase un joc solitaire. O muscă grasă se lățise pe dama de pică. Se gândi s-o plesnească, dar o lăsă să se urce pe degetul ei mare, proaspăt aranjat de manichiuristă.

Se ridică – musca zbură – și încercă să dea de George. O sună pe soacră-sa – sub pretextul că întreabă ce face Jonathan –, îl sună pe frizerul lui personal, acolo unde deseori își tundea barba, și chiar pe Edgar, mințindu-l că vrea să-i confirme prezența la petrecere. Formă numărul unui club privat de gentlemeni, pe care uneori George îl vizita, copiind numărul de pe carte de vizită pe care o găsi pe biroul lui.

Îi răspunse o voce masculină monotonă.

– Da, bună ziua, sunt doamna March. Vă sun în legătură cu soțul meu. E cumva în

club? George March? Eu… el mi-a spus că ar putea fi acolo în această după-amiază.

– Desigur, doamnă, să văd dacă e aici, zise bărbatul, tonul vocii sale trădând o plictiseală înnăscută.

Doamna March îl suspectă că era obișnuit cu nevestele care sunau după bărbații lor. Se putea să fi fost instruit cum să revină la telefon cu o scuză din partea membrilor clubului, îndelung exersată. Și-l imagină pe George bând whisky, cu fața roșie ca focul și ușor transpirată, cu ochii sticloși, așa cum sunt întotdeauna când se amețește. Bărbatul plictisit i-ar spune: „Domnule, la telefon e soția dumneavoastră. Ce să-i transmit?“ Iar George, după o clipă de tăcere, amintindu-și de cearta pe care au avut-o, ar hotărî să o mai pedepsească puțin: „Spuneți-i că tocmai am plecat. Nu, și mai bine – spuneți-i că azi nu am fost deloc aici“.

– Azi nu a fost deloc aici, doamnă.

Urmă o pauză, timp în care doamna March digeră informația.

– A, răspunse ea. Prea bine atunci. Mulțumesc, zise și închise telefonul.

Doamna March își frământa mâinile și, dintr-un motiv pe care nu și-l putu explica, se îndreptă spre dormitorul ei, spre zgomotul făcut de televizor.

Camera mirosea a stătut, ca o respirație împuțită. Deschise fereastra să lase aerul curat să intre, așa cum ar fi făcut Martha, apoi, încremenită în picioare, se uită la așternuturile încâlcite de pe pat. Niciodată nu-i plăcuse să vadă un pat nefăcut, dar ceva din dezordinea asta o intriga.

Evitase așternuturile mototolite toată ziua, nu mai aruncase nici o privire înspre ele, dar în tot acest timp imaginea lor îi bâzâia în minte aidoma muștei. Puse o mână tremurândă pe așternuturi și trase de ele cu putere. Păreau lipite de saltea, așa că trase și mai tare, până când le dădu jos.

Mort de mai puțin de douăzeci și patru de ore, trupul căpătase un ușor luciu verzui, iar pielea se lăsase, ca o husă prost pusă peste o masă de călcat.

Îl înjunghiase. Acum și-a amintit. Îl înjunghiase. La început blând, apoi cu și mai multă înverșunare, mai repede, până când mânerul de lemn al cuțitului de măcelărie îi intrase în carne. Avea răni în podul palmei; manichiurista de la salon le observase și le comentase.

Un țipăt pițigăiat țâșni din gâtul ei și se plesni cu mâna peste gură.

George rămase nemișcat. Cu ochii cruciși și încercănați, capul său, capul lui George, semăna cu cel al porcușorului de lapte pe care-l mâncaseră cândva într-un restaurant din Madrid, specializat în meniuri din măruntaie. Își aminti gustul și textura tocăniței scăzute din burtă, limbă și urechi, de cartilajul crocant în gura ei. Gătită în propria grăsime, căpățâna porcușorului semăna cu cea a lui George, cu dinții ieșindu-i sinistru în afară, gura căscată și privirea absentă. Mutrișoara lui a cedat când și-au înfipt furculițele în capul lui, într-o carne surprinzător de fragedă, care părea că se topește instantaneu de pe craniu.

Începu să alerge pe hol și vomită, lăsând o dâră de vomă în drum spre baia oaspeților. Tabloul de deasupra vasului de toaletă îi arăta acum niște femei îmbăindu-se, cu sâni putreziți și lăsați, cu gura contorsionată și ochii sângerând. Le auzea țipând.

Doamna March vomită pentru ultima oară, împroșcându-și bila neagră, vâscoasă și lucioasă ca smoala. Gâfâind și ținându-se cu mâna de marginea vasului de toaletă, cu verigheta izbindu-se ritmic de porțelan, simți ceva desprinzându-se de corpul ei, aidoma unei pietre.

Când îi auzi prin perete pe vecini mișcându-se prin casă, își astupă gura cu o mână ca să-și amuțească horcăitul. Trase apa de două ori și se împiedică pe hol.

Cineva bătu la ușă. Doamna March se repezi să deschidă și fu surprinsă să descopere

un grup de chelneri îmbrăcați în uniformă, care trecură pe lângă ea, ignorând-o, intrând în bucătărie și începând să despacheteze felurile de mâncare.

Se uită la orologiu ticăind cu nerușinare, ca o inimă de lemn dezvăluindu-i secretul[7]. Cu chipul rotund ca o lună plină, orologiul zâmbi și îi făcu cu ochiul.

– Ce e? îl întrebă doamna March.

La întrebarea ei, din televizorul din dormitor erupseră hohote vesele de râs. Urmări sunetul, tremurând ușor, până în dormitor. Pe ecran era *The Lawrence Welk Show*, în care un cor îmbrăcat în galben ca penele unui canar – rochii de tafta pentru femei, costume de poliester pentru bărbați – se legăna dintr-o parte în alta, zâmbind și cântând „Chiar dacă despărțirea e o dulce tristețe… știi că întotdeauna vei rămâne în inima mea…“

Boarea ce se strecura prin fereastra deschisă ondula perdelele de voal ireal de delicat. Doamna March ședea la picioarele patului, cu George undeva în spatele ei, cu carnea umflată și desprinsă de pe trupul lui ascuns sub cearșafurile alb-perlate, pătate de sânge.

Se uită la ceas: invitații o să sosească dintr-o clipă în alta. Este în regulă, își spuse, totul e în regulă. Pot să o fac. Mă descurc. La fel ca Jackie Kennedy, ținând doliu cu eleganță și demnitate în timp ce asistă la jurământul lui Johnson în Air Force One, cu fusta pătată de sângele soțului ei.

Cu spatele încovoiat, genunchii adunați și vârfurile picioarelor îndreptate în direcții opuse, ca într-o mișcare de balet pe jumătate reușită a unei începătoare, îl aștepta pe primul invitat să bată la ușă, în timp ce corul din televizor îi zâmbea și, acompaniat de un flaut, îi spunea noapte bună și își lua rămas-bun de la ea.

Bătăile în ușă întrerupseră sfârșitul cântecului. Peste puțin timp petrecerea va începe.

Ce-ai făcut, se întrebă în gând. Agatha March, ce-ai făcut?

Mulțumiri

Prima mea carte îi este dedicată tatălui meu, care a fost primul meu povestitor, și mamei mele, care a fost prima mea cititoare. Vă mulțumesc amândurora pentru că m-ați susținut, în toate sensurile posibile, încă de la naștere. Vă rog, nu-mi mai plătiți factura telefonică.

Le mulțumesc minunaților mei frați supraprotectori. Lui Dani, care m-a susținut cu discuții telefonice prelungite, cu voce emoționată. Lui Oscar, care ne-a învățat să ne urmăm visurile (deși pe un ton cam morocănos).

Lui Kent D. Wolf, al cărui devotament pentru această carte (și pentru autoarea ei) a fost atât de ferm, încât, sincer, m-a speriat. Romanul *La limită* ar fi rămas într-un sertar dacă n-ar fi existat inteligentul, amuzantul, incredibilul Kent, care, întâmplător, știe cum să arate bine și în haine cu imprimeu zebra.

Redactorilor mei, încântătoarele Gina Iaquinta, care a scos cu blândețe ce e mai bun în mine, și Helen Garnons-Williams, care a încurajat întotdeauna ciudații. Conversațiile noastre în trei au constituit cea mai mare distracție pe care mi-a prilejuit-o această carte.

Gărștii de strengari de la Liveright, care au luptat pentru mine din prima zi; m-am simțit imediat confortabil în mijlocul vostru. Maríei Fasce de la Lumen pentru pasiunea, bunătatea și entuziasmul ei. Teresei, care, cu amabilitate, râde întotdeauna la glumele mele. Lui Lizzie și Lindsey pentru că au susținut romanul *La limită* și pentru că mi-au dat șansa să privesc această poveste dintr-un unghi diferit. Domnului McNally, cititor și critic al meu încă de când aveam cincisprezece ani, care „mi-a pus notă“ pe prima ciornă. Lui Charles Cumming, care îmi oferă întotdeauna ajutorul (chiar dacă deja m-am descurcat singură).

Lui Moni, care a trimis florile, și lui Pacheco, cel care a desfăcut șampania.

Mai presus de toate, mulțumesc, Lucas. Totul este datorită ție și pentru tine.

Lanț american de magazine cu produse de lux

Interjecție din dialectul idiș, folosită pentru a exprima dezamăgirea, șocul, disperarea

Portret de tânără femeie

Preparat indian făcut din aluat crocant umplut de obicei cu legume

Fată (în limba spaniolă în original)

Superstiție conform căreia repetarea de două sau trei ori a cuvântului „iepure“ în prima zi a lunii aduce noroc pentru tot restul lunii

Aluzie la pasajul din povestirea „Inima care-și spune taina“ de Edgar Allan Poe, în care ucigașul unui bătrân recunoaște crima atunci când i se pare că aude inima acestuia bătând sub podeaua de lemn, aidoma ticăitului unui orologiu